

Dört Mevsim Güzel İnsan Olmak

Sosyal İnovasyon
Model Projesi

EĞİTİCİ EĞİTİMİ KİTABI

Bu proje T.C. İçişleri Bakanlığı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü tarafından desteklenmektedir.

ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI – 102

**“Dört Mevsim Güzel İnsan Olmak” Sosyal İnovasyon Model Projesi
EĞİTİCİ EĞİTİMİ KİTABI**

PROJE AKADEMİK DANIŞMANI
Prof. Dr. Nevzat TARHAN

GENEL BAŞKAN
Bahattin BAYRAKTAR

PROJE DÖNGÜSÜ YÖNETİMİ DANIŞMANI
Dr. Öğr. Üyesi Nebiye YAŞAR

PROJE KOORDİNATÖRÜ
Rümeysa BAYRAKTAR

EDİTÖR
Fatma ÖZTEN

Kapak ve Grafik Tasarım
Bülent TELLAN

ISBN:
978-625-95464-1-4

Yayıncılık Sertifika No:
96591

Baskı Tarihi:
2025

Baskı Sayısı:
1. Baskı
Copyright © 2025

İletişim Bilgileri
www.uskudar.edu.tr - yayin@uskudar.edu.tr
Tel: 0216 400 22 22 / Faks: 0216 4741256
Altunizade Mah. Üniversite Sk. No: 14
Pk: 34662 Üsküdar / İstanbul / Türkiye

Fikir ve Sanat Eserleri Yasası gereğince bu eserin yayın hakkı anlaşmalı olarak T.C. Üsküdar Üniversitesine aittir. Her hakkı saklıdır. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. Bu kitabın hiçbir kısmı yayıncısının yazılı izni olmaksızın elektronik veya mekanik, fotokopi, kayıt ya da herhangi bir bilgi saklama, erişim sistemi de dahil olmak üzere herhangi bir şekilde çoğaltılamaz. Kitapta yer alan içeriğin sorumluluğu yazarlara aittir.

DÖRT MEVSİM GÜZEL İNSAN OLMAK

Sosyal İnovasyon Model Projesi

PROJE PAYDAŞLARI

Değer İçerikli Aile Atölyeleri

İÇİNDEKİLER

DÖRT MEVSİM GÜZEL İNSAN OLMAK PROJE PAYDAŞLARI	3
DEĞER İÇERİKLİ AİLE ATÖLYELERİ	4
PROJEDEKİ ATÖLYELERİN EĞİTMENLERİ	8
PROJE YÖNETİM EKİBİ	9
NEDEN "DÖRT MEVSİM GÜZEL İNSAN OLMAK" PROJESİ?	10
PROJENİN AMACI	12
PROJENİN HEDEFLERİ	12
DEĞERLER	13
DEĞER ODAKLI BİR AİLENİN ÖNEMİ	14
SOSYAL İNOVASYON MODEL PROJELER	16
PROJEMİZİN YÖNTEMİ	18
PROJEYE NEDEN İHTİYAÇ DUYDUK	19
PROJE YÖNETİMİ	23
PROJENİN BAŞARI ÖLÇÜTLERİ	24
PROJENİN RİSK YÖNETİMİ	25
PROJENİN YAYGIN VE ÇARPAN ETKİSİ	26
PROJENİN ÖNGÖRÜLEN KAZANIMLARI	28
PROJE ÇIKTILARININ YAYILIMI VE PAYLAŞIMI	29
PROJE BÜNYESİNDE GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLER	30
HEDEF GRUPLA HAZIRLIK ÇALIŞMALARI	32
EĞİTİM FAALİYETLERİ	33
SEMİNER, ÇALIŞTAYLAR VE TOPLANTILAR	35
DEĞER İÇERİKLİ AİLE ATÖLYELERİ	37
DUACI ALAADDİN KEYKUBAT GENÇLİK KAMPI	40
SOSYAL VE SPORTİF FAALİYETLER	42
DÖRT MEVSİM GÜZEL İNSAN OLMAK MANİFESTOSU	44
PROJE HEDEF KİTLESİ NELER DEDİ?	46
1. BÖLÜM DEĞERLERLE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR	49
2. BÖLÜM ALT DEĞERLERİN KAVRAMSAL TANIMI VE SINIFLANDIRMASI	65
3. BÖLÜM DEĞERLERİN SOSYOLOJİK, PSİKOLOJİK, FELSEFİ VE DİNİ AÇIDAN İNCELENMESİ	93
4. BÖLÜM DEĞERLERİN METAFOR/HİKAYE İLE ANLATIMI	183
5. BÖLÜM DEĞER İÇERİKLİ UYGULAMA ATÖLYELERİ	229

“Gençlere, çocuklara kimlik kazandırmamız gerekiyor. Sorgulayan, eleştiren, kendini geliştiren, kendini inşa edebilen gençler yetiştirmeliyiz. Aile saadeti için **5S-1M** kuralı uygulanmalı; buna göre aile saadeti için; **S**evgi, **S**adakat, **S**aygı, **S**abır, **S**amimiyet ve **M**aneviyat olmalı..”

Prof. Dr. Nevzat Tarhan

“Bir toplum, aile kültürünü değerli kılarak, geleceğe doğru yürüyüşünde sağlam adımlar atabilir. Aile, ülkelerde ve dünyada meydana gelen değişim ve dönüşümlerin etki ve sonuçlarının en belirgin olarak izlendiği toplumsal kurumların başında gelmektedir. Bu değişim ve dönüşümler, aile üzerinde kimi zaman olumlu kimi zaman da olumsuz etkilere yol açmıştır. **Dört Mevsim Güzel İnsan Olmak** modeli, bu olumsuz etkileri olumluya dönüştürmeyi amaç bilip bu konuda önemli bir rol üstlenmiştir.”

Prof. Dr. Nevzat Tarhan

PROJEDEKİ ATÖLYELERİN EĞİTMENLERİ

GÜL ATÖLYESİ EĞİTMENLERİ

Merve Uyar
Semra Baytar
Ahsen Yılmaz

KARANFİL ATÖLYESİ EĞİTMENLERİ

Hülya Yılmaz
Maşide Direkçi

AKASYA ATÖLYESİ EĞİTMENLERİ

Buse Döndü Yılmaz
Esra Kömür
Büşra Atlıoğlu

SÜMBÜL ATÖLYESİ EĞİTMENLERİ

Selma Yılmaz
Ayşe Şahin

ZAMBAK ATÖLYESİ EĞİTMENLERİ

Perihan Taylı
Ülkü Akmeşe

PAPATYA ATÖLYESİ EĞİTMENLERİ

Hanife Duyar
Hale Özbek
Serpil Bilgiç

KARDELEN ATÖLYESİ EĞİTMENLERİ

Ülkü Akmeşe
Zerafet Yalçın
Hatice Donat

PROJE YÖNETİM EKİBİ

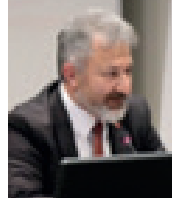
Proje Akademik Danışmanı

Prof. Dr. Nevzat Tarhan

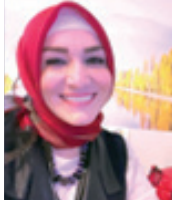
Proje Genel Başkanı

Bahattin Bayraktar

Proje Döngüsü Yönetimi Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Nebiye Yaşar

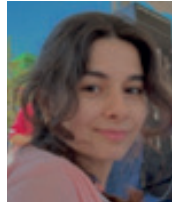
İdari Danışman

Süleyman Uysal

Proje Koordinatörü

Rümeysa Bayraktar

Proje İdari Danışmanı

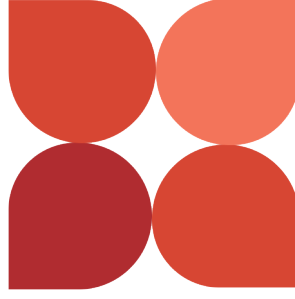
Hakan Şimşek / Araştırmacı

Proje İdari Danışmanı

Sabri Duman / Araştırmacı

NEDEN “DÖRT MEVSİM GÜZEL İNSAN OLMAK” PROJESİ?

“İlkbaharda kendini keşfet, yazın empati kur, sonbaharda değişime uyum sağla, kışın ise kendine ve başkalarına zaman ayır. Dört mevsim güzel bir insan olmanın sırrı budur...”

Güzellik sadece dış görünüşte değil, içsel değerlerde de yatmaktadır. İçsel güzellik, insanın karakterinde, davranışlarında ve yaşam tarzında yansır. “Dört Mevsim Güzel İnsan Olmak Projesi” adını verdiğimiz bu yaklaşım, sadece dış görünüme değil, içsel gelişime de odaklanarak insanların her mevsimde güzel birer insan olarak yaşamalarını amaçlamaktadır.

İlkbahar: Yenilenme ve Kendini Keşfetme Mevsimi

İlkbahar, doğanın yeniden canlanmaya başladığı bir dönemdir. Bu mevsimi kendi içsel dönüşümünüz için bir fırsat olarak görmek. Kendinizi keşfetmek ve geliştirmek için adımlar atmak. Kitap okuyarak, yeni hobiler edinerek ve eğitimlere katılarak kendinizi zenginleştirmek. İçsel güzellik, merak, öğrenme isteği ve kendini yeniden keşfetme yeteneği ile beslenir.

Yaz: Empati ve Pozitif İletişim Mevsimi

Sıcak yaz günleri insanların birbirine daha yakın olduğu bir dönemdir. Empati kurma ve pozitif iletişim becerilerinizi geliştirmek. İnsanların duygularını anlamak ve onlara destek olmak, içsel güzelliği yansıtmanın önemli yollarından biridir. Gülümsemek, anlayışlı dinlemek ve olumlu enerji yaymak, yaz mevsiminde de güzel bir insan olmanın anahtarıdır.

Sonbahar: Minnettarlık ve Değişime Uyum Mevsimi

Sonbahar, yaprakların renk değiştirdiği bir dönemdir ve hayatın doğal döngüsünü hatırlatır. Minnettarlık duygusu geliştirerek, sahip olduğunuz güzelliklere odaklanın ve yaşamınızdaki olumlu yönleri değerlendirmek. Aynı zamanda değişime uyum sağlamayı öğrenmek de içsel güzellik açısından önemlidir. Esneklik ve olumlu bakış açısıyla sonbaharı karşılamak, güzel bir insan olmanın bir başka boyutunu oluşturur.

Kış: Kendine İyi Bakım ve Başkalarına Yardım Mevsimi

Kışın soğuk günlerinde bitkiler dinlenirken, insanlar da kendilerine zaman ayırabilirler. İçsel güzellik, bedensel ve zihinsel sağlığa verilen değerle de ilişkilidir. Kendimize iyi bakım yapmak, sağlığınıza özen göstermek ve dinlenmeyi unutmamak. Aynı zamanda, başkalarına yardım etmek de içsel güzelliği yansıtan önemli bir davranıştır. Gönüllü çalışmalara katılarak veya yardımseverlik göstererek, kış mevsiminde de güzel bir insan olmanın yollarını keşfedebilmek.

“Dört Mevsim Güzel İnsan Olmak Projesi”; dış görünüşten çok daha fazlasını içeren bir anlayışı temsil eder. İlkbaharda kendinizi keşfederek, yazın empati ve iletişim becerilerimizi geliştirerek, sonbaharda minnettarlık ve değişime uyum sağlayarak, kışın ise kendimize iyi bakım yaparak ve başkalarına yardım ederek içsel güzelliği yansıtabilmek. Her mevsimde bu değerleri yaşatarak, gerçek anlamda güzel bir insan olmanın yolunu açabilmek. içsel güzellik zamanla büyüyen ve gelişen bir süreçtir. **“Dört Mevsim Güzel İnsan Olmak Projesi”**, bu süreci yönlendiren ve zenginleştiren sosyal inovasyon model projesidir.

*“Güzel gören güzel düşünür,
Güzel düşünen dört mevsim güzel insan olur...”*

Bir toplum ancak kendine özgü değerler kültürünü, aile kültürünü değerli kılarak geleceğe doğru yürüyüşünde sağlam adımlar atabilir. Toplumsal ortak değerlerimizi aile değerlerimizi koruyarak çocuklarımıza daha yaşanabilir bir dünya bırakmanın sorumluluğunu hissetmek durumundayız.

Türkiye’nin değişim sürecinde en çok gündeme gelen konu başlığı değerlerin değişimidir. Bu proje ile gerçekleştirilecek olan hem toplumun temeli hem de sosyalleşmenin kaynağı olan ‘aile’ ve ‘değer’dir.

Aile; sosyolojik olarak toplumsal yapının mihenk taşıdır. Günümüzde geleneksel değerlerin yerini, toplumsal değişimin ve küreselleşmenin dayattığı bazı yeni değerler almaya başlamıştır. Modern dünyanın bireyi önceleyen, haz ve tüketim ekseninde kurgulanan hayat tarzlarını beslemesi aile üzerinde hem kadın hem de cinsiyet rolleri açısından önemli etkilere sahiptir.

Ancak, yaşanan hızlı değişim ile birlikte aile bir **“değer”** olarak önemini sürdürmektedir, **“Dört Mevsim Güzel İnsan Olmak”** bu değerın güçlendirilmesi kapsamında son derece kıymetli ve önemlidir. “Aile ve değer” konusunu birlikte ele alan bir çalışmanın halen ülkemizde olmaması, bu alanda sosyal inovasyon modeli olarak öncü ve lider projedir.

PROJENİN AMACI

Yaşanan hızlı değişimlerle birlikte aile, bir **“değer”** olarak önemini sürdürmektedir.

“Dört Mevsim Güzel İnsan Olmak” projesi bu değerın güçlendirilmesi kapsamında son derece önemlidir. Projemiz, **“aile ve değer”** konusunu birlikte ele alan ilk çalışma olmasından dolayı, bu alanda sosyal inovasyon modeli olarak öncü ve lider projedir.

Aile; çocuk için değerler ve ahlak eğitiminin en etkili kurumu iken, **“Dört Mevsim Güzel insan olmak”** modelinin de mutfağıdır. Projemiz burada önemli bir köprü oluşturmayı amaçlar.

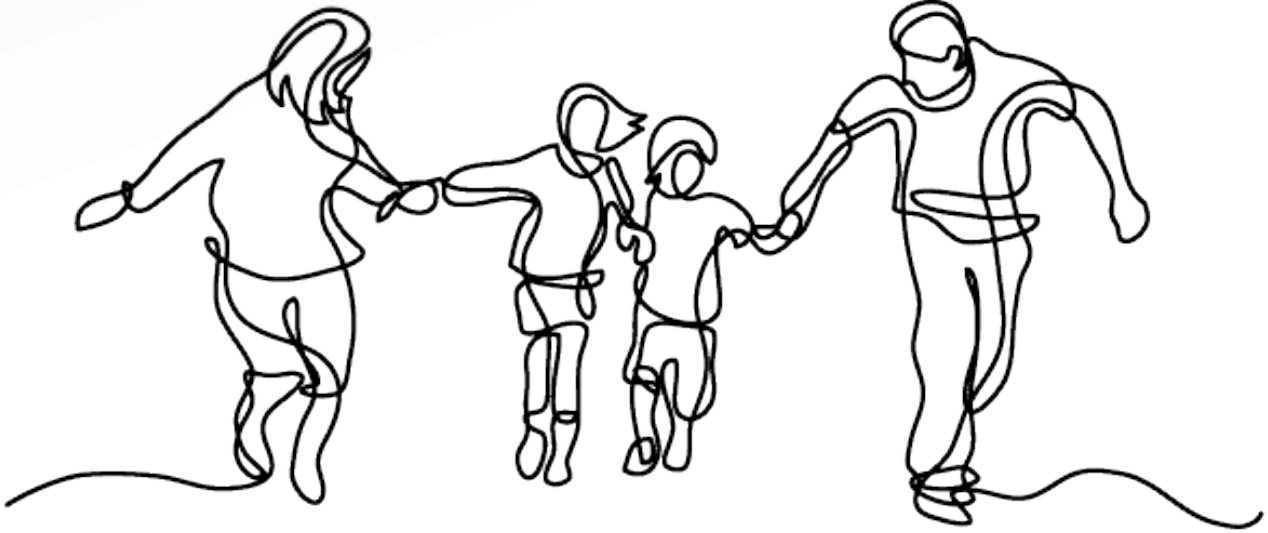
PROJENİN HEDEFLERİ:

- Hedef grup ailelerin koruyucu, önleyici ve rehabilite edici faaliyetlerle dünyayı algılama ve kişisel yaşamlarını değerlendirme biçimleri ile pozitif iyi oluş halini artırmak.
- Hedef grup ailelerde **“BİZ”** olma bilincini güçlendirmek.
- Hedef grup ailelerde karşılıklı güven ve muhabbet duygularını güçlendirmek.
- Hedef grup ailelerin birlikte kaliteli zaman geçirmek suretiyle aile içi iletişim kapasitelerini artırmak.
- Hedef kitledeki aile bireylerinin hayat görüşlerine, dini aidiyetlerine, kültürel ve sosyal yaşantılarına değer odaklı psikolojik sağlamlık kazandırmak.
- Hedef kitlenin, fiziksel, duygusal ve bilişsel yönlerini geliştirip, yaşam kalitelerini artırmak.
- Hedef grup ebeveynleri, kendi çocuklarına **“değer içerikli öğretim”** ve **“değer aktarımı”** konusunda bilinçlendirmek.
- Hedef kitleyi oluşturan ergenlik dönemindeki çocukların kimlik ve kişilik gelişimlerini desteklemek ve bilişsel, duygusal ve sosyal yönden hayata karşı hazır oluş düzeylerinin artırmak.
- Hedef kitleyi oluşturan ergenlik dönemindeki çocukların ruh sağlığı dengeli, kendilerine ve içinde bulundukları topluma yararlı, problem çözebilen, üretken, başarılı, huzur ve refahı yüksek bireyler olmalarını sağlamak.
- Hedef kitledeki çocuklara sorumluluk bilincini **“severek ve gönüllüce”** yapılacak eylem olarak algılama farkındalığı kazandırmak.

AİLE

"Aile toplumsal yapıların tutkalıdır..."

Prof. Dr. Nevzat Tarhan

Toplumsal yapının en küçük yapı birimi olan aile, bireylerin hayat görüşlerinin, dini aidiyetlerinin, kültürel ve sosyal yaşamlarının şekillendiği yerdir. Bireylerin belirli bir toplumda yaşamaya hazır hale geldiği, değerlerini ilk edindiği yer olan aile, bu yüzden çok önemlidir. Günümüzde birey üzerindeki etkin faktörler çoğalmış olsa da ailenin, insanın hayata yükleyeceği anlamı en derin şekilde etkileyen, hatta belirleyen kurum olma özelliği halen devam etmektedir. Ailenin bireylere yüklediği değerler, bireylerin yaşamlarında her zaman onlarla birlikte var olmaktadır. Aile, hangi çağda ve hangi kültürde olursa olsun insan topluluklarının karakteristik bir özelliğini oluşturur. Son zamanlarda kültürler üzerinde yapılan bilimsel araştırmalar, aile olmadan yeryüzündeki toplumların hiçbirisinin varlık gösteremediği yönünde bulgular ortaya koymaktadır.

DEĞERLER

"Değerler kişiyi hedefine götüren yol işaretleridir..."

Prof. Dr. Nevzat Tarhan

Değerlerin kazanılması daha çok sosyal öğrenme ile mümkündür. Değerler hakkında birtakım bilgileri öğrenmek değerlerin yaşanması için yeterli değildir; bu bilgilerin sosyal hayatta yaşanabilirliğinin görülmesi ve bizzat yaşanarak tecrübe edilmesi gerekir. Değerler toplum içinde sosyal rollerle eşgüdüm içinde hayata yansır. Birey sahip olduğu değerleri yüklediği sosyal rollerin gerekleri ile birlikte yorumlayarak davranışa dönüştürür. Bir baba veya patron olarak, bir derneğin üyesi olarak davranışları hem o rolün kendine yüklediği anlam hem

de çocukluğundan beri içinde yetiştiği kültürden kazandığı değer sistemi bütünlüğü içinde gerçekleştirir. Toplum; bireylerin rollerini dini, ahlaki, sosyal ve kültürel değerlerle çepeçevre kuşatarak yaşamasını sağlar. Çocuk ailede toplumsal rollere uygun davranışları öğrenirken bu davranışların ardındaki değerleri de öğrenmiş olur.

DEĞER ODAKLI BİR AİLENİN ÖNEMİ

“Güçlü toplum için en önemli yatırım aileyi güçlendirmektir.”

Prof. Dr. Nevzat Tarhan

Aile, bireylerin ilk değerleri ve normları öğrendiği, karakterlerini şekillendirdiği ve toplumsal ilişkilerin temelini attığı yerdir. Değerler, ailenin temel taşıdır ve değer odaklı bir ailenin sahip olduğu etkiler büyük bir anlam taşır. Değerlere dayalı bir aile yapısı, bireylerin kendilerini geliştirmeleri, toplumsal ilişkilerde daha olumlu etkiler yaratmaları ve mutlu, sağlıklı bir yaşam sürdürebilmeleri için sağlam bir zemin sunar.

Karakter Gelişimi:

Değer odaklı bir ailede yetişen bireyler, doğru ve yanlış ayırt edebilen karakterlere sahip olma eğilimindedirler. İyi ahlaki değerlerin ve etik normların temel alındığı bir ortamda büyümek, bireylerin dürüstlük, saygı, empati gibi erdemleri içselleştirmesine yardımcı olur.

Empati ve Hoşgörü:

Değer odaklı bir ailede yetişen bireyler, empati ve hoşgörü yeteneklerini geliştirme eğilimindedirler. Aile içinde başkalarının duygularını anlama ve anlayış gösterme değeri öğrenildiğinde, bu değerler toplum içinde de yaygınlaşır.

Sağlıklı İletişim:

Aile üyeleri arasında açık, samimi ve saygılı iletişim kurma becerisi, değer odaklı bir ailenin özelliğidir. Bireyler duygularını ifade etmeyi öğrenirken, aynı zamanda karşısındakini dinlemeyi ve anlamayı da öğrenirler.

Toplumsal Sorumluluk:

Değer odaklı bir ailede yetişen bireyler, toplumsal sorumluluk duygusunu öğrenirler. Topluma faydalı olmanın ve ihtiyaç sahiplerine yardım etmenin önemini kavrarlar. Bu da toplumun daha iyi bir şekilde gelişmesine katkı sağlar.

Değerli İlişkiler:

Aile içinde sevgi, saygı ve anlayış gibi değerlerin öne çıkması, bireylerin gelecekteki ilişkilerine de yansır. Değer odaklı bir ailede yetişen bireyler, sağlıklı ve olumlu ilişkiler kurma eğili-

mindedirler.

Dayanıklılık ve Uyum Yeteneği:

Değerlerin temel alındığı bir ailede büyüyen bireyler, hayatta karşılaştıkları zorluklarla daha etkili bir şekilde başa çıkmayı öğrenirler. Değerler, kriz anlarında bile rehberlik eden unsurlar olarak hizmet eder.

Kendine Saygı ve Özsaygı:

Ailede değerli bir birey olduğunu hisseden kişi, kendine saygıyı ve özsaygıyı da öğrenir. Bu da bireyin sağlıklı bir özsaygı geliştirerek daha mutlu bir yaşam sürmesine yardımcı olur.

Değer odaklı bir ailenin yaratıcı olduğu bu olumlu etkiler, bireylerin kendilerini geliştirmele-ri, toplumlarına katkı sağlamaları ve daha iyi bir gelecek inşa etmeleri açısından son derece önemlidir. Bu nedenle, ailelerin değerlerin önemini anlamaları ve bu değerleri günlük yaşam-larına entegre etmeye çalışmaları büyük bir anlam taşır.

SOSYAL İNOVASYON MODEL PROJELER

“Toplumun Geleceğine Işık Tutma Yolculuğu”

Sosyal inovasyon, toplumsal sorunları çözmek, yaşam kalitesini artırmak ve insanların yaşamını daha iyi hale getirmek amacıyla yeni ve yaratıcı yaklaşımlar geliştirmeyi içeren bir kavramdır. Bu bağlamda, sosyal inovasyon model projeleri, sürdürülebilir çözümler üretme, toplumsal dönüşüm sağlama ve geleceğe ışık tutma potansiyeli taşırlar.

Toplumsal Sorunları Çözme Gücü

Sosyal inovasyon model projeleri, toplumsal sorunları ele alarak çözüm odaklı yaklaşımlar sunar. Sağlık, eğitim, yoksulluk gibi sorunlara yönelik yaratıcı projeler, geleneksel çözüm yollarının ötesine geçerek daha etkili ve sürdürülebilir sonuçlar elde etmeyi amaçlar. Bu projeler, toplumun karşı karşıya olduğu zorluklara farklı perspektiflerden bakarak yenilikçi çözümler sunar.

Yenilikçilik ve Değişim Motoru

Sosyal inovasyon model projeleri, yenilikçi fikirleri hayata geçirme ve değişimi yönlendirme kapasitesine sahiptir. Bu projeler, geleneksel kalıpları kırarak yeni yaklaşımlar sunar ve toplumu ileriye taşıyan adımlar atmayı teşvik eder. Bu sayede toplumsal dönüşüm sağlanırken, insanların daha iyi bir gelecek için yeni yollar arayışı desteklenir.

Toplumsal Katılımı Artırma

Sosyal inovasyon model projeleri, toplumsal katılımı artırarak daha demokratik ve çeşitlilikten zengin çözümler üretmeyi hedefler. Projeler genellikle topluluk odaklıdır ve bireylerin, sivil toplum kuruluşlarının ve diğer paydaşların katılımını gerektirir. Bu da projelerin daha kapsayıcı, daha sürdürülebilir ve toplumun gerçek ihtiyaçlarına daha uygun olmasını sağlar.

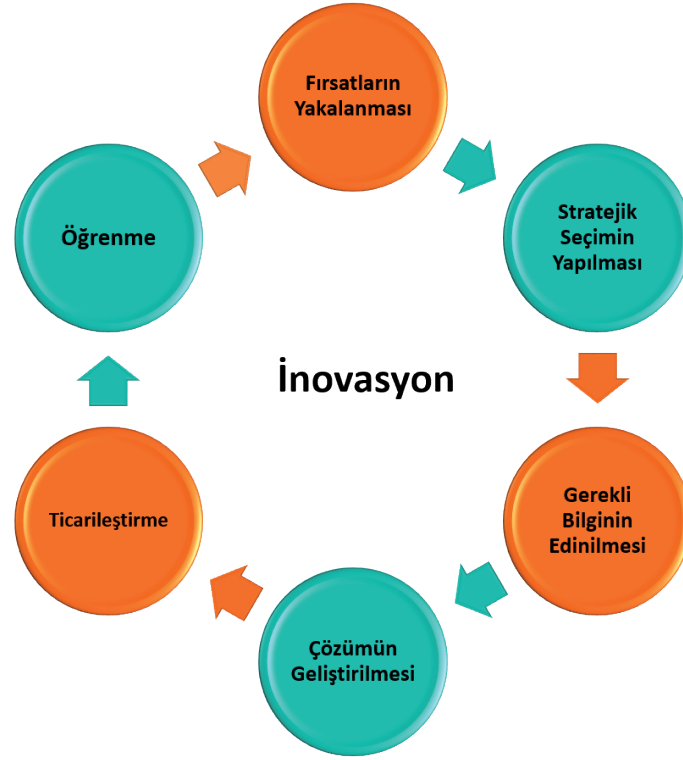

İyi Uygulamaların Yayılmasını Destekleme

Sosyal inovasyon model projeleri, başarılı uygulamaların yayılmasını teşvik eder. Bir proje başarılı sonuçlar elde ettiğinde, bu yaklaşımlar diğer bölgelerde veya toplum kesimlerinde de uygulanabilir. Bu, iyi uygulamaların yayılmasını hızlandırarak daha geniş bir etki yaratılmasına olanak tanır.

Geleceğe Işık Tutma Potansiyeli

Sosyal inovasyon model projeleri, geleceğe yönelik umut vadeden çözümler sunar. Toplumsal sorunların karmaşıklığı ve hızla değişen dinamikler göz önünde bulundurulduğunda, geleceğin

ihtiyaçlarına cevap verebilecek esnek, yenilikçi ve uyarlanabilir çözümler sunma yeteneği büyük bir önem taşır.

Sosyal inovasyon model projeleri, toplumun geleceğine ışık tutma ve toplumsal dönüşüm sağlama potansiyeline sahiptir. Bu projeler, toplumsal sorunları çözme, yenilikçilik ve değişimi yönlendirme, toplumsal katılımı artırma, iyi uygulamaların yayılmasını destekleme ve geleceğe umut vadeden çözümler sunma gibi önemli rolleri üstlenir. Sosyal inovasyon model projeleri, toplumların daha sürdürülebilir, adil ve ilerici bir geleceğe yönelik adımlar atmasını sağlayarak, toplumsal gelişim ve iyileşme süreçlerine önemli katkılar sunar.

PROJEMİZİN YÖNTEMİ

“Dört Mevsim Güzel İnsan Olmak” projesinin yöntemi aşağıdaki adımlardan oluşur.

Farkındalık Oluşturma:

Projenin başlangıcında, aile odak görüşmeleriyle güzel insan olmanın önemi hakkında farkındalık oluşturuldu. Farkındalık etkinlikleri, seminerler veya atölye çalışmaları düzenlenerek ailelerin proje amacını anlamaları sağlandı.

Eğitim ve Etkinlik Planlaması:

Proje kapsamında hedef kitleye yönelik eğitim programları ve etkinlikler planlandı. Eğitimler, etik değerler, empati, iletişim, liderlik gibi konuları içeren değer odaklı eğitimler ve uygulamalı atölyelerdi.

Mentorluk ve Rol Modeller:

Hedef kitlenin güzel insan olma yolculuğunda rehberlik edecek mentorlar ve rol modeller belirlendi. Bu kişiler, hedef kitleyle deneyimlerini paylaşarak ilham vererek yol gösterdiler.

İş Birliği ve Toplumsal Katılım:

Proje, hedef kitledeki bireylerin birlikte çalışmayı öğrenmelerine ve toplumsal sorunlara çözüm üretmelerine olanak sağladı. Hedef kitlenin toplumsal projelerde aktif olarak yer almaları teşvik etti.

Değerlerin İçselleştirilmesi:

Eğitimler, değerler atölyeleri ve etkinlikler aracılığıyla hedef kitledeki aile ve çocukların değerleri içselleştirmeleri sağlandı. Bu, güzel insan olmanın sadece bir davranış değil, yaşam tarzı olduğunun anlaşılmasına katkı sağladı.

Öz Değerlendirme ve Gelişim:

Hedef kitle, proje sürecinde kendi gelişimlerini değerlendirdi. Kendi güçlü yönlerini fark ederek, gelişim alanlarını belirledi ve bunları iyileştirmeye yönelik adımlar attı.

Toplumla Paylaşım ve Etki Değerlendirmesi:

Projenin sonunda, hedef kitledeki aileler ve çocuklar projede elde ettikleri deneyimleri ve katkıları toplumla paylaştılar. Aynı zamanda proje etkisini değerlendirerek gelecekteki adımlar için yol haritası çizdiler.

Sürdürülebilirlik ve Devamlılık:

Proje sona erdikten sonra da “Dört Mevsim Güzel İnsan Olmak” anlayışının devamlılığını sağlamak önemlidir. Bu, okullarda veya topluluk merkezlerinde benzer etkinliklerin sürdürülmesi ile gerçekleştirilebilir.

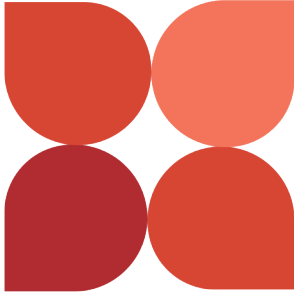
İzleme ve Değerlendirme:

Proje sürecinin ve sonuçlarının izlenmesi ve değerlendirilmesi, gelecekteki projelerin daha etkili olması için önemlidir. Hedef kitlenin ve katılımcıların deneyimlerine ve geri bildirimlerine yer verilir.

Bu yöntem, “Dört Mevsim Güzel İnsan Olmak” projesinin hedef kitlesindeki bireylerin değerlere dayalı güzel insanlar olarak yetişmelerine yönelik nasıl ilerleyebileceğini gösterir.

PROJEYE NEDEN İHTİYAÇ DUYDUK?

Türkiye'nin değişim sürecinde en çok gündeme gelen konu başlığı **değerlerin değişimidir**. Bu proje ile gerçekleştirilecek olan, hem toplumun temeli hem de sosyalleşmenin kaynağı olan **"aile"** ve **"değer"**dir.

Endüstriyel gelişmelerin ve onun ürettiği modern kapitalist toplum, böylelikle kendi egemen kültürünü yani kitle kültürünü yaratmaktadır. Başka bir deyişle geniş halk yığınları tarafından kabul edilen, benimsenen ve sürekli yeniden üretilen bir popüler kültür ile türdeş toplumlar ortaya çıkmaktadır. Ailenin kendisi ve aile üyelerinin her biri için sürecin dışında kalmak mümkün değildir. Popüler kültürün etkisiyle yaygınlaşan kapitalist toplum ilkelerinin dayattığı bireysel yaşam tarzları, toplumsal değerler, haz ve özgürlük eksenli kurgulanan insani varoluş ailelerin direncini kırmakta, hızla önemini azaltmaktadır.

Aile; sosyolojik olarak toplumsal yapının mihenk taşıdır. Günümüzde geleneksel değerlerin yerini, toplumsal değişimin ve küreselleşmenin dayattığı bazı yeni değerler almaya başlamıştır. Modern dünyanın bireyi önceleyen, haz ve tüketim ekseninde kurgulanan hayat tarzlarını beslemesi aile üzerinde hem kadın hem de cinsiyet rolleri açısından önemli etkilere sahiptir. Ancak, yaşanan hızlı değişim ile birlikte aile bir **"değer"** olarak önemini sürdürmektedir, **"Dört Mevsim Güzel İnsan Olmak"** bu değerın güçlendirilmesi kapsamında son derece kıymetli ve önemlidir."aile ve değer" konusunu birlikte ele alan bir çalışmanın halen ülkemizde olmaması, bu alanda sosyal inovasyon modeli olarak öncü ve lider proje olacaktır.

Toplumsal yapının en küçük yapı birimi olan aile, bireylerin hayat görüşlerinin, dini aidiyetlerinin, kültürel ve sosyal yaşamlarının şekillendiği yerdir. Bireylerin belirli bir toplumda yaşamaya hazır hale geldiği, değerlerini ilk edindiği yer olan aile, bu yüzden çok önemlidir. Günümüzde birey üzerindeki etkin faktörler çoğalmış olsa da ailenin, insanın hayata yükleyeceği anlamı en derin şekilde etkileyen, hatta belirleyen kurum olma özelliği halen devam etmektedir. Ailenin bireylere yüklediği değerler, bireylerin yaşamlarında her zaman onlarla birlikte var olmaktadır. Aile, hangi çağda ve hangi kültürde olursa olsun insan topluluklarının karakteristik bir özelliğini oluşturur. Son zamanlarda kültürler üzerinde yapılan bilimsel araştırmalar, aile olmadan yeryüzündeki toplumların hiçbirisinin varlık gösteremediği yönünde bulgular ortaya koymaktadır.

Aile, çocuğun değerler ve ahlak eğitiminde en etkili kurumu, **"Dört Mevsim Güzel İnsan Olmak"** modelinin de mutfağıdır. Ailenin bu önemi onun çocukla münasebetinde diğer eğitici kurumların ulaşması mümkün olmayan bazı özelliklere sahip olmasından kaynaklanır. Öncelikle aile çocuğun ilk ve en önemli ahlak öğretmenidir. Çocuğun dört mevsim güzel insan olması için yeteneklerini ilk keşfedecek ve işlemeye başlayacak olan ailedir. Öte yandan bi-

reyin değer kazanımının en hızlı ve etkili olduğu, karakter teşekkülünün en hızlı cereyan ettiği çocukluk döneminin en uzun periyodu aile içinde geçmektedir. Günümüzde kişilik gelişiminin hayat boyu süren bir olgu olduğu genel anlamda kabul görmekle birlikte çocukluk dönemlerinde ailede alınan eğitimin temel oluşturucu etkisi hemen herkes tarafından kabul edilmektedir.

Değerlerin kazanılması daha çok sosyal öğrenme ile mümkündür. Değerler hakkında birtakım bilgileri öğrenmek değerlerin yaşanması için yeterli değildir; bu bilgilerin sosyal hayatta yaşanabilirliğinin görülmesi ve bizzat yaşanarak tecrübe edilmesi gerekir. Değerler toplum içinde sosyal rollerle eşgüdüm içinde hayata yansır. Birey sahip olduğu değerleri yüklediği sosyal rollerin gerekleri ile birlikte yorumlayarak davranışa dönüştürür. Bir baba veya patron olarak, bir derneğin üyesi olarak davranışları hem o rolün kendine yüklediği anlam hem de çocukluğundan beri içinde yetiştiği kültürden kazandığı değer sistemi bütünlüğü içinde gerçekleştirir. Toplum; bireylerin rollerini dini, ahlaki, sosyal ve kültürel değerlerle çepeçevre kuşatarak yaşamasını sağlar. Çocuk ailede toplumsal rollere uygun davranışları öğrenirken bu davranışların ardındaki değerleri de öğrenmiş olur.

Ebeveyn değerlerinin, ebeveynlerin yerine getirdikleri işlevlerle de yakından ilişkili olduğunu söylemek gerekir. Ailenin ve ebeveynlerin çocuklara yönelik en önemli işlevinin genellikle sosyalleştirme ve kültür aktarımı olduğu ifade edilmektedir. Fakat özellikle hızlı değişimin yaşandığı modern toplumlarda ebeveynler sadece pasif bir kültür aktarıcı işlevini değil, aynı zamanda tahmin ettikleri gelecek hayata çocuklarını hazırlama işlevini de yerine getirmektedirler. Dolayısıyla ebeveynler çocuklarının gelecek hayatında önemli olacağına inandıkları değerler doğrultusunda onları yetiştirmeye çalışmaktadırlar. Hırs, özgüven, girişimcilik vb. değerlerin giderek önem kazandığı günümüz toplumunda ebeveynlerin çocuklarını gelecek hayata hazırlama adına, çocuk yetiştirmede söz konusu değerlere önem vereceği beklenebilir. Bu bağlamda, ebeveynlerin kültür aktarma işlevi ebeveynlerin **“itaatkâr”** çocuk değerinin, çocuğu tahmin edilen gelecek hayata hazırlama işlevi de **“otonom”** (özerk) çocuk değerinin

somutlaşmasını sağlamaktadır. Ebeveyn değerleri ile okulun temel aldığı değerler arasındaki uyumluluk düzeyi çocuğun sağlıklı bir sosyalleşme süreci yaşayabilmesi için büyük önem arz etmektedir. Pek çok neden ile birlikte bu nedenle de ülkeler eğitim sistemlerinde eğitimin genel amaçlarının ve bu genel amaçlara bağlı olarak özel amaçların belirlenmesinde toplumsal gerçekliği temel belirleyici olarak dikkate almak durumundadır.

Toplumsal sosyal ve kültürel sermayesi; demografik, ekonomik, politik ve hukuki durumu; güçlü ve zayıf yönleri, uzak ve yakın hedefleri eğitimin hedeflerini belirler. Bu nedenle bir ülkenin eğitim sisteminin genel hedefleri o ülkede yapılacak olan toplum analizlerine dayanır. Bu analizin yapılmasında çok boyutlu yöntemlerin takip edilmesi kaçınılmazdır. Toplumu oluşturan ve çocuklarını okula gönderen velilerin önem verdiği değerlerin belirlenmesi de bu çok boyutlu yöntemin bir parçasıdır.

Aile, ülkelerde ve dünyada meydana gelen değişim ve dönüşümlerin etki ve sonuçlarının en belirgin olarak izlendiği toplumsal kurumların başında gelmektedir. Aile, bireyi ve toplumu etkileyen bir kurum olduğu gibi aynı zamanda birey ve toplumdan da etkilenen bir sosyal kurumdur. Zaman içerisinde gerçekleşen her türlü değişim ve dönüşümün izlerine aile kurumunda rastlamak mümkündür. Bu değişim ve dönüşümler aile üzerinde kimi zaman olumlu kimi zaman da olumsuz, bazı durumlarda hem olumlu hem de olumsuz etkilere yol açmıştır. Bu olumsuz etkilerin olumluya dönüşmesi için de **“Dört Mevsim Güzel İnsan Olmak”** modeli çok önemlidir. **Dört Mevsim Güzel İnsan Olmanın** farkındalığını **“aile ve değerler”** bağlamında ele aldık..

“Dört Mevsim Güzel İnsan Olmak” Modeli kapsamında şu konunun da altını çizmek isteriz; Eğitimin ailede başladığı ve değerlerin öğretilebilen ve öğrenilebilen bir kavram olduğu gerçeğinden hareketle, **“değer içerikli öğretim”** ve **“değer aktarımı”** konusunda anne-babalara ve eğitimcilere büyük görev düşmektedir. Bu nedenle günümüzde eğitim alanında aile ve değerler önemslenmekte, özellikle **“değerlerin çocuklara nasıl aktarılacağı”** konusunda çalışma ve araştırmalar yapılmaktadır. **“Dört Mevsim Güzel İnsan Olmak”** Modeli burada önemli bir köprüyü oluşturacaktır. Bu çerçevede Türkiye’de aile kurumuna vurgu yapan ilk hukuki düzenleme olan ve aileyi **“Türk toplumunun temeli”** kabul eden 1982 Anayasası’nın 41. maddesidir. İlgili madde; **“ailenin huzuru, anne ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretimi”** gibi devlete bazı yükümlülükler getirmektedir. Yine bu maddeye binaen ülkemizde modern kurumlar, toplumsal değişmeye bağlı olarak ortaya çıkan yeni ihtiyaçlara uygun birimler oluşturma yönünde adım atmaya başlamıştır. Bu süreçte atılan ilk önemli adım ve uygulama Aile Araştırma Kurumu’dur.

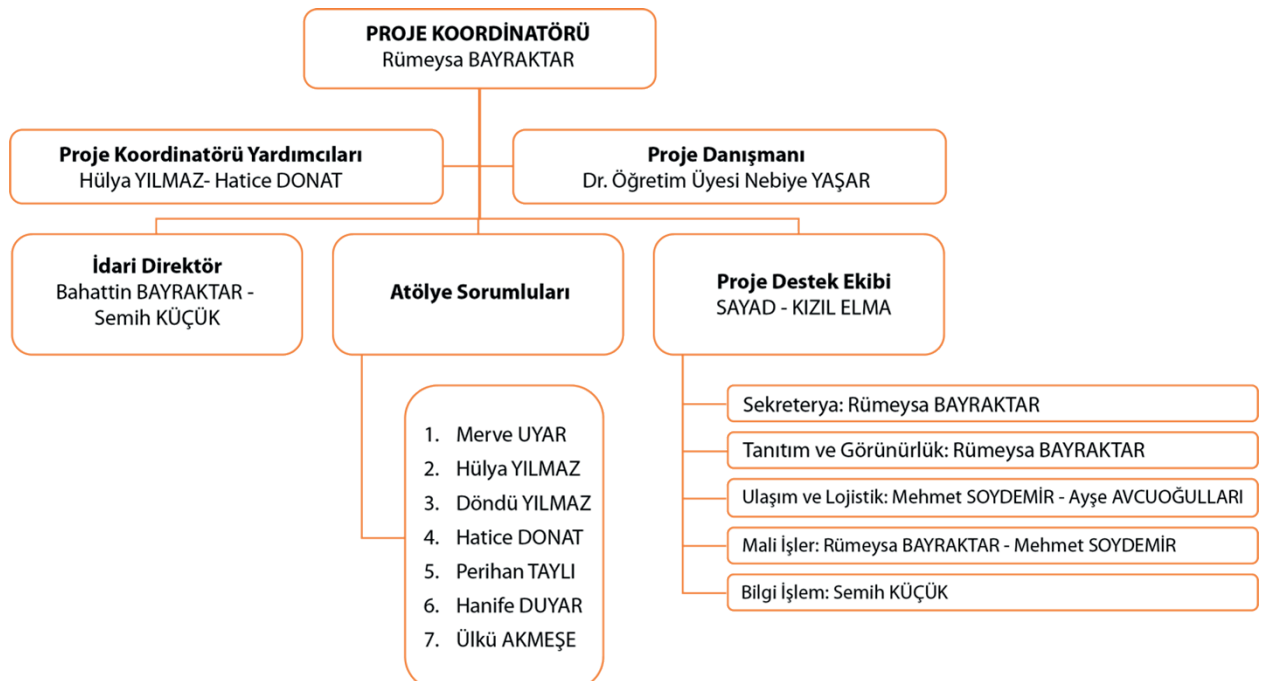
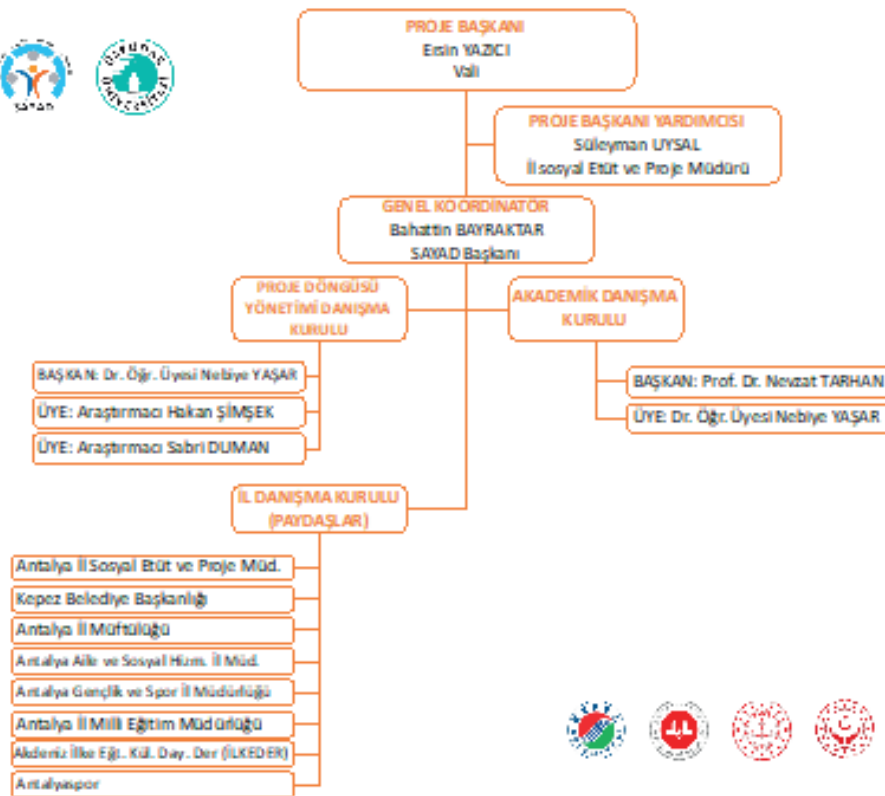
29 Aralık 1989 tarihinde kurulan BAAK (Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı) aile konusundaki ilk kurumsal düzenlemedir. Uzun bir süre gerekli ve kalıcı hukuki dayanaklardan yoksun olarak faaliyetlerini sürdürmüş olan kurum, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü (ASAGEM) adıyla 10.11.2004 tarihinde 5256 sayılı yasa ile hukuki bir statüye kavuşturulmuştur. 1987 yılında ilk defa gerçekleştirilen **“Türk Aile Yapısı”** araştırması 1992 yılında tekrarlanmış ve ASAGEM (Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü) tarafından yaptırılan 2006 **“Aile Yapısı Araştırması”** kapsamı ve sonuçları itibariyle dikkat çeken araştırmalar olmuştur. Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü tarafından Türkiye genelinde 2010 yılında gerçekleştirilen Türkiye’de Aile Değerleri Araştırması ise araştırma konu-

muzla yakınlığı açısından önem arz etmektedir.

Türkiye'deki ailelerin değer yapılarını belirlemeyi amaçlayan bu çalışmada ailelerin, çocuğa bakışı, ebeveynlik rolleri, evliliğin temeli olan sadakat değerine ilişkin tutumları, aile içi şiddet, gelenek ve din, çocuğun davranış ve niteliklerine atfedilen öneme ilişkin pek çok konu karma yöntemle incelenmiştir. Araştırma sonucunda Türk aile yapısında halen **"biz"** bilincinin güçlü olduğu, ailelerde dini ve manevi değerlere bağlılığının yüksek olduğu, aile içinde güvenin yüksek fakat tanınmayan kişilere karşı zayıf olduğu, çocukların kendi ayakları üzerinde durabilen fakat aile uyumuna riayet eden bireyler olmalarının beklendiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sebepten dolayı **"Aile Odak Görüşmeleri"** ve **"Aile Değerleri Ölçeği"** projeye önemli katkılar sunacaktır. **"AİLE ÖYKÜLERİ"** çalışması **"Aile Değerleri"** ve **"Dört Mevsim Güzeli İnsan Olmak"** Modelimizin de somut ve etkili çıktıları olacaktır. Proje sürdürülebilirliğinde çarpan etkiyi, yaygın etkiyi artırmış olacaktır.

PROJEMİZİN BAŞARI ÖLÇÜTLERİ

Katılım Oranı:

Proje kapsamında düzenlenen eğitimler, etkinlikler ve çalışmalara katılım oranı, ailelerin projeye ilgi gösterdiğinin ve etkileşimde bulunduğunu göstermektedir.

Değerlerin İçselleştirilmesi:

Ailelerin projede öğrendikleri değerleri günlük yaşamlarına ne kadar entegre ettikleri ve bu değerleri nasıl yaşam tarzlarına dönüştürdükleri değerlendirilir.

Toplumsal Etki:

Projenin topluma etkisi değerlendirildi. Ailelerin sosyal projelerdeki etkisi, toplumsal farkındalık yaratma ve yardımlaşma konularında ne kadar etkin oldukları gözlemlendi.

Kişisel Gelişim:

Ailelerin projenin sonunda kazandıkları kişisel gelişim becerileri ve yeteneklerine bakıldı. Bu beceriler, iletişim, liderlik, empati olmak başta üzere projedeki değerleri içermektedir.

Mentorluk ve Rol Model Etkisi:

Mentorlar ve rol modellerin aileler ve çocuklar üzerindeki etkisi ve ailelerin bu atölye liderlerinden ne kadar ilham aldığı değerlendirildi.

Sürdürülebilirlik:

Projenin sonunda ailelerin güzel insan olma değerlerini devam ettirme ve başkalarına aktarma isteği değerlendirildi. Bu, projenin uzun vadeli etkisini göstermektedir.

Toplumsal Değişime Katkı:

Projenin toplumsal değişime nasıl katkı sağladığı değerlendirilir. Ailelerin sahip oldukları değerlerle toplumun daha saygılı, yardımsever ve hoşgörülü hale gelip gelmediği gözlemlendi.

Geri Bildirimler:

Ailelerden proje hakkındaki görüşleri, deneyimleri ve geri bildirimleri toplandı. Bu geri bildirimler, projenin güçlü yönlerini ve iyileştirme alanlarını belirlemek için kullanıldı.

Medya ve Toplumsal İlgisi:

Projenin medyada ve toplumda nasıl yankı bulduğu değerlendirildi. Projenin görünürlüğü, ilgi ve destek düzeyi gözlemlendi.

Kendini İfade Etme Becerisi:

Ailelerin projenin sonunda kazandıkları iletişim ve kendini ifade etme becerileri değerlendirildi. Bu, ailelerin düşüncelerini etkili bir şekilde ifade edebilme yetenekleri gözlemlendi.

Bu başarı ölçütleri, “**Dört Mevsim Güzel İnsan Olmak**” projesinin hedef kitledeki ailelerin hayatlarında ve toplumda nasıl bir etki yarattığını değerlendirmek için kullanılmıştır. Her ölçüt, projenin amacına ve hedeflerine ulaşma yolunda ne kadar ilerlendiğini göstermek için önemlidir.

PROJENİN RİSK YÖNETİMİ

Katılım Düşüklüğü:

Risk: Ailelerin projeye ilgi göstermemesi veya düşük katılım oranları.

Risk Yönetimi: Farkındalık artırıcı kampanyalar, etkileşimli etkinlikler ve mentorların aktif katılımı ile ailelerin ilgisini artırdık.

Değerlerin Yeterince İçselleştirilmemesi:

Risk: Ailelerin öğrendiği değerleri günlük yaşamlarına entegre etmemesi.

Risk Yönetimi: Uygulama atölyeleri, mentorluk programları ve gerçek hayat örnekleri ile değerlerin pratiğe dönüşmesini teşvik ettik.

Toplumsal Etkinin Sınırlı Olması:

Risk: Sosyal projelerin yeterince geniş katılımı ile gerçekleştirilememesi.

Risk Yönetimi: Ailelerin toplumsal projeleri planlama ve yönetme becerilerini geliştirilerek, ortaklık ve işbirliği fırsatları oluşturuldu.

Mentorluk ve Rol Modellerin Etkisinin Zayıf Olması:

Risk: Mentorlar ve rol modellerin aileler üzerinde yeterince etkili olmaması.

Risk Yönetimi: Mentor seçiminde dikkatli olundu, mentorların ailelerle sıkı bir ilişki kurmasını sağlandı.

Sürdürülebilirlik Zorlukları:

Risk: Projenin sona ermesinin ardından değerlerin sürdürülememesi.

Risk Yönetimi: Ailelerin liderlik becerilerini geliştirmesi, yerel topluluklarla işbirliği yaparak projenin sürdürülebilirliğini sağlanması.

Değişen Toplumsal Koşullar:

Risk: Projenin uygulandığı toplumsal koşulların değişmesi.

Risk Yönetimi: Projenin esnek ve uyumlu bir yapıya sahip olması, değişen koşullara hızla adapte olabilmelerini sağladı.

İletişim Zorlukları:

Risk: Projedeki iletişim eksikliği veya anlaşılmazlıklar.

Risk Yönetimi: İyi bir iletişim planı oluşturuldu, düzenli iletişim kanalları sağlandı.

Kaynak Kısıtlamaları:

Risk: Projenin finansal veya insan kaynakları açısından yetersiz kalması.

Risk Yönetimi: Bütçe planlaması yapıldı, gönüllü destekleri ve işbirliklerini sağlandı.

Beklenmedik Olaylar:

Risk: Beklenmedik doğal afetler, sağlık sorunları gibi olaylar.

Risk Yönetimi: Acil durum planları oluşturuldu, risklerin minimize edilmesi için önlemler alındı.

Sonuçların Ölçülemez Olması:

Risk: Projenin etkilerinin ölçülememesi.

Risk Yönetimi: Başlangıçta net hedefler belirlendi, düzenli olarak ilerlemeyi ölçmek ve geri bildirim toplandı.

Bu riskler ve yönetim yaklaşımları, “Dört Mevsim Güzel İnsan Olmak” projesinin başarıya ulaşması ve olası risklerin etkilerinin en aza indirilmesi için alınabilecek önlemleri içermektedir.

PROJENİN YAYGIN VE ÇARPAN ETKİSİ

“Dört Mevsim Güzel İnsan Olmak” projesinin çarpan etkisi, hedef kitledeki ailelerin kazandığı değerlerin ve yeteneklerin, toplumun farklı katmanlarına ve alanlarına yayılması anlamına gelir. Aynı şekilde, yaygın etki ise projenin sadece katılan ailelerle sınırlı kalmayıp, daha geniş bir topluluğu etkileyerek olumlu değişiklikler yaratmasıdır.

Çarpan Etkisi:

Proje kapsamında yetişen çocuklar, güzel insan olma değerlerini benimsemelerinin yanı sıra

liderlik yetenekleri kazandılar. Bu çocuk liderler, ilerde toplumun farklı alanlarında etkili bireyler olabilirler.

Aileler ve Çevre:

Proje kapsamında eğitilen çocuklar ve aileler, öğrendikleri değerleri diğer aileler ve çevreleriyle paylaşarak olumlu etkiler yarattılar. Bu, değerlerin evden başlayarak yayılmasını sağladılar. Ailelerin toplumsal projelerdeki etkileri, projenin doğrudan yaygın etkisini gösterir. Projelerin hedeflediği gruplar veya bölgelerde olumlu değişiklikler gözlemlendi.

Yaygın Etkisi:

Projede kazanılan değerler, okullarda veya eğitim kurumlarında uygulanabilir ve bu şekilde daha geniş bir öğrenci kitlesi etkilenebilir.

Toplum Merkezleri:

Toplum merkezleri gibi yerlerde projenin eğitimleri düzenlenirse, proje daha geniş bir kesimi etkileyebilir.

Medya ve İnternet:

Projede elde edilen başarı hikayeleri, medya ve internet aracılığıyla yayılarak daha büyük bir kitleye ulaşabilir.

İş Dünyası ve Kurumlar:

Projede kazanılan kişisel gelişim becerileri, iş dünyasında ve kurum içi eğitimlerde kullanılabilir.

Sivil Toplum Kuruluşları:

Projeye katılan gençler, sivil toplum kuruluşlarına katılarak projenin değerlerini daha geniş bir platformda paylaşabilirler.

“Dört Mevsim Güzel İnsan Olmak” projesi, sadece katılan ailelerin değil, geniş bir toplum kesiminin değerlerini ve yeteneklerini dönüştüren bir etki yaratabilir. Bu etki, projenin sadece kısa dönemde değil, uzun vadede de sürdürülebilir olmasını ve toplumun daha güzel bir geleceğe yönelmesini sağlayabilir.

PROJENİN ÖNGÖRÜLEN KAZANIMLARI

Projemiz; katılımcılara olumsuz tavır ve davranışlardan uzak kalmalarının yanında, temel insani değerleri öğretme ve içselleştirmelerini sağlama, ahlaki değerleri yaşam biçimi haline getirme, olumlu becerileri ve **“iyi insan”** olma vasıflarını kazanma, evrensel değerleri öğrenme ve benimseme, insanlara empati yapmalarını, birbirlerini çıkarı olmadan **“Yaratılanı severim yaratandan ötürü”** anlayışı ile koşulsuz sevmelerini, farklılıklara saygı gösterilmesini, insanlara hoşgörü ile yaklaşılması ve sabırlı olunması gerektiğini, gerektiğinde affetmenin bile bir erdem olduğunu, yaptığı işlerde dürüst ve adaletli davranmayı, güvenilir olmayı insanlarla olumlu iletişim kurmayı, selamlaşmayı, yardımlaşmayı, gerektiğinde özür dilemeyi, rica etmeyi ve teşekkür etmeyi, duyguların, iradenin ve davranışları kontrol edebilmeyi, insanlara iyilik etmeyi, sözünde durmayı, edep ve hayâ sahibi olmayı, görgü kurallarına uymayı, aile bağlarını güçlendirmeyi, kültürel mirasa sahip çıkmayı ve insanlar hakkında güzel düşünmeyi ve **“Dört Mevsim Güzel İnsan Olma”** becerilerini kazandırmayı hedeflemiştir.

PROJE ÇIKTILARININ YAYILIMI VE PAYLAŞIMI

Aile Öyküleri Kitapçığı İçerik Hazırlama ve Basımı

Hedef gruba yönelik düzenlenen Aile odak görüşmelerinde elde edilen veriler ışığında aile değerlerinin paylaşıldığı yaşanmış ve yaşanmakta olan aile öykülerinin diğer ailelere ve diğer sosyal projelere ilham olması amacıyla “Ailede Paylaşılan Değerler Işığında Aile Öyküleri” Kitapçığı hazırlanıp basılmıştır.

Eğitcinin Eğitimi Uygulama Kılavuzu Hazırlanması ve Basımı

Proje kapsamında düzenlenen “Değer İçerikli Aile Atölyelerinin sürdürülebilirliğinin sağlanması” amacıyla, atölyelerde görev alacak eğitmenler için uygulama yöntemlerinin yer aldığı “Eğitim Uygulama Kılavuzu” hazırlanıp basılmıştır.

Proje Sonuç Raporu ve Almanak Hazırlanması ve Basımı

Projenin yaygınlaştırılması kapsamında, Proje uygulama sürecince düzenlenen izleme ve değerlendirme faaliyetleri sonucunda gözlemlenen çıktı ve sonuç verilerinin yer aldığı bir sonuç raporu ve almanak hazırlanıp basılacak ve ilgili bakanlıklar, kamu kurumları ve STK'lara dağıtılacaktır.

Medya (INSTAGRAM): @4mevsimguzelinsanolmak

PROJE BÜNYESİNDE GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLER

Proje Ekibiyle Hazırlık Toplantıları

Projede gönüllü ya da profesyonel olarak görev alacak personelin iş tanımlamaları ve kendi aralarındaki eş güdümün proje organizasyon şemasına göre belirlenmesi ve kendilerine tebliğ edilmesi amacıyla yapılmıştır.

Oluşturulan proje ekibi, projenin Proje Döngüsü Yönetimi esasları çerçevesinde yürütülebilmesi maksadıyla, proje boyunca her ay proje izleme değerlendirme toplantıları gerçekleştirmiştir.

Hedef Grupla Hazırlık Çalışmaları

Projemizin Hedef Kitlesi

Projemiz bölünmüş ailelere mensup sosyal destek ihtiyacı olan dezavantajlı çocuk ve ailelerine yönelik hazırlanmıştır. Antalya Kepez İlçesinde Milli Eğitime bağlı ortaokullarda öğrenim gören 10-14 yaş grubu 25 çocuk ve bu çocukların ebeveynleri (50 kişi) olmak üzere 75 kişi hedef grup olarak belirlenmiştir.

Aile Odak Görüşmeleri

Proje başlangıcında hedef grup olarak tespit edilen ailelere nokta ziyaretleri yaparak proje kapsamında uygulanacak eğitim ve sosyal etkinlik içeriklerinin belirlenmesine referans olacak "aile odak görüşmeleri" ve "Proje ön test uygulamaları" yapılmıştır.

Ön ve Son Test Hazırlık Toplantısı

Sosyal inovasyon modeli kapsamında aile değerler ölçeğinin gözlenmesi ve proje kapsamında uygulanacak eğitim ve sosyal etkinlik içeriklerinin belirlenmesine referans olması ve ailelerde pozitif iyi oluşun gözlemlenmesi amacıyla yapılacak ilk ve son test içerikleri hazırlanacaktır.

Yapılan görüşme ve testler sonucunda ailelerde ihtiyaç duyulan değerler tespit edilmiş, buna göre aile atölyelerinde yer alacak değerler belirlenmiştir.

EĞİTİM FAALİYETLERİ

Eğitici Eğitimi Verilmesi

Projede görev alacak gönüllü öğretmenler için proje süresince 1 kez, 20 Saat teori, 25 Saat uygulamalı eğitici eğitimi verilmiştir.

Dört Mevsim Güzel İnsan Olmak
Sosyal İnovasyon Modeli

EĞİTİCİ EĞİTİMİ

EĞİTMEN:
Dr. Öğr. Üyesi Nebiye Yaşar
Üsküdar Üni. Genç Beyinler Akademisi Direktörü

Tarih: 24-28 Ekim 2022 Saat: 09.30-17.30
Yer: Kepez Vakfı Gençlik Birliği

Bu proje T.C. İçişleri Bakanlığı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü tarafından desteklenmektedir.

Eğitmenlerimiz paydaş kurumlarımız olan:

- Antalya İl Müftülüğü
- Antalya İl Milli Eğitim Müdürlüğü
- Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü
- Akdeniz İlke Eğitim Kültür ve Dayanışma Derneği

Kurumlarınca projemizde yer almak üzere görevlendirilmiştir.

Proje Döngüsü Yönetimi Eēitimi

Proje Koordinatör ve koordinatör yardımcısına Üsküdar Üniversitesi Genç Beyinler Akademisi Direktörü Dr.  ēretim  yesi Nebiye Yaēar tarafından yenilikçi Uygulamalı Proje Döngüsü Yönetimi Eēitimi  niversite bünyesinde verilmiētir. Eēitim süresince örnek sosyal inovasyon projeleri yerinde incelenmiētir.

SEMİNER, ÇALIŞTAYLAR VE TOPLANTILAR

a. Aile İçi Sağlıklı İletişim Semineri

Proje süresince bir kez Prof. Dr. Nevzat Tarhan tarafından hedef grup ve yerel halkın katılımıyla “Aile İçi Sağlıklı İletişim” konulu seminer düzenlenmiştir.

b.Çocukla Etkili İletişim

Proje süresince bir kez Saniye Biricik Kangal tarafından düzenlenen “Çocukla Etkili İletişim” adlı seminere Hedef Grup ve yerel halk katılmıştır.

DEĞER İÇERİKLİ AİLE ATÖLYELERİ

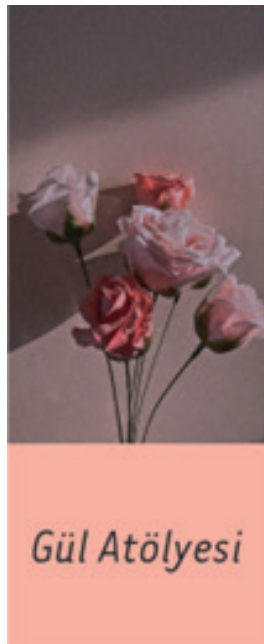
Hedef Kitleyi Oluşturan 25 aile (ebeveynler dahil 50 kişi) ve 10-14 yaş grubu 25 çocuk için düzenlenmiştir.

Uygulamalı Atölye Çalışmaları

Uygulamalı Atölye çalışmalarında “**Bireyler Arası Davranış Terapi**” yöntemi ile **Pozitif Psikoterapi** ilkelerinden istifade edilmiştir. Katılımcıların uygulamalara yönelik deneyimlerinden kazandıklarının açıklanması için betimleyici durum çalışması tercih edilmiştir.

Anadolu Kültür ve Medeniyetinde kutsal ve karakteristik bir yere sahip olan ve pozitif iyi oluşu destekleyen çiçeklerden ilham alınarak her bir atölye çalışması için özel olarak belirlenmiş temalar eşliğinde uygulanmıştır. Örneğin ‘**SEVGİ**’ ana teması kapsamında belirlenen ‘**GÜL**’ simgesi ile ‘**Empati, Şefkat ve Merhamet**’ alt temalı, yenilikçi yöntemlerle belirlenmiş ve eğitim oyunları destekli, hedef grup ebeveynlerine yönelik uygulamalı ‘**GÜL Atölyesi**’ Çalışmaları anne ve babalara ayrı ayrı uygulanacaktır.

Çalışmalar; Her bir seans 45 dk., Haftalık 2 seans olmak üzere Proje takvimi boyunca 6 hafta süreyle uygulanmıştır.

Eğitmenler: Merve Uyar
Semra Baytar

Karanfil Atölyesi

Eğitmenler: Hülya Yılmaz
Maşide Direkci

Akasya Atölyesi

Eğitmenler: Döndü Yılmaz
Büşra Atlıoğlu
Esra Kömür

Sümbül Atölyesi

Eğitmenler: Ayşe Şahin
Selma Yılmaz

Zambak Atölyesi

Eğitmenler: Hanife Duyar - Perihan Taylı
Rafet Yalçın - Ülkü Akmeşe

Kardelen Atölyesi

Eğitmenler: Ülkü Akmeşe
Hatice Donat
Rafet Yalçın

DUACI ALAADDİN KEYKUBAT GENÇLİK KAMPI

Proje süresince 1(bir) kez, 1 (bir) gece 2 (iki) gündüz konaklamalı olarak, Proje hedef grubu 10-14 Yaş Çocukların katılımlarıyla, birlikte teknoloji dışı kaliteli zaman geçirmeleri ve tabiat ortamında rehabilite edilmeleri maksadıyla, çeşitli yenilikçi sosyal içerik ve uygulamalarla tasarlanmış bir kamp etkinliği yapılmıştır. Etkinlikte Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü tarafından organize edilen gönüllü gençler kolaylaştırıcı olarak görev almış ve içeriklerin uygulanmasına destek olmuşlardır.

SOSYAL VE SPORTİF FAALİYETLER

Aile İçi Muhabbet Günleri

Proje Süresince 5 kez, Hedef Grup Ailelerin katılımıyla “Aile içi şiddete karşı, aile içi muhabbet Günleri” temasıyla düzenlenen sosyal etkinlik kapsamında projede ele alınan değerlerin sosyal ilişkilere yansımalarını sağlamak ve ailelerin sosyal rehabilitasyon ve motivasyonlarını artırmak amacıyla aile içi muhabbet günleri düzenlenmiştir. Etkinlik kapsamında katılımcıların eş ve çocukları arasında değerleri pekiştirici programlar uygulanmıştır.

Antalya Dokuma Park Bilim Merkezi Gezisi

Proje süresince 1(bir) kez Proje hedef grubu 10-14 Yaş Çocukların katılımlarıyla, birlikte kaliteli zaman geçirebilmeleri ve inovasyon odaklı gelecek tasavvuru oluşturmalarına katkıda bulunmak maksadıyla Antalya Kepez İlçesinde bulunan Dokuma Park Bilim Merkezi'ne toplu ziyaret gerçekleştirilmiştir.

DÖRT MEVSİM GÜZEL İNSAN OLMAK MANİFESTOSU

Biz, “Dört Mevsim Güzel İnsan Olmak” olarak adlandırdığımız bir değerler topluluğunun parçasıyız. Bu manifestoyla kendimize ve topluma olan taahhütlerimizi ilan ediyoruz:

1. Dürüstlük ve İlkelerimiz:

Dürüstlük, her eylemimizin temelidir. İlkelerimize sadık kalacak, yalan ve hileye yer vermeyeceğiz. İçimizdeki değerlerimiz, dış dünyamızı şekillendirecek.

2. Empati ve Saygı:

Empati, başkalarını anlamak ve onların duygularını hissetmek anlamına gelir. Saygı, her bireyin değerini kabul etmek demektir. Empati ve saygı, ilişkilerimizin temel taşları olacak.

3. Yardımlaşma ve Dayanışma:

Yardımlaşma, toplum içindeki gücümüzü birleştirerek zorlukları aşmamıza yardımcı olur. Dayanışma, herkesin başarısını desteklemek ve zor zamanlarında yanlarında olmak anlamına gelir.

4. Öğrenme ve Gelişim:

Öğrenme, hayat boyu süren bir serüvendir. Bilgi ve deneyimleri paylaşacak, kendimizi ve toplumu geliştirmek için çaba sarf edeceğiz.

5. Adalet ve Eşitlik:

Adalet, toplumun temelini oluşturur. Eşit haklara sahip olduğumuzu unutmadan, adaletin tesis edilmesi için çalışacağız.

6. İyi Niyet ve Pozitiflik:

İyi niyetle yaklaşp, pozitif bir bakış açısıyla dünyayı karşılayacağız. Olumsuzluğu olumluya dönüştürme gücümüzü kullanacağız.

7. Sürdürülebilirlik ve Çevre Bilinci:

Gelecek nesillerin yaşam alanlarını korumak, doğal kaynakları sürdürülebilir şekilde kullanmak için çevre bilinciyle hareket edeceğiz.

8. Başkalarına İlham Verme:

Güzel insan olmanın taşıdığı değerleri örnek davranışlarımızla yayacak, çevremizdeki insanlara ilham olacağız.

9. Sorumluluk Sahipliği:

Kendimizin ve çevremizin sorumluluğunu alacağız. Her eylemimizin sonuçlarına katlanacağımızı kabul ederek, bilinçli ve etik kararlar alacağız.

10. Geleceğe Umutla Bakış:

Geleceği umutla kucaklayacak, her mevsimin yeni bir fırsat olduğuna inanacağız. Değişimi ve gelişimi sürekli kucaklayarak ilerleyeceğiz.

Bu manifesto, “**Dört Mevsim Güzel İnsan Olmak**” değerler topluluğunun özünü ve taahhütlerini yansıtır. Biz, bu değerleri benimseyerek güzellikleri yaymak, toplumsal etkiler yaratmak ve geleceğe daha aydınlık bir dünya bırakmak istiyoruz.

PROJE HEDEF KİTLESİ NELER DEDİ?

Hedef Kitledeki Ailelerin Proje Hakkındaki Yorumları;

- Biz bu yıl çok ama çok zor şeyler yaşadık, psikolojik olarak bittik dediğimiz anda Rabbim sizleri ve projeyi karşımıza çıkardı. Üsküdar Üniversitesi'ne, Nevzat Tarhan Hocamıza. Antalya Valiliğine, Sağlıklı Yaşam Derneğine bu projeden dolayı çok teşekkür ediyoruz.
- Aile kavramı ile birçok şeye inancımızı yitirmiştik. Bu yıl kızımı projeye seçmeniz bana göre en büyük şanstı. Bu projede emeği geçem herkese minnettarım. Proje ekibinin içtenliği ve samimiyetleri kızıma da bana da hatta oğluma da çok ama çok iyi geldi.
- Karşımıza sizin gibi insanlar çıktığı için çok şanslıyız. Çocuklarıma verdiğiniz her emek için Allah razı olsun sizden. Bu proje sayesinde dört mevsim güzel insan olma yolunda çok önemli adımlar attık. İnşallah bu proje hep devam eder. İçişleri Bakanlığına çok teşekkür ediyorum.
- Üsküdar Üniversitesi'ne, Antalya Valiliğine, Sağlıklı Yaşam Derneğine, İlke-Der'e bu projeden dolayı ve emeklerinden dolayı, her şey için çok ama çok teşekkür ediyorum. İyi ki varsınız. İçişleri Bakanlığı Sivil Toplum İlişkileri Genel Müdürlüğüne minnettarım.
- Emeklerinize sağlık Üsküdar Üniversitesi'ne, Antalya Valiliğine, Sağlıklı Yaşam Derneğine ve bütün çalışanlarına...Gerçekten çok önemli bir proje. Bu proje faaliyetlerinde bu önemi daha da iyi anladık.
- Projedeki herkese sonsuz saygılar. Böyle bir projede yer aldığım için kendimi çok şanslı hissettim. Projedeki faaliyetler bizde çok güzel davranışlar kazandırdı. Her şey için çok teşekkür ederiz.
- Çiçek atölyelerinin değerli eğitmenleri çok ama çok teşekkür ederiz. İyi ki varsınız, iyi ki sizleri tanıdık. Çok faydalı atölyeler. Herkesin bu atölyelerde aile ve değerleri öğrenmesini temenni ediyorum.
- Birçok ailenin çocuklarında psikolojik sorunlar da var: kendilerini ifade edememe, okulda şiddete uğrama gibi akran zorbalığından bahsediyorum. Bunları bu proje sayesinde yavaş yavaş aşmaya başladık. İçişleri Bakanlığına ve tüm kurumlara çok teşekkür ediyorum.

• Proje içinde bu iki yıl içinde çocuklarım çok şey öğrendi, ben de yetiştim onlarla hep birlikte yetiştirdik kendimizi. İnşallah devam eder, yeni projeler de vardır.

• Ben özellikle gençlere yönelik projeler olmasını da çok isterim özellikle. Hepinize çok teşekkür ederim, etkinlikler çok zevkli ve çok eğlenceliydi, çok keyif alarak katıldık. Üsküdar Üniversitesi'ne, Antalya Valiliğine, Sağlıklı Yaşam Derneğine, emeği geçen herkese bu projeden dolayı çok teşekkür ediyoruz.

Hedef Kitledeki Çocukların Proje Hakkındaki Yorumları;

• Öncelikle hepinize çok teşekkür ediyorum. Kamp günlerimiz yani yaptığımız bütün etkinlikler çok güzeldi, her şey çok güzeldi. Başkanım size de çok teşekkür ediyorum, emeği geçen herkese çok teşekkür ediyorum. Çok eğlenceli vakit geçirdik beraber. İnşallah seneye de beraber oluruz.

• Öncelikle hepinize teşekkür ediyoruz. Bu etkinlikleri bize yaptırdığınız için gerçekten çok teşekkür ederiz, çok mutlu oluyoruz. Bütün etkinlikler birbirinden güzel. Aile içi etkinlikler, beraber vakit geçirmemiz hepsi birbirinden güzel.

• Buradan başkanıma sonra diğer görevlilere çok teşekkür ediyorum. Gerçekten çok güzel zamanlar geçirdik. Umuyorum ki böyle diğer projelerde de böyle iyi zamanlar geçiririz diyorum ve çok teşekkür ediyorum.

• Bir çocuk olarak böylesi güzel bir projede yer almak beni çok gururlandırdı. Projedeki herkese çok teşekkür ediyorum.

• Projede ailemle birlikte olmaktan çok mutluyum. Hep birlikte dört mevsim güzelliği yaşadık. Böyle projeler bizim ihtiyacımız. Dilerim çok daha fazla olur. İçişleri Bakanlığına çok teşekkür ediyorum.

• Yaşımız gereği ailede yaşanan sıkıntılardan çözüm yolu bulanıyorduk. Bu proje sayesinde çok güzel kazanımlarla ailemize de faydalı olduk. Biz de iyi insan olmayı öğrendik. Dört mevsim güzel olma yolunda gençler olacağız. Herkese teşekkürler.

• Bu proje bizim hayatımıza çok olumlu güzellikler kattı. Projede bizlere değer veren tüm ekibe özel teşekkür ediyorum.

Dört Mevsim Güzel İnsan Olmak

**Sosyal İnovasyon
Model Projesi**

1. BÖLÜM DEĞERLERLE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR

SEVGİ
SAYGI
GÜVEN
MEŞVERET
HAKKANİYET
DİĞERGAMLIK
MANEVİ KAZANIMLAR

SEVGİ DEĞERİ SEMBOLÜ: GÜL

Sevgi, her türlü canlının varoluşuna anlam katan en güçlü duygudur.

- "İnsanı yüksek özverilere götüren ilgi duygusu." (TDK Türkçe Sözlük)
- "Gönülden bağlı olma" (Hayat Büyük Türkçe Sözlük)
- "İlgi duygusu" (Felsefe Sözlüğü, Orhan Hançerlioğlu)
- "Derin dostluk ve sevecenlik duygusu... Bir şeye karşı duyulan bağlılık" (Le Petit Littré)
- "Bireyler arasındaki derin dostluk ve yürekten bağlılık" (Mac Millan Contemporary Dictionary)
- "Başka bir kişi ya da varlığa karşı duyulan ve cinsel yönü olan ya da olmayan güçlü bir yakınlık ve bağlılık duygusu" (TDK Ruhsal Bilimleri Terimleri Sözlüğü)
- "İnsana özgü dünyadan bir şeyler vermektir. Bunlar ilgi, sorumluluk, saygı ve bilgidir." O üretici olduğu sürece sevginin güçlü olduğu vurgusunu yapmaktadır. (Erich Fromm)

Sevgi; "Kişinin kendi bütünlüğünü, bireyselliğini koruyarak gerçekleştirdiği birliktir."

Sevgi, insanın yaratılışında var olan bir yetidir. İnsanda fıtraten potansiyel güç olarak var olan sevgi, sevme, sevilme eğiliminin açılıp serpilmesi, geliştirilmesi, geliştirilerek işlevsel hale getirilmesi gerekmektedir.

«Gelin tanış olalım / İşi kolay kılalım / Sevelim sevilelim / Dünya kimseye kalmaz.»

(Y. Emre)

Japon yazar **Masumi Toyotome**, sevgiyi üçe ayırıyor:

Birincisinin adı "**eğer**" türü sevgi

İkincisinin adı "**çünkü**" türü sevgi

Üçüncüsünün adı "**rağmen**" türü sevgi; sevilen kişi olduğu gibi, o haliyle seviliyor. Toyotome, yüreklerin en çok susadığı sevgi budur diyor.

Sevgi en büyük güçtür.

Çünkü sevgiden sevgi; yani şefkat, merhamet vb. duygular gelişir. Bu duygular bireyin kişilik gelişimini besler. Sevgi yeteneği gelişmiş insan, kendini bir bütün olarak daha iyi geliştirme imkânını elde eder.

Bu durum sorun çözme yeteneğini geliştirerek onu kendi kendine yeten özgür/güçlü birey konumuna yükseltir.

Semra BAYTAR

Gül Atölyesi

SAYGI DEĞERİ SEMBOLÜ: KARANFİL

Türk Dil Kurumuna göre saygı; “Değeri, üstünlüğü, yaşlılığı, yararlılığı, kutsallığı dolayısıyla bir kimseye, bir şeye karşı dikkatli, özenli, ölçülü davranmaya sebep olan sevgi duygusu, hürmet, ihtiram” anlamını ifade etmektedir.

Saygı; **“Başkalarını rahatsız etmekten çekinme duygusu”** olarak da tanımlanmıştır.

Dinî ve ahlâkî metinlerde gerek kutsala gerekse yüksek şahsiyetlere ve makamlara karşı gösterilmesi gereken saygı **ta’zîm, tevkîr, ta’zîr, tebcîl, tefhîm, heybet, mehâbet** gibi kelimelerle anlatılmaktadır.

Saygı kavramı kişinin benlik algısıyla kendinden, özbenliğinden başlayarak, aileye topluma, dünyaya, evrene ve olaylara bakış açısını biçimlendirir. Bir kimse kendine ve başka kişilere karşı saygılı olabilmesi için öncelikle kendisinde saygı anlayışının tekamül etmesi gerekmektedir. İnsanın aldığı eğitim ve kültürün, içinde bulunduğu toplum bu olgunlaşma ve gelişme sürecinin önemli unsurlarıdır. Değer olarak saygı, değerli görme, aidiyet, nezaket gibi erdemlerle ilişkilidir. Günümüzde, geleneksel alanlarda, günlük yaşamda, bireyler arası ilişkilerde, medya ve sosyal medya platformlarında, hatta politik söylemlerde saygı kavramının önemli bir rol oynadığını gözlemlemekteyiz.

Prof. Dr. Nevzat Tarhan’ın saygı kavramı hakkında şu tanımlaması çok manidardır: Sevgi su ise saygı da onun kabı gibidir. Saygının gelişmiş hali ise nezakettir. Saygı duymanın içerisinde korku, menfaat gibi duygular olabilir ama nezaket içseldir. Nezakette asalet vardır, asaletli bir saygıdır.

“Modern kültürün en büyük kazanımlarından biri olan etik ilke, insanların ırk, din, kültür, cinsiyet veya sınıf ayrımı yapılmaksızın evrensel bir adalet ve hak ilkesine eşit saygı gösterdiği bir değerdir ve saygısızlığa karşıt bir tutumu yansıtır.”

Saygıyı kişinin haysiyetiyle ilişkilendiren Kant da bunu vurgular. Başkalarının haklarını gözetmemek ve bunları çiğnemek olan saygısızlık veya saygı yoksunluğu esasında bir hak ihlalidir.

Hülya YILMAZ
Karanfil Atölyesi

GÜVEN DEĞERİ SEMBOLÜ: AKASYA

Güven, bir kişinin başkalarının dürüstlüğüne duyduğu inanç olarak tanımlanır. Bu duygu, insanların emniyet hissini artırır ve savunma ihtiyaçlarını öne sürer. Ayrıca, insanların duygusal ve isteğini daha rahat bir şekilde başkalarıyla paylaşmalarını teşvik eder. Güven duygusu, insanın kendini güvende hissetmesini ve eksiklikten bolluğa geçişini sembolize eder. Aynı zamanda ortaklık ve işbirliği için temel bir öğedir.

Güveni destekleyen birçok alt değer bulunur. İnanç, sadakat ve emniyet gibi değerler, güvenin var olduğu ortama göre değişebilir. Güven teorileri arasında güvenin tanımları oldukça çeşitlilik gösterebilir. Örneğin, Arthur Miller gibi bazı teorisyenler, güveni yatay ve dikey olarak iki ana kategoriye ayırarak sınıflandırır. Yatay güven, bireyler arasındaki eşit veya benzer statülere sahip oldukları durumları ifade eder. Diğer bir önemli kavram ise sosyal güvendir. Bu kavram, toplumsal sistemdeki kurumların ve sosyal yapıların devamını sağlama yeteneğini tanımlar ve bütünleşik bir yapı sunar.

Ünlü güven teorisyeni Erik Uslaner ise güveni ahlaki bir kavram olarak görüp, genel güven olarak adlandırır; yani herkesin güvendiği bir durumu ifade eder. Kısmi ve özelleştirilmiş güven ise sadece belirli bir grup insanlara olan güvendedeki bir sınırlılığını ifade eder. Bu tür güven, genellikle belirli bir gruba katılan bireyler arasında daha güçlüdür. Örneğin, aynı inançlara sahip bir topluluk içindeki insanlar arasındaki güven.

Sonuç olarak, global ölçekte güven duygusu azalsa da farklı güven türleri ve ilişkileri göz önüne alındığında gruplar veya topluluklar arasında güven artışı gözlemlenebilir.

Türkiye’de hem sosyal hem de kısmi güven konusu bazı alışılmış soruları tetiklemiştir. Örneğin, “Nerelisin?” sorusu hemşerilik bağından kaynaklanan bir tür kısmi güveni ifade eder. Güven duygusu, genellikle ailede başlar ve çocuklar ailede aldıkları güven duygusuyla kendi kişiliklerini oluşturmaya başlarlar. Anne ve baba, çocuğun davranışlarını tatlı bir disiplinle yönlendirirse, çocukta özgüven duygusu gelişebilir. Özgüveni oluşturabilmek için cesaretlendirme önemlidir çünkü güvendiğinizde, kendinizi seversiniz. Güven duygusunu artırmak önemlidir. Kişinin kendine güveni, başkalarına güvendiği şekilden farklıdır; özgüven, kişinin kendi yeteneklerini fark etmesine yardımcı olur. Heraklitos’un ifadesiyle, her şeyin değişebileceğini göz önünde bulundurarak güvendiğimiz şeylerin değişebilme ihtimalini akılda tutmalıyız. Güveni oluşturan değerlerin bu bağlamdaki önemi büyük. Güveni geliştirmeyi ihmal

etmemeliyiz çünkü güven duygusu, cesur adımlar atmamıza, riskler almamıza ve kendimizi geliştirmemize yardımcı olur."

Buse Döndü YILMAZ
Akasya Atölyesi

MEŞVERET DEĞERİ SEMBOLÜ: SÜMBÜL

Ortak Akıl ve İşbirliğinin Yansıması

“Meşveret, en iyi kararı almak için tüm bakış açılarını birleştiren bir pusuladır.”

Dee Hock

Meşveret, Arapça kökenli bir kelime olup “danışma, istişare etme, bir araya gelerek fikir alışverişinde bulunma” anlamına gelir. İslam geleneğinde büyük öneme sahip olan meşveret, bir karar vermeden önce insanların bir araya gelerek fikirlerini paylaşmaları ve ortak akıl ile hareket etmeleri prensibine dayanır. Bu yöntem, sadece İslam toplumunda değil, dünyanın birçok farklı kültüründe ve organizasyonel yapısında da yaygın olarak kullanılan bir uygulamadır.

Meşveret, bir toplumun veya bir organizasyonun daha sağlıklı ve sürdürülebilir kararlar alabilmesi için önemli bir araçtır. İşbirliği ve paylaşımcılığı teşvik ederken, herkesin fikirlerini özgürce ifade etme hakkını da destekler. Meşveret süreci, farklı bakış açılarını bir araya getirerek daha kapsamlı bir değerlendirme yapılmasını sağlar ve karar alıcıların önemli bir perspektif kazanmasına yardımcı olur.

Meşveretin birçok faydası bulunmaktadır. İlk olarak, kararların daha iyi bir şekilde tartışılması ve değerlendirilmesi sağlanır. Farklı düşüncelerin bir araya gelmesi, daha geniş bir bilgi ve deneyim havuzu oluşturur ve bu da daha bilinçli kararlar alınmasını sağlar. Ayrıca, meşveret süreci, katılımcıların kendilerini değerli hissetmelerine ve sürece daha fazla katkı sağlamalarına olanak tanır. Bu da motivasyonu artırır ve takım ruhunu güçlendirir.

Meşveret, demokratik bir yönetim anlayışının temel taşlarından biridir. Demokrasinin en önemli özelliklerinden biri olan katılımcılığı teşvik eder ve insanları karar süreçlerine dahil eder. Kararlar sadece bir kişi veya bir elit grubun insiyatifinde olmak yerine, toplumun geniş kesimlerinin katılımıyla şekillendirilir. Bu da kararların daha adil ve toplumsal mutabakata dayalı olarak alınmasını sağlar.

Ancak, meşveret sürecinin başarılı olabilmesi için bazı önemli unsurların gözetilmesi gerekmektedir. İlk olarak, her katılımcının fikirlerini özgürce ifade edebilmesi ve saygıyla dinlenmesi önemlidir. Ayrıca, tüm katılımcıların eşit şartlarda katılabilmesi ve herkesin eşit bir ağırlıkla temsil edilmesi sağlanmalıdır. Bunun yanı sıra, meşveret sürecine yönelik açıklık, şeffaflık ve dürüstlük prensipleri benimsenmelidir.

Meşveret: Sınırları Aşan İnovasyonun Anahtarı:

***“Çevrenizdeki insanların görüşlerine değer verin,
çünkü ortak akıl daha geniş bir vizyonun anahtarıdır.”***

Stephen Covey

Dünya, keşfetme ve yenilik yapma arzusuyla dolu insanların barındığı bir labirent gibidir. İşte tam da bu noktada, meşveret kavramı sahneye çıkıyor ve düşüncelerin kesişiminde parlak fikirlerin doğmasına yardımcı oluyor. Meşveret, yaratıcı enerjiyi harekete geçiren bir dönüm noktasıdır ve sıradan düşünceleri muhteşem yeniliklere dönüştürme potansiyeline sahiptir. Meşveret, geleneksel sınırları yıkan, farklı düşüncelerin bir araya gelerek ortak bir hedefe odaklandığı bir platformdur. Bu platformda, fikirler dans eder, heyecan ve coşkuyla buluşur ve ortak akıl bir keşif yolculuğuna çıkılır. Kimi zaman beyin fırtınası şeklinde gerçekleşen bu süreçte, farklı perspektiflerin bir araya gelmesiyle yeni ufuklar keşfedilir ve inovasyonun sınırları aşılır.

Meşveretin büyüğü gücü, her bireyin değerli bir katkıda bulunma potansiyeline sahip olduğuna dayanır. Herkesin eşit bir şekilde ifade hakkı olduğu bir ortamda, sessiz bir duvar çiçeği bile beklenmedik bir fikirle parlaklık kazanabilir. Bir öğrenci, bir iş insanı veya bir sanatçı; fark etmez, her biri kendi deneyimlerini ve bilgisini ortaya koyarak ortak zenginliği artırır ve kolektif potansiyeli güçlendirir.

Meşveret, bilgi birikimini paylaşma, öğrenme ve büyüme sürecidir. Farklı bakış açıları ve deneyimlerle donatılmış bir topluluk, ortak hedeflere ulaşmak için birlikte yol alırken öğrenir ve gelişir. Birbirinden beslenen fikirler, farklı alanlardan gelen bilgiler ve yaratıcı kıvılcımlar, yeni çözümler ve yenilikçi yaklaşımların doğmasını sağlar.

Meşveret aynı zamanda riskleri paylaşma ve başarılı sonuçlara ulaşma stratejisidir. Bireyler, düşüncelerini özgürce ifade edebilirken aynı zamanda eleştirilere de açık olmayı öğrenirler. Yanlış anlamalar, hatalar ve başarısızlıklar, meşveretin önemli bir parçasıdır. Ancak bu zorluklar, ortak hedefe ulaşma yolunda önemli dersler sunar ve daha güçlü bir birlik ruhunun oluşmasını sağlar.

Sonuç olarak, meşveret yeni düşüncelerin, yaratıcılığın ve inovasyonun yeşerdiği bir bahçedir. Dünyanın her köşesinden gelen insanlar, fikirlerini bir araya getirirken sınırları aşar ve ortak bir vizyonun peşinden koşarlar. Meşveretin büyüğü, toplumların ve organizasyonların yenilikçi, sürdürülebilir ve dönüştürücü güçlere sahip olmalarını sağlar. O halde, meşveretin

kapılarını aralayalım, yaratıcılığın akışına teslim olalım ve birlikte hayal gücünün sınırlarını zorlayalım.

Ayşe ŞAHİN
Sümbül Atölyesi

HAKKANİYET DEĞERİ SEMBOLÜ: ZAMBAK

Hakkaniyet, adil ve doğru davranışlarda bulunma ilkesidir. Bir durum veya olayda adaletin sağlanması, taraflar arasında eşitlik, tarafsızlık, dürüstlük ve objektiflikle hareket etmek anlamına gelir. Hakkaniyet, insanlar arasındaki ilişkilerde güvenin ve saygının temelini oluşturur. Hakkaniyet kelimesi kendi bünyesinde bile bir sonraki anlamlarından evvel anlama ekstra katkı sağlar. Kelimenin içinde iki defa yazılmış k harfi, haklı olmak yetmez hakkaniyetli olmayı da başarır der. Toplumda “**Hakkaniyetli**” davranış diye bir tabir var. İlkeli duruşu adalet ve doğruluk penceresinden bize yansıtır.

Hakkaniyetin nasıl olması gerektiği konusu, kültürel ve toplumsal normlara, yasal düzenlemelere ve ahlaki değerlere göre değişebilir. Ancak genel olarak, hakkaniyetli davranmak, başkalarının haklarına ve çıkarlarına saygı göstermek, kişisel önyargıları bir kenara bırakmak ve eşit fırsatlar sağlamak gibi kavramlar içerir. Hakkaniyet, insanların adil bir şekilde muamele görmesini ve yaşamın her alanında adaletin yerine getirilmesini hedefler.

Herhangi bir olay karşısında kendi menfaatine ters gelse de adil, doğru, dürüst eşit olabilme kabiliyetini lütfeder. Mesela anneni sevsen de, annen için dışardan içeriye giren gelini dışlamadan adaleti söyleyebiliyor musun?

Bizim için hak olan karşı taraf için haksızlık olabilir. Hakkaniyet kavramı, farklı perspektiflerden değerlendirildiğinde ve farklı kişilerin veya grupların çıkarları dikkate alındığında, nispeten karmaşık hale gelebilir. Bir eylem veya karar bir taraf için haklı ve adil görünebilirken, diğer taraf için haksızlık olarak algılanabilir.

Hakkaniyet, insanların adalet ve doğruluk temelinde hareket etmesini ifade eden önemli bir kavramdır. Bir olay veya durumu değerlendirirken farklı bakış açılarına önem vermek, tarafsız ve objektif olmak hakkaniyetin temelini oluşturur. Hakkaniyetli davranmak, kişisel çıkarları bir kenara bırakarak başkalarının haklarına saygı göstermek ve eşitlik ilkesine önem vermekle ilgilidir.

Hakkaniyet, tüm bu faktörlerin bir dengesi ve uyumu içinde ele alınmalıdır. Her durum için kesin bir doğru veya yanlış olmayabilir, ancak hakkaniyet, tarafsızlık ve objektiflikle, mümkün olan en adil çözümlerin aranmasını sağlayan bir rehber olmalıdır.

Hakkaniyet, toplumsal ilişkilerde güven ve saygının temelini oluştururken, yasal ve etik norm-

lara da uygunluk gösterir. Kararları alırken niyet ve motivasyonların doğruluk ve adalet üzerine inşa edilmesi, hakkaniyeti güçlendirir. Bu sayede, adil ve doğru çözümler bulunur, toplum içinde uyum ve barışın sürdürülmesi sağlanır.

“Hakkaniyet, yüreğin sesidir ve yürek ne derse o doğrudur.” diyen Cahit Zarifoğlu’nun sözü, hakkaniyetin temelini insanın iç dünyasındaki doğruluk ve adalet anlayışına dayandırması bakımından anlamlıdır. Hakkaniyetli davranmak, sadece dışarıya yansıyan bir tutum değil, içsel bir duruş ve değerler sistemi gerektirir.

Sonuç olarak, hakkaniyetli olmak toplumsal düzende adalet ve uyumun anahtarıdır. İnsanlar arasında güven ve saygıyı pekiştirir, çatışmalardan kaçınmaya yardımcı olur ve insanlığın en temel değerlerini yaşatmaya katkı sağlar. Hakkaniyetli bir dünya, insanların birlikte yaşayabileceği, barış ve sevgi dolu bir geleceğe doğru atılmış önemli bir adımdır.

Bu adımlarda Hakkı haykıran şu sözler içinde özetler:

***Hak ver,
Hakkını ver,
Hakkını al,
Hak’la ver,
Hak olanı ye.***

Hanife DUYAR
Zambak Atölyesi

DIĞERKAMLIK DEĞERİ SEMBOLÜ: PAPATYA

***“Merhamette güneş gibi ol; cömertlikte akarsu gibi ol;
tevazuda toprak gibi ol; ayıpları, kusurları örtmekte gece gibi ol...”***

Celaleddin Rumi

Diğerkâmlık, kalplerimizde yeşeren en değerli duygulardan biridir. İnsanların arasında köprüler kurarak, başkasını düşünme, sevmeye gücüne sahip olan bu kıymetli bir değerdir. Birkaç alt başlıkla açıklanabilir; paylaşımcılık, cömertlik, fedakarlık ve şifa.

Paylaşımcılık, diğerkâmlığın en güçlü temel taşlarından biridir. Sevgi ve saygıyla dolu bir kalple, karşılıklı anlayış içinde insanlar arasında el ele verip birbirimizi desteklemek ve birlikte güzellikler paylaşmak, hayatın en anlamlı yönlerindendir. Bu duygu, toplumda dayanışmayı ve birlikte hareket etme kültürünü güçlendirir.

Cömertlik, insana ait en güzel niteliklerden biridir. Kalpten gelen bir istekle, maddi ve manevi olarak başkalarına yardım etme ve destek olma arzusu, cömert insanları özel kılar. Onların sevgi dolu davranışları, içimizdeki umudu ve iyiliği besler. Cömertlik, insanların kalplerini ısıtan ve sevgiyi arttıran en güzel davranış biçimidir.

Fedakarlık, Diğerkâmlık duygusunun en derin ve özverili hali olarak tanımlanabilir... Başkalarının ihtiyaçlarını kendi çıkarlarının üzerinde tutma ve sevgiyle hareket etme gücü, fedakar insanları özel kılar. Fedakarlık, ilişkileri güçlendiren ve sevgi bağlarını derinleştiren en anlamlı özelliklerden biridir.

Şifa, Diğerkâmlık duygusunun insanlara ve topluma en değerli katkılarından biridir. Birbirimize şifa verme ve içimizdeki sevgiyle karşımızdakilere moral ve destek olma gücü, insanların yüreklerine güneş gibi doğar. Sevgi ve anlayışla yaklaşp, karşı taraftaki kişinin acılarına ortak olmak, şefkatle sarılmak, içimizdeki diğergamlığın en güzel ifadesidir.

Diğerkâm olma hali, dengenin ve uyumun mükemmel bir temsili olarak nitelendirilebilir. İnsanlar arasındaki ilişkilerde, eli sıkı olma ve saçıp savurmama, aşırı yüksek sesle konuşmama ve yumuşak sözlerle iletişim kurma gibi özelliklerle dengeyi bulma durumu, içimizdeki diğergamlığın en güzel yönlerinden biridir.

Papatya, Diğerkâmlık duygusunun sembolü olarak görülmektedir. Papatya olmak, özveri ve fedakarlıkla dolu bir yaşamı temsil eder. Kendini feda etmek değil, verenin de alanın da kâr edeceği bir feda olma halidir. Papatya, koparılınca ölü zannedilen, aslında ölünce binlerce tohumunu cömertçe saçan, temsili bir bitkidir.

Diğerkâmlık, toplumumuzda güçlü bağlar kurmamızı ve insanlar arasında sevgi ve saygıyı arttırmamızı sağlar. Empati duygusuyla donanmış bireyler, karşılıklı anlayış ve hoşgörüyle dolu bir toplumun temelini oluşturur. Bu nedenle, Diğerkâmlık duygusunu günlük yaşantımıza yansıtmak ve paylaşımcılığı, cömertliği, fedakarlığı ve şifayı bir yaşam biçimi haline getirmek, insanların mutluluğu ve huzuru için önemlidir. Bu sayede, kendimiz ve başkaları için daha duygulu, güzel bir dünya yaratmak adına önemli adımlar atmış oluruz.

Hanife DUYAR- Perihan Taylı TAŞDEMİR

Papatya Atölyesi

MANEVİ KAZANIMLAR DEĞERİ SEMBOLÜ: KARDELEN

Manevî Kazanımlar; bizi biz yapan, insan olma onurunda kalmamızı sağlayan, bizi ve çevremizdekileri imar eden, çocukluktan itibaren, gönül halimizin biriktirdikleridir. Bu birikimlerimiz genlerimizle, yaratılışımızda bize lütuf olarak verilir, ailemizin bize öğrettikleriyle devam eder. Sosyal hayata dahil olmakla manevi kazanımlar gelişir, olgunlaşır. Eğer kişi bu konuda kendini geliştirebiliyorsa bu kazanımlar hayatının ayrılmaz erdemleri haline gelir.

Manevi kazanımlar hayata dönüşmeye başlamışsa, şartlar ne olursa olsun, muhatabımız ne yaparsa yapsın çizgimizi korumaya yardımcı olur. Kökleri sağlam, dalları göğe doğru uzanmış bir ağaç gibidir. Öyle ki her fırtınada her zorluk karşısında yıkılmaz. Manevi kazanımlar, sahibini ayakta tutar. Dalları göğe doğru uzanmış, gölgesi insanlara faydalı, çevresindekilere lütufkardır.

Manevî kazanımlarımız, hayatımıza ne kadar dahil olur ve sürekliliği ne kadar çok istikrarlı olursa o kadar nezih hayatlara sahip oluruz.

İyiliğe meyilli yaratılan insanoğlunun hayatını sağlıklı bir şekilde devam ettirebilmesi için sevgi, saygı, sabır, adalet, cömertlik, güven, meşveret, hoşgörü, sadakat, merhamet, inanç gibi erdemlere ihtiyacı vardır. Kişinin bu erdemleri yeri ve zamanına göre kullanabilmesi bütün bu saydığımız mutlu huzurlu sağlıklı yaşamı beraberinde getirecektir.

Adı üstünde manevi kazanım kaybı olmayan, zor ama sahibini üzmeyen, pişmanlıktan koruyan, sahibini mamur ve mutlu eden sahibine izzet veren kullukta, ümmetlikte bir adım öne çıkaran yükü hafif kıymeti çok olan kazanımlardır.

Çocuklarımızı, ailelerimizi koşulsuz ilk gün gibi sevip sayabiliyorsak merhamet edebiliyorsak biz kazanmışızdır.

Çevremizdeki insanlardan ne gelirse gelsin, onlara hakkaniyetle adaletle davranabiliyorsak biz kazanmışızdır.

Hayatımıza bir şekilde dahil olan insanlara karşı nezaket, hoşgörü, tevazu ile yaklaşabiliyorsak biz kazanmışızdır.

Vatanımıza, milletimize, bayrağımıza sahip çıkabiliyorsak biz kazanmışızdır.

Tabiatı, toprağı, ağacı, çiçeğı incitmeden sevebiliyorsak biz kazanmışızdır.

Diğer kazançlar mı? Hepsinin emanetçisiyiz makam ev araba hepsinin sahiplerine bırakacağız ve bizden geriye kalan yaptığımız güzel işler olacak.

Ülkü AKMEŞE
Kardelen Atölyesi

KAYNAKÇA

- **TDK Türkçe Sözlük**
- **Hayat Büyük Türkçe Sözlük**
- **Felsefe Sözlüğü**, Orhan Hançerlioğlu
- **Le Petit Littré**
- **Mac Millan Contemporary Dictionary**
- **TDK Ruhsbilimleri Terimleri Sözlüğü**
- **Sevme Sanatı**, Erich Fromm
- **Kadın Psikolojisi**, Prof. Dr. Nevzat TARHAN
- **Değerler Psikolojisi ve İnsan**, Prof. Dr. Nevzat TARHAN
- **Mutluluk Psikolojisi ve Stresle Başa Çıkma**, Prof. Dr. Nevzat TARHAN
- **Mutlu Evlilik Psikolojisi**, Prof. Dr. Nevzat TARHAN

Dört Mevsim Güzel İnsan Olmak

**Sosyal İnovasyon
Model Projesi**

2. BÖLÜM ALT DEĞERLERİN KAVRAMSAL TANIMI VE SINIFLANDIRMASI

SEVGİ

Empati – Şefkat – Merhamet

SAYGI

Değerli Görme – Aidiyet – Nezaket

GÜVEN

Sadakat – İnanç – Emniyet

MEŞVERET

Katılımcılık – İstişare – Hoşgörü

HAKKANİYET

Adalet – Sorumluluk – Dürüstlük

DİĞERGAMLIK

Paylaşıcılık – Cömertlik – Fedakârlık

MANEVİ KAZANIMLAR

Yılmazlık – Tevazu – Sabır

SEVGİ DEĞERİ SEMBOLÜ: GÜL

2.1.1. Empati Değeri

Empati, eş duyum ya da duygudaşlık, bir başkasının duygularını, içinde bulunduğu durum ya da davranışlarındaki motivasyonu anlamak ve içselleştirmek demektir. Kendi duygularını başka nesnelere yansıtmak anlamında da kullanılır. (Vikipedi tanım)

Bir kişinin kendisini karşısındaki kişinin yerine koyarak olaylara onun bakış açısıyla bakması, o kişinin duygularını ve düşüncelerini doğru olarak anlaması, hissetmesi ve bu durumu ona iletmesi sürecine **EMPATİ** adı verilir.

“Empati duyusal ya da kurgusal bir varlık tarafından yaşanan duyguları tanıma yeterliliğidir. Kökeni: İngilizce empathy içinde duyma & Eski Yunanca én iç + páthos his, duygu. İngilizce sözcük Almanca Einfühlung- çevirisi olarak 1930’larda türetilmiştir. Terim psikolog Edward B. Titchener tarafından 1909 yılında icat edilir. Daha sonra “**empathie**” olarak tekrar Almancaya tercüme edilir. TDK güncel sözlükte: “**Kişinin kendisini başka bir bilincin yerine koyarak söz konusu bilincin duygularını, isteklerini ve düşüncelerini, denemeksizin anlayabilmesi becerisi**” olarak tanımlanır. Türkçesi özdeşleşim veya duygudaşlık olarak karşılanmıştır.”

Psikolog Carl Rogers (1902-1987)’a göre: “Bir kişinin kendisini karşısındaki kişinin yerine koyarak olaylara onun bakış açısıyla bakması, o kişinin duygularını ve düşüncelerini doğru olarak anlaması, hissetmesi ve durumu ona iletmesi sürecine “**empati**” adı verilir”. Alman fenomenolog Edith Stein’a göre, empati kurma kolaylaştırılabilir, engellenebilir veya kısıtlanabilir; ancak olması için zorlanamaz. Stein’a göre empatiyi eşsiz yapan şey, tesadüfen olması, dolaylı olması ve önceden hesaplanamamasıdır.

<https://www.dmy.info/empati-nedir/>

Sosyalleşmedeki en önemli duygu EMPATİDİR.

Empati, duygusal okuryazarlıktır.

Empati insanlar arasındaki psikolojik köprüdür.

Empati göz yummak değil anlamaktan geçer.

Empati yeteneği doğuştan gelir ve gelişmeye açıktır.

***“Bir kez olsun aynı şeyleri hissetmeyi başarabilen iki insan birbirini hep anlayacaktır..
Bir kez olsun aynı acıyı bölüşebilen insanlarsa, birbirlerine hep saygı duyacaktır..”***

Andrey Tarkovski

Hazırlayan:

Semra BAYTAR

Gül Atölyesi

2.1.2. Şefkat Değeri

Şefkat nedir? Şefkat, merhamet, sevgi bunlar hep birbiriyle birlikte anılan, birbirine karışan ve de bazen karıştırılan kavramlar olabiliyor. Bir yerde hepsi sevgiyle ilgili, sevgiye dair gibi ama tek başına şefkat kavramına bakmak gerekirse: Şefkat Osmanlıca ‘**şefakat**’ kelimesinden geliyor, ‘acıyarak ve koruyarak, karşılık beklemeden gösterilen sevgi’ anlamında olup, İngilizce ‘de **“compassion”** olarak ifade edilen şefkat **“acı çeken biri için üzölmek ve onu anlamak”** manası ile kullanılagelmıştır (The Oxford Dictionary, 2000, s. 133).

Genel anlamda şefkat başkalarının kederlerini fark edebilmeyi ve bu kederlere karşı duyarlı davranarak onları hafifletmek ya da ortadan kaldırmak için harekete geçmeyi içeren sosyal bir süreç olarak açıklanır (Nas ve Sak, 2020, s. 66).” (Özpeynirci, 2020). Yani şefkat belirli bir farkındalık düzeyi istiyor. Peki şefkat bir duygu mu ya da gelişen bir düşünce mi sorusuna cevap ararken şu tanım karşıma çıktı: “Şefkat önce acıya karşı farkındalık ve duyarlılık, sonra da acıyı gidermeye yönelik eyleme geçme niyet, güç ve bilgeliğini içeren duygusal ve düşünsel bileşenlerden oluşan motivasyonel bir süreçtir. Yani şefkat bir duygu değildir hem duygular hem de düşüncesel unsurlar içeren bir süreçtir. Her şeyden önce bir niyetle başlar: Daha az acı çekmek ve çektirmek niyeti.”

Gilbert şefkatin üç boyutu olduğunu söyler:

- Benden başkalarına sunulan şefkat – Öz’den diğerlerine
- Başkalarından bana sunulan şefkati kabul etmek – Diğerlerinden Öz’e
- Kendi kendime sunduğum şefkat – Öz şefkat

Şefkat; bir duygu değil kompleks bir motivasyonel süreçtir.

Şefkat; insanın doğasında vardır ve psikobiyolojik olarak şefkat almak ve göstermeye programlıyızdır.

Şefkat; sevgiyle, samimiyetle başkasının acısına bakabilmek, farkına varmak ve kendini onun yerine koymaktır.

Şefkat; acıya karşı duyarlı olmak ve acının doğasını anlamaktır.

Şefkat; yaşamdaki zorluklara karşı bizi destekleyen bir tutumdur.

Şefkat; kişiyi bencillikten, çıkarıcılıktan, zalimlikten uzak tutar.

Şefkat; cömertliktir, tevazudur, affetmektir.

Şefkat; yaşatmak için yaşamaktır.

Şefkat; haklıya hakkını vermektir, hakkını savunmaktır.

Şefkat; yardımlaşmayı esas almaktır.

Şefkat; dua edip korumaktır.

“Şefkat, yaşam olgunluğunun özüdür...” (Jiddu Krishnamurti)

<https://www.mindfulnesshareketi.com/sefkat-nedir/>

<https://www.zeynepselvili.com/tr/oz-sefkat>

Hazırlayan:
Semra BAYTAR
Gül Atölyesi

2.1.3. Merhamet Değeri

Kavram olarak tanımı:

Rahmet, **“incelik, kalp inceliği, iyilik ve ihsan etmeyi gerektirecek biçimde şefkat göstermek, cezayı hak edene ceza vermekten vazgeçmek”** demektir. Rahmet kelimesiyle aynı kökten türemiş olan merhamet de **“acıma duygusu, bu duygunun etkisiyle yapılan iyilik ve lütuf”** anlamına gelir.

Güncel sözlükte merhamet nedir?

Bir kimsenin veya bir başka canlının karşılaştığı kötü durumdan dolayı duyulan üzüntü olarak tanımlanmıştır. Arapça **rahima** رحم merhamet etti, kucakladı, şefkat gösterdi sözcüğünden gelir.

Türkçe karşılığı olan acımak: Eski Türkçe açın- 1. acılaşmak, ekşimek, 2. canı yanmak kökün-

den gelir. Ahlakî, dinî, toplumsal ve yasal içeriğe sahip; yardımseverlik, affedicilik, acıma, esirgeme, iyilik anlamlarına gelen geniş karşılıklı bir terimdir.

Merhamet, bireyin başkalarının acılarına karşı duyarlı olmasıdır. Merhamet, başka bir canlının içinde bulunduğu kötü durumdan dolayı bireyin hissettiği üzüntü ve acıma duygusudur (Türk Dil Kurumu 2020).

Başkasının acısına tanıklık ederken ortaya çıkan ve daha sonra yardım etme arzusunu tetikleyen bir duygu olarak tanımlanan (Goetz ve ark. 2010) merhamet, aynı zamanda kişinin kendine karşı anlayış ve nezaket göstermesidir (Neff 2003).

Daha kapsamlı bir ifadeyle, **merhamet, kişinin kendi yaşadığı veya başkalarının çektiği sıkıntının farkında olması ve bu sıkıntıyı azaltmaya yönelik eyleme geçmesidir** (Nas ve Sak 2021).

Schopenhauer merhameti insanın yaradılışında var olan yanı sıra farklı durum ve değerlere göre değişiklik göstermeyen bir kavram olarak tanımlamakta; adalet, insan sevgisi ve diğer bazı önemli erdemlerin de merhametten kaynaklandığını ifade etmektedir.

Kemal Sayar'a göre merhamet bir başkasının acısını hissedip aynı zamanda o acıyı dindirmek için aktif olarak kişiyi eyleme çağıran bir duygudur.

Gazali, bir kimseye gerçek anlamda merhametli denilebilmesi, dolayısıyla acıma duygusunun ahlakî bir değer taşıması için onun acıdığı kişinin ihtiyacını gücü ölçüsünde karşılaması ve bunu da hür iradesiyle yapması gerektiğini belirtir.

Merhamet ile şefkat birbirine çok yakın iki kavram olup, birbiriyle karıştırılabiliyor. Şefkat ve merhamet benzer duygusal tepkilerdir, ancak incelikli farklılıkları vardır. Şefkat, başkalarının acılarını anlama ve onlara yardım etme isteğini ifade ederken, merhamet, genellikle bir kişinin başkalarının yaşadığı acılara veya zorluklara duyduğu derin bir üzüntü ve empati hissi olarak tanımlanır. Şefkat, daha spesifik ve somut bir duygusal tepki olarak genellikle bireyler arası ilişkilere odaklanır. Bir kişi, sevdiği bir aile üyesinin veya arkadaşının acısına şefkatle yaklaşabilirken, merhamet, daha genel ve evrensel bir duygu olarak kabul edilir. Bu, sadece yakın çevresindeki insanlarla sınırlı olmayabilir, aynı zamanda tüm insanlığın yaşadığı acılara karşı derin bir üzüntü hissi içerebilir.

Sonuç olarak, şefkat ve merhamet duygusal tepkilerdir, ancak şefkat daha çok yardım etme isteğini vurgularken, merhamet daha çok içsel bir üzüntü ve empati hissini yansıtır. Her ikisi de insanlar arasındaki ilişkileri derinleştirir ve insanların birbirlerine destek olmalarını teşvik eder. <https://www.dmy.info/merhamet-nedir/>

Hazırlayan:

Rümeysa BAYRAKTAR

Gül Atölyesi

SAYGI DEĞERİ SEMBOLÜ: KARANFİL

2.2.1. Değerli Görme Değeri

Önem – Değer- Önem Verme ve Değer Verme Kavramsal Anlamları

Değer kavramı sözlükte; insanların, hayatın anlamı ve günlük yaşamın biçimlendirilmesi konusunda alternatif yollar arasından bir tercih yapmalarını sağlayan yol gösterici nitelikteki soyut yahut somut ilke, inanç veya varlıklardan her biri olarak tanımlanır.

Değer ve değerler farklı kavramlardır. Değerler var olan şeylerdir, var olan imkânlardır; Değer ise bir şeyin değeridir, bir çeşit özelliğidir. Bu bakımdan değerlendirme, değerlerin gerçekleşmesi oluyor ve bir eylem veya bir eserdir; değerlendirme ise insanın ve insanla ilgili var olan her şeyin değerinin gösterilmesidir. Değerlerin değerlendirilmesi felsefenin işi; değerlere değer biçmekse morallerin, estetiklerin işi oluyor insanların akan yaşamında...

Önem de değer de kullanıldıkları duruma göre farklı anlamlar kazanmaktadır. Olgulara, olaylara ve kişilere yüklenen değer aynı kalmayıp değişmektedir. Asli değeri, kişilerin kendi emeği, bilgisi, becerisi ve çabası ile elde ettiği nitelikli birikimleri ve değişimleri ifade eden bir davranış olarak tanımlayabiliriz. Ancak çağımızda sorun hem gerçek değer üretmekte hem de değer anlaşılmada yatmaktadır. Günümüzde değer verme davranışı, asli değer anlayışından git gide “araçsal ya da “öznel”, “yararcı” ve “göreceli” değer paradigmalarına doğru bir kayma göstermektedir. Bundan böyle değer yüklemede bireyin kişiliği önemli bir ölçü olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle, değeri tayin etme ve değer verme davranışı kişilerin kişilik, kültürel, eğitsel niteliklerine bağlı olan bir durumdur. Değer kavramı kullanıldığı koşullara bağlıdır.

Değerli görme eylemi “saygı ” ana değerinde olduğu gibi kişinin kendini değerli görmesi ile içten, dışsal unsurlara doğru tekamülü gerçekleşmektedir. Bunun için bazı şeyleri alışkanlığa dönüştürdüğümüzde daha huzurlu, mutlu ve başarılı oluruz.

Mesela:

- Beklentileri en aza indirmek. Dışarıdan ihtiyaç duyulan şeylere beklentiyi azaltmak önemli.
- Kendine her halinle kucak aç!
- Senin değer maddeyle ölçülemez kabul et!
- Değerin bir başkasının sana davranışı değildir, bunu unutma!
- Ayna karşısına geç ve ben çok değerliyim gibi sözleri yüksek sesle söyle!

- Kıyaslamaktan vazgeç!
- Dış referanslı değil iç referanslı ol!

Bu şekilde iç denetimini dengede tutan kimse bütün ilişkilerinde sağlam duruşuyla değer görüp, doğru kimselere gereken şekilde değer vermekte zorlanmayacaktır.

Hazırlayan:
Hülya YILMAZ
Karanfil Atölyesi

2.2.2. Aidiyet Değeri

'Ait' kelime kökeni: "1. dönen, geri gelen, gelir, 2. taalluk eden, ilgisi olan" sözcüğünden alıntıdır. [Meninski, Thesaurus (1680)]

Not: Bu kaynak kayıtlara geçmiş ve bu kelimenin kullanıldığı yazılı ilk kaynaktır. Kullanımı daha öncesinde sözlü olarak veya günlük hayatta yaygın olabilir.

Aidiyet kavramı sözcük anlamı olarak ilişkinlik, ilgi (TDK, 2018); mensubiyet, ait olma hali (Alptekin, 2011) anlamlarında kullanılmaktadır.

Aidiyet temel bir insan güdüsü olarak tanımlanmakta bireyler arası ilişkilerin inşa edilmesinde, geliştirilmesinde ve sürdürülebilir bir hale gelmesinde ise işlevsel bir istek olduğu belirtilmektedir (Baumeister ve Leary,1995). Ancak kavramsal olarak aidiyet birey ve toplum arasındaki durağan ve organik bir ait olma hali olarak algılanmamalıdır. Tellefsen ve Thomas (2005: 24) aidiyeti, "değer verilen bir ilişkiyi, uzun süreli sürdürme isteği" olarak tanımlamaktadır.

Aidiyet kavramı bireyin kendini nasıl konumlandığına ve anlamlandırdığına bağlı olarak insana, nesneye, mekâna, komşuluk ilişkilerine, kültüre, siyasete, çeşitli sosyal tabakalara, etnik kökene dayalı olarak da (420 Göç, Toplumsal Uyum ve Aidiyet Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi, Yıl: 2019 Cilt: 14 Sayı: 28) inşa edilebilen akışkan bir kavram olarak nitelendirilmelidir.

Aidiyet hissi, insanların bir toplulukta saygı duyulan ve değerli bir üye olduklarını hissetmelerini sağlamalarına katkıda bulunur. Bir kişi kendini bir topluluğun bir parçası olarak görürse, bu, o kişinin toplum içinde değerli olduğu ve diğerlerince saygı gördüğü anlamına gelir.

Ayrıca, aidiyet hissi, kişinin kendi kimliği ve değeri hakkında olumlu bir görüş geliştirmesine yardımcı olabilir. Bu da kendine saygı ile yakından ilişkilidir. Bir kişi kendini bir topluluğun bir üyesi olarak değerli ve kabul görmüş hissederse, bu kişinin kendine saygısı artar.

Sonuç olarak, saygının alt bir değeri olan aidiyet değeri, insanların toplumlarına ve gruplarına ait hissetmelerini sağlar. Aidiyet hissi, insanların kendilerini saygın ve değerli hissetmelerine, toplumsal normlara saygı göstermelerine ve başkalarına saygılı bir şekilde davranmalarına katkıda bulunur.

Hazırlayan:
Hülya YILMAZ
Karanfil Atölyesi

2.2.3. Nezaket Değeri

'Nazik kelimesinden türetilmiş olan nezaket dilimize Farsça' dan geçmiştir. Naziklik kelimesinde türemiş olan NEZAKET görgü kurallarına dikkat etmek ve edepli olmak manasına gelir. Nezaketten sözcüğü ise saygı gereği anlamında kullanılır.

Nezaket, insanlara kibar davranmak ve edep kurallarına uymak manasına gelir. Nazik olmak nitelendirilen kişiler etrafındaki insanlara sevecen yaklaşır ve konuşurken kullandığı kelimeleri özenle seçer, insanların kalbini kırmaktan imtina ettikleri için her zaman ölçülü hareket ederler. Nezaket övgü veya ödül beklemeden, başkaları için cömertlik, düşünme veya ilgi gösterme eylemleriyle işaretlenmiş bir davranış türüdür.

Retorik kitabında Aristoteles nezaket "ihtiyacı olan birine yardım etmek, hiçbir şeye karşılık değil, yardımcının kendisinin yararına değil, yardım edilen kişinin yararına" olarak tanımlar. Friedrich Nietzsche nezaket ve saygıyı "insan ilişkisindeki en iyileştirici bitkiler ve ajanlar" olarak görüyor.

Psikoloji- Yale Üniversitesindeki, bazı araştırmalar nezaketin insanoğlunun doğasında olduğunu gösterir.

Toplum- İnsanların eş seçiminde araştırmalar hem erkekler hem kadınların fiziksel görünüm, çekicilik, sosyal statü ve yaşın yanı sıra müstakbel eşlerin NEZAKET ve ZEKAYA değer verdiğini göstermektedir.

Nezaketli olmak incelikli saygılı olmaktır.

Nezaketin temelleri çocuklukta atılır.

Nezaket hem görgü kurallarını hem de ahlaki değerleri kapsayan öğrenilebilen bir davranış biçimidir.

Hz. Mevlana " edebi edepsizden terbiyeyi terbiyesizden öğrendim " demiş. Malum her şey zıttı

ile kaimdir.

Yeni doğan bir bebeğin ya da çocuğun ahlakı yoktur, olamaz da zaten. Fakat büyürken “bu kirli, bu kötü, bu çirkin, bu çok güzel” gibi sözler onu eğitir ve gelecekteki davranış biçimlerini şekillendirir.

Hazırlayan:
Maşide DİREKÇİ
Karanfil Atölyesi

GÜVEN DEĞERİ SEMBOLÜ: AKASYA

2.3.1. Sadakat Değeri

Sadakat Nedir?

Sadakat, Arapça kökenli “SDK” kökünden gelir ve temelde doğru ve adil olma, erdemli davranma anlamına gelir. Bu değer, içten gelen bir dürüstlüğü ifade eder ve kişinin tek, özel ve biricik olma durumunu içerir. Sadakat, duygusal tutarlılık, şeffaflık, dolandırıcılıktan kaçınma ve sorumluluk üstlenme gibi ahlaki terimlerin bir parçasıdır. Sadakat, davranışların doğru ve gerçeğe uygun bir şekilde bilinen ahlaki kurallara uygun olmasını içerir.

Sadakatin Önemi Nedir?

Sadakat, hem bu dünya hem de ahirette insanın itibarını koruyan ve kişiyi cennete ulaştırabilen önemli bir erdemdir. Sadakat, insanlık için temel bir değerdir. Kuran-ı Kerim’de “Allah, sadakat gösterenleri sadakatleri sebebiyle mükafatlandıracaktır” (Ahzab 24) şeklinde ifade edilir.

Nevzat Tarhan hocamız, modernizmin yol açtığı sorunlardan birinin sadakatsizlik olduğunu belirtir ve şöyle der: “Çağımızda sadakatin değeri kayboluyor. Aileye sadık olmak geri planda kalıyor. Sadakat, özellikle cinsel sadakat olarak yanlış bir şekilde algılanıyor, ancak sadakat her iki cins için de geçerlidir. Modern dünyada, sadakat terimi toplumu etkisizleştiren kavramlardan biri olarak görülüyor. Yanlış bir biçimde sadakatsizlik, açgözlülük olarak kabul ediliyor.”

Doğruluk Olmadan Bağlılık Olmaz

Sadakat, bağlılığın temelidir. Sadakat olmadan güven oluşturulamaz. Aile yaşantısını sürdürmek için önemli olan değerlere uyulduğunda, ev huzurlu bir ortam haline gelir. Güven, açık ve dürüst ilişkilerle inşa edilir. İlişkilerde sadakat eksikse, güven kaybolur. Bir ilişkide sadakat bulunmadığında, bağlılık da zayıflar. Aile hayatını bir arada tutan temel değerlere uyulduğunda, bu yuva güven ve huzur veren bir alan haline gelir. Güven veren bir evlilik, açık ve şeffaf ilişkilerle sağlanır. İlişkide sadakat yoksa, güven oluşmaz.

Hazırlayan
Buse Döndü YILMAZ
Akasya Atölyesi

2.3.2. İnanç Değeri

İnanç nedir?

Sözlük anlamı: Bir düşünceye çok sağlam bir biçimde, içten, gönülden bağlı bulunma, güvenle doğru sayma, inanma.

“İnançlar, ihtiyaçlarla başlayan ve- dinsel olan veya olmayan - metafizik alandaki kavramlarla bağlam içerisinde an be an inşa edilen ve hatta bilinçli eylemlerden oluşan yapılardır. Bilinç faktörü, inancı, inanış kavramından ayırt eder. Zira bilinç; kontrol, farkındalık ve uyaklılık bileşenlerinden oluşan bir süreçtir.” (Psk. Mehmet Karasu)

İnanç, zihnin ilk hareketi. Anlama ve bilmeyi mümkün kılan en temel durumdur. İnanma fenomeni, temelini insanın varlık yapısında bulmaktadır. Eylemlerimizin taşıyıcısı olan inanma olmadan, insani eylemlerimiz durur, varlığımız tehlikeye düşer. Güvenmek, söz vermek, itimat etmek, anlaşılmak, önceden görmek ve bir dereceye kadar bilmek, inanmayı gerektirir. Bilim adamı doğada bir yasa olduğu inancı olmadan bilim yapamaz. Bir salondaki dinleyicilerin gerçekten karşımda olduğuna inanmasam, bildirimini sunamam.

İnançlar zihinde belirgin izler bırakmışlardır. Bu izler, yaşama yön veren itikatlar, yargılar, hırslar ya da prensipler olarak dile getirilirler. İnançlar aynı zamanda dünyayı algılamamız için önceden düzenlenmiş hazır süzgeçler olarak görev yaparlar. Örneğin, popüler bir maç ya da konser için önceden bilet alıp sonra onu kapıda yüksek fiyata satan birini, kimi girişimci, kimi de fırsatçı olarak algılar. Kimin nasıl algıladığı büyük ölçüde inançları ile ilgilidir.

Hazırlayan
Büşra ATLİOĞLU
Akasya Atölyesi

2.3.3. Emniyet Değeri

İlişkilere, devlete, topluma, kişilere, mallara ve eşyalara yönelik güven, başka bir deyişle emniyet, kişinin kendini güvende ve huzurlu hissedebilmesi için gereken temel bir sosyal etkidir. Bu, ilişkilerin, toplumun ve bireylerin güvende hissetmesini sağlar.

Emniyet ve güvenlik ihtiyacı, bireyler için temel bir gereksinimdir. Bu açıdan bakıldığında, güven, sadece dışsal faktörlerle değil, kişinin kendine olan güveniyle de başlar. Başka bir deyişle, kişi öncelikle kendine güvenmelidir. Bu konuyu bir örnekle açıklamak gerekirse, hayallerimi-

zin hikayesini anlatmak yerinde olacaktır.

Bu bağlamda, emniyeti bir lokomotifle benzetebiliriz. Neden derseniz, emniyet ilişkileri başlatma bakımından kök, sürdürülebilirlik bakımından ise lokomotif gibidir. Hayatı bir ev yapısına benzetecek olursak, bu evin inşası için farklı farklı unsurların bir arada olması gerektiği gibi, hayatımızdaki her birey de bu evin bir parçasıdır. Dolayısıyla, hayat bir ev gibidir ve biz, bu evi oluşturan marangozlardır. Başka bir deyişle, hayatın tasarımı ve inşası kendimize aittir ve bu süreç, kendin yap tasarımının bir yansımasıdır. Emniyet değeri, bu evin temellerinden biridir ve onu inşa etmek ve sürdürmek, yaşamın anlamını kavramanın bir yoludur.

Emniyet güvenlik, koruma ve risklerden korunma anlamına gelir. Bu değer, bireylerin kendilerini ve çevrelerini güvende hissetmeleri gerektiğini vurgular. Emniyet, farklı bağlamlarda kullanılabilir:

Duygusal emniyet, insanların duygusal olarak güvende hissetmelerini ifade eder. Bu, insanların açık iletişim kurabilme, duygularını ifade edebilme ve başkalarının duygusal ihtiyaçlarına saygı gösterebilme yeteneğini içerir. Duygusal emniyet, ilişkilerde güvenin temelini oluşturur.

Toplumsal emniyet, bireylerin toplum içinde güvende hissetmelerini ifade eder. Bu, adil ve eşitlikçi bir toplumda yaşama hakkını içerir. Toplumsal emniyet, yasal düzenlemeler, insan hakları ve toplumsal normlar aracılığıyla sağlanır.

Kişisel emniyet, bireylerin kendilerini koruma ve güvende hissetme ihtiyacını ifade eder. Bu, kendini savunma, kriz anlarında bilinçli kararlar alma ve kişisel güvenlik önlemlerini almayı içerir.

Emniyet değeri, bireylerin, toplumların ve organizasyonların refahını ve istikrarını korumaya yardımcı olan bir temel değerdir. İnsanların emniyetlerini sağlama çabaları, birçok alanda güvende ve huzurlu bir yaşamın temelini oluşturur.

Hazırlayan
Esra KÖMÜR
Akasya Atölyesi

MEŞVERET DEĞERİ SEMBOLÜ: SÜMBÜL

2.4.1. Katılımcılık Değeri

Katılımcılık: Toplumsal Değişim ve Demokratik Katılımın Gücü

Katılımcılık, toplumun her bireyinin aktif olarak katıldığı, demokratik değerlere dayalı bir yönetim ve karar alma sürecidir. Bu süreç, toplumsal değişimin gerçekleşmesi ve toplumun ihtiyaçlarına uygun çözümlerin bulunması için vazgeçilmez bir rol oynar. Katılımcılık, insanların kendilerini ifade edebileceği, düşüncelerini paylaşabileceği ve karar alma süreçlerinde etkin rol alabileceği bir mekanizma sağlar.

I. Katılımcılığın Önemi ve Amacı

Katılımcılık, toplumun çeşitli kesimlerinin karar alma süreçlerine aktif olarak katılmasını ve ortak bir vizyon oluşturulmasını hedefler. Aynı zamanda şeffaflık, hesap verilebilirlik ve adalet gibi temel demokratik değerleri güçlendirir.

Katılımcılığın temel amacı şunlardır:

1. Toplumsal Değişim: Katılımcılık, toplumun değişim ve gelişimine katkıda bulunur. Farklı bakış açılarının bir araya gelmesi, sorunların daha kapsamlı bir şekilde ele alınmasını ve etkili çözümler üretilmesini sağlar.
2. Demokratik Katılım: Katılımcılık, demokrasinin temel taşıdır. Toplumun tüm kesimlerinin katılarak eşit şekilde temsil edildiği bir karar alma süreci, adaletli ve sürdürülebilir politikaların oluşturulmasını sağlar.
3. Toplumsal Uyum ve Dayanışma: Katılımcılık, toplum içinde dayanışmayı ve iş birliğini artırır. İnsanların katkıda bulunma fırsatı bulduğu süreçlerde, toplumsal bağlar güçlenir ve çatışmaların önüne geçilir.

Hazırlayan
Ayşe ŞAHİN
Sümbül Atölyesi

2.4.2. İstişare Değeri

Yazıma bir atasözüyle başlamak isterim: *"Danışan dağlar aşmış, danışmayan düz yolda şaşmış".*

İnsanlar doğası gereği başka insanların görüş ve önerilerini ihtiyaç duyarlar. Ne kadar tecrübeli olursa olsun ne kadar bilgili olursa olsun insanın tek başına her şeyi başarabilmesi veya her konuda en doğru karar verebilmesi mümkün değildir. Aile, iş hayatı, eğitim öğretim, toplum, bürokrasi ve siyaset gibi hayatta ortak akli işlevsel kılmak, maddi ve manevi menfaatin temin için oldukça önemlidir.

Bireysel ve toplumsal hayatta başarının, eğitimde kalitenin, bilimde ilerlemenin, üretimde verimli, geleceğe dair huzur ve refahı ve yönetimde adaletin temini için istişare, varlığı zorunlu bir ilkedir.

İstişare, bir konuda ehliyet ve liyakat sahibi bir başkasının görüşünü ve düşüncesini talep etmeye verilen addır. Bir işte uzman, bilgi sahibi bir diğerinin yardımına ve desteğine başvurmaktır. Bu itibarla istişare, en doğru ve yararlılığın ortaya çıkarılması için mesleki, akademik ve teknik yönden ortak aklın işe yönltilmesidir. Bireylerin bilgi, birikim tecrübe ve yeteneklerinin diğer insanların refahı için açığa çıkarılmasıdır.

Ragıp el Esfahani de kelimenin kök anlamı şûrayı: İnsanın insana müracaat etmesi ile yeni görüş ve fikirlerin ortaya çıkması: şeklinde tarif etmektedir. Bu anlamıyla en doğru tutarlı ve faydalı olanın elde edilmesi, en mantıklı ve makul sonuca ulaşılması için istişare şu son derece önemlidir.

Hazırlayan
Selma YILMAZ
Sümbül Atölyesi

2.4.3. Hoşgörü Değeri

Hoşgörü deyince aklımıza gelen ilk şey hoş-gör (ne olursa olsun kabul et), kendine aykırı gelse de her şeyi anlayışla karşıla, başkalarının düşünce ve davranışlarını özgürce dile getirmesinden rahatsız olma, tepki gösterme anlamı akıllara gelmektedir.

Bir insan hoşgörü gösteriyorsa bunun anlamı; ben insanım senin de insan olduğuna inanıyorum ve saygı duyuyorum demektir. Bizim inancımızdan olsun veya olmasın, bizim gibi giyinsin ya da giyinmesin, bizim gibi düşünsün ya da düşünmesin tüm insanları anlayışla karşılamalı ve onları oldukları gibi kabul etmeliyiz.

Her insan kendi yolunu kendi belirler ve istediği gibi yaşayabilir; tabii ki bu hareketlerinin bize herhangi bir zararı olmadığı takdirde. İnsanların davranışları ve inançları yüzünden zarar gö-

rüyorsak müsamaha göstermek zorunda değiliz. Bize zararı olmayan her türlü hareket, davranış, inanışlar yüzünden kimseyi eleştirme hakkımız yoktur. Bize düşen şey onları oldukları gibi kabul edip onlara hoşgörüyle yaklaşmaktır.

İnsanları yadırgamak, dışlamak bize düşmez, her insan hata yapabilir, hata yapanları affetmek ve onları hoş görmek büyüklüktür. Biz de hoşgörü içinde yaşayalım ve hoş görenlerden olalım. Bizler insanları hoş görmeyip ayıplar ve rencide edersek, ya da cezalandırmaya kalkarsak durum ters tepebilir ve o insanlar kendilerini düzeltmek yerine daha da kötü hale gelebilir. Ancak onları hoşgörüyle karşılarsak belki kalpleri yumuşar ve hatalarını anlayarak düzeltme eğilimine girebilirler.

Bizi yaratan Allah, affetmeyi kulunu hoş görmeyi sever. Bizler de insanları hoşgörüyle karşılarsak hem o insanların sevgisini ve saygısını kazanırız, hem de Allah'ın hoşuna gidecek bir davranışta bulunmuş oluruz.

Hazırlayan
Selma YILMAZ
Sümbül Atölyesi

HAKKANİYET DEĞERİ SEMBOLÜ: ZAMBAK

2.5.1. Adalet Değeri

Adalet kelime manası olarak davranış ve hükümde doğru olmak, hakka göre hüküm vermek, eşit olmak, eşit kılmak manalarına gelir. Adalet manevi değerlerimiz içinde yer alırken adil olma eylem olarak iyi ve dürüst insan olmanın gereğidir. Kişinin kendisinden beklenilendir.

Adalet çoğu zaman, kime göre neye göre denilen ve zaman zaman tartışmalara konu olan göreceli bir kavramdır. Fakat bütün erdemler gibi kişinin vicdan mekanizmasından geçtiği zaman, empati kurulabildiğinde yerini, layığını bulabilecektir.

Aile içindeki anne – baba, ebeveyn- çocuk, damat- kız, gelin – oğul, daha birçok ikili ilişkilerini sayabileceğimiz yerlerde, yerine getirildiği zaman mutluluğa, yerine getirilmediği zaman birçok mutsuzluğa, haksızlığa, sebep olacaktır. İnsanın kendi içinde neşet eden bu duygu, ancak eylem olarak vücut bulduğu zaman, kıymetli olacaktır. İspatı lüzumlu, dengesi ince, yerine getirilmediği zaman vebali ağır, ah aldırان, hakkı verildiği zaman da dua ettiren bir erdemdir adalet.

Aile içinde başlayan, aslında ebeveynlerimizden ilk öğrendiğimiz davranış biçimlerinden biridir. Babanın anneye, annenin babaya ve ebeveynlerin çocuklara davranışlarında, adalet somutlaştırılabilen bir değerdir. Aile içinde başlayan adil olma, o ailede yetişen çocukların hayatta daha sağlam durmalarını, mutlu olmalarını sağlayacaktır.

Adaletin zıttı olan adaletsizlik de davranışa dönüştüğünde, içinden çıkılamayacak hayal kırıklıkları, fark edilemeyecek yaraların açılabilmesi, nefretlere, intikama dönüşebilmesi mümkündür.

Adil olmayı ailede öğrenebilen insan, bu süregelen erdemi, arkadaşlık ilişkilerinden tutunda okul hayatına iş hayatına taşıyacaktır.

Kişinin toplum içinde kabulü, güvenilirliği, dürüstlüğü bu erdem üzerinden değerlendirilecektir. İnsan hayatının hemen hemen her alanında adalet erdemini taşımaya mecburdur. Duygularına rağmen, yaşanmışlıklara, yaşadıklarına rağmen adaletli olma insanın kendisine yapabileceği en büyük dürüstlüktür. Hayatlarımızı hızlı ve ezber yaşarken çevremizdeki insanları, olayları ıskalamadan, basiretle, sakın seyredebilen insan adil olma yolunda mesafe kat edebilir.

Kişinin kendisiyle başlayan adalet erdemi, ailesini ihya ettiği gibi toplumunu, ülkesini de ihya edecektir. Adalet mefhumunu koruyamayan insanlar, gruplar, kurumlar, devletler en büyük kayıplarını yaşamaya mahkumdur.

Hazırlayan
Ülkü AKMEŞE
Zambak Atölyesi

2.5.2. Sorumluluk Değeri

Sorumluluk, kişinin kendi davranışlarını veya yetki alanına giren herhangi bir olayın sonuçlarını üstlenmesi olarak tanımlanabilir. Bu, başkalarının haklarına saygı göstermek ve kendi davranışlarının sonuçlarına sahip çıkmak anlamına gelir. Sorumluluk, insanların değerler sisteminin bir parçası olarak önemli bir yer tutar.

Değer olarak sorumluluk, doğuştan gelen bir özellik değildir; aksine sonradan edinilen bir beceridir. Ebeveynler genellikle çocuklarının sorumluluk sahibi, kendine güvenen bireyler olmalarını isterler. Bu noktada anahtar, ailelerin tutum ve davranışlarıyla ilişkilidir. Sorumluluk duygusu, çocukluk aşamasında aile içindeki deneyimlerle şekillenir ve yaşayarak öğrenilen bir beceridir. Aileler, bu önemli beceriyi çocuklarına aktarabilmek için yaşlarına uygun sorumluluklar vermelidirler, böylece çocuklar sorumluluk almayı öğrenirler ve bu beceriyi geliştirirler.

Sorumluluklarımız, farklı alanlarda ortaya çıkabilir ve çeşitli formlarda olabilir:

- Dini Sorumluluklar: Kişinin inançlarına ve dinine bağlı olarak, dini görevleri ve ritüelleri yerine getirme sorumluluğunu içerir.
- Vicdani Sorumluluklar: Kişinin vicdani değerlerine uygun olarak, doğru ve yanlış ayırt etme yeteneğini içerir.
- Ahlaki Sorumluluklar: İnsanların etik değerlere uygun davranışlarda bulunma sorumluluğunu içerir.
- Ailevi Sorumluluklar: Aile içindeki bireyler arasındaki ilişkileri sürdürme ve destekleme sorumluluğunu içerir.
- İş Hayatında Sorumluluklar: İş yerinde iş görevlerini yerine getirme, iş arkadaşlarına saygı gösterme ve işyerine katkıda bulunma sorumluluğunu içerir.
- Eğitimde Sorumluluklar: Eğitim hayatında öğrenci olarak öğrenmeye, öğretmen olarak öğrencilere öğretmeye ve eğitim kurumlarına saygı gösterme sorumluluğunu içerir.

-Vatandaşlık Görevlerinde Sorumluluklar: Bir toplumun bir parçası olarak, vatandaşlık görevlerini yerine getirme, toplumsal sorunlara katkıda bulunma ve demokratik süreçlere katılma sorumluluğunu içerir.

-Çevreye Karşı Sorumluluklar: Çevreye duyarlılık gösterme, doğal kaynakları koruma ve sürdürülebilirlik çabalarına katılma sorumluluğunu içerir.

Bu çeşitlilik, insanların farklı yaşam alanlarında sorumluluklarını yerine getirme gerekliliğini vurgular. Sorumluluklarımızı yerine getirerek, hem kendimizi hem de çevremizi daha iyi bir yer haline getirebiliriz.

Hazırlayan
Zerafet YALÇIN
Zambak Atölyesi

2.5.3. Dürüstlük Değeri

Dürüstlük: Erdemlerin İncisi...

Dürüstlük, insanlık tarihi boyunca en değerli erdemlerden biri olarak kabul edilmiştir. Hayatın her alanında, toplumda ve bireysel ilişkilerde, dürüstlük en temel değerlerimizden biridir. Dürüst insanlar, prensiplerine bağlı kalarak taviz vermeden yaşayan ve karakterlerini bu erdeme adayan kişilerdir.

Okul hayatından iş hayatına ve aile ilişkilerine kadar, dürüstlük insanların temel değeridir. Öğrenciler okul hayatında, arkadaşlarına ve öğretmenlerine karşı dürüst olmakla birlikte eğitimlerinin hakkını verirler. Meslek sahibi olanlar ise dürüstlükten ayrılmayarak kazançlarını hak ettikleri şekilde elde ederler. Bu sayede toplumda saygın bir konuma gelirler ve güven duyulan bireyler haline gelirler.

Aile hayatında da dürüstlük, ilişkilerin temelini oluşturur. Aile bireyleri ve özellikle de eşler arasındaki bağlar, dürüstlük sayesinde güçlenir. Birbirlerine karşı dürüst olan insanlar, samimi ve sağlam bağlarla bir arada olurlar. Doğruluk, aile içindeki sevgi, güven ve saygının temelini oluşturur ve aile fertleri arasındaki iletişimi güçlendirir.

Dürüstlük, kişilerin karakterini şekillendiren ve yaşam boyu süregelen bir değerdir. Çocukluktan itibaren aşılana dürüstlük, yetişkinlik döneminde de kişilerin davranış biçimlerini etkiler. Dürüst insanlar yalan konuşmaz, iftira atmaz ve dedikodu yapmazlar. Toplumda olumlu bir imaj oluşturur ve güvenilir bireyler olarak tanınırlar.

Toplum hayatında da dürüstlük, sorumlulukların yerine getirilmesi ve kültürel değerlerin ya-

şanması için gereklidir. Ahlak ve hukuk kurallarının yanı sıra dürüstlük kuralları da toplum tarafından yazısız olarak kabul edilir. Bu değerler, toplumda düzenin sağlanmasına ve insanların birlikte yaşamalarına katkıda bulunur.

Dürüstlük, sadece şimdiki nesiller için değil, gelecek nesillere de miras kalacak bir değerdir. Bu nedenle dürüst insanlar, örnek olmaya ve taviz vermeden yaşamaya özen göstermelidirler. Dürüstlüğü gelecek kuşaklara aktarılması, toplumun istikrarı ve gelişimi için son derece önemlidir.

Doğruluk ve dürüstlük, yaşamın her alanında vazgeçilmez birer kavramdır. Dürüst insanlar, başkalarıyla ilişkilerinde eşitlikçi ve adaletli davranırlar. Dürüstlük, içten gelen bir davranıştır ve insanların karakterlerini yansıtır. Dürüst insanlar, kendilerine ve başkalarına karşı sorumluluklarını yerine getirirken adil ve merhametli bir tavır sergilerler.

Bu değerli erdem, toplumda pek çok kişi tarafından takdir edilse de her halükârda ne yazık ki günümüzde çıkarlar doğrultusunda hareket eden bireyler de bulunmaktadır. Ancak dürüstlük ve doğruluk, insanın sahip olabileceği en güzel erdemlerdir. Dürüst insanların toplum içinde sevmeleri ve saygı görmeleri kaçınılmazdır.

Dürüstlüğü en güzel yanlarından biri, hayatın her aşamasında kazandırıcı olmasıdır. Dürüstlikle hareket eden insanlar, başkalarının güvenini kazanır ve sevgi dolu ilişkiler kurarlar. Dürüstlük hem bu dünyada hem de ahirette ödüllendirilir. Allah, doğruluk ve dürüstlüğü seven insanları cennetle mükafatlandırır.

Dürüstlük, insanların arasında sevgi ve saygıyı arttıran bir erdemdir. Bu nedenle insanlar, doğruluk ve dürüstlüğü yaşamlarının merkezine koymalıdır. Hayatın kısa ve geçici olduğu düşünüldüğünde, iyi insan olmak için zamanı en güzel şekilde kullanmalıyız. Kendimize ve çevremize doğruluk ve dürüstlükten ayrılmadan yaklaşıp, insanlar arasında güzel ilişkiler kurabiliriz.

Sonuç olarak, dürüstlük, insanların karakterini şekillendiren ve toplumda saygın bir konuma gelmelerini sağlayan önemli bir erdemdir. Dürüst insanlar, prensiplerinden ödün vermeden yaşamayı ve çevresine güven duygusu aşılamayı başarır. Dürüstlük hem dünya hayatında hem de ahirette kazandıran bir erdemdir. Bu nedenle her birey, dürüstlüğü yaşamının merkezine koyarak daha güzel bir dünya için adım atabilir. Dürüstlüğü ışıltı, kalpleri aydınlatan birer fenerdir ve insana iç huzurunu sağlar. Bu yüzden, dünya üzerindeki kısa süreliğine süren yaşamımızda dürüstlüğü yaşam biçimimiz haline getirmeliyiz.

Hazırlayan
Peri'han TAŞDEMİR TAYLI
Zambak Atölyesi

DİĞERGAMLIK DEĞERİ SEMBOLÜ: PAPTATYA

2.6.1. Paylaşımıcılık Değeri

Paylaşmak: Mutluluğu Çoğaltmanın Anahtarı

Paylaşmak, insanların bir şeyi kendi aralarında belirli bir oranda dağıtmak, bölüşmek veya üleşmek anlamına gelir. Ancak paylaşmak sadece maddi şeyleri değil, aynı zamanda duyguları, deneyimleri ve sevgiyi de içerir. Paylaşmak, insanoğlunun doğduğu anda başlayan ve hayat boyu devam eden bir süreçtir.

Aile içinde, paylaşmanın temelleri atılır. Bir aile, aynı çatı altında yaşarken, yemek masasında otururken ve birlikte vakit geçirirken, doğal olarak birbirleriyle paylaşır. Kardeşler, kıyafetleri, abur cuburları ve oyuncakları paylaşarak büyürler. Bu, insanların empati kurmayı, başkalarını düşünmeyi ve paylaşmayı öğrendikleri yerdir.

Hayatta paylaşmanın güzelliği, insanları mutlu ve huzurlu hissettiren bir duygu yaratır. Başkalarıyla paylaşmak, insanlara derin bir memnuniyet ve huzur sunar. Anne-babanın çocuklarına yemek vermesi veya onları giydirmesi, hayatlarını paylaşmanın getirdiği tarif edilemez bir mutluluktur.

Paylaştıkça hem bireyler hem de toplum güçlenir. Zor zamanlarda, insanlar bir araya gelir ve yardımlaşma duygusu toplumu birleştirir. Örneğin, deprem gibi acil durumlarda, insanlar yiyecek, giyecek ve maddi yardım paylaşarak dayanışma içinde olurlar. Bu, bir ülkenin birliğini ve gücünü gösteren bir örnektir.

Sonuç olarak, paylaşmak insanları bir araya getirir, mutluluğu çoğaltır ve toplumu güçlendirir. Lord Byron'ın dediği gibi, "Mutluluğu tatmanın yegâne çaresi onu paylaşmaktır; çünkü mutluluk ikiz doğar." Paylaşmak, insanların hayatta daha anlamlı bir deneyim yaşamalarına yardımcı olur ve dünyayı daha iyi bir yer haline getirir.

Hazırlayan
Hale ÖZBEK
Papatya Atölyesi

2.6.2. Cömertlik Değeri

Cömertlik, elindekini karşılık beklemeden, başkalarını da düşünerek paylaşmanın yüce bir sanatıdır. Bir cömert insan, eli açık ve eli bol olan insandır. Onun düşüncesi sadece kendisiyle

sınırlı değil, başkalarını da kapsar. Cömert insan, dünyada kalıcılığın sadece maddi varlıklarla ölçülemeyeceğinin bilincindedir ve bu nedenle yardım etmeyi ve ikram etmeyi sever.

İnsanlar yaşamları boyunca çeşitli eşyalara, mallara veya paralara sahip olurlar. Ancak gerçek cömertlik, sahip olduğunuzdan karşılık beklemeden paylaşma iradesini yansıtır. Cömert insan, sadece maddi varlıklarını değil, güler yüzünü, yardım elini ve empatiyi de çevresiyle paylaşır. Bir insanın gerçek cömertliği, başkalarına faydalı olma isteğiyle şekillenir.

Kâinatın yaratıcısı Yüce Allah da cömertliği sever. Peygamberimiz Hz. Muhammet (s.a.v) cömertlik konusunda şu güzel sözleri söylemiştir: “Cömertlik, cennetin dalları dünyaya uzanan ağaçlarından biridir. Kim bu dallardan birine sarılırsa, cennete götürülür.”

Hacı Bayram Veli, **“Helalinden kazanıp fakirlere cömertlik ediniz”** derken, Hz. Ali ise **“Cennet cömertlerin yeridir, cehennem ise cimrilerin mekanıdır”** diyerek cömertliğin önemini vurgulamışlardır.

Cömertlik sadece maddi yardımı değil, aynı zamanda dostluğun ruhunu da içerir. Oscar Wilde’in dediği gibi, “Cömertlik, dostluğun ruhudur.” Cömert bir insan, sadece nasihat vermekle yetinmez, aynı zamanda yardım elini de uzatarak dostlarına ve ihtiyaç sahiplerine destek olur.

Sonuç olarak, sahip olduğumuz her şey Allah’ın bize emanetleridir. Bu emanetleri koruyup, şükredip, insanlarla paylaşarak daha anlamlı bir yaşam sürdürebiliriz. Başkalarına karşı her zaman güler yüzlü olmalı, tebessümde cömert davranmalıyız. Çünkü cömertlik olmadan malın, vefa olmadan dostluğun gerçek bir değeri yoktur.

Hazırlayan
Serpil BİLGİÇ
Papatya Atölyesi

2.6.3. Fedakârlık Değeri

Feda/kâr olmak, kendini tamamen heba etmek ya da yok saymak değil, fedakârlıkla başkalarını gözetirken kendi ihtiyaçlarımızı da göz ardı etmeden hareket etmektir. Fedakâr olmak, bir taraftan çıkar sağlarken diğer taraftan da kazanç elde etmeyi gerektiren eylemleri içermelidir. Bu şekilde, her iki tarafta da fayda sağlayarak gönüllü bir şekilde feda edilebiliriz. Ancak her eylemde olduğu gibi, öncelikle doğru bir teşhis yapmak ve tohumun kalitesini analiz etmek önemlidir. Fedakârlığı doğru şekilde uygulayarak ilişkilerde yakınlığı ve sürekliliği koruyabilir, nefis terbiyesiyle hakiki manada özgürlüğe ulaşabiliriz.

Fedakârlık, bir ilişkinin sağlam temellere oturmasına yardımcı olur çünkü bu davranış şekli, bir bireyin diğerine olan sevgisini ve özenini gösterir. İlişkilerde fedakârlık, güven, uyum, saygı ve anlayışın inşa edilmesine katkıda bulunur. Her iki tarafın da birbirine olan duygusal bağlılığını arttırarak ilişkideki sürekliliği güçlendirir.

Ancak fedakârlığın da dengeli bir şekilde gerçekleştirilmesi önemlidir. Eğer bir ilişkide bir taraf sürekli olarak fedakârlık yapıyor ve diğer taraf bunu karşılıksız bırakıyorsa, dengesizlik ve memnuniyetsizlik ortaya çıkabilir. İlişkilerde, her iki tarafın da ihtiyaçlarını ve beklentilerini anlayışla karşılaması ve fedakârlığı karşılıklı olarak paylaşması önemlidir.

Ayrıca, fedakârlık yaparken de kendi sınırlarımızı göz ardı etmemeliyiz. Kendi sağlığımızı ve mutluluğumuzu korumak, kendi emanetlerimiz olan beden ve ruhumuzun değerini bilmek ve korumak, başkalarına yardım ederken de önemlidir. Eğer kendimizi sürekli olarak feda ederken zarar görüyorsak, uzun vadede hem kendimize hem de ilişkilerimize zarar verebiliriz.

Düşünelim ki ilişkilerimizi güçlü, güvenli, sevgi dolu ve anlamlı kılmak için fedakârlığın yanı sıra, karşılıklı anlayış, saygı, adalet, iletişim ve dengeli bir yaklaşım önemlidir. Fedakârlığın sadece iyi niyetle değil, aynı zamanda doğru teşhisle birleştirildiğinde gerçekten kâr getiren bir değer olduğunu her zaman hatırlamalıyız.

Feda/kâr olmak, içten gelen bir duygusal bağlılıkla başkalarını önemsemek ve kendi ihtiyaçlarımızı da unutmadan yardım etmektir. Fedakârlığın, sadece bir ticaret gibi değil, karşılıksız sevgiyle dolu bir hareket olduğunu anımsamak gerekir.

Gerçek fedakârlık, kalpten gelen bir istekle, kendi çıkarlarımızı bir kenara bırakarak diğerlerine öncelik vermek ve onların isteklerine kulak vermek demektir.

Feda/kâr olmak, bir ilişkide yakınlığı ve güveni sağlamak için sürekli bir çaba sarf etmektir ve de özverili olmak demektir. Bu yolculuk aslında kendi iç dünyamızı keşfetme ve nefsimize karşı bir terbiye sürecidir. Kendi nefsimizden fedakârlık göstererek, gerçek özgürlüğü yakalayabiliriz.

Sonuç olarak bu değerli prensiplerle yürüdüğümüzde, kendi iç dünyamızda ve ilişkilerimizde daha anlamlı bağlar kurar, sevgi dolu bir hayat yaşarız. Kalpten gelen duygularla hareket ederek, karşılıklı adalet, anlayış ve saygı temelinde mutluluğu yakalayabiliriz. Hatırlayalım ki gerçek fedakârlık, bizi daha iyi bir insan yapar ve kalplerde iz bırakır.

Hazırlayan

Peri'han TAŞDEMİR TAYLI

Papatya Atölyesi

Şifa Değeri

İnsana sağlık, sıhhat, afiyet üç şekilde gelir;

1- Bedensel şifa

2- Zihinsel şifa

3- Ruhsal şifa

Bedensel şifa; Bedenin ihtiyacı olan tıbbın önerdiği ilaç gibi vesaire elzemleri gidermekle mümkündür ya da geleneksel tıbbın metodlarından, bitkilerin şifalarından faydalanarak bedenin sıhhatine ulaşılabilir.

Zihinsel şifa; Hastalanmış zihinsel melekelerin yaşadığı travmalarıyla yüzleşmesi ve sorunlu sıkıntılı hallerin dönüşmesiyle gerçekleşir. Bu kolay iş değildir, fakat başarıldığı takdirde sükunet, şükür rahatlıkla gelir.

Ruhsal şifa; Doğrudan birlik bilincinin kişide vuku bulmasıyla açılımlar gerçekleşir, birliği anlayan, teslimiyeti, tevekkülü, erdemli olmayı çözümler, samimiyetle dua edebilen kişi, duasının tecellisini yaşar gerçek bir sükûnete ulaşır.

Bu üç şifalanma, nefsimizi arındırma yolunda bize rehberlik eder. İçsel uyumu yakalayarak sağlık, sıhhat ve afiyete ulaşabiliriz.

İlâhi öğretilerde de bahsedildiği gibi, 'Şifa Allah'tan gelir.' Şifa ile dolu duygularımızı paylaşarak birbirimize dengelenmiş empatiyle destek olalım. Osmanlı'da olduğu gibi, hastalıkların şifaya kavuştuğu şifahanelere dönüşelim, birlikte musikinin hoş tınılarıyla, renklerin cümbüşüyle, taşların enerjisiyle, kokuların nefesiyle, aromatik yağların ferahlatmasıyla, kainat eczanesinde olduğu gibi diğer adamın gamını üzerinde fedakarca taşıyan papatyasıyla, farkındalık nefesleriyle ve su sesleriyle bolca iyileşelim.

Diğer adamın gamını fütursuzca üstüne yüklenen kişiler, ölçülü davranışlara geçebilmesi için güncel açıklamalarda olduğu gibi empati ve sempati dengesini çok iyi bilmesi icab eder,

Empati ve sempati, insanlar arasında derin bağlar kurmanın anahtarıdır. Empati, başkalarının duygularını anlamak ve onların yerine kendimizi koymak demektir. Sempati ise, başkalarının duygularını anlamakla birlikte, onların yaşadığı zorlukları kendi yaşadığımız gibi hissetmeyi ifade eder. Şifanın kapısını aralayan bu duygusal denge, hem kendimize hem de diğerlerine iyileştirici bir dokunuş sağlar.

Şifa sürecinde, insanlar arasındaki empati ve sempati dengesi, yürekleri iyileştirir ve umut verir. Paylaşılan bu duygusal bağlar, birbirimize olan bağlılığımızı güçlendirir ve karşılıklı olarak güçlendikçe, her birimizin içindeki şifacıyı uyandırır. Sadece kendimize değil, diğerlerine de merhametle yaklaşarak, şifanın gücünü artırırız. Empati ve sempatiyle dokunarak, dünya-

da daha derin bir anlayış ve sevgi ağı oluşturabiliriz.

Bizler Diğergamlılıkla hislerimizi aktarmak için aşağıdaki şifa dileğini sunuyoruz:

“Dileğimiz, her insana sağlık, sıhhat ve afiyetin hediye gibi gelmesidir. Bedensel şifayla vücudumuzun ihtiyaçlarına modern tıpla özen gösterelim ve geleneksel yöntemlerin bütüncül yaklaşımlarıyla şifanın gücünden faydalanalım. Zihinsel şifa için, içimizdeki travmalarla yüzleşerek huzura ve şükre erişelim. Ruhsal şifada kollektif bilinçle dolup açılımlar yaşayalım, dualarımızın kabul olmasıyla gerçek bir huzura ulaşalım. Tüm bu şifalanmaların sonucunda, nefsimizi arındırarak içsel dinginliğe kavuşalım...”

Hanife Duyar

MANEVÎ KAZANIMLAR DEĞERİ SEMBOLÜ: KARDELEN

2.7.1. Yılmazlık Değeri

Yılmaz kelimesi, Türkçe kökenli olup bir işten gözü korkup vazgeçmeyen, yılmayan, bıkmayan, azimli ve sebatlı anlamına gelir. Ancak yılmazlık, sadece bir kelimenin tanımının ötesindedir. Bu kavram, kötü bir olay yaşadıktan sonra güçlü, sağlıklı ve başarılı olma yeteneğini temsil eder. Tekrar yola çıkma kapasitesi, dayanıklılık, sağlamlıkla ilişkilendirilir.

Hayat, bazen beklenmedik zorluklarla karşımıza çıkar. Stresli ve zorlayıcı olaylarla mücadele etmek, hayatın kaçınılmaz bir parçasıdır. Ancak yılmazlık, bu tür olaylara karşı direnç gösterme ve başa çıkma yeteneğini ifade eder. Doğumla birlikte başlayan bu mücadele süreci, ölüme kadar devam eder. Kişi, yaşamın iniş çıkışlarına karşı kendisini koruma ve başa çıkma becerilerini geliştirir.

Yılmazlık, sadece zorlukların üstesinden gelme yeteneği değil, aynı zamanda kendi potansiyelimizi gerçekleştirmek için çaba sarf etme, rızık kazanma ve sorunları aşma sürecidir. Her alanda yılmadan çalışmak, hayatın sunduğu fırsatları değerlendirmek ve hedeflere ulaşmak için gereklidir. İnsanlar, yılmadan çaba harcadıklarında, kişisel başarılarına ve toplumsal katkılarına ulaşabilirler.

Yılmazlık, insanların içindeki gücü ve azmi temsil eder. Her ne kadar hayat zaman zaman zorlayıcı olsa da yılmadan devam etmek, kişinin kendini gerçekleştirmesi için önemlidir. Yılmazlık, insanların içindeki potansiyeli ortaya çıkaran bir erdemdir ve bu erdemi geliştirmek, daha tatmin edici bir yaşam sürmek için önemlidir. Yani yılmadan, azimle ve sebatla hareket etmek, insanların hayatta daha fazla başarı elde etmelerine yardımcı olur.

Hazırlayan
Zerafet YALÇIN
Kardelen Atölyesi

2.7.2. Tevazu Değeri

“Tevazu, insanın yüksekliklerdeki ruhu ile alçaklardaki davranışı arasındaki dengeyi bulmasıdır.”

Khalil Gibran

Tevazu alçak gönüllüğün kısa ifadesidir. Tevazu kavramının tam zıddı ise tekebbürdür, anlamı ise kibirdir. Bir kavramı doğru anlayabilmek için o kavramı zıttı ile birlikte ele almak gerekiyor. Tevazu ve kibir arasında ince bir çizgi olduğunu çoğu kimse bilmeden hayatını tamamlar, oysa makul insan bilinci bu yüksek değer ile buluşması ile mümkün olacaktır.

Pasif bir insanı sessiz, efendi ve mütevazı diye nitelendiren tanımlar, esasında tevazu bahsini hiç anlayamamış, olduğunu söyleyebiliriz. Nefsini yerden yere vuran vasıflar da tevazu sahibi olmanın tanımını kesinlikle yansıtmamaktadır. Egosunu ağlayarak etrafa mütevazılıkla birleştirerek timsah gözyaşlarıyla oyun oynayan bir kimlik, içinde gizli bir kibrin varlığını aşikâr olarak görmelidir. Mütevazı görünmek ile mütevazı olmak arasında fark vardır. Riyakarca göstermelik tevazu çabaları samimiyetsizce gözükür. Bu nedenle insan mütevazı olur, mütevazı görünmez.

Tevazu sahibi olmak; İnsanı toplumun içinde yüceltirken, kibir sahibi olmak ise alçaltıcı bir etkiye sahiptir.

Tevazu, insan karakterine ulvi bir derinlik katan çok değerli bir ahlaktır. Bu derin nitelik sevgiyi, saygıyı, saygıya değer olmayı kazandırır. Kibir çatışmayı çoğaltırken tevazu, vakar duruşu parlatır.

Tevazu kendimizdeki meziyetleri ortaya sererken, dünya düzleminde her yaratılmışın önemini kavrayabilmektir, koca kâinat tablosunda bir mercimek kadar bile büyük olmadığımızı bilmek, küçük mercimeğin bile kâinatın içinde önemli bir rolü olduğunu bilme yolculuğudur.

İnsan bedenine giyinen tevazu elbisesi paha biçilemez değere sahiptir. Eğer bu elbiseye uygun değilse giyen beden samimiyetsizce sırttır ve içini dolduramadığı elbisesini taşıyamaz.

Mütevazı olabilme vasfı, insanın iç aleminde denge ve huzurun temsilcisidir, bu güçlü ahlak insana saygın bir kişiliğe yüceltir ve toplumda bilgeliği yükler. Bu bilgelik, saygıya değer itibarının yanında, yaratılarda şu güzeldir ya da çirkindir tanımını ortadan kaldırır. Ve kutsal metinlerde de yansıtıldığı gibi “Her güzelliğin içerisinde bir çirkinlik, her çirkinliğin içerisinde de bir güzellik” olduğunu bildirir.

Hazırlayan

Hanife DUYAR

Kardelen Atölyesi

2.7.3. Sabır Değeri

Toplumu toplum yapan değerlerimizdir. Değer; sözlükte meziyet, kıymet gibi anlamlara gelir. Değerler inancımıza, kültürümüze, milli ve manevi varlığımıza ait niteliklerdir. Sevgi, saygı, yardımlaşma, adalet, dürüstlük, merhamet, hoşgörü, sabır, dostluk temel değerlerimizdendir. Değerlere sahip çıkmak ve hayatımızı değerler ile örmek güzel ahlak ile yakından ilişkilidir. Değerler yaptığımız seçimleri, aldığımız kararları, ilişkilerimizi etkileyerek yaşamımızı şekillendirir. Sahip olduğumuz değerler toplumla nasıl ilişki kurduğumuzu belirler. Değerlere uygun çerçevede davranışlarını şekillendiren güzel ahlaklı bireyler toplum gözünde değerlidir.

Bireyin yaşamsal mücadelesinde ona güç veren, denge ve uyum arayışında destek sağlayan, başarıya götüren, insan hayatında önemli bir yere sahip olan değerlerden bir tanesi de "sabır"dır.

Sabır Nedir: Sabır, Arapça S-B-R kökünden türetilen bir kemledir. Sözlükte güçlü ve dirençli olmak anlamına gelir. Terimsel manada ise sabır başa gelen imtihan ve musibetleri metanet ile karşılamak demektir.

Sabır; her türlü zorluk, tehdit ve kayıp karşısında gönüllü bir şekilde dayanma, direnme, göğüs germe ve sonucu bekleme eğilimi olmakla birlikte duygusal, bilişsel, davranışsal boyutlarıyla yaşanan çözümleyici psikolojik bir süreç olarak tanımlanabilir.

Bireyin hayatı anlamlandırmasından başlayarak ömrünün sonuna kadar sürecek yaşamsal mücadelesinde ona güç veren, denge ve uyum arayışında destek sağlayan sabır, onu başarıya götüren ve ardından mutluluk hedefine ulaşmasına aracılık eden psikolojik bir olgudur. Sabır insanda otomatik olarak ortaya çıkan bir durum değil, çaba ile elde edilen bir erdemdir. **Sabır yaşadığımız sorunu önce kabul etme ve sonra çözüm yolunda çaba sarf etmektir.** (Türkiye İlahiyat Araştırmaları Dergisi)

Sabır ruha ve bedene zarar veren şeylerden uzak durma, nefsin aşırı istek ve arzularına karşı koymaktır. Sabır boyun eğmek değil mücadele etmektir. Sabır nefsi telaştan, dili şikâyetten, organları çirkin davranışlardan koruma, nimet ile mihnet arasında fark gözetmeyip her iki durumda sükunetini muhafaza etmektir, Allah'tan başkasına şikâyetle bulunmamaktır.

Sabır;

- Allah'a teslimiyettir.
- Samimiyettir.
- Elden gelen gayreti göstermektir.
- Olgunluktur.

- İbadettir.
- Allah'a güvenmektir.
- Ümitvâr olmaktır.
- Metanettir.

Hazırlayan
Ülkü AKMEŞE
Kardelen Atölyesi

KAYNAKÇA

<https://www.dmy.info/empati-nedir/>

<https://tr.wikipedia.org/wiki/Anasayfa>

The Oxford Dictionary, 2000, s. 133

Nas ve Sak, 2020, s. 66

Özpeynirci, 2020

<https://www.mindfulnessshareketi.com/sefkat-nedir/>

<https://www.zeynepselvili.com/tr/oz-sefkat>

<https://www.dmy.info/merhamet-nedir>

[Meninski, Thesaurus (1680)]

TDK, 2018

Alptekin, 2011

Baumeister ve Leary, 1995

. Tellefsen ve Thomas (2005: 24

420 Göç, Toplumsal Uyum ve Aidiyet Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi, Yıl: 2019 Cilt: 14 Sayı: 28

- **Kadın Psikolojisi**, Prof. Dr. Nevzat TARHAN

- **Değerler Psikolojisi ve İnsan**, Prof. Dr. Nevzat TARHAN

- **Mutluluk Psikolojisi ve Stresle Başa Çıkma**, Prof. Dr. Nevzat TARHAN

- **Mutlu Evlilik Psikolojisi**, Prof. Dr. Nevzat TARHAN

Dört Mevsim Güzel İnsan Olmak

**Sosyal İnovasyon
Model Projesi**

3. BÖLÜM DEĞERLERİN SOSYOLOJİK, PSİKOLOJİK, FELSEFİ VE DİNİ AÇIDAN İNCELENMESİ

ANA DEĞERLER

SEVGİ

Sevgi çok kapsamlı bir değerdir. Şefkat, merhamet, hoşgörü, fedakârlık, paylaşımcılık, cömertlik vb. tüm değerlerin temelini oluşturur. Bu özelliğiyle en güzel değerlerden biri olan sevgi kavramsal olarak da içinde menfaat barındırmadığımız ilişkilerdir. Çünkü menfaat barındıran ilişkiler yalnızca menfaat durumu devam ettikçe varlığını sürdürür.

Aynı zamanda kendi içerisinde de birçok türü vardır. Anne-baba sevgisi, kardeş sevgisi, eş sevgisi, tabiat sevgisi, Tanrı sevgisi, vatan sevgisi... Hepsinin de ortak noktası koşulsuz olmasıdır.

Sevginin olmadığı yerde kin, nefret ve düşmanlık boy gösterir. Kin ve nefreti besleyen birçok etken vardır; ama bunlar içinde en önemlisi bencilliktir. Açgözlülük ve kıskançlık gibi diğer kötü huylar da sevginin yerini alan kin ve nefreti alevlendirir. Erdemler birbirini beslediği gibi kötü huylar da birbirini besler. Sosyal barış, birlik, kardeşlik ve mutluluğun biricik kaynağı sevgidir.

Sevgiden acılıklar tatlılaşır, sevgiden bakırlar altın kesilir.

Sevgiden tortulu, bulanık sular, arı duru bir hale gelir.

Sevgiden dertler şifa bulur.

Sevgiden ölü dirilir, padişahlar kul olur. (Mevlana)

“Sevginin kurduğu devleti adalet devam ettirir.” (Farabi)

Sevgi insanın kendi iç etkinliklerini tam olarak dışarıya dökebilmesine izin veren bir paylaşma, bir kaynaşma yaşantısıdır. Sevginin yaşanması, yanılsamalara sığınma gereksinmesini ortadan kaldırır. (Fromm)

Maharet güzeli görebilmektir, sevmenin sırrına erebilmektir. (Yunus Emre)

Sevginin ölçüsü, ölçüsüz sevgidir. (St.Augustine)

FELSEFİ ve AHLAKİ AÇIDAN SEVGİ

Felsefe kelimesinin kökeni Yunancadır. Sevgi anlamına gelen “philia” ve bilgelik anlamına gelen “sophia” kelimelerinin birleşiminden, bilgelik sevgisi “philosophia” olarak ortaya çıkmıştır. Sevgi tıpkı birçok değer de temeli olduğu gibi felsefeyi de ortaya çıkarmıştır.

Ahlak felsefesi üzerine birçok eser yazan İbn Miskeveyh'e göre insanlar kendilerini tamamlayan diğer insanlara muhtaçtırlar. Zira insanlar bazı eksikliklerle yaratılmıştır ve her birinin fert olarak mükemmelliğe ulaşması zordur. Bu sebeple onlar birbirleriyle yardımlaşmak du-

rumundadırlar. Ünsiyet anlamından yola çıkan İbn Miskeveyh, insan tanımını bu kavramla ilintilendirmiş ve onun sosyal bir varlık olmasını sağlayan şeyin de bu kavram olduğunu belirtmiştir. Ünsiyet ise her türden sevginin kaynağıdır. Bu konuda şunu söyler: “Bütün organları yararlı bir işi yapmada birleşmiş olan bir fert gibi birbirine bağlı ahenkli bir toplum olmak için dağınık fertlerin birleşmelerine ve kaynaşmalarına ihtiyaç ve zaruret vardır.” (İbn Miskeveyh, 1983: 149). Eserinde bu durumun ancak sevgi ile mümkün olduğunu belirtir.

PSİKOLOJİK VE SOSYOLOJİK AÇIDAN SEVGİ

Sevgi, önemsemek, ilgi göstermektir. Saygı duymak, anlayış göstermek; sorumluluk hissetmek, yakınlık duymak; sıcaklık hissetmek; benimsemektir. İnsanın doğasında bulunan, yaşamı renklendiren ve anlamlandıran en güzel özelliklerinden birisidir sevgi. Sevginin bütünleştirici yönü vardır. Bu bütünleşmenin temel özelliği hem kendini hem karşıdakini olabildiğince ihmal etmemesi, eksiltene değil çoğaltan nitelikler taşımasıdır.

Sevgi, olduğu gibi kabul etmeyi, onun gereksinimlerini-isteklerini anlamayı, bunları karşılamak için sorumluluk duymayı, ona ilgi göstermeyi, ona bağlanmayı, düşüncelerine ve duygularına saygı duymayı kapsar. Sevgi, sevilen kişide anlaşıldığı, benimsendiği, önemsendiği duygusu yaratır, değerlilik duygusu verir. Sevgi seven kişide de mutluluk, huzur ve güven yaratır.

Sevgi gelişen ve geliştirilebilen bir olgudur. Olgun sevgi, iki kişinin bireyselliklerini yitirmeden bütünleşmesidir. Sevgi, kişinin kendisini sevmesini, değerli bulmasını ve

kendisine güvenmesini gerektirir. Kendisiyle barışık, kendisini tanıyan, kendisini seven, kendisinden memnun bir kişi, başkalarını da sever.

DİNİ AÇIDAN SEVGİ

Teolojiye göre sevgi, Allah’a yaklaşma ve O’nu anlamanın en güzel yoludur. Sevgi, iman gibi insanın kalbine yerleşen ve diğer insanların ulaşamayacağı, yalnızca Allah Teâlâ’nın bildiği ve O’ndan asla saklanamayacak içsel bir duygu olup başkasının zorlaması ile gerçekleşemez.

İman ve sevgi birbirlerinden ayrılamazlar. Çünkü “Allah’a iman etmeye götüren iradenin gerisinde, O’na duyulan sevgi gibi duygular vardır. Sevgi, imanın bir tezahürü ve uygulamasıdır. İnanan bir insan psikolojik yönden Allah’ı sevilen bir varlık olarak tanır. İnanan kimsenin inancının gücü ile sevgisinin şiddeti arasında bir paralellik vardır.

Hazırlayan
Ahsen YILMAZ

SAYGI

AHLAKİ AKIL ve SAYGI

Ahlaki akıl kavramı eski çağlardan beri sosyoloji, felsefe ve psikoloji gibi birçok alanın konusu olduğunu beyan eden Psikiyatrist Prof.Dr. Nevzat Tarhan,ahlaki normların toplumsal düzeni sağlamada çok büyük rolü olduğunu, en üst seviye akıl yürütmede yüksek değerlerin gözetildiğini, akıl yürütmede kişinin merhamet ve saygı gibi değerleri benimsediğini, kendi iç güdülerine direnç göstererek, hoşuna gideni değil de doğru olanı yaptığını belirtir. Ahlaki normlardaki en üst normun, insanın içerisindeki vicdani normlar olduğunu bildirir.

TASAVVUF ve SAYGI:

Mutlu ve sağlıklı ilişki kurabilmek için karşılıklı saygı ön koşuldur. Saygı, insanlara yalnızca insan oldukları için değer vermektir, önemsemektir, ilgi göstermektir. Din, dil, ırk, statü, ekonomik gelir, cinsiyet, eğitim düzeyi vb. özellikleri ne olursa olsun hoşgörü ile kabul edici yaklaşabilmektir

“Benim bir karıncaya ulu nazarım vardır” (Sevgi, 2012).

Yorum: Zerreden küreye kadar her şeyin bir yaratılış gâyesi vardır ve biz farkına varsak da varmasak da onlar görevlerini ifa etmektedir

Tehî görme kimseyi Hiç kimsene boş değil

Eksiklik ile nazar Erenlere hoş değil...

Yunus emre bu dizeleriyle saygıyı, hoşgörü ve tevazu ile ele almıştır.

İnsanlara karşı kendi nefsimizi üstün görerek, kimseye kibirle bakmamayı, başımızı yükseklerle değil, toprağa çevirmeyi anlatır.

Mevlâna da edep, hoşgörü, tevazu, sadakat ile birlikte bakış açısının ne kadar önemli olduğunu şu dizesiyle ortaya koyar.

“Sen bakmasını bil de dikende gül gör, dikensiz gülü herkes görür.”

PSİKOSOSYAL AÇIDAN SAYGI:

Saygı kavramının iki boyutu karşımıza çıkmaktadır:

- 1- Kişi, bir başkasına, onu sevdiği ve takdir ettiği için saygı duyar, saygı ifadesi olan davranışlar gösterir.
- 2- Ondan korktuğu ve çekindiği için saygı gösterir.

Saygı duymanın ve saygılı davranmanın, sevgi ve korku gibi iki temel duyguya dayandığını, iki ayağının bulunması sebebiyle bazı saygı davranışlarında sevgi yönü ağır basarken, bazılarında da korku yönü daha etkili olabilir. Kişinin saygı bilincine bağlı olarak içten gelen, iç kaynaklı saygı ve kendisine dış müdahaleler veya zorlamalar sonucu gösterilen dış kaynaklı saygı olarak ikiye ayrılmaktadır. Burada sevgi ve takdire bağlı olan iç kaynaklı saygının daha sağlıklı ve daha güvenilir; korku ve endişeye dayalı olan dış kaynaklı saygının ise daha sağlıklı ve güvenilir bir saygı türü olduğunu söyleyebiliriz. Nitekim Yıldırım bu yaklaşımı genel ahlak kuralları açısından şöyle değerlendiriyor:

“Eğer birey toplumsal kurallara kendiliğinden uygun davranıyorsa “içten denetimli”, çevresindekilerin etkisiyle uygun davranışlar gösteriyorsa “dıştan denetimli” biridir. Trafik polisi olduğu zaman kurallara uyan, olmadığı zaman uymayan kimsenin dıştan denetimli olması gibi. Ahlakın toplumsal açıdan hedeflediği bir gaye de fertleri olabildiğince içten denetimli yapmaktır.

SAYGI VE İLETİŞİM

Saygı deyince kişi, genellikle başkalarının kendisine göstermesi gereken saygıyı hatırlamaktadır. Halbuki kendisinin de başkalarına saygılı olması gerektiği, genellikle aklına gelmemektedir. Sosyal ilişkilerde karşılıklılık (mütekabiliyet) ilkesi gereğince sevgi de saygı da tek taraflı olmaz. Ancak, bazıları hep başkalarının onlara karşı olan sorumluluklarını yerine getirmelerini, onları sevip saymalarını bekler, kendi sorumluluklarını unuturlar da başkalarına karşı gereken sevgi ve saygıda kusur ederler? Bunun sebebi, kişinin kendi bencil duygularını aşamaması, sosyal ve ahlakî değerleri/normları içselleştirememesi ve kabullenememesinden kaynaklanan bir sosyalleşme eksikliği olsa gerektir.

Bu durumun iletişim faaliyetlerinde de yansımalarını görmek mümkündür. Şöyle ki, bazıları başkalarının varlığını kabullenerek saygılı bir şekilde, onların fikir ve inançlarına katılmasalar bile, o düşünce ve inançlara karşı, konuşmalarında, karşısındakileri küçümsemeden, suçlamadan, hakaret etmeden, nezaketle kendi düşünce, kanaat ve inançlarını ortaya koyabilirken; bazıları da bu saygılı tavrı göstermeyip karşısındakileri küçümseme, suçlama ve onlara kendi fikirlerini empoze etme veya zorla kabul ettirme gibi yanlış davranışlar içine girebilmektedir. Neticede saygılı davranışlar, sağlıklı iletişim bakımından elverişli bir zemin oluştururken, saygılı olmayan davranışlar birtakım iletişim arızalarına sebep olmaktadır. Çünkü saygılı davranışlar insanları yaklaştırıp karşılıklı olarak birbirini anlamaya yöneltirken, saygısız davranışlar onları uzaklaştırmakta, anlama ve anlaşma ortamını bozmaktadır. Bu noktada ortaya çıkabilecek olumsuzlukları gidermek ve iki tarafın birbiriyle uzlaşmasını sağlamanın en temel ilkesi karşılıklı saygıya dayalı ilişkiler kurulmasıdır.

Saygı bulunan yerde sevgi de vardır. İşte bu birliktelik insanlar arasında güzel ilişkilerin oluşmasının kapılarını açar ki çocukluk yıllarında başlayan sevginin doğurduğu saygı alışkanlığı o kişiye de karşı insanların saygı ve sevgi duymasına sebep olur. Ailenin fertleri arasında hayat ve ilişkiler yaşayış biçimleri birbirleri ile olan münasebetleri saygı ve sevgi temelinde yürürse ki öyle olmalıdır; bu gibi ailelerin oluşturduğu insanlardan meydana gelen toplumlarda nahoş davranış biçimleri beklenmeyen ve tasvip edilemeyecek kötü davranışlar karışıklık yaratacak hadiseler yok denecek kadar az veya nadir görülür.

Saygının egemen olduğu insanlar arasında yardımlaşma, acıları iyi ve kötü günleri paylaşmayı sıkıntıların giderilmesini sevgi çerçevesinde yok etmeyi görürüz. Bu da insan olmanın vazgeçilmez karakter yapılarıdır.

Sonuç olarak, kendimize yapılmasını istemediğimiz bir şeyi ayırım yapmaksızın başkasına yapmamak şiarıyla kendimize yakışan bir tutumla karşımızdaki kişi ile iletişim kurması halinde saygısız bir yaklaşımla karşılaşması çok nadir gerçekleşebilir.

Hazırlayan
Hülya YILMAZ

GÜVEN

PSİKOLOJİK OLARAK GÜVEN:

Güven, bir kişinin dürüstlüğüne olan inancımız olarak tanımlanır. Güven hissi karşılıklı oluşur insanların duygularını daha rahat paylaşmalarını teşvik eder.----

Güven romantik ilişkiler dahil birçok ilişki biçiminin vazgeçilmez niteliğidir. İlişkinin sürdürülebilir olması için bu bir ön koşuldur. Bazı insanlar çok kolay güvenir ve çoğu insanın onlara asla zarar vermeyeceklerini sanarlar. Bazı insanlar da hep şüpheli yaklaşarak asla kimseye güvenmezler. Psikolojide Güven risk gerektirir bazı küçük riskler sizi iyi ilişkilere götürebilir güçlü bir Güven bağı oluşturabilir.. örneğin bir Bebek ilk doğduğunda birdenbire soğuk havaya maruz kalır. Yaşamayı için nefes alması gerekir ki bu da

Psikolojide Güven ilişkilerin devamı için kendi mutluluğumuz için en iyisini göstermeye çalışmalıdır.

SOSYOLOJİK OLARAK GÜVEN:

Güven, çok katmanlı toplumu oluşturan bireyler kurumlar ağılar sistemler yapıların rollerini belirleyen en iyi şekilde gerçekleştirileceklerini yönelik inancı itimatı ortaya koyan toplumun

kurumsal çatısıdır.

Güven, sosyal bağlamında bir taraf güvenen diğer taraf güvenilendir günümüz toplumumuzda en önemli ihtiyaçtır Güven çalıştığımız ortamlarda komşu ilişkilerinde akraba ilişkilerinde önemli bir bağıdır. Sosyal sermaye olan güven duygusu şehirlerde sorun haline gelmiş görünüyor. modernite bireyin statüsünü köklü olarak değiştirip geleneksel aidiyet duygusunu koparıp güvensiz bir ortam oluşturmuştur. Max Weber gibi birçok sosyal bilimci bu nedenle güvenlik için devleti referans göstermişlerdi.

Sonuç olarak şehirlerde toplumsal güvenliğin sağlanması kamusal yükümlülüktür mutluluğa giden yol kaliteli hayattan geçer güvenden geçer.

FELSEFİ OLARAK GÜVEN:

Güven, ahlak alanında değerlerin üretilmesine bilgi alanında anlamın gözlemin araştırmanın teorilerin şekillenmesine felsefi anlamda ise insanın yokluktan varlık alanına çıkışını ifade eder.

Güvenilirlik dediğimizde inanabilirlik anıyoruz bu velinin güvenilirliği terim anlamını bilmiyorsak doğruluğuna işaret edebilir. Konuşmak insan olmak anlamına geldiğinden sözlere güvenmek insan olmanın özelliklerindendir. İnsan dayanışma ile kültürünü oluşturmuştur. Artık söze Güven katılmadığından söylenenler sorgulanmaktadır. İlk filozoflardan beri felsefe güvenin eksikliğini betimler. Örnek olarak Epicurenin sözü verilebilir. Güvensizlik başlayınca dostluk kaybolur.

Sonuç olarak güvensizlik Güven her alanda görülebilir çevreye güvenin eksikliği olduğu yerde felsefe yapılmaktadır. Soruşturularak araştırılarak temelimizdeki güven duygusu yeniden canlandırılmalıdır.

DİNİ AÇIDAN GÜVEN:

İslam'da Güven, emniyette olmak endişeden sıyrılmak korkular dan emin olmaktır.

Güven duygusu insanın en temel ihtiyaçlarındandır bu da imanla başlar. Allah'a ve onun kâtından gelenlere inanan kişi imanından aldığı güçle, korktukların dan emin umduklarına Nail olurlar. Yine bir hadisi şerifte peygamber efendimiz şöyle buyurmuştur: Müslüman elinden dilinden Emin olunandır. Bu da imanda sağlam bilgi Salih amel ve ihlasla güçlenir. Emniyet bütün canlı varlıkların sığınağıdır.

Üzerine düşen görevi en iyi yapan kişi hiçbir şeyden korkmaz. İnandığı hakikatleri teslim olan kişi dini açıdan Müslümanlık bilincine erişmiştir Hz. peygamberin hayatı ve Kur'an Kerim

hayatımıza yansıtılmalıdır.

AHLAKİ AÇIDAN GÜVEN:

Güven, huyu karakteri iyi olanın vermiş olduğu güvenli mesaj, emin olun doğru söylenen özünde sözünde bir olandır.

Güvenin ahlaki boyutunda en güzel örnek her zamanki gibi Hz. Muhammed'dir. Ben güzel ahlakı tamamlamak için gönderildim hadisi buna örnektir. Pek çok konunun temelinde ahlak vardır. Bir toplumda ahlak en önemli yeredir ahlak bozulmuşsa kişiler arası güvende kalmaz. Adam kayırma torpil rüşvet gibi kavramlar varsa orada ahlaksızlık var demektir. Güven hem ahlak hem terbiye ister. Aileyi bir arada tutan en önemli değerlerden birisi yine ahlaktır. Ahlaki eğitimini iyi alan birey kendine güvenmelidir. Güven ahlakı da empati kurarak çıkarıcı ahlaktan uzaktır. Yine burada Dr. Nevzat Tarhan'ın sözü yerinde olur. Nesilleri iyi bir ahlak öğretmezsek çocuklarımız Hollywood çocukları olur.

Birbirine güven veren bir ahlak sistemi geliştirmeliyiz ihtiyacımız olan güven ve ahlaktır, ahlak nizamıdır. Nizamın temelinde ise ahlak vardır.

MEŞVERET

MEŞVERETİN GERÇEK HAYATTA KULLANILDIĞI BİRKAÇ ÖRNEK:

İnovasyon Merkezi: Bir şirket, çalışanları arasında inovasyonu teşvik etmek ve yeni fikirlerin ortaya çıkmasını sağlamak amacıyla bir inovasyon merkezi kurar. Bu merkezde farklı departmanlardan çalışanlar düzenli olarak bir araya gelir ve meşveret yoluyla projeler üzerinde çalışır. Farklı uzmanlıklara sahip kişilerin bir araya gelmesi, yenilikçi ve yaratıcı çözümlerin ortaya çıkmasını sağlar.

Sivil Toplum Kuruluşları: Sivil toplum kuruluşları, belirli bir amaç etrafında toplanan insanların güçlerini birleştirdikleri yerlerdir. Bu kuruluşlar genellikle meşveret prensiplerini benimser ve toplantılar, çalıştaylar veya paneller gibi etkinlikler düzenler. Farklı paydaşların bir araya gelerek fikir alışverişinde bulunması, daha etkili projelerin hayata geçirilmesine katkı sağlar.

Hükümet ve Siyasi Süreçler: Meşveret, hükümetlerin politika belirleme ve karar alma süreçlerinde de önemli bir rol oynar. Danışma kurulları, çalışma grupları ve kamuoyu görüşü alma süreçleri, meşveretin birer örneğidir. Farklı toplumsal grupların temsilcileri bir araya gelerek karar vericilere fikirlerini sunar ve politikaların daha kapsayıcı olmasını sağlar.

Eğitim Ortamları: Meşveret, eğitim kurumlarında da etkin bir şekilde kullanılır. Öğretmenler, öğrencilerle birlikte sınıf içi tartışmalar ve projeler yoluyla meşvereti teşvik eder. Öğrencilerin farklı perspektiflerden faydalanmaları, eleştirel düşünce becerilerini geliştirmeleri ve kendilerini ifade etmeleri için önemli bir ortam sağlar.

Aile ve Arkadaş Grupları: Meşveret, aileler ve arkadaş grupları arasında da yaygın olarak kullanılır. Örneğin, bir aile tatil planları yaparken her bireyin fikirlerini özgürce ifade etmesi ve ortak bir karar alma sürecine dahil olması, herkesin tatil deneyiminden memnun olmasını sağlar. Arkadaş grupları da birlikte yapılan etkinlikler veya projeler üzerinde meşveret yoluyla karar alır ve ortak mutabakata dayalı hareket eder.

Bu örnekler, meşveretin çeşitli alanlarda nasıl kullanıldığını göstermektedir. Meşveret, farklı insanların bir araya gelerek fikirlerini paylaşması, birlikte düşünmesi ve ortak akıl ile hareket etmesiyle daha iyi sonuçların elde edilmesini sağlar.

MEŞVERETİN PSİKOLOJİK AÇIDAN DEĞERLENDİRİLDİĞİ BİRKAÇ ÖRNEK:

Terapi Grupları: Meşveret, terapi gruplarında da kullanılan etkili bir yöntemdir. Örneğin, bağımlılıkla mücadele eden bireyler, terapi gruplarında bir araya gelir ve deneyimlerini paylaşarak destek alır. Bu gruplar, bireylerin birbirlerine danışarak, farklı bakış açıları ve tecrübelerden faydalanarak daha sağlıklı kararlar almalarını sağlar.

Problem Çözme Grupları: Meşveret, problem çözme gruplarına da uygulanabilir. Bir grup insan, belirli bir problem veya zorlukla karşılaştığında bir araya gelir ve fikirlerini paylaşarak çözüm yolları arar. Bu süreç, katılımcıların birbirine destek olması, farklı çözüm önerileri sunması ve birlikte çalışarak daha iyi sonuçlar elde etmeleri üzerine odaklanır.

Karar Verme Süreçleri: Meşveret, karar verme süreçlerinde de psikolojik açıdan önemli bir role sahiptir. Özellikle karmaşık ve önemli kararlar alınırken, farklı bakış açılarına ve fikirlere dayalı bir meşveret süreci daha iyi sonuçların elde edilmesini sağlar. Bu süreç, karar verme kaygısını azaltır ve katılımcıların güvenli bir ortamda fikirlerini ifade etmelerini teşvik eder.

İletişim Becerileri Geliştirme: Meşveret, iletişim becerilerinin geliştirilmesinde de etkilidir. Grup tartışmaları ve fikir alışverişleri, insanların düşüncelerini açıkça ifade etme, dinleme ve empati kurma becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Bu da daha sağlıklı ilişkiler kurmalarını ve psikolojik olarak daha iyi bir iletişim deneyimi yaşamalarını sağlar.

Özgüven ve Kendini İfade Etme: Meşveret süreçleri, bireylerin özgüvenlerini artırır ve kendilerini daha iyi ifade etmelerine yardımcı olur. Bir grup içinde fikirlerini paylaşma ve dinlenme deneyimi, bireylerin kendilerine olan güvenlerini pekiştirir. Ayrıca, farklı görüşlerin değerli olduğunu görmek, insanların kendilerini daha değerli hissetmelerini sağlar.

Bu psikolojik açıdan değerlendirilmiş örnekler, meşveretin insanların duygusal ve psikolojik ihtiyaçlarını da karşıladığını göstermektedir. Meşveret, insanların kendilerini ifade etme, destek alma, empati kurma ve iletişim becerilerini geliştirme gibi psikolojik süreçlere olumlu katkılarda bulunur.

MEŞVERETİN FELSEFİ VE DİNİ AÇIDAN DEĞERLENDİRİLDİĞİ BİRKAÇ ÖRNEK:

Felsefi Perspektif: Meşveret, felsefi açıdan tartışma, düşünce ve bilgi alışverişi üzerine kurulu bir yöntemdir. Felsefe, insanların evrenin doğası, bilgi, etik, adalet gibi konular üzerine düşünmelerini sağlar. Meşveret, felsefi konuların derinlemesine tartışılması ve farklı felsefi düşüncelerin bir araya gelmesi için bir zemin sunar. Bu sayede, insanlar daha iyi bir anlayış geliştirir, düşüncelerini sorgular ve daha rasyonel ve bilinçli kararlar alır.

Dinî Perspektif: Meşveret, dini topluluklar ve kurumlar arasında önemli bir rol oynar. Dinî topluluklar, meşveret yoluyla dini meseleleri tartışır, farklı görüşleri bir araya getirir ve ortak kararlar alır. Meşveret, dinî liderlerin, hocaların ve takipçilerin bir araya gelerek dinî uygulamaları, etik prensipleri veya dinî yönergeleri anlamalarını ve yorumlamalarını sağlar. Bu süreç, daha kapsayıcı bir dinî anlayışın gelişmesine ve dinî toplulukların birlikte hareket etmesine yardımcı olur.

Etîğin Temeli: Meşveret, felsefi ve dini açıdan değerlendirildiğinde, etik değerlerin temelini

oluşturur. Farklı düşüncelerin bir araya gelmesi ve ortak akıl ile hareket edilmesi, insanların doğru, adil ve ahlaki bir şekilde hareket etmelerine yardımcı olur. Meşveret, insanların birlikte iyi kararlar almalarını sağlar, diğer insanları anlama ve onlara saygı duyma yeteneklerini geliştirir ve toplumsal düzende adil bir paylaşımı teşvik eder.

İslam Geleneğinde Meşveret: İslam geleneğinde meşveret, önemli bir kavramdır. Müslümanlar, kararlar alırken meşveret yapmayı teşvik eder ve danışma sürecini önemserler. Kuran'da da meşveretin önemi vurgulanır ve toplumun işlerini birlikte görüşme ve karara bağlama gerekliliği belirtilir. Meşveret, İslam toplumunda adaletin, danışma ve ortak akılın temel taşı olarak kabul edilir.

Bu felsefi ve dini açıdan değerlendirilmiş örnekler, meşveretin insanların düşünce ve inançlarını derinleştirdiğini, toplumsal ve dini değerleri güçlendirdiğini göstermektedir. Meşveret, farklı felsefi ve dini perspektiflerin bir araya gelmesini teşvik ederken, insanların daha iyi bir anlayış, empati ve uyum içinde hareket etmelerini sağlar.

Daha detaylı bir şekilde meşveretin felsefi ve dini açılardan değerlendirildiği örneklerle değinecek olursak;

Felsefi Perspektif:

a) Sokrates ve Diyaloğu: Meşveret felsefesi, Sokrates'in düşünce tarzı ve öğretisiyle yakından ilişkilidir. Sokrates, öğrencileriyle olan diyalogunda onların düşüncelerini sorgulamış, çeşitli argümanlar sunarak onları düşünmeye teşvik etmiştir. Bu yöntem, ortak akıl ve bilgiye dayalı karar verme sürecine önemli bir katkı sağlar.

b) Habermas'ın İletişimsel Eylem Kuramı: Jürgen Habermas, meşvereti etik ve politik bir perspektiften ele alır. Ona göre, meşveret, özgürce ve eşitlikçi bir şekilde iletişim kurma sürecidir. İnsanlar farklı bakış açılarını ifade ederek, eleştirel düşünceyi teşvik ederler ve adil bir karar sürecini desteklerler.

c) John Rawls ve Adalet: Meşveret, John Rawls'ın "adillikle ilgili bir düşünce deneyi" olan "gerçekleşmemiş düşüncenin perdesi" kavramıyla da ilişkilendirilebilir. Meşveret, çeşitli bireylerin sosyal adalet konusunda eşit bir şekilde fikirlerini ifade etmesini sağlar. Bu şekilde, adil toplumsal düzenin inşası için tartışma ve uzlaşma sürecine katkıda bulunur.

Dini Perspektif:

a) İslam'da Şura: Meşveret, İslam geleneğinde "şura" olarak adlandırılır ve İslam toplumunda önemli bir rol oynar. Kuran'da, Müslümanlara şura yapma ve danışma sürecine katılma çağrısı

sı yapılır. Şura, toplumsal meselelerin birlikte tartışılması, adaletin sağlanması ve kararların ortak akılla alınması için bir mekanizmadır.

b) Hristiyanlıkta Topluluk Tartışmaları: Hristiyanlıkta, kilise toplulukları genellikle kararlar alırken meşveret sürecine başvururlar. Önemli meselelerin tartışıldığı kilise toplantıları, üyelerin fikirlerini ifade etmesine, çeşitli bakış açılarını paylaşmasına ve kararların toplumsal mutabakata dayanmasına olanak tanır.

c) Yahudi Geleneğinde Dini Danışma: Yahudi geleneğinde meşveret, "halaha" adı verilen dini yasaların tartışılması ve yorumlanması için önemlidir. Rabbinik topluluklar, dini konular üzerinde meşveret yaparlar ve farklı dinî otoritelerin fikirlerini bir araya getirirler. Bu süreç, dini toplumun kuralları ve uygulamaları üzerinde birlikte karar verme ve birlikte düşünme imkânı sunar.

Bu örnekler, meşveretin felsefi düşünce ve dini geleneğin içinde nasıl yer aldığını göstermektedir. Meşveret, farklı düşünce ve inançların bir araya gelerek karşılıklı anlayışı artırmasına, adil ve doğru kararların alınmasına ve toplumsal düzenin gelişmesine katkıda bulunur.

Meşveret, ahlaki açıdan oldukça değerli bir kavramdır ve ahlaki değerleri destekler. İşte meşveretin ahlaki açıdan değerlendirilmesi:

Adalet ve Eşitlik: Meşveret, bireylerin eşit bir şekilde katılarak fikirlerini ifade etmelerine ve karar verme sürecine katkıda bulunmalarına olanak tanır. Herkesin sesi duyulur ve herkesin görüşü değerlendirilir. Bu, adaletin ve eşitliğin önemli bir ifadesidir.

Saygı ve Empati: Meşveret, farklı bakış açılarına ve fikirlere saygı duymayı teşvik eder. İnsanlar, birbirlerini anlamaya ve empati kurmaya çalıştıkça, daha güçlü bir bağ oluştururlar. Saygı ve empati, meşveret sürecinin temelinde yatan değerlerdir.

Toplumsal Katılım: Meşveret, toplumun her kesiminden insanların katılımını teşvik eder. Toplumda farklı seslerin ve görüşlerin temsil edilmesi, daha kapsayıcı ve demokratik bir karar alma sürecine yol açar.

İyi Niyet ve Dürüstlük: Meşveret, dürüst ve iyi niyetli bir iletişim ortamında gerçekleşir. İnsanların açık yüreklilikle fikirlerini paylaşması ve bilgiyi manipüle etmemesi, güvenin ve işbirliğinin temelini oluşturur.

Sorumluluk ve Hesap Verebilirlik: Meşveret, alınan kararlarda farklı görüşlerin değerlendirilmesine ve sonuçların paylaşımcı bir şekilde tartışılmasına imkan tanır. Bu, karar verenlerin sorumluluklarını üstlenmelerini ve kararlarının sonuçlarına hesap verebilir olmalarını sağlar.

Uzlaşma ve Çözüm Odaklılık: Meşveret süreci, farklı fikirlerin bir araya gelerek ortak bir çözüm bulma amacına hizmet eder. İnsanlar, farklılıkları uzlaşmaya dönüştürerek toplumsal veya

organizasyonel sorunlara çözümler geliştirirler.

Uyum ve Dayanışma: Meşveret, birbirine bağlılığı ve dayanışmayı teşvik eder. İnsanlar, birbirlerinin güçlü yönlerini tanıyarak ve destekleyerek daha iyi sonuçlar elde ederler.

Sonuç olarak, meşveret ahlaki değerleri destekleyen ve toplumsal ilişkilerde sağlam bir temel oluşturan önemli bir süreçtir. Toplumda, iş yerinde ve örgütsel yapılanmalarda meşveretin kullanılması, daha etik ve adil bir ortamın oluşmasına katkı sağlar ve bireylerin daha iyi bir şekilde birlikte çalışmasını mümkün kılar.

HAKKANİYET

Hakkaniyet, insanların psikoloji dünyalarında doğruluk ve adalet arzusu ile yola çıkar. Hakkaniyetli davranmak, insanların iç huzurunu sağlar ve çevrelerindeki insanlarla daha sağlıklı ve güven dolu ilişkiler kurmalarına yardımcı olur. Ancak hakkaniyetin eksikliği, insanlarda psikolojik gerginlikler, güvensizlik duyguları ve çatışmalara neden olabilir. Yani, adil olmak hem kişinin kendisi için hem de çevresiyle olan ilişkileri için önemlidir.

Sosyolojik açıdan, hakların eşitliği herkesin dile getirdiği bir meseledir, hakkaniyet bu anlamda daha geçerli bir kavramdır. Eşitlik aynı olmayı elzem kılarken, hakkaniyet adil olmayı gerektirir. Eşitlik insanlar üzerinde gerçekleştirme çabaları, son derece eşitsizliklere yol açar. Bu da toplumda huzursuzluğa ve gerginliğe yol açar, bu nedenle toplumsal huzurun kaynağı adil ve eşitlikçi adımlar

Hakkaniyet ihtiyacı olana daha fazla, ihtiyacı olmayana ise daha az harcamayı gerektirir.

Doğruluk, dürüstlük, adaletli olmak, erdemli olmak, hakkaniyetin felsefi kurallarıdır,

Doğru ve değerli eylemlerde bulunmak hakiki bilgi meselesidir, ancak çeşitli bilgilerin bir araya gelmesi ve kalp ve akıl süzgecinde dengelenerek açığa çıkması olanağını ifade ediyor.

AHLAKİ BAKIMDAN HAKKANİYET NEDİR?

Kimi topluma göre, bir hareket yanlışken, diğer topluma göre doğru olabiliyor, o halde burda hakkaniyetli yaklaşım toplumsal kurallara göre doğru ve yanlış ayırımına gerekçedir.

Hakkaniyet, insanların kendine ve topluma adil, eşit ve dürüst davranışlar sergilemesidir. Bu, eşitlik, doğruluk ve başkalarının haklarına saygı göstermeyi içerir. Empati, hoşgörü, karar verme süreçlerinde tarafsızlık gibi özelliklerle de ilişkilidir. Hakkaniyetli davranmak, içsel uyumu artırır ve toplumda güven, saygı ve huzurun temelini oluşturur.

İlahi kaynaklarda Hakkaniyet şu şekilde bahsedilir;

Kasıtlı olarak Allah'a isnat edilerek Adil ismi kullanılmaz, kelimullahta (Allah'ın kelamı) insana emredilen vasıflar arasında adaletli olmayı emrederken, Allah ise kendisine Rahmeti emreder. Adalet şaşmayan ölçüdür, ne eksik ne fazladır herkese hak ettiği verilir, lakin Allah Rahmetiyle fazlasıyla insanlığa verirde verir,

Dinde, Hakiki göz aydınlığı için hakkaniyetli olmak esastır, hidayet hakkaniyet ölçüsü içerisinde adaletli davranışla insanı cennete taşıyacağından bahseder, yani hakkı göstererek doğruya ulaşılabilir.

Ezcümle, Hakkaniyet, toplum içinde dayanışmayı güçlendirir ve insanları bir araya getirir.

Hakkaniyet, insanlar arasındaki duygusal bağların güçlenmesine ve toplumsal uyumun artmasına katkı sağlar. Bu nedenle, hakkaniyetli davranışlar hem bireysel hem de toplumsal düzeyde olumlu duyguları beraberinde getirir.

Hazırlayan
Hanife DUYAR

DİĞERKAMLIK

PSİKOLOJİK AÇIDAN DİĞERKÂMLIK:

Diğerkâmlık, insanların empati kurma yeteneği ve başkalarının duygularını anlama kabiliyetiyle ilgilidir. Psikolojide, bu değer özellikle sağlıklı ilişkiler kurma, empati yapabilme, kendini ve muhatabını hissederek yorumlayabilir, sosyal bağlantılar oluşturma ve toplumsal uyum sağlama açısından önemlidir... Diğerkâmlık, insanların daha iyi iletişim ve ilişki kurmalarına, başkalarını daha iyi anlamalarına ve duygusal açıdan daha doyumlular bir yaşam sürmelerine katkıda bulunur. İnsan, diğerkâmlık değerine sahip olduğu zaman insanı yönlerini aşikâr kılar ve tüm canlılarla özgecil bir şekilde bağ kurarak iletişim yeteneklerini çok daha faal kullanabilir.

SOSYOLOJİK AÇIDAN DİĞERKÂMLIK:

Toplum içinde diğerkâmlık, dayanışma ve iş birliği ruhu ile ilişkilendirilir. Diğerkâmlık bireyler, toplumsal yapıda birbirlerine yardım etme ve destek olma eğilimindedirler. Bu durum, toplumun dayanıklılığını artırır ve topluluk üyelerinin birbirlerine karşı sorumluluk sahibi olmalarını sağlar. Diğerkâmlık, sosyal ilişkilerde güvenin ve saygının temelini oluşturur ve birlikte yaşama kültürünü güçlendirir. Bizim kültürümüzde aktif yer alan İMECE usulü, diğerkâmlığın en güzel ve yararlı uygulama örneğidir... Toplumda diğerkâmlığın yaygınlaşması o toplumun çok daha sağlam, sağlıklı, güçlü ve bütün bir yapı olmasına vesiledir...

FELSEFİ AÇIDAN DİĞERKÂMLIK:

Felsefede, diğerkâmlık adalet, merhamet ve insanlık gibi evrensel değerlerle ilişkilendirilir. Diğerkâmlık insan, kendi çıkarlarını diğer insanların çıkarlarının önünde görmeyi reddeder. Bu, etik ve ahlaki sorumluluğun temelinde yatar ve insanların insanlığına, vicdanına ve ahlaki ilkelerine bağlılığını simgeler. Diğerkâmlık insanlar kendinin dışında ve dahi çoğunlukla önünde diğer insanların da hakkını gözettilerinden hayata, yaşama ve varoluşsal duruşa karşı yüklediği mânâ çok daha derin ve saygın olacaktır. Felsefi açıdan diğerkâmlık, insanların kendi egolarından uzaklaşıp daha büyük bir bütünün parçası olma bilincini taşıdığı bir değerdir. Tüm insanlık âleminin bir ve bütün oluşunu idrak etmenin ve de birliği oluşturmanın en etkili yoludur, diğerkâmlık...

AHLAKİ AÇIDAN DİĞERKÂMLIK:

Ahlaki değerler sisteminde, diğerkâmlık bireyin etik sorumluluğu ve davranışları ile bağlan-

tılıdır. Diğerkâm birey, kendi ihtiyaçlarını karşılarken diğer insanların haklarına ve ihtiyaçlarına da saygı gösterir. Bu değer, insanların doğru olanı yapmalarını ve başkalarına yardım etmeyi seçmelerini teşvik eder. Ahlaki açıdan diğerkâmlık, insanların vicdanlarına seslenir ve adil, dürüst ve sevecen bir yaşamı destekler. Aslında derin düşünüldüğü zaman değerler içinde en ahlaki tutumdur zira her değer varlığı ve sürdürülmesi de diğerkâmlığın yaşatılmasına bağlıdır...

DİNİ AÇIDAN DİĞERKÂMLIK:

Dinlerde, diğerkâmlık olmazsa olmaz birincil değerdir ve dahi sevgi, merhamet ve fedakarlıkla bağlantılıdır. Dini inançlar, insanları diğerlerine yardım etmeye ve acılarını paylaşmaya teşvik eder ve sürekli bu konuda vurgu yapar. Yardımlaşma, dayanışma, paylaşım ve desteklerle fedakârlık hâli çok önemli ve değerli bir eylemdir tüm dinlerde... Zira bu toplumsal bütünlüğün korunması için temel olma durumudur ve ne kadar sağlıklı ve sağlam oluşturulursa dindar bir toplum da o kadar güçlü olacaktır...

Diğerkâmlık, psikolojik, sosyolojik, felsefi, ahlaki ve dini açılardan hayati bir değerdir. Bu değer, insanları birbirine yaklaştırır, toplumları bir arada tutar ve insanlığın daha anlayışlı ve sevgi dolu bir dünya yaratmasına yardımcı olur ve dingin yapar. Diğerkâmlık, insanların Yaratıcı'ya olan bağlılığını göstermenin bir yolu olarak da kabul edilir. Dinlerde diğerkâmlık, insanların ruhsal gelişimine katkıda bulunan kutsal bir değer olarak kabul edilir ve insanları manevi bir düzlemde birleştiren bir güç olarak görülür.

Hazırlayan
Peri'han TAŞDEMİR TAYLI

MANEVİ KAZANIMLAR

Vücut olarak küçük bir yer kaplayan insanoğlunun istekleri hisleri hazları ruhu çok geniş bir sahada dolaşır. Ruhuyla var olan insanın aslında bütün çabası yine onu tatmin etmektir. İhtiyacından fazlasını alırken tüketirken (çoktan bedenin ihtiyaçlarını karşılamasına rağmen) hep ruhunu tatmin etmeye çalışır. İnsan karıştırmıştır, yanılmıştır. Neye ihtiyacının olduğunu bilemeyecek kadar şaşkın, çoğu zaman mutsuz tatminsiz kalabalığın içinde yalnız ülkeler kurmuştur kendisine; Eğitimi adaleti ekonomisi siyaseti olan. Bu ülkenin de başkanı, yargıcı öğretmeni, doktoru hep kendisidir. Hep kendisine çıkan yollarda ya çok bedbaht ya çok harika ya da sadece var olmakla yetinen bir insan olmuştur.

Küresel dünyanın takipçisi olan insan, kendisine sunulan kurguları sorgusuz kabul etmeye başlayınca, fıtratıyla çatışmaya başladı. Kendine ait olan, fıtri olan inanma ihtiyacını göz ardı eden insan yaşamı anlamlandırmada kendine ait değerlerine sahip çıkmada yetersiz kaldı. Kendisi ile özdeşleşen, manevi dinamiklerini pasifleştirdi. Keşfedemedikleri, hayatlarına geçiremedikleri manevi değerleri önceleyemedi. Dış dünyasının imarına takılan insan ,kalbinin ruhunun çırpınışını fark edemedi.

Fark edenler yok muydu? İnsanlık tarihi boyunca iyiliğe çağıran kötülükten men eden peygamberler, bilgeler, hikmet sahibi insanlar, doktorlar ,alimler insanın kıymetine dönmesini isteyen, insanlık için yorulan, emek veren, ruh tabipleri... İnsanlığın özüne ayna tutan hakikatler bir şekilde gündeme geldi. Manevi değerlerin hayata yansıdığı yaşamlar diğer insanlara örnek oldu. Ruh dinginliğini kazanmanın huzurunu fark eden insan, güzele yolculuğunu başlattı. Hayatını ve karşılaştıkları insanları imbiklenmeyi başarabilenler dünyanın kısı kacından kendini kurtarabildi. Ruhunun gerçek ihtiyaçlarını fark eden insanlar, önceliklerini, kıymet verdiklerini tekrar düşündü. Muhasebesinde isabet edebilenler karla çıktı.

Başka bir suçlu aramadan hayatının dümenini eline alan insan, hangi limanda duracağını, gemisine neleri ve kimleri alabileceğini, zaman içinde öğrendi. Ben'i inşa etmenin, Ben'i mutlu etmenin, manevi huzurda olduğunu anladı. Sevmenin saymanın kendisinde başladığını her güzelliğin ana merkezinde, Ben'i bulan insan, beklentisiz yaşamayı öğrendi. Hayatındaki küçük savrulmalarla yıkılmadı. Mutluluğun kendisinde başladığını bilen insan, mutlu etmeyi başardı. Ben'i kâmil olan insan Biz'e gerekli olan ihtimamı göster gösterir. Sözde değil özde özne olabilen insan çevresindekilere dokunabildiği kadar mutlu olabileceğini anladığı an var olmayı hissedecektir.

İnsan yolcusu her ne kadar yalnızlaşmayı tercih etse de bir ailenin içinde doğar, insanların içinde büyür, yine insanların omuzunda nihayetine gidecektir. Manevi kazanımlar hayata in-

sana dönen erdemlerdir. Bu erdemler ikili ilişkilerde güzel ahlak olarak kendini bulacaktır. Cömertlik, diğerkâmlık, adalet, meşveret, nezaket, hoşgörü, fedakârlık, yeri ve zamanında bir insana ulaştığı zaman manası olacaktır, hikmet olacaktır. Bu hikmet anlayışı bizi hem ilmin hamalı olma hastalığından kurtaracak hem de ilmin adamı olmaya götürecektir.

Din güzel ahlaktır diyen peygamber efendimiz aleyhissalatu vesselam dinin bütününe güzel ahlakı yerleştirirken, insanın insanla olan imtihanını zaten biliyordu. Dinimizin emirleri istisnalar içermez. Yumuşak huylu olun, büyüklerinize saygı gösterin, küçüklerinize merhamet edin derken istisnalardan bahsetmemiştir. Bir bahaneyle güzel insan olmayı terk eden insana, din, her şeye rağmen güzel insan kalmayı öğretmiştir. Kusurunu gören, her bir manevi değeri kendisine dahil etmeyi bir fazilet bilen, toplum içinde diğer insanlara öncü, iyiliğe çağıran, bunları yaparken sözün en güzelini söyleyip incitmeyen bir insan inşa eder. Din en büyük manevî dinamiktir. Tebessümün bile sadaka olduğunu düşünürsek iyi halin, ufak bile olsa mükâfatlandırılması buna en güzel örneklerdendir. İncanın kuvvetlendirilmesi, hayata yansıtılması kişiyi dünya hayatında güzelliğe götürürken, ahiretteki karşılığını bilmek kişiye karşılıksız iyilik yapmayı öğretir. Çoğu ilişkilerin çıkar üzerine kurulduğu dünyamızda iyiliği ihlas, ihsan boyutunda yaşamak, dinin en büyük kazanımlarındandır. Özellikle gençliğin inanç konusundaki çıkmazlarını, hayatı karşısında amaçsızlaştırılmasını düşünürsek, dinin hayır konusundaki teşviklerinin kıymeti daha da iyi anlaşılacaktır.

İnsan olma değerini, izzetini, maddeyi değiştiren insan, savrulmaya mahkumdur. İhya eden, ıslah eden, iflah eden, imar eden, iskan eden olmak varken, yıkan, bozan, kötüleştiren, bozgunluk yapan, öldüren, yok eden, kötülük yapan, bir insan haline gelir. Neyi neye değiştiğinin muhasebesini yapamayan insan, kendisine fayda faydası olmadığı gibi ailesine toplumuna yük olacaktır. Tercihini doğru yapamayan, hayatını, özgürlük, haz, bencillik üçgeninden çıkaramayan insan, zamanla kendini kaybedecek, amaçsız, güdülen, mutsuz bir varlık olacaktır.

Varoluş sancısında kıvranan insanlığa kalb-i selim aklı selim hali selim haller lazım. Kendisini kâinatın merkezine koyan emanetini yüklenen insan kâinata ve içindekilere zül olması, zahmet vermesi mümkün müdür İnsan kalbinde sürur ve huzur olmak varken gönle ağırlık vermek aklın karı değildir.

İnsan inanmanın, değerlerine sahip çıkmanın, nezihliğini, güzelliğini kendine katacağı değeri, fark ettiği an kazanacaktır. Hayatın yorgunluğundan dinginliğine kavuşacaktır. Bitmek bilmeyen hırslarının kiskacından kurtulacaktır, mutlu olacaktır.

Hazırlayan
Ülkü AKMEŞE

SEVGİ ALT DEĞERLERİ

EMPATİ

PSİKOLOJİK AÇIDAN EMPATİ:

Empati günlük hayatımızda da insan ilişkileri ile ilgili son zamanlarda çok duyduğumuz bir terimdir. Empatinin TDK sözlük anlamı kişinin kendisini başka bir bilincin yerine koyarak söz konusu bilincin duygularını, isteklerini ve düşüncelerini, denemeksizin anlayabilme becerisidir.

Psikolojideki anlamı da benzerdir. Kişinin neyi neden yaptığını, duygularını, düşüncelerini anlamamız için kendimizi onun yerine koymamızdır. Ancak uygulaması söylendiği kadarı kolay değildir. Kendi düşüncelerimizden, önyargılarımızdan sıyrılarak, olaylara o kişinin bakış açısından bakarak olayları, davranışları anlamlandırmamız gerekir. İlişkilerde empati doğru şekilde uygulanırsa anlaşmazlıkların çözümünde kişilere yardımcı olabilir ve daha sağlıklı bir iletişimi ve dolayısıyla ilişkiyi de beraberinde getirir. Bu hem evlilik hem de sosyal ilişkilerde böyledir. Asıl amaç kişinin ne yaptığına değil, neyi ne şartlarda ne düşünerek yaptığına odaklanmaktır. Böylelikle bize yapılan yanlış bir harekette de kızıp, ilişkimizi kötü etkileyeceğimize önce nedenini sorgulayarak, o kişiyi anlamaya çalışarak hem kendimizi hem de karşı tarafı yıpratmamış oluruz. Bu aradaki sağlıklı iletişimle çatışmaları da daha sağlıklı çözer ve çözüm yollarına daha kolay gideriz.

Örneğin, bir arkadaşınızın işte gerginlikler yaşadığını biliyorsunuz ve iş yerinde size günaydın demeden yanınızdan geçti. İlk olarak bunu kişisel olarak algılayıp ona kızıp siz de bir daha kendisine selam vermeden yanından geçebilirsiniz. Ancak diğer taraftan işte yaşadığı sıkıntılardan dolayı dalgın olabileceğini, sizi görmemiş olabileceğini veya konuşacak hali olmadığını da düşünebilirsiniz. İlk seçeneğe inanmak bazı şeylere kendi tarafınızdan bakıp değerlendirmekken, diğer seçenek kişinin içinde bulunduğu durumu da göz önünde bulundurarak onu anlamanıza yardımcı olur ve belki o kişiye kızmadan önce “nasılsın?” demenizi sağlar. Böylelikle bir çatışma olmadan ilişkinize devam edebilirsiniz.

Bir insan kendisini diğer insanın yerine koyduğunda ve onu anlamaya çalıştığında, dünyaya o insanın gözünden bakmaya başlar. O insan imiş gibi duymaya ve hissetmeye başlar. Bu durumda o insanın dünyasına gittikçe yaklaşır. Bu ise iki insan arasındaki sağlam bir ilişkinin kurulması anlamına gelmektedir. İnsanlar arasında güven dayalı ilişkiler kurulmak istendiğinde empatinin yardımcı bir unsur olarak ortaya çıkması söz konusudur. Kuşkusuz empati

kurma bir beceriye dayanan ve zaman içerisinde geliştirilebilir. Empati kurmayı becerebilmek ise bir süreç sonrasında denemelerle gerçekleşebilir. Kendisine empati kurulan ve empati ile yaklaşılan kişi kendisini anlaşılmış ve rahatlamış hisseder. Bu noktada diğer insana karşı güven duymaya ve kendi dünyasını daha da açmaya başlar. Empati kurmanın ilişkilerdeki olumlu yönü ise budur. Empati kurmanın uzağında olan bir insan ise yaşamı anlamakta güçlüklerle karşılaşması muhtemeldir. Yaşamı diğer insanların gözü ile göremediğinden, kendi bakış açısına takılıp kalabilir. İnsanlar arası ilişkilerde empatik anlayış geliştirebilen kişiler, diğer insanlara karşı tutum geliştirirken daha hoşgörülü bir yaklaşım sergilerler. İnsan ilişkilerinde hoşgörü yüksek olursa çatışmaların daha az yaşanması söz konusu olur. Bu sayede insanlar arası farklılıklar bir çatışma nedeni değil, zenginlik kaynağı haline dönüşebilir.

Özetle, bireyler anlaşılmak isterler. Günlük hayatta da “Beni hiç kimse anlamıyor.” gibi sözleri çok duyarız. Kişi karşısındaki tarafından anlaşıldığını hissettiği zaman kendini daha önemli ve rahat hisseder. Böylelikle bireylerde anlaşmazlıklar dolayısıyla ortaya çıkan çatışmalar azalır ve bireyler daha mutlu olurlar. Empati kurabilen kişiler genellikle etraflarına daha çok yardımcı, destek olabilen kişilerdir. Çünkü çevrelerindeki kişileri anlayarak onlara kendilerini daha iyi hissettirirler.

SOSYOLOJİK AÇIDAN EMPATİ:

İnsan hayatı, çoğunlukla diğer insanlar ile anlama ve anlaşılma üzerine kurduğu iletişimle var olmakta ve sürmektedir. Sevgi, saygı, anlayış, hoşgörü, anlama ve anlaşılma temelinde bir iletişim sağlamanın yolu da sadece kendimizin değil, karşımızdakinin fikir, düşünce ve inançlarını anlayabilmek veya hissedebilmek ile mümkündür. Bu başarıldığı oranda insanların ilişkileri sürmekte, mutlulukları artmaktadır. Sevgi, saygı ve anlayış için bireylere düşen en önemli görevlerin başında empati kurabilmek gelmektedir. Toplumsal hayatta empati yoksunu bireyler çoğaldıkça çatışma ve problem riski de artmaktadır. Örneğin; sokakta yürüyen yayaların ve araçların engelli bireylere genellikle saygı göstermedikleri bilinmektedir. İnsanların, empati kurmadan yaptıkları bu davranış yüzünden, görme engellilerin hayatını zorlaştırıp, eve kapanmalarına yol açarak onları asosyal bir hayata itebilmektedir. Oysa empatik düşünebilen insan çevresindeki bireylere karşı umarsız kalamamakta, duyarlı ve hassas davranmaktadır. Birlikte yaşadığı insanlara ve onların haklarına genellikle saygı göstermektedir. Empatik düşünme ile, diğer bireylerin sahip oldukları haklara karşı tamamen bilinçli insanlardan oluşan bir toplum kurmak hayal olabilir ancak, sosyal duyarlılığı gelişmiş bilinçli insanların sayısı arttırılabilir. Sosyal, ekonomik, siyasal sorunların giderek arttığı bir dünyada birlikte yaşanan tüm insanlara karşı sosyal duyarlılık gösterebilen insanlara ihtiyaç vardır. Bu noktada empati becerisinin önemi ortaya çıkmaktadır. Empati kurabilme becerisi, çatışma

ve problem çözdüğü gibi en etkili sosyal duyarlılık ve toplumsal uzlaşa araçlarından biridir.

FELSEFİ AÇIDAN EMPATİ:

Felsefede empati kavramını kullanan ve empatinin önemine değinen filozoflar var elbette. Bunlarda biri de Dilthey'dir. Dilthey başkalarını anlama söz konusu olduğunda empati ve bununla birlikte sempati kavramını kullanıyor. Bu şekilde biz de başkalarının neler yaşayabildiğini, başka kültürleri, başka toplumları anlayabiliyoruz. Burada anlama elbette ki önemlidir. Bu nedenle empati yerine anlamayı kullanmayı tercih edebiliyorlar. Bu da belli bir bilgisel donanım ile gerçekleştirilen bir iştir. Dilthey asıl bunun önemine vurgu yapıyor. Dilthey'dan sonra anlama konusuna önemli değerlendirmelerle başka katkılar yapan filozoflar oldu. Empatiyi anlamaya dayalı olarak anlamak ve değerlendirmek ki bu da bir tür düşünmedir ve daha sağlam yorumlar yapmamıza olanak sağlar. Bu şekilde insanın olanaklarını kullanabilmesine, bu olanaklarla farklı ve adaletli yaşam biçimleri ortaya koyabilmesine katkı sunacak bakış açıları ve pratikler ortaya konabilir.

AHLAKİ AÇIDAN EMPATİ:

Ahlak insanlar arası ilişkileri düzenleyerek insanların mutluluğunu temin etmeyi sağlayan bir sistemdir. Ahlak ilmi, bunun için, insanlara doğru olanı, iyiyi, yani güzeli bildirir, tavsiye eder. İyi olanla, bireyi şekillendirerek toplumun mutlu olmasını hedef olarak alır. Fertlerin tek tek mutlu olmalarını sağlayacak yolları gösterir. Duygu ve düşüncelerin, davranışların doğru olanları ile sağlıklı bir hayatın kazanılmasına yardımcı olmaya çalışır. Empati bir kişinin kendisini karşısındaki kişinin yerine koyarak olaylara onun bakış açısıyla bakması, o kişinin duygularını ve düşüncelerini doğru olarak anlaması, hissetmesi ve bu durumu ona iletmesi sürecidir. Birbirlerinin içinde bulunduğu durumu anlayan ve buna göre hareket eden bireyler arasında sağlıklı ilişkilerin olması kaçınılmazdır. İnsan yaşamında son derece önemli olan empati sayesinde kendi düşüncelerimiz dışında başka düşünceler olduğunu fark ederiz. Bu farklılıkları anlamak bize, bir insanın davranışının nedeni, biçimi ve bu davranışın sonuçları hakkında bilgi verir ki bu bilgi, bizim davranışlarımızı şekillendirerek başkalarıyla huzur içinde yaşamamızı sağlar. Empati, ilişki içinde olmayı istediğimiz kişiyle ilgili ne düşündüğümüzü ve onun bizimle nasıl bir ilişki içerisinde olması gerektiği konusundaki düşüncelerimizi anlamayı içerir. Bu ahlaklı olmanın bir boyutudur. Dolayısıyla empati becerisinin, insanın ahlaki olanı gerçekleştirmesinde etkili olabilecek önemli bir beceri olduğu düşünülmektedir.

Empati kişilerarası ilişkilerde, insanın yaşamında oldukça önemli bir yere sahiptir. İnsan, hayatının her döneminde çevresindekilerle farklı şekillerde ilişki içinde bulunmaktadır. Bu insanlar arasındaki ilişkiler bazen olumlu ve yapıcı olmakla birlikte bazen de problemler

İçerebilir. İnsan, ilişkileri içinde sürekli yeniden tanımlanır ve bu ilişkiler insanın yaşamının kalitesini belirler. Gün geçtikçe insanlar daha karmaşık ve yoğun bir kişilerarası ilişkiler örüntüsü ile karşı karşıya kalır. Bu karmaşıklık, toplumda kişilerarası ilişkilerin bozulmasına, neden olmaktadır. Bireylerin birbirini anlaması ilişkileri kolaylaştırıcı faktörlerden biridir. Bireyin, karşısındaki kişinin duygularını anlaması, onun yerine kendini koyabilmesi ilişkilerde yaşanacak sorunları da en aza indirebilir. Günlük yaşamda kişilerarası ilişkilerin kaçınılmaz olması, empatinin önemini arttırmaktadır. Kişilerin karşılıklı olarak birbirlerini anlamaları, dinlemeleri ve kabul etmeleri toplumsal yaşamı düzenleyen en önemli faktörlerden biridir. Empatinin sadece terapi süreçlerinde değil günlük yaşamda da önemli bir beceri olduğu vurgulanmaktadır. Empatik anlayış bireyin; sıcak, anlayışlı bir ortam içerisinde kendine özgü yeteneklerini, ilgilerini, arzu ve ihtiyaçlarından oluşan iç dünyasını ve gerçek benliğini tanımasına ve kabul etmesine yardım eder. Bu da bireyin kişilik gelişimine katkıda bulunur. Empati kurabilen bir birey diğerleri ile sağlıklı ilişkiler kurabilmektedir. Empati kuran kişi, karşısındaki kişinin duygularını önemseyerek anlayarak hareket ettiğinden, karşısındaki kişiye farklı bir bakış açısı ile yaklaşmakta ve bu süreç olumlu bir biçimde devam etmektedir. Dolayısıyla bireyler arasındaki ilişkilerin sağlıklı olarak sürdürülmesinde; etkili olan “empatik yaklaşım”ın önemi her geçen gün daha da iyi anlaşılmaktadır. Her yaş ve kariyerdeki kişiler arasında beklenen bu beceri, ahlak eğitiminde daha bir önem arz etmektedir. Bireyler arasındaki birçok problemlerin temelinde karşısındaki kişiyi yeterince anlamama, karşısındaki kişinin duygularını dikkate almadan hareket etme vardır. Örneğin yardıma ihtiyacı olan birinin içinde bulunduğu durumlu anlayamayan ve o kişinin hislerini anlayamayan bir bireyden karşısındakine yardımda bulunması beklenmez. Yine birilerine dürüst davranmayan birinin karşısındaki kişinin duygularını anladığı söylenemez. Dolayısıyla empati becerisinin insanlar arasındaki oluşabilecek problemleri azaltarak istenilen düzeni sağlamada önemli bir beceri olduğu düşünülmektedir. Empatinin ahlak eğitimindeki yeri ve önemini ortaya koymak amacıyla öğrencilerin empati becerileri ile ahlaki davranış düzeyleri arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Araştırma sonuçları eğitimcilere ve anne ve babalara çocukların ahlaki eğitiminde empati becerisini kazandırma-ya ne derece önem vermeleri gerektiği ve ahlak eğitiminde nasıl bir yol izlemeleri gerektiği konusunda yardımcı olacaktır.

DİNİ AÇIDAN EMPATİ:

Kur'an-ı Kerim'de insanların birbiri ile iletişimde ve davranışlarında dikkatli olup ahlaki değerlere uygun hareket edilmesini emreden birçok ayet vardır. İnsanın fitratına ters düşecek nefsi davranış ve sözlerden uzak durulması gerektiğini belirtmiştir. Benmerkezci, bencil ve sadece kendi çıkarlarını düşünen insanları hoş görmemiş, vicdanlı, adaletli, merhametli, yardımsever ve diğerkâm olmayı öğütlemiştir. Bu erdemli davranışların da insanda zuhur etme-

sinde en önemli etken ise karşısındaki kişilere empatik yaklaşım sergilemesinden geçmektedir

Peygamber Efendimizin (SAV) buyurduğu üzere: “Her doğan çocuk fıtrat üzere doğar.” İnsan dünyaya geldiği andan itibaren, davranışlarına yön verecek çeşitli duygulara sahiptir. Doğuştan gelen bu duygular fitridir ancak aile ve sosyal çevrenin etkisiyle gelişir, değişir. Empatinin temelinde olan insanı anlama ise sevgi ve merhametten geçmektedir. Bütün olumlu ahlaki ilkeleri benimseyen ve uygulanmasını teşvik eden Kur’an-ı Kerimde de empatik olgulara yer verilmiştir.

Kur’an’da geçen ayetlerde, empati birçok duygu ile ilişkilendirilerek sağlıklı bir empati eğitimi verilmeye çalışılmıştır. Kur’an-ı Kerim gerek geçmiş peygamberlerin hayatları ile gerekse Peygamber Efendimizin Müslümanlara nasıl davranılmasını içeren örnek ayetlerle empatik beceri kazanılmasını sağlamıştır. Kur’an-ı Kerim, özellikle yardımlaşmayı; zekât, kurban ve oruç ibadeti üzerinden anlatarak, ihtiyaç sahiplerine empatik yaklaşım sergileyerek yardım yapılmasını emretmiştir. Kur’an’ın uygulayıcı olan Peygamber Efendimiz (SAV) sözleri ve davranışlarıyla empati ile hareket eden örnek bir lider, kul, eş, baba ve arkadaş profili çizmiştir. Peygamber Efendimiz (SAV), aile ilişkilerinde, ikili ilişkilerinde, Müslüman cemaatiyle ve hayvanlar ile iletişimde, sosyal ve psikolojik hayatı düzenleyecek eğitim niteliğinde birçok empatik davranış sergilemiştir. Empati kavramı yıllar öncesinde Kur’an ve Hz. Muhammed’in (SAV) Sünneti sayesinde İslam’a girmiştir. Sonuç olarak, Müslümanlara sağlıklı empati eğitiminin verilmesinde Kur’an ve Sünnetin birincil kaynaklar olduğu saptanmıştır. Empati, kişinin kendisini karşısındakini yerine koyarak düşünmesidir. Hz. Muhammed’in (SAV) şu hadisi tanımla doğrudan ilişkilidir. “Sizden biriniz, kendisi için arzu ettiğini, kardeşi için de arzu etmedikçe iman etmiş olamaz.” Peygamber Efendimiz (SAV) bu hadisinde Müslüman kardeşine empatik yaklaşımı, imanla ilişkilendirmiştir. Bencillik ve empatik birbirine zıt kavramlardır. Empati kurmanın temelinde diğerkâmlık olduğundan dolayı bencil insanların empati kurması beklenemez. Bu sebepten, hadis insanlar arası ilişkilerin sağlıklı olması için başkalarını da düşünmenin önemine değinmiştir. Aksi takdirde “herkes kendi penceresinden bakarak, dar görüşlü, bağnazca, dediğim dedik tarzında anlaşılması ve uzlaşılması güç bir tutum içine girecektir. Bu ise ne ahlâki ne sosyal bakımdan arzu edilen bir durumdur.” Peygamber Efendimiz, insanlara karşı ahlaklı davranılmasını daima tavsiye etmiştir. O’na göre insanların en hayırlısı, ahlâkça en güzel olandır. Bencillikten uzak durup diğerkâm davranışlar sergilemek ve insanlara empatik yaklaşmak güzel ahlâk olarak değerlendirilebilir.

Hazırlayan
Merve UYAR

ŞEFKAT

Şefkat, insan doğasının temel bir unsuru olarak tarih boyunca farklı disiplinlerde incelenmiş ve değer verilmiş bir kavramdır. Sosyolojiden psikolojiye, felsefeden dine kadar birçok alanda şefkatin önemi ve etkisi tartışılmıştır. Bu yazıda, şefkatin sosyolojik, psikolojik, felsefi ve dini açılardan anlamını ve rolünü inceleyeceğiz.

SOSYOLOJİK AÇIDAN ŞEFKAT:

Sosyolojik perspektifte şefkat, toplumsal ilişkileri ve toplumun genel işleyişini etkileyen önemli bir kavramdır. Şefkat, bireyler arasında dayanışmayı güçlendirir ve toplulukların daha birleşik ve bağlı hale gelmesini sağlar. Şefkat, sosyal ilişkilerin temel bir unsurudur ve insanları bir arada tutan bir bağlayıcıdır. Empati ve anlayışla birleşen şefkat, bireylerin başkalarının acılarını anlamalarını ve onlara yardım etme isteği duymalarını sağlar.

Sosyologlar, şefkatin toplumda nasıl yaygınlaştırılabileceği ve sosyal ilişkilerin sağlıklı bir şekilde geliştirilebileceği konularında çalışmalar yaparlar. Sosyolojik açıdan şefkati incelemek, toplumun farklı grupları arasındaki etkileşimleri ve sosyal normları anlamak için önemlidir. Şefkatli davranışlar, sosyal bağları güçlendirir ve insanları birbirleriyle daha anlayışlı kılar. Bu, toplumun daha adil ve hoşgörülü bir yapıya ulaşmasını sağlar.

PSİKOLOJİK AÇIDAN ŞEFKAT:

Psikolojide şefkat, insanların kendileri ve diğerleriyle olan ilişkilerinde önemli bir rol oynar. Şefkat, empati ve anlayışla birleşerek insanların başkalarına karşı duyarlılık ve yardımseverlik göstermelerini sağlar. Şefkatli davranışlar hem gösteren hem de alan kişilerin duygusal iyilik hali ve zihinsel sağlığı üzerinde olumlu etkileri olan bir süreçtir. Şefkatli davranışlar insanların stresle başa çıkmalarına yardımcı olur, duygusal bağları güçlendirir ve olumlu sosyal etkileşimleri artırır.

Psikologlar, şefkatli davranışların insanların stresle başa çıkmalarına yardımcı olduğunu ve olumlu sosyal etkileşimleri artırdığını belirtirler. Şefkatli yaklaşımlar, insanların günlük yaşamlarındaki zorlukları daha iyi yönetmelerini sağlar ve duygusal bağları güçlendirir. Ayrıca, şefkatli davranışlar, ilişkilerde daha fazla empati ve güven oluşturur, dolayısıyla kişiler arasındaki bağları güçlendirir.

Şefkatin psikolojik açıdan önemli bir yönü de bireylerin kendi kendilerine şefkatli olmalarıdır. Kendi kendine şefkat, kendimizi eleştirme ve suçlama yerine, kendi hatalarımızı kabul etme

ve kendimize anlayışla yaklaşma sürecidir. Kendi kendine şefkat, kişilerin kendilerini daha iyi anlamalarına ve duygusal iyilik halini artırmalarına yardımcı olur. Aynı zamanda, kendi kendine şefkat, daha sağlıklı bir özsaygı düzeyi geliştirmeye ve duygusal zorluklarla başa çıkmayı kolaylaştırmaya katkıda bulunur.

FELSEFİ AÇIDAN ŞEFKAT:

Şefkat, felsefi düşünce içinde önemli bir kavramdır ve etik değerlerle ahlaki davranışlar arasında derinlemesine bir ilişkiye sahiptir. Birçok felsefi düşünür, şefkatin insanın diğer canlılara olan bağlılığını vurgular ve evrensel bir etik ilkesi olarak kabul eder. Şefkat, diğerleriyle ilişkilerde anlayış, hoşgörü ve sevgi gösterme eğilimini ifade eder.

Felsefeciler, şefkati insan doğasının temel bir unsuru olarak görürler. Şefkat, empati ile birleşerek başkalarının acılarını anlamayı ve onlara yardım etme isteğini içerir. Şefkatli davranışlar, insanların başkalarına karşı anlayışlı ve hoşgörülü olmalarını sağlar, bu da etik değerlerle uyumlu bir yaşamın temelini oluşturur.

Felsefi açıdan şefkat, ahlaki eylemleri teşvik eden ve insanların diğerleriyle olan ilişkilerini derinleştiren bir kavramdır. Şefkat, insana evrensel bir etik sorumluluk duygusu aşılar ve diğer canlılara karşı anlayışlı bir yaklaşım sergilemeyi teşvik eder. Aynı zamanda, şefkat, insanların kendi içindeki merhamet ve sevgi kaynaklarını keşfetmelerine yardımcı olur ve bireyleri birbirine bağlayan bir duygusal bağ kurar.

Felsefi düşünürler, şefkatin toplumda daha adil ve hoşgörülü bir ortamın oluşmasında kritik bir rol oynadığına inanırlar. Şefkatli davranışlar, insanların birbirleriyle anlayış içinde olmalarını ve birbirlerine destek olmalarını sağlar. Bu nedenle, şefkat, toplumsal barışın ve dayanışmanın temel taşlarından biridir.

DİNİ AÇIDAN ŞEFKAT:

Dini bakış açısından şefkat, birçok inanç sisteminde merkezi bir kavramdır. Dinler, insanların başkalarına karşı şefkat göstermelerini ve onlara yardım etmelerini vurgular. Dini metinlerde ve öğretilerde, şefkatli davranışların nasıl sergilenmesi gerektiği ve diğerlerine nasıl yardım edilebileceği ayrıntılı olarak açıklanır. Şefkat, insanları birbirlerine karşı anlayışlı, hoşgörülü ve sevgi dolu olmaya teşvik eder. Dinler, şefkati olumlu ruhsal gelişim ve toplumsal barışın anahtarı olarak görür.

Şefkat, insanın diğerleriyle olan ilişkisini şekillendirir ve ahlaki davranışların temelini oluşturur. Dinler, şefkatli davranışların toplulukları bir arada tutmaya yardımcı olduğuna inanır ve böylece sosyal dayanışmanın güçlenmesini sağlar. Şefkat, aynı zamanda diğerlerine karşı

anlayışlı ve hoşgörölü olmayı öğretir ve insanları birbirlerine karşı sevgi ve saygı ile yaklaşmaya teşvik eder.

Dini metinlerde şefkate sıkça vurgu yapılır ve peygamberlerin ve önderlerin şefkatli davranışları örnek gösterilir. Dini inançlar, insanların diğerlerine karşı merhametli ve bağışlayıcı olmalarını öğütler ve bu şekilde toplumun barış ve huzur içinde yaşamasını destekler.

Dini perspektiften şefkat, aynı zamanda bireylerin kendi içlerindeki merhamet ve sevgi kaynaklarını keşfetmelerini sağlar. Kişinin kendi kendine şefkatli olması, daha sağlıklı bir özsaygı düzeyine ulaşmasına ve duygusal iyilik hali artırmasına yardımcı olur.

Dinlerde şefkat, insanların ruhsal gelişimi ve içsel huzurunun önemli bir yönünü temsil eder. Şefkatli davranışlar, kişinin manevi büyümesine ve daha anlamlı bir hayat yaşamasına katkıda bulunur. Dini inançlar, şefkatli davranışların toplumsal barışın anahtarı olduğunu düşünür ve insanların birbirlerine karşı şefkat göstermelerini teşvik eder.

Sonuç olarak, şefkat, sosyoloji, psikoloji, felsefe ve din alanlarında temel bir kavramdır. Sosyal ilişkileri güçlendiren, duygusal sağlığı iyileştiren, etik değerleri teşvik eden ve toplumların dayanışmasını sağlayan şefkat, insanların birbirleriyle daha anlayışlı ve hoşgörölü olmalarına katkıda bulunan önemli bir değerdir. İnsanların ve toplumların daha şefkatli bir dünya yaratma yolunda çabalamaları, daha adil, hoşgörölü ve sevgi dolu bir dünya için kritik öneme sahiptir.

MERHAMET

PSİKOLOJİK AÇIDAN MERHAMET :

POZİTİF psikoloji, insanın olumlu ve güçlü yönlerine odaklanan bir alandır. Dolayısıyla pozitif psikoloji alanı, eksiklikler ve olumsuzluklarla uğraşmak yerine iyi oluşu ve mutluluğu artırma-yı temel almaktadır. 2000'li yılların başından itibaren pozitif psikolojinin gündeme gelmesiyle birlikte, yaşamı nelerin iyileştireceği ve pozitif niteliklerin nasıl yükseltileceği konularına ilişkin araştırmalarda da bir artış olmuştur. Bu konuda yapılan araştırmalarda pozitif psikoloji, iyi oluş, psikolojik sermaye, psikolojik sağlamlık ve pozitif duygular gibi konular incelenmiştir. Ayrıca pozitif psikoloji alanına ilginin artmasıyla birlikte pozitif duygulara ve güçlü yönlere verilen önem artmış ve olumlu duyguların artmasına daha fazla vurgu yapılmıştır. Başka bir deyişle, pozitif psikoloji çerçevesinde duygulara ilişkin güçlü yönler ön plana çıkarılmış ve sevgi, güven, ümit, iyimserlik, mutluluk, sabır, adalet, vefa ve merhamet gibi pek çok olumlu duygular üzerinde durulmuştur.

Pozitif psikoloji alanında üzerinde durulan ve son yıllarda araştırmaya konu olan olumlu duygulardan biri de merhamet duygusudur. Merhamet, geçmişte felsefe ve din alanlarına konu olurken, son yıllarda ise psikoloji, psikoterapi, eğitim ve sağlık gibi alanlarda büyük bir ilgiyle incelenmiştir. Merhamet kavramı bazen acıma duygusu, bazen biyolojik bir özellik, bazen çok boyutlu bir yapı, bazen bir dürtü ve bazen de bir erdem olarak yer almıştır. Merhamet, bireyin başkalarının acılarına karşı duyarlı olmasıdır. Merhamet, başka bir canlının içinde bulunduğu kötü durumdan dolayı bireyin hissettiği üzüntü ve acıma duygusudur. Başkasının acısına tanıklık ederken ortaya çıkan ve daha sonra yardım etme arzusunu tetikleyen bir duygu olarak tanımlanan merhamet, aynı zamanda kişinin kendine karşı anlayış ve nezaket göstermesidir. Daha kapsamlı bir ifadeyle, merhamet, kişinin kendi yaşadığı veya başkalarının çektiği sıkıntının farkında olması ve bu sıkıntıyı azaltmaya yönelik eyleme geçmesidir. Merhamet, insan yaşamı açısından önemli görülen bir özelliktir. Bireysel, örgütsel ve toplumsal huzur açısından önemli görülmekte ve merhametin zihin ve beden üzerinde iyileştirici etkisi olduğuna inanılmaktadır. Bununla birlikte merhametin sosyalleşmeyi, prososyal davranışları, iyi-oluşu, sosyal adaleti, sosyal destek almayı/sunmayı ve empati becerisini artırdığı yanı sıra stres, kaygı depresyon ve anksiyete gibi çeşitli zihinsel sağlık sorunlarının azaltılmasında etkili olduğu belirtilmektedir. Merhamet, hem bireysel boyutta hem de toplumsal açıdan fayda sağlayıcı bir etkiye sahiptir. Bu da insanların merhametli eylemlerde bulunmalarını kolaylaştırmaktadır.

SOSYOLOJİK AÇIDAN MERHAMET:

İnsan hayatı, çoğunlukla diğer insanlar ile anlama ve anlaşılma üzerine kurduğu iletişimle vardır. Bu konu da merhameti temel almak gerekir. Ailede, okulda, sokakta, kurumlarda kısacası toplumun bütün alanlarında merhametin yeniden yaşanması amaçlanmalıdır. Bireyin merhameti deneyimleyerek zihinsel açıdan sağlıklı olmasını önemli bir hedef edinirken aynı zamanda toplumsal huzurun merhamet sayesinde ortaya çıkabileceğini de vurgulamak gerekir.

Merhamete inanmakla başlar. Merhamete dayalı aile olmanın gerekliliği üzerinde durulmalıdır. Öz merhamet kavramı da önemsenecek temel konulardan biridir. Merhamet, sorumlulukla güçlenir. Merhamet eylemi, sabır ve farkındalık gerektirir. Merhametin empatiyle, acımayla, özgecilikle, şefkatle, adaletle ve daha birçok değerle ilişkisi vardır. Fıtrat, merhametli olmaya eğilimlidir. Vicdan, merhametli olmaya yöneltir. Kültür, merhamete ihtiyaç duyar. Ölüm, merhamettir. Biyolojik yapı, merhamet için hazırdır. Kutsal kaynaklar, merhameti merkezine alır. Her insan merhamete gereksinim duyar. Kendisi için, diğer insanlar için, başka canlılar için... Merhamet, tüm gezegen için...

insanlığın en temel ihtiyaçlarından biri merhamettir. Merhametin şiddet, bencillik ve duyarsızlık sorunlarına çare olacak, her yaşta ve her meslekte insanın merhametli davranışlar ortaya koymasıyla hayat daha da güzelleşecektir. Bu bağlamda merhametin bilimsel alandaki yerini göz ardı etmeden doğu ve batı dünyasında merhamete dair şahit olunan manzaralar ve incelenen araştırmalar bulunmaktadır. Merhametin kurumuş kalplerde yeşermesi için merhametin duygusal ve psikolojik yönüne vurgu yapılmaktadır. Bütün bunlardan hareketle değerler ve erdemlerin hatırlanması için merhametin karakter olarak ortaya çıkmasına ve hiç durmadan merhamet yolculuğuna devam edilmesi gerektiğine inanılmaktadır.

FELSEFİ AÇIDAN MERHAMET:

Merhamete ilişkin felsefi bakışın, olumlu ve olumsuz olmak üzere ikiye ayrıldığını söylemek mümkündür. Nitekim Aristo, Eckhart ve Schopenhaur gibi isimlerin merhameti neredeyse ahlakın merkezine konumlandırmalarına karşın, Kant ve Nietzsche'nin bu duyguya mesafeli duruşları oldukça dikkat çekicidir. Örneğin, Kant'ın merhameti zayıf ve yersiz bir duygu olarak ele aldığı ve böylesi bir duygunun bütün insanlarda olmaması gerektiğini söylediği iddia edilmektedir. Nietzsche'nin ise merhameti, yaşamı değersizleştirerek sahte bir dayanışma ağı oluşturduğu gerekçesiyle mahkûm ettiği görülür. Çünkü ona göre acı, yaratıcı bir sürecin temel unsurlarından biridir. Merhamet ise bu süreci zayıflatarak kişinin kendi özünü bulması önünde bir engel teşkil eder. Bu nedenle, "eğer masa yapılacaksa, ağaç acı çekmelidir." Bu bağlamda merhametsizlik, başkalarının kendi olma potansiyelini yok etmeden ve acılarına

acı katmadan, çektikleri acıyı önemseyip bu acıya dayanma güçlerini pekiştirecek şekilde davranmaktır.

Arthur Schopenhauer ise şefkat ve merhametin filozofudur; onun felsefesinde irade (istenç) ve merhamet kavramlarına sıklıkla yer verildiği görülmektedir. Bu çalışma, merhamet kavramını tanımlamayı, Schopenhauer'in felsefi bakışında merhamet ve ahlaka ilişkin görüşlerinin ne olduğunu araştırmayı ve aynı zamanda farklı görüşteki bazı düşünürlerin fikirleriyle karşılaştırmayı amaçlamaktadır. Bu kapsamda merhametin farklı tanımları incelenmiş ve merhamet kavramını etik ve felsefi anlamda değerlendiren bazı düşünürlerin görüşlerinden söz edilmiştir. Schopenhauer, Batı felsefi geleneğine paralel olmayan bir biçimde merhamete ahlaki ve metafizik bir önem vermiştir. Schopenhauer'e göre, ahlak, kimsenin birbirine zarar vermediği ve herkesin birbirine olabildiğince yardım ettiği bir ilişki biçimidir; merhamet duygusudur. Başka bazı filozoflar da merhametli olmanın ahlaki bir erdem olarak görülebileceğini vurgulamışlardır. Bu erdeme sahip olmak için merhametin doğasını anlamak gerekmektedir. Ahlaki değer merhametin bir sonucu olarak gerçekleşebileceğine inanan Schopenhauer, sevgi ve şefkatin ahlaki açıdan iyi karaktere sahip bireylerde bulunacağına inanmaktadır. Bu yüzden kişinin iradesini desteklemesi gerektiğini düşünür. Egoizm ve kötülük ayrıca kötü davranış ve kötü fikirlere de neden olur. Schopenhauer'e göre, egoizmi ve kötülüğü çözecek tek şey merhamettir. Merhamet, insanı gerçek adalete ve insan sevgisine götüren bir duygudur.

AHLAKİ AÇIDAN MERHAMET:

Ahlaki açıdan bakıldığında bir insanın iyi olabilmesinin ya da bir davranışın ahlaki sayılabilmesinin merhamet şartına bağlı olduğu söylenebilir. Çünkü merhamet pek çok değerle ilişkili olması bakımından güzel ahlakı temsil eder. Schopenhauer, bu gerçeğe işaret ederken şu soruları sormaktadır: Kim bir insan için "ahlaklı fakat merhametsiz" diyebilir? Veya "o kötü bir insan, ancak oldukça merhametli birisi" ifadesini kim kullanabilir? Bu soruların ima ettiği şey, merhametli olan insanların aynı zamanda ahlaklı oldukları gerçeğidir. Zira acıya bir şekilde şahit olmak, nasıl ki ahlaki duygunun uyanmasına vesilesi oluyorsa, bu acıya merhametle cevap vermek de ahlaki bir kişiliğe sahip olduğunun göstergesi olmaktadır. Bu aynı zamanda aklı başında olduğunun da bir alametidir. Zira Aristo'nun ifadesiyle aklı başında olan kişi, hazın değil, acının ortadan kaldırılması için uğraşan kişidir.

Ahlaklı olmanın en temel ilkesinin iyi olmak ve herkes için iyilik dilemek olduğu düşünülürse, merhametli insanların zihninde yer eden "Tüm canlılar acıdan uzak olsunlar." Duasını, ahlaki liğin bir göstergesi kabul etmek mümkündür. Zira ahlak, hiç kimsenin birbirine zarar vermediği, herkesin mümkün olduğunca birbirine yardım ettiği bir ilişki biçimini ifade etmektedir. Daha farklı bir ifadeyle ahlak, incitmemekle başlayıp, incinmemekle yükselen bir yolculuk

halidir. Bu yolculuğun tek kelimelik özeti ise merhamettir.

DİNİ AÇIDAN MERHAMET:

Hemen hemen tüm dinlerin büyük önem atfettiği merhamet, dini felsefi ve ahlaki öğretiyeye göre fitri bir duygudur. Bu duygunun fıtrata yerleştirilmiş olması, insanlığın varlığını sürdürmesinin teminatı olması bakımından önem arz etmektedir. Aslında tüm canlıların, yavrularını sevgi ve merhamet duygularıyla yetiştirdikleri düşünülürse, bu duygunun sadece insanlık için değil tüm varlık alemi için büyük bir anlam ifade ettiği söylenebilir. Bu yüzden de bütün dinler, sevgiyi ve bu sevginin tezahürü olan merhameti hep ön plana çıkarmak istemişlerdir.

İnsana lütfedilen merhamet duygusu, ilahi rahmet denizinden sızan en büyük nimetlerden biri olarak huzur, güven ve mutluluğun anahtarı kabul edilir. Dinin temel hedeflerinden biri, insanı çevresine ve kendisine duyarlı hale getirmek suretiyle gelişimine katkı sağlamak olduğu için, Yaratıcı, insanın tüm ilişkilerinde hep bu duyguyu esas alan bir ahlak anlayışı geliştirmesini ister. Bu noktada insanı kendisiyle baş başa bırakmayarak gerçek bir merhamet örneği sergileyen dinler, ürettiği fonksiyonlarla merhamet temelli ahlaki anlayışın oluşmasına katkı sağlamışlardır. Örneğin dinin, insanın içindeki merhamet duygusunu harekete geçirerek, varlığa karşı duyarlı hale gelmesini sağlar veya ben şuurundan biz şuuruna geçişi kolaylaştırarak birlikte yaşama bilincini geliştirmesi, bu anlamda zikredilmesi gereken önemli fonksiyonlardandır. Allah ile kurulan içten bir ilişki, rahmetten varlığa yansıyan merhameti, varlıktan da bilince yükselterek insani duyarlılığı en üst düzeylere taşır. Durum böyle olunca da kaynağını Allah'tan alan merhameti; "Tanrı'ya uygun olan kaftana bürünerek ruhu ilahi olanla donatmak" şeklinde tanımlamak mümkün olur. Nitekim Tanrı'nın ilk sözü merhamet olduğu için insanın Tanrı'nın içine yapacağı yolculuk, aynı zamanda merhametin de içine yapacağı yolculuktur.

Kısacası bütün insanlar, bütün canlılar ve tabiat merhamet beklemektedir. Merhamet hayatın temel harcıdır. Onsuz bir hayat, harçsız duvar gibidir. Peygamberimiz öyle demişti: Merhamet etmeyene merhamet edilmez.

Hazırlayan:
Merve UYAR

SAYGI ALT DEĞERLERİ

NEZAKET

Nezaket bir ruh terbiyesi, davranış bilgisi ve içimizin tezahürüdür. Aristo “Adil şeyler yapma yapma adil insan, ölçülü davranma davranma ölçülü, Yiğit gibi davranma davranma Yiğit insanlar oluruz.”

İslam alimlerinin taklidi imandan tahkiki imana geçilir tavsiyesi ile aynı. Yani alışkanlık yoluyla kendimizi belli bir disiplin içine sokabiliriz. Ahlak önce yapmacık sonra da yapılan şeydir. Nezaket ahlaktan öncedir ve ahlak sağlar.

Hayatımızı güzelleştiren en güzel erdemlerden biridir nezaket. Üstelik yeni araştırmalarda nezaketin akıl ve ruh sağlığına iyi geldiği saplanmıştır. Başkalarına iyi ve nazik davranma sosyal anksiyete bozukluk tedavisinde oldukça etkilidir.

Nezaket öfkeyi üzüntüyü nefreti savar. Nezaket İslam medeniyetinin nüvesidir.

Örneğin adalet ve uygulamalarımızda inceliklerimiz vardı mesela pencerenin önüne konan sarı çiçek evde bir hasta olduğuna işaret edermiş ve yoldan geçenlere kibarca lütfen sessiz olun uyarısı yaparmış.

Şimdi ise yüksek ses tonuyla konuşmasında rahatsızlık duyduğumuz kişiyi bağırarak uyarıyoruz. Ne acıdır ki gençler arasında bilinen kavramlardan değildir.” Latif “zarif” ve “nazik” biri olmak erdem sahibi yapar.

Nezaket bizim halimize yansımalarıdır ve yansıtmalıdır. Çünkü nezaket haldir hayatın bütünü saran bir mübaşeretir. (Bir işe başlamak)

“Allah bir kulunu sevdiği zaman da ona güzel huy ihsan eder. Nezaketten yoksun bir aile hemen her şeyden yoksundur.” Hz. Muhammet

Nezaket sahibi insan bir insanın hatasını yanlışını görse bile onu ulu orta ayan etmez. Geleceklerimizde “kızım sana söylüyorum gelinim sen anla “ sözü böyle bir nezaketin işaretidir.

Allah onca kusurlarımız hatalarımızı örterken bizim bir başkasının kusuru ile ilgilenmemiz nezaket dışıdır.

Ez cümle toplumsal hayat içerisinde nezaket ölçülerini riayet etmek aslında hazreti peygamberimizin dolayısıyla dinimizin tavsiye ettiği hususlara dikkat etmektir.

Yüce Allah’ın emrettiği doğrultuda davranmaktır nezaket güler yüzlü alçak gönüllü ve yumu-

şak huylu olmaktır nezaket kimseyi kötülemek ayıplamamaktır karşımızdakini sözünü bite-
ne kadar sabırla dinlemektir

Sosyal yaşam içinde ahengi sağlam insan elinde ahenkte ancak nezaketle mümkündür nazik
insan hayatın hangi alanında olursa olsun büyüdükçe gönlü alçalır.

İnsanlara iyi gelem.

“Nezaket içten gelir fakat her şeyi satın alır” (Victor paucher)

“Sabırla nezaket birleşince gün doğar.” (Leigh hunt)

“Her şey incelikten, insan kabalıktan kırılır.” (Mevlana)

PSİKOLOJİK AÇIDAN NEZAKET:

1.Sosyal Bağlantı ve İlişkiler: Nezaket, insanların birbirleriyle bağlantı kurmasına ve ilişki-
ler kurmasına yardımcı olan önemli bir etkileşim biçimidir. İnsanlar, nezaket gösterildiğinde
kendilerini daha değerli ve takdir edilmiş hissederler. Bu, olumlu ilişkilerin geliştirilmesine ve
sürdürülmesine katkıda bulunabilir.

2.Empati ve Empati Geliştirme: Nezaket, başkalarının duygularını anlama ve onlara karşı an-
layışlı olma yeteneğini yansıtır. Bu, empati geliştirmeyi kolaylaştırabilir ve insanların başka-
larının perspektifini anlamasına yardımcı olabilir.

3.Olumlu İletişim ve İletişim Becerileri: Nezaket, iletişimde açık ve saygılı bir tutumu yansıtır.
İletişim becerilerini geliştirmede önemli bir rol oynar ve kişiler arasındaki iletişimin kalitesini
artırır.

4.Duygu Düzenleme ve Stres Azaltma: Nezaket, insanlar arasındaki olumlu etkileşimlerin
duygusal düzeydeki etkilerini artırabilir. Diğerlerine nazik davranmak ve alçakgönüllü olmak,
insanların stresi azaltmasına ve daha olumlu bir ruh haline sahip olmasına yardımcı olabilir.

5.Kültürel ve Toplumsal Normlar: Nezaket, toplumların kültürel normlarına ve sosyal bek-
lentilere dayanan davranışsal bir öğreti olarak kabul edilebilir. Toplumlarda nezaketin nasıl
tanımlandığı ve uygulandığı, kültürel faktörlere bağlı olarak farklılık gösterebilir.

6.Olumsuz Sonuçlardan Kaçınma: Nezaket, olumsuz sonuçlardan kaçınmak ve çatışmaları
önlemek için kullanılan bir strateji olabilir. Başkalarına karşı nazik ve saygılı olmak, çatışma-
ların azalmasına ve daha olumlu sonuçlara yol açabilir.

Nezaket, toplum içinde sağlıklı ve uyumlu ilişkilerin temelini oluşturan önemli bir unsurdur.

FELSEFİ AÇIDAN NEZAKET:

Nezaket, felsefi açıdan çeşitli felsefi okullar ve düşünürler tarafından ele alınmıştır. İşte nezaket kavramını felsefi açıdan incelerken dikkate alabileceğimiz bazı noktalar:

1.Etik ve Ahlak: Nezaket, etik ve ahlaki düşüncelerle yakından ilişkilidir. Etik, doğru ve yanlış eylemleri değerlendirmeyi amaçlar. Ahlaki açıdan, nezaket, başkalarına saygı gösterme, hoşgörü, alçakgönüllülük ve merhamet gibi değerleri içerir. Aristoteles, Immanuel Kant ve diğer birçok felsefi düşünür, etik kuramlarında nezaketin önemini vurgulamışlardır.

2.Kantçı Nezaket: Immanuel Kant'ın etik teorisi, kategorik imperatif adı verilen evrensel ahlaki prensiplere dayanır. Kant'a göre, insanlar diğer insanları bir amaç olarak, kendi başlarına bir araç olarak görmemelidirler. Nezaket, diğer insanlara değer verme ve kendi çıkarlarımızı onların çıkarlarının önünde tutma fikrini destekler.

3.Utilitarizm ve Nezaket: Utilitarizm, eylemlerin doğruluğunu ve yanlışlığını sonuçlarına göre değerlendiren bir etik teoridir. John Stuart Mill, utilitarizmde, nezaketin olumlu sonuçlar yaratma potansiyeline sahip olduğunu savunmuştur. Başkalarına nazik davranmak, toplumda mutluluğu artırabilir ve hoşgörü ortamını destekleyebilir.

4.Egoizm ve Altruizm: Nezaket, bazen egoizm ve altruizm arasında bir denge oluşturmakla ilişkilendirilir. Egoizm, bireyin kendi çıkarlarını önemsemesi ve kendini düşünmesidir, altruizm ise başkalarının çıkarlarını önemsemek ve başkalarına yardım etmektir. Nezaket, kendi çıkarlarımızı korurken aynı zamanda başkalarına yardım etmeyi ve onlara saygı göstermeyi içerir.

5.Varoluşçuluk ve İnsan İlişkileri: Varoluşçuluk felsefesi, bireyin özgürlüğü, sorumluluğu ve diğer insanlarla ilişkisi üzerinde odaklanır. Nezaket, diğer insanlarla empati kurma ve onlara karşı anlayışlı olma fikrine dayanan insan ilişkilerinin temelini oluşturabilir.

Bu noktalar, nezaket kavramının felsefi açıdan nasıl değerlendirilebileceği konusunda genel bir fikir vermektedir. Nezaket, felsefe alanında çeşitli teoriler ve düşüncelerle bağlantılıdır ve bu teoriler, nezaketin toplumdaki ve insanın iç dünyasındaki rolünü anlamak için değerli bir perspektif sunar.

Hazırlayan
Maşide DİREKÇİ

AİDİYET

PSİKOSOSYAL VE AHLAKİ AÇIDAN AİLE AİDİYETİ :

İki insanın evliliği ile bir evde aidiyet duygularının meyvesi olan minik insanın, bebeğin dünyaya gelmesi ve aynı çatıda birlikte yaşamlarını idame ettirmeye çalışırken kurdukları ilişkiler bebek tarafından izlenir model alınır. Mutluluğu, hüznü ilişkilere anlam yüklemeyi anne babadan öğrenerek gelişimi ergenliğe kadar devam eder. İnsan ve insanlık adına her şey ilk olarak ailede görülür, öğrenilir. Yani insan sahip olduğu ahlaki değerleri ilk aile ortamında pratiğe döker (Tarhan, 2014, s. 53) Ahlaki değerlerden kasıt nedir? Dürüst olmak, sözünde durmak, saygı, sevgi, fedakârlık etmek, diğergamlık, adaletli olmak, tevazu, sabır gibi değerlerdir... İnsan doğduğu yerde, öncelikle annesi babası üzerinden bu değerleri öğrenir. Bir adım sonrasında da öğrendiği değerleri, beraber olduğu aile fertleri ile uygulamaya başlar. Sosyalleşme bağlamında da ilk staj yeridir aile. Yani aile, sosyal olanın; toplumun en küçük örneğidir.

Daha önce psikiyatride üç alan ön plana; duygu, düşünce ve davranış çıkarken, iki alan daha önem kazanmıştır: Bedensel tepkiler ve değer sistemi. Bu bağlamda insanı analiz ederken insanın kendisiyle ilişkisi, mesleki ilişkisi, aile ilişkisi, evrenle ilişkisi ve varoluşsal ilişkisi bir bütün olarak ele alınmalıdır. 5N1K dediğimiz; “Kim, ne, nerede, nasıl, ne zaman, niçin” şebeke-lerinin insan beyninde kalıcı öğrenmeyi sağladığı bilinmektedir. (Tarhan, 2014)..

Kadim kültürler bunu “ilim, hikmet ve marifet eğitimleri” ile . Günümüzde de sinirbilimden yardım alarak fırsat eğitimi ile aynı etkiyi oluşturabilmek mümkündür. Beynin “ya kullan ya kaybet” prensibiyle çalışmasından hareketle beyni geliştirmeyi ve canlı tutmayı hedeflemek önemlidir.

Ailenin hukuku çiğneniyorsa şahıslara bakılmaz. Zira gemi batarsa yolcular da batar. Yolcuların selameti, geminin batmamasına bağlıdır. Aile; fedakârlığın, yardımın, iyiliğin, dürüstlüğün, dayanışmanın yaşandığı, görüldüğü yerdir. Aile, aynı zamanda bütün bu değerler için vardır. Bunların olmadığı, bunlara karşı mücadelenin yapıldığı evlilikler artık aile olmaktan çıkmıştır, dolayısıyla bitirilmesi daha hayırlıdır. En azından kötü örnek olmaktan çıkarlar. Zira kişiler bu evliliklere bakarak evlenmekten korkmakta, evlenmekten vazgeçmektedirler. (Tarhan, 2014, s. 58)

Sonuç olarak her kişi insan olma imkânıyla doğarken herkes insan olarak ölemiyor. Çoğu kişi imkânları değerlendiremeyerek kaybediyor. Tıpkı toprağa atılan tohumlardan bir kısmının gün yüzüne çıkması gibi... Kimi tohumlar çürürken kimileri başak olup meyveye duruyor.

TOPLUMSALVE MEKANSAL AİDİYET - GÖÇ- GÖÇMEN VE EV SAHİBİ İLİŞKİLERİ

Son yüzyılın hızla artan sorunlarından biri de göç konusudur. Savaşlar, iç savaşlar, sosyo ekonomik şartlar, coğrafi koşullar v.s, gerek ülkemizin stratejik konumu, gerek geçmiş kültür ve medeniyet mirasımız, gerekse manevi bakış açılarımız sebepleriyle mülteci, göçmen, göç olaylarının içinde yer almıştır. Bununla birlikte farklı toplumların temel ihtiyaçlarının karşılanması ve daha da önemlisi uyum ve aidiyet problemleri ortaya çıkmıştır. Toplumsal uyum ve aidiyet konusu da özellikle çocuklar açısından ele alındığında eğitim kurumlarına büyük sorumluluk düşmektedir. Öncelikli olarak, eğitim kurumlarında, farklı bir kültür ve aile ortamından gelen bu çocuklara karşı duyarlı olunmalıdır. Çocukların hem akademik başarılarını hem de sosyal uyumları etkileyen en önemli faktörlerden biri olan dil sorunu öncelikli olarak çözümlenmelidir. Özellikle ergenlikle beraber yaşanan uyum ve kimlik karmaşası süreci göçmen çocuğun yabancı bir dili öğrenmeye ilişkin direnç göstermesine, devamsızlığa, akademik başarısızlığa ve disiplinsizliğe neden olabilmektedir. Dil öğrenme sürecinde bu durum göz önünde bulundurulmalıdır. Uyum sürecinde dil konusu sadece öğrenci ya da öğretmenler açısından tek boyutlu olarak değil, anne-babalar açısından da değerlendirilmeli; dilin bir bariyer olarak görülmesinin veya anadilin unutulması endişelerinin giderilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda, anne-babaların da Türkçe öğrenmesi teşvik edilmelidir. Ebeveynlerin dil öğrenimi konusunda, ülkeye ve ülke OECD, dili göçmen çocukların entegrasyonu sürecinde en önemli engellerden biri olarak ifade etmektedir. Birinci kuşak göçmen çocukların yüzde 64'ü ve ikinci kuşağın yüzde 41'i evde ve okulda eğitim aldıkları dilden başka bir dilde konuştuğu; dolayısıyla PISA 2012 sonuçlarına göre göçmen çocukların özellikle okuma testlerinde daha düşük bir performans gösterdiği ifade edilmektedir (<http://www.hurriyet.com.tr/egitim/oecd-gocmen-ogrencileri-kaybetmeyin-40028610>). 426 Göç, Toplumsal Uyum ve Aidiyet Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi, Yıl: 2019 Cilt: 14 Sayı: 28 kültürüne uyumu amaçlanarak, ilgili kurumlar tarafından eğitimler verilmelidir. Özellikle ev sahibi ülke kadar göçmenlerin de dil konusundaki "karşılıklı" sorumlulukları bütüncül bir anlayışla değerlendirilmelidir. Bu bağlamda örneğin Almanya'da genç yetişkinler, anne babalar, kadınlara yönelik dil eğitimi açısından çeşitli uyum kursları verilmekte; göçmenler için Almanca Testi ve Almanya'da Yaşamak Testi yapılmakta ve B1 düzeyinde sonuç almaları beklenmektedir (Köse ve Özsoy, 2019). Aile bireylerinin kültürel uyum ve aidiyet eğitiminin, çocukların ülkedeki eğitim kurumlarına ilişkin aidiyet ve uyumunu da arttıracak düşünülüğünde ailelerinde eğitim süreçlerine dâhil edilmesi önem kazanmaktadır. Bu süreçteki karşılıklı anlayış, uyum ve aidiyet konusundaki kurumsal sorumlulukların göçmenlerin bireysel sorumlulukları tarafından desteklenmesini de sağlayacaktır.

Hazırlayan
Hülye YILMAZ

DEĞERLİ GÖRME

BİLİŞSEL DAVRANIŞSAL AÇIDAN DEĞERLİ GÖRME

Bilişsel süreçlere atıf yaparak değerleri somut şekilde ele alan Hofstede değerlerin zihinsel bir programda kayıtlı olduğunu söyler. Bu zihinsel programın kolektif ve bireysel olmak üzere üç düzeyi vardır. Hofstede, bir kişinin zihinsel programını ve içinde bulunduğu durumu ne kadar doğru bilirsek, o kişinin göstereceği davranış hakkındaki tahmin de o kadar kesin olacaktır der.

AHLAKİ AÇIDAN DEĞERLİ GÖRME:

Değeri, ancak değer üretmenin zahmetli yollarında güçlkle yürüyenler bilir. Değer, dışarıdan verilen bir şey değil; kişinin öz çabalarıyla gelinen bir. Sosyal yaşamda "önem" in ölçüsü, kişilerin toplumdaki rolleri gereği ve etki gücünden dolayı dışarıdan kendisine yüklenen geçici ve göreceli bir ölçüdür. Değer ise kişinin niteliksel birikimlerini, değişimlerini ve geri bildirimlerini ifade eder. Bundan böyle değeri anlamak, nesnel ölçü edinmekle olanaklıdır. Bunun için değer üretenleri çoğu durumlarda çevre önemsemeyebilir. Ancak gerçek değer, özü kavrayanlar tarafından anlaşılabilir. Anadolu ozanının dediği gibi, "Sarraf olmayan ne bilir, zanneder her taş incidir." Değer atfetme anlayışının altında; anlamak, anlaşılacak, paylaşmak ve kendini gerçekleştirme bilinci yatmaktadır. Kendini gerçekleştirme, Tolstoy'un "Sanat nedir?" sorusuna cevap ararken belirttiği koşullarda oluşur: "Sanat doğum sancıları çekmeye benzer, birey gerçek kendini arar, aradığı ise samimi olarak neyi yapamayacağını görmek ve yapabileceklerinin üzerine korkusuzca giderek yapmaktır (Tolstoy:1996).

Değer üretme ancak kendini gerçekleştirmiş insanların varabileceği bir düzeydir; aynen sanatta olduğu gibi. Kendini önem kefesinde görenler, bilgi ve emeğin kefesine de dikkat ederlerse değerli olma yolunda ilk adımlarını atmış olurlar.

Söz konusu psikolojik gerçek, sosyal ilişkilerimizde bir ahlaki sorunu da birlikte getirmektedir. Bireylerin inandıkları ile yaptıkları arasındaki tutarsızlık ve içine düştüğü iç çatışma, o an için geçerli ve önemli olanla, gerçek değerli olan arasında bazen uzlaşmaz bir çelişki oluşturmaktadır. Kişilerarası iletişimde sosyal rollerle, gerçek benlik arasındaki uyumsuzluk, çağdaş insanı ya bunalıma sürüklemekte ya da ikiyüzlülüğünü pekiştirerek gerçek değerlere karşı duyarsızlaştırmaktadır. İnsanın içinin sesi hak bellediği doğrultuda davranmasını telkin ederken, sosyal, ekonomik hayatın zorunlulukları tam tersi bir yaklaşımla "Önemli olan sonuçtur" düşüncesini pekiştirmektedir. Bu bağlamda, günlük yaşantılar bireye şu telkini yapmaktadır: "Sonuca varmak için meşru olan ve olmayan tüm yolları deneyebilirsiniz. Önemli olan amaca varmak için denediğiniz yolların ahlaki değerleri değil, sonucudur." Etkileyenin önemli bir gücü varsa, davranışlarının değerler ölçüsüne uygun olup olmaması üzerinde durulmaz; önemin

yarararı ve günlük doyuma götüren gücü, değerin özbilinçsel (vicdansal) gerçek gücünü baskı-
lar.

PSİKOSOSYAL AÇIDAN DEĞERLİ GÖRME

Sosyal bilimlerde kavramlar, sanıldığından öte, gelişigüzel toplanmış sözkalabalığı olmayıp araştırma ve inceleme sonucu, sistemli bir düzen içinde yapılandırılan, neden sonuç ilişkileri kurulan bilgilerdir ve bilimin temel taşlarıdır. Kavramlarla düşünülür ve kavramlarla kişisel ve toplumsal olaylar hakkında çözümlemeler yapılır.Önem ve değer atfetmenin yönünü doğru olarak tayin etme ancak bilime dayalı bir eğitimle olanaklıdır.

İnsan kimliğinin temeli 0-6 yaş aralığında oluşmaktadır. Ailenin ve eğitim kurumlarının çocukla iletişimleri, telkinleri, “rol-model” olmada benimsetilmeye çalışan ölçüler ve sosyal yaşamdaki öncelikler, yetişmekte olan kuşakların neyi önemseyeceği ve neye değer vereceğini belirleyen etmenlerdir. Günümüzde geçerli olan ölçü, insani değerlerin gelişimine yönelik bilgi beceri ve donanımlar değil, pratiğe yönelik yararı ön planda tutan sonuçlardır. Önemli olan kişilerin almış oldukları diploma ve sertifikalardır, nasıl yetiştiği ise ikinci planda kalmaktadır. Politikalara ve istatistiklere veri olarak yansıyan da nicelik ölçüleridir. Gelişimci ve asli değer etki alanını çok boyutlu doğrularda nasıl kullandığına bağlıdır.

Hazırlayan
Hülya YILMAZ

GÜVEN ALT DEĞERLERİ:

SADAKAT

PSİKOLOJİK SADAKAT:

Sadakat, sadık olmak tek olma Güven duygusunun daha güçlü halidir birbirine yakın olma yakın hissetmedir.

Sadakat genelde çiftler arasında aranan en önemli kriterlerdendir ancak Güven oluşmadan da sadakat duygusu oluşmamaktadır. Sadakat duygusu iletişim düzeylerinin iyi olması sonucunda oluşur örneğin çiftler arası sadakatte eşit hak ve özgürlüklere sahip olduklarını düşünürler ya da tamamlayıcı olarak birbirlerine sadakati gösterebilirler kısacası karşılıklı uyum burada önemlidir. Sadakat neyi gerektirir? Dürüst olmak yalandan hileden uzak durmak bağlılık yemeninin arkasında durmaktır kişinin en büyük sadakatı kendine olanıdır.

Esas mesele duygular ve ne hissettiğimiz onu iyi yöne itersek sadık kalabilir

SOSYOLOJİK SADAKAT:

Sadakat yardımlaşma dayanışma ruhunu canlı tutmaktır toplumda huzur ve güven ortamını arttırmasını da katkı sağlar.

Sosyolojik sadakat bazen herkes de aynı sonucu vermeyebilir örneğin kovid 19 salgını ile ilgili yaşanan olaylar toplumsal olgulara sadakati gösterebilir. Sürecin sağlıklı bir şekilde ilerleyebilmesi için uygulamanın birlikte olması sosyolojik bir disiplin olarak devam etmesi gerekirdi. başka bir deyişle olgusal olana sadakat sosyoloji yapmanın ilk şartlarından biridir bu olgusal durum pek çok farklı şekilde ortaya çıkarak özel biçimde kendini üretmeye devam edecektir. Toplumsal sadakat sonucunda bazı problemler çok kolay aşılabılır. Devlete vatana sadakat de toplumsal sadakatlerdendir.

FELSEFİ SADAKAT:

Sadakat, dostluk içten bağlılık vefallılıktır hainlik döneklilik etmemektir yürek doğruluğu adil olarak nitelenirken hak ve Erdem anlamına da gelebileceği vurgulanılmaktadır.

Sadakat felsefesinin kurucularından idealist josiah royce , hiçbir felsefi konunun kötülük probleminin yanlış ele alınmasından ve yanlış ifade edilmesinden daha cesaret kırıcı olmadığını vurgularken, sadakat odaklı ahlak anlayışını kötülüğün üstesinden gelebilmenin bir yolu olarak önerir.

Belleğin sadakatle olan alışverişi var olan kötülüklere karşı durmak için sığınmamız gereken bir kavramdır.

İnsandaki yürek doğruluğunun ve adaletin daha geniş tanımla sadakatin ortaya çıkması, insanın zamana eyleme dönüşüne kirli akan kanın tazelenişine karşılık gelir.

AHLAKİ SADAKAT:

Sadakat, ahde vefa doğru sözlü olmak sözünde durmaktır.

Ahlaki kavramlardan biri olan sadakat vefa Sevgi samimiyet gibi birçok değeri kapsamaktadır. ahlaki öğretiler insanlar arası Güven ve sadakat ortamını oluşturur. Sadakatli bir ilişkinin oluşabilmesi için de doğruluk sağlam ahlak gerektirir güvenli bağlanma ve doğruluk ikisi bir aradadır ve samimiyet ve şeffaflık esastır örneğin Rita hunter in sadakat çoğu zaman ahlakla ilgilidir... Sözü bu konuyu özetlemektedir.

Söz veriyorsak sözümüzde durmalıyız söz verirken acele etmeden verilmelidir.

DİNİ AÇIDAN SADAKAT:

Sadakat, kardeşinin Allah rızası için hayrını istemek ona hayır hak olmaktır. Kardeşlik ve dostlukta samimi olmaktır.

Kur'an'da doğruluk karakterini anlatan sadakat kavramı geniş anlamda kullanılmıştır. İnsanın inandığı değerlere uygun olarak konuşması niyet taşıması ve davranmasıdır. Dinimizce sadakat ne olursa olsun yalandan hileden kaçınmayı anlatır. Müslüman işinde evinde toplumda sadık olmalıdır. İhlasla samimiyetle yapılan her iş hayırlıdır. Sadakat dini emirleri hiçbir Emre değişmemeyi vefa ise inancı terk etmemeyi ifade eder. Her şeyin nizam ve intizamı sadakatle ilgilidir. Hadis-i şerif'te buyrulur ki: sadakat iyiliğe iyilik de cennete götürür.

Dinimizin bize emrettiği gibi dosdoğru olalım doğru konuşmak doğru davranış sergilemek hedeflerimizden olmalı. İslamiyet gibi Hikmet ve gerçek esasları üzerinde kurulmuş bir dinde doğruluğa aykırı bir şey asla yer bulamaz.

Hazırlayan:
Buse Döndü YILMAZ

İNANÇ

İnsan davranışlarını yönlendiren kuvvetler arasında inançtan daha güçlüsü yoktur. Bu yüzden destekleyici inançlar iyi bir yaşamın yaratılmasında en güçlü araçlardır. Ama eylemleri kısıtlayan ya da zayıflatan araçlara dönüşmüş inançlar da çoktur.

İnsanın inancının temelinde, doğuştan getirdiği ve sonradan kazandığı kendi kişilik özellikleri bulunmaktadır.

İnancın meydana gelebilmesi için hem inanılacak bir dış objenin hem de zihni onu kabul ve reddetmeye sevk eden bir iç sebebin bulunması gerektiğini söylenerek inancı meydana getiren faktörler şu şekilde sınıflandırılabilir:

1) İç Faktörler: Zihinde inancın meydana gelmesini sağlayan faktörler olup bunlarda; zihin, irade ve duygudur.

2) Dış Faktörler: İnancın gerçekleşebilmesi için gerekli olan inanç objelerinin süjeye, yani zihne ulaşmasını sağlayan vasıta ve kaynaklar olup bunlarda başkalarının sözleri ve kişinin kendi tecrübe ve tanıklığıdır.

İnancı 2 şekilde ele alacağız:

-Kendime İnancım

-Allah'a İnancım

KENDİME İNANÇ

Bir insanın belirli hedefe doğru yola çıkabilmesi için ilk başta kendine inanması, yani "yapabilirim, başarabilirim, ulaşabilirim" zihniyetinde olması gerekir ki harekete geçebilsin. Bazı girişimlerde bulunabilirsin. Eğer bir insanın kendisine karşı inancı yoksa hiçbir girişimde bulunamaz. Bu yüzden de dostlar anlayacağınız üzere hayat içerisinde "Kendine inanmak ve güvenmek" oldukça önemli bir meziyettir.

En temel düzeyde bir insanın kendisine karşı olan inancı zorluklar karşısında harekete geçebilme yeteneği ile bağlantılıdır. Bir kişi önüne bir hedef koyuyor ve o hedef doğrultusunda hareket edebiliyorsa sonucunda başarısızlığa uğrasa dahi o kişinin kendisine karşı inancı artmaya başlar. Zihninde "yapabilirim, başarabilirim, ulaşabilirim" tohumları yeşermeye başlar.

OLUMLU DÜŞÜNÜN

Yeteneklerinizin farkında olun.

Sahip olduğunuz yeteneklerinizi ve iyi taraflarınızı düşünün. Çok fazla değil mi? Her zaman iyi taraflarınızı ve yeteneklerinizi göremeyebilirsiniz fakat onlar hep oradadır. Bunları anlamanın yollarından biri de insanların size ettikleri iltifatları incelemektir. Eğer iyi yaptığınız işlere bakarsanız, diğer işlerde de daha kolay motive olur ve kendinize olan inancınızı yükseltirsiniz.

Hedefinize ulaşın.

Kendinize hedefler koyun ve bu hedeflere ulaşmak için çalışın. Dışarı çıkın ve bir şeyler yapın. Sadece yapmak istediğiniz şeyleri düşünmek ve bu işlere başlayamamak sizi daha kötü hissettirir. Önce bir hedef belirleyin ve bu hedefe ulaşmak için çok sıkı çalışın. Hedefinizin makul olması gerektiğini de aklınızdan çıkarmayın.

Hatalarınızdan ders alın.

Hatalarınızı, hata olmaktan ziyade öğrenme ve ders alma fırsatı olarak görün. Yanlış bir şey yaptınız ama şimdi bu şeyin yanlış olduğunu biliyorsunuz ve tekrar yapmayacaksınız. O halde, doğruyu bulmaya daha yakınsınız. Hayatınızda ters giden her şey aynı zamanda bir öğrenme fırsatıdır. Buna sarılın.

Yapamayacağınızı hissetseniz de denemeye devam edin.

Bazen; yanlış yapabiliriz düşüncesi ile yeni bir şeyler denemekten çekiniriz. Bu yanlış bir düşüncedir. Yanlış yaparım diye korksanız bile yeni şeyleri denemekten vazgeçmemek gerekir.

Yeni şeyler denemeden asla ilerleyemezsiniz.

Sizi seven insanlar ile konuşun.

Kendinizle ilgili iyi şeyleri görmekte zorluk çekiyorsanız, sizi seven insanlar ile konuşun. Onlara zor durumda olduğunuzu anlatın, daha iyi hissetmeniz için mutlaka size yol göstereceklerdir. Bazen, kendimizin iyi yönlerini görmekte zorluk çekeriz fakat gerçekten bizi seven insanlar bu konuda asla zorlanmazlar.

İhtiyacınız olduğunda mola verin.

Bir durum ya da görev zora girdiğinde, mola vermek için tereddüt etmeyin. Mola verin, nefesinizi toplayın ve bu işi yapabileceğinizi kendinize hatırlatın. Yaptığınız işten ya da görevden bir süre uzaklaşın ve yeniden değerlendirme yapın.

İnandığınız şeyleri yapın.

Kendinize inanma konusunda size yardım edecek başka bir etken de inandığınız bir işi yapmaktır. Çok önemli ve kesinlikle yapılması gerektiğini düşündüğünüz bir şeyi yapın.

İYİ ALIŞKANLIKLAR BENİMSEYİN

Beklentileriniz gerçekçi olsun.

Gerçekçi olmayan beklentiler size ve yeteneklerinize ciddi zararlar verebilir. Bu durum, başka insanlar ile ilgili gerçekçi olmayan beklentiler için de geçerlidir. Herkesin, her şeyi harika yaptığını düşünmekten vazgeçin. Durun ve bazı şeylerin doğru, bazı şeylerin de yanlış ilerle-

yebileceğini düşünün. Daha iyi hissedeceksiniz.

Kendinizi tanıyın.

Sizin yaptığınız hataları herkesin yapabileceğini ve herkesin yaptığı harika şeyleri, sizin de yapabileceğinizi aklınızdan çıkarmayın. Herkes eşittir ve hepimiz değerliyiz. Kendinizi başkalarından farklı ya da daha yetersiz görmekten vazgeçin.

Kendinizi aşağılamaktan vazgeçin.

Herkes, zaman zaman kendisiyle ilgili kötü şeyler düşünebilir ama bunu sürekli yapmak ve kabul etmek size fayda sağlamaz. Kendiniz motive etmek sizin elinizde. Kendinizle ilgili kötü bir şey düşündüğünüz zamanlarda, her kötü şey için iki iyi şey düşünmeye çalışın. Kendinizle ilgili mümkün olduğunca olumlu şeyleri düşünün ve olumsuz şeyleri aklınızdan çıkartın

İlerlemeye odaklanın.

Geçmişle yüzleşmekten vazgeçin. İyi olduğunuz zamanları ya da yaptığınız korkunç hataları düşünmeyin. Geçmiş ile ilgili düşündüğünüz iyi ya da kötü olaylar, ilerde yapabileceğiniz iyi şeyler konusunda sizi şüpheyne düşürür. Geçmiş değiştiremezsiniz fakat daha iyi bir gelecek yaratmak için şansınız var. Bu yüzden, değiştiremeyeceğiniz geçmişinizle uğraşmak yerine, tüm enerjinizi değiştirebileceğiniz geleceğinize harcamanız daha doğru olacaktır.

Ertelemeyin.

Ertelemek, başarı şansınızı azaltır. Bir şeyi yapmak için zamanınız me kadar az ise, o kadar acele eder ve detayları kaçırsınız. İşinizi zamanında yapın ve en iyi şekilde yapmak için yeterli zamanınız olsun.

Eleştirileri zekice kullanın.

Size karşı yapılan eleştirileri yok saymayın fakat kendinizle ilgili olan düşüncenizi de sadece eleştiriler üzerinden oluşturmayın. Çoğu zaman, tanıdığımız herkesin bizimle ilgili beklentileri olduğunu düşünürüz fakat gerçekte, tanıdığımız kişilerin sadece 3 te 1'i bizimle ilgili beklenti içindedirler

ÖZGÜVENİNİZİ ARTTIRIN

Özgüveninizi oluşturun.

Zayıf özgüven, kendinize inanmanızı zorlaştırır. Yaptığınız iş ile ilgili kendinize güvenmek istiyorsanız özgüveninizi arttırmalısınız.

Özgüveninizi arttırmanın en doğru yolu; bakış açınızı değiştirmek ve kendinizle konuşmanızdır. Kendinizi kötülemeyi bırakın. Ne zaman kendinizle ilgili kötü şeyler düşünmeye başlarsanız, acilen bunu bırakın ve kendinizle ilgili birkaç iyi şey düşünün. Bu şekilde düşünmenin kendinizi geliştireceğini unutmayın.

Kendinizi olduğunuz gibi sevin.

Olmadığınız biri gibi görünmeye çalışmayın. Doğru olmadığını düşündüğünüz ve sizi üzecek şeyler yapmayın. Kendi değerlerinizi anlamak ve geliştirmek için çalışın fakat kendinizi olmadığınız biri gibi göstermeye ya da sevmediğiniz durumlara zorlamayın. Kendinizi olduğunuz gibi sevin, hayatınızın daha kolay olacağını göreceksiniz.

Düşüncelerinizi ifade edin.

Etrafınızda olup biten olaylar ile ilgili düşüncelerinizi belirtmekten çekinmeyin. Hayatın etrafınızda akıp gitmesine izin vermeyin. Aktif olun, olayları kontrol edin.

Kendime inanmaya başladığımda her şeyin daha kolaylaşacağını düşünürüz bir de bunu maneviyatımızı güçlü hale getirerek yapabiliriz.

Ailemizde her birey kendini tanırsa hem kendine hem karşısındakine olan saygısı güveni tamamlanır.

ALLAH'A İNANÇ

Yaratıcının varlığına inanma, inanan bireyin yaşamındaki en önemli motivasyondur. İnanan kişi, bu dünyada yalnız olmadığını bilmekte, onu duyan, gören, ona şah damarından daha yakın olan ve zor durumda kaldığında yardım eden bir varlığın olduğunu hissetmektedir. Bu his öylesine güçlüdür ki, inanan insanın ruhî darlığa düşmesine engel olur. Link de ruhen bunalımda olan hastalarına Tanrı'ya inanmanın iç huzur ve güveni vereceğini söylemiştir.

Çağımızın en sık rastlanan, hatta en önde gelen hastalıklarından olan depresyon, çok defa içine kapalı, duygusal insanlarda ve dünya hayatına hiç bitmeyecekmiş gibi bağlı olanlarda, yaradılış amaçlarını tam olarak kavrayamayanlarda görülür. Depresyonun belirtileri, karamsarlık, dalgınlık, unutkanlık, konsantrasyon güçlüğü, gerginlik, bunaltı ve endişe halidir. Depresyondaki kişinin gelecekle ilgili kaygıları artar, her şeyin kötüye gideceğini düşünür. Kendini değersiz işe yaramaz olarak görmeye başlar. Günümüzde oldukça yaygın bir hastalık halinde kendini belli eden depresyonun, teslimiyet duygusu geliştirmeyen insanların günlük yaşantısına kattığı zorluklar bilinmektedir. Bu ruhsal bozukluğun temelinde, manevî boşluk, teslimiyetsiz ve tevekkülsüz bir hayat anlayışı olduğu söylenebilir.

Müslüman birey tek bir yaratıcıya olan inancından dolayı, olumsuzluklardan etkilenmez ve kendini yetersiz hissetmez. Dolayısıyla inancından kaynaklanan bu ruhsal dinginlik onun fiziksel sağlığına da etki eder.

Öte yandan inanç maddî hayatımızla da ilişkilidir. İnsanın zorluklara ve güçlüklerle karşı dayanıklı olmasını sağlar. İnsana çalışma, yaşama ve başarıma gücü verir. İnsan, hayata inançla başlar ve onunla değer kazanır. İnancı olan kişi, bu inancının gereği olarak ya da aldığı motivasyonla kendisine ve birlikte yaşadığı insanlara faydalı olur.

Dua, insanın acziyetini fark etmesiyle başlar. İnsandaki bu yetersizlik duygusu, kişide içsel bir bunalıma neden olur. Duayla beraber insana bu sıkıntıdan kurtulup rahatlama imkânı doğmaktadır. Bu ferahlık bize, dualarımıza mutlaka karşılık verileceği düşüncesinden ileri gelmektedir. Öyle ki ayette "Eğer kullarım sana benim hakkımda sorular sorarlarsa (bilsinler ki) ben çok yakınım, dua edenin yakarışına her zaman karşılık veririm..." denmektedir.

Dua ile kişi karşılaştığı zorluklarda, başına gelen felaketlerde ve sıkıntılarda sığınacak bir varlık arar. Kişiye gerekli olan sabrı, bu yalvarış ve yaratıcıdan yardım dileme vermektedir. Maneviyat ne kadar güçlü olursa, yaşanan olumsuzluklarda onları kabul etmek de o kadar kolay olur. Aksi hâlde kişi isyan eder, olanları kabul etmez ve ruhundaki haykırıışlar onu huzursuzluğa sürükler. Dua, insan için büyük bir güven kaynağıdır.

Hazırlayan
BÜŞRA ATLIOĞLU

EMNİYET

PSİKOLOJİK AÇIDAN EMNİYET

Emniyet Güven anlamını bünyesinde barındırmaktadır. İlişkilere devlete topluma kişilere mal ve eşyalara yönelik farklı dinamiklere sahiptir. Güvenlik ihtiyacı her bireyde gereksinim duyulan bir ihtiyaç olarak karşımıza çıkmaktadır. Fakat Güven ilk olarak karşımızdakine bağlı olarak değil kişinin kendine olan güveni ile başlar. Bu doğrultuda kişi öncelik olarak kendine güvenmelidir. Daha sonra ise karşısındaki bireye Güven vererek ve ondan Güven alarak devam eder. Çünkü güven duygusu kişileri birbirine bağlayan önemli bir bağdır. Bundan hareketle bireyler kendilerini tutum davranış ve düşünce yönünden daha samimi hissederler. Dolayısıyla bireylerin arasındaki duygusal ve iletişim bağı da kuvvetlenmiş olur. Bir başka ifade ile aralarındaki duygusal boşluğun da en aza indirildiğini belirtebiliriz. Bu durumu metafor olarak lokomotif metaforu ile destekleyebiliriz. Çünkü Güven ilişkilerin başlatıcısı olma bakımından kök sürdürülebilir olması bakımından ise lokomotif görevi yapmaktadır. Güven duygusundaki değişikliklere değinecek olursak karşımıza 4 farklı Güven ilişkisi çıkmaktadır.

Bunlar:

Partnerler arası Güven

Çocuğumuz ile Güven

Ebeveynine Güven

Arkadaşlar arası güvendir.

Yukarıdan hareketle çocuk ile ebeveyn arasındaki emniyete değinecek olursak bebeklikten başlayan yetişkinliğe doğru evrilen dinamik bir serüven olduğunu görmekteyiz. İlk bebekte güvenin ihtiyaçlarını karşılayan kişi ile olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Bu bağlamda karşımıza iki tür bağlanma modeli çıkmaktadır. Bunlardan ilki güvenli bağlanma ikincisi ise güvensiz bağlanmadır. Güvenli bağlanmada bebeğin ihtiyaçları zamanında karşılanır ve sağlıklı bir şekilde ihtiyaçlarının karşılanması durumu da çevre ile ilgili sıkıntıların fazla görülmeyeceğinin göstergesidir. Fakat geçiş evreleri sağlıklı bir şekilde sağlanamaması durumunda ilerleyen dönemlerde de birey ile ilgili sorunların meydana çıkması aşıkardır. Sağlıksız bir şekilde çocukta oluşabilecek durumlardan birkaçını sıralayacak olursak bunlar; zorbalık, akranlarına karşı hep şüpheli olma, kavga çıkarma, diğer kişilere zarar verici unsurlar bulundurmazdır.

Sonuç olarak emniyet her bireyin ihtiyacı olan ve hayatını idam ettirmesinde önemli bir yere sahip olan dinamik bir gereksinimdir.

SOSYOLOJİK AÇIDAN EMNİYET

Emniyet aynı zamanda Güven anlamını karşılamaktadır. Bünyesinde ise topluma devlete kişilerin birbirine olan emniyetleri olarak kategorilere ayırabiliriz.

Toplumdaki kişiler birbirine Güven duymak istemektedirler. Çünkü Güven birey için bir ihtiyaçtır. Sosyolojik açıdan emniyet ise özgüven öz yeterlilik ve kontrol odağı çerçevesinde ele alınabilir. İlk olarak özgüveni ele aldığımızda bireyin kendine olan saygısı olarak tanımlamak doğrudur. 2 olarak öz yeterlilik ise bireyin gerekli durumlarda başarıma yeteneği olarak tanımlanabilir. Başka bir ifade ile kişinin olması gereken durumlarda başarıma yeteneğine olan inancıdır. Bu bağlamda tüm bireyler başarmak istedikleri hedefleri ve değiştirmek istediklerini belirleyebilir. Ancak bu çok da kolay değildir ve bu da kişinin becerisi ile doğru orantılı bir biçimdedir. Bu noktada öz yeterliliği iki başlık altında ele almak yerinde olacaktır. Bunlar güçlü öz yeterlilik ve zayıf öz yeterliliğe sahip bireylerdir. Baktığımız zaman güçlü öz yeterli bireyler Zorlu problemleri yönetilmesi gereken görevler olarak görmektedirler. Dolayısıyla bu noktada ilk gözümüze yine bireyin kendine olan güveni daha sonrasında karşısındaki kişilerle birbirinden kaynaklanan Güven alışverişi çıkmaktadır. Örneğin bir işe başlayan kişinin o işin sorumluluklarını yerine getirmesi ve o işi tamamlaması gibi.

Sonuç olarak her bir kişi aile ortamında iş ortamında veya günlük yaşantımızın her alanında üzerine düşeni yerine getirmelidir.

AHLAKİ AÇIDAN EMNİYET

Güven tanımının oluşması çocukluk hatta bebeklik çağına dayanmaktadır. Dolayısıyla ilk olarak kişide Güven meydana gelmesi anne ile bebek arasındaki iletişimde kendini göstermektedir.

Bebeğin ihtiyacı ve annenin bebeğin ihtiyaçlarını gidermesi ile bebek güven ile tanışır. Bu doğrultuda bebeklik çağına başlayan Güven aile okul arkadaş ve partnerlerle devamlılığını sürdürür. Ahlaki açıdan emniyete değindiğimiz zaman kişinin davranışsal açıdan tutarlılığına bağlıdır demek yanlış olmayacaktır. Güven açısından yapılan davranışların doğruluk dürüstlük adalet ve benzeri yeterli olması güveni artıran unsurlardandır. Örneğin yere düşen bir cüzdanın sahibine verilmesi alışveriş yaparken hile yapılmaması gibi.

Sonuç olarak baktığımızda hayatımız boyunca bireylerin birbirini destekleyen tutarlı davranışları Güven kavramını pekiştirmektedir. Sadece bireylerin toplu oldukları yerlerde ahlaki kurallara uymak doğru değildir bunun yanı sıra hiç kimse yokken bile ahlaki kuralları göz önünde bulundurarak yaşantımızı idame ettirmemiz doğru olacaktır.

DİNİ AÇIDAN EMNİYET

Emniyet güvenle ilişkilidir. Dolayısıyla emniyet kavramı geniş bir alanı kapsamaktadır. Bunlar kişiler arası Güven devlete dayalı Güven dini açıdan Güven mallara bağlı güven olarak söylenebilir.

Yukarıdan hareketle Müslüman birey elinden dilinden emin güvenilir olan kişi demektir. Bu doğrultuda Güven duygusunun insanın temel ihtiyacı olan bir gerekliliktir. Dolayısıyla son kitap olan kur'an-ı Kerim insanlığa ışık ve rehber olmak üzere gönderilmiştir. Bu bağlamda toplumların huzur ve güvenliği o toplumu oluşturan insanlar arasındaki samimiyet ve güven duygusuna bağlıdır. Buna bağlı olarak toplumsal Güven ortamının yolu inanmışlık ve ona göre meydana çıkan seviyeli davranış ve tutumlardan geçer yanlış olmayacaktır. Güven ortamının önemi bireyin mutluluğu ve toplumların huzuru için tartışılmaz derecede önem arz eder. Ancak karşılıklı olarak birbirine güvenen insanların oluşturmuş olduğu toplum grupları değer üretebilir ve bu tür toplumlar uzun süre yaşayabilirler. Bu bağlamda gerçek adaletin sağlandığı toplumlarda sahtekarlık çıkar gözetme birbirinin hakkına tecavüz etme gibi ahlak bozukluklarına insanlar tenezzül etmezler. Çünkü merhamet gibi vicdanlı tavırların sonunda kesin olarak adaletli bir ortam oluşur bu da güveni pekiştirir. Hz peygamberin s.a.v insan ve toplum hayatını şekillendirecek temel prensipleri ortaya koymuştur. Örneğin Müslüman olmayan bireylerin bile peygamber efendimize eşyalarını emanet etmesi gibi.

Sonuç olarak dini açıdan emniyet dini kurallar çerçevesinde bireylerin yaşantılarını idame ettirmesinden geçer.

Hazırlayan
Esra KÖMÜR

MEŞVERET ALT DEĞERLERİ:

HOŞGÖRÜ

Hoşgörülü insanların psikolojik yönden daha sağlıklı olduğunu ifade eden uzmanlar, hoşgörünün ilişkiler üzerindeki olumlu etkilerini dikkat çekiyor. Hoşgörünün insanları daha mutlu ve huzurlu olmasını sağladığını vurgulayan uzmanlar, hoşgörülü kişilerin daha sakin, kolay sinirlenmeyen ve kendilerine güveni olan insanlar olduğunu kaydediyor. Toplumsal sağlık açısından hoşgörünün yerini hafife alamayız bunun yanında bizlerin ilk hoşgörü temelleri Aile ailede atılmaktadır. Aile bile bireyleri arasındaki hoşgörü anne ve babadan başlar çocuklarda örnek alarak sağlam temellerle, tüm toplum bireylerine uluslararası ilişkilerde etkili olmaya devam eder. Bireysel ve toplumsal ilişkilerde hoşgörülü olmak toplumun refah seviyesinin yükselmesine vesile olur. Hoşgörülü kişilerde empati yapabilme yeteneği gelişmiştir uzman klinik psikolog ihsan Öztekin: hoşgörülü kişi karşısındaki insanların hata yapabileceğini kabul eder. Kendinin her zaman haklı olmayacağını bilir. Hoşgörü, insanlara ve topluma bilerek zarar veren kişileri olayları, sorunları yok saymak, boş vermek, aldırmamak değildir hoşgörü yapılan her şeyi kabullenmek, her şeye evet demek sessiz kalmak da değildir. Burada kişi duygularını bastırmadan Ölçülü ve dengeli bir tutum sergileye bilmelidir.: dedi hoş olmayı hoş görmek yüksek bir erdem belirtisidir, yüzyıllar önce bu anlayış İslam ile hayatımıza girmiştir tahammül etmek, karşımızdaki kişinin giyimine, sözlerine, davranışlarına ve her şeyden önemlisi 'var' olduğunu bilerek yaşamaktır. Osmanlı imparatorluğu döneminde 600 yıl boyunca farklı özelliklere sahip dil, din, ırk ve millet kültüründen gelen toplulukların bir arada yaşaması da hoşgörünün bir göstergesidir. Fakat Osmanlı'nın bu tecrübesini yeni nesillere aktaramamanın üzüntüsünü yaşamak yerine bunu gençlerimize anlatabiliriz tabii ki bıkmadan usanmadan. İş yerinde evde trafikte bankada kısacası insanın olduğu her yerde bizleri stres yaşatan durumlarla her an karşı karşıya gelmemiz an meselesidir. İşte tam bu noktada ötekine tahammül sınırlarımızı ortaya koyup esnek ve hoşgörülü olmamız sayesinde kendimizi üzmeden daha fazla sitrese girmeden olayları yatıştırabiliyoruz. Hani bir söz vardır, keskin sirke küpüne zarar diye, tahammülsüz olmak, hoşgörülü olmamak en çok da bize zarar verebilir peki hoşgörülü olamıyorsak, çok çabuk sinirlenip başkalarına tahammül edemiyorsak hoşgörülü olmayı nasıl kazanabiliriz, bunun bir yolu var mıdır? Hoşgörülü bir insan dediğimiz zaman benim aklıma ilk annelerimiz gelir, ben buna çoğunlukla duygusal hoşgörü diyorum neden duygusal? Şöyleki evladına kıyamaz her isteklerini karşılamaya çalışır, hatalarını görmezden gelir, her zaman çocuklarının her hareketine haklı bir mazeret bulmaya çalışır. Fakat burada annelere bir sözüm var, bu hoş görünüz Ölçülü ve bilinçli değilse çocuklarınız hoşgörüden yoksun bir

birey olarak toplumsal hayata adım atabilir. Hoşgörünün kendimizi ve karşımızdaki insana zarar vermemesi de çok önemlidir. Yine çocuklarının zorunlu ihtiyaçlarını temin etmeyen an- nelerde, sert hırçın ve uyumsuz çocuklar şekillendirebilirler. Burada Ölçülü olmak gerekiyor, ne aşırı ilgi ne de ilgisizlik ne aşırı hoşgörü ne de hoşgörüsüzlük. Ayarında gösterilen hoşgörü sağlıklı kendine güvenen ve hayatın zor anlarında güçlü olan bir çocukla şekillenebilir. Sınırları belli bir çerçevede anlaşılan çiftler daha mutludur ve çevrelerine daha faydalıdır bir takım arzularının, takıntılarının çekişmelerin ve bencilliğin peşinden koşmak bize huzursuz ve mutsuz bir hayat sunar. aşırılığa kaçma zengin olma, ilgi görme hükmetme, kendini beğenme ve gününü gün etme davranışlarının temelinde kişinin hoşgörü ile karşılaşmadığı gerçeği iyidir geçmişte yaptığı hatalarının kabul edilmediğini, düzeltilmediğini yahut hatalarından dolayı öfkeyle karşılandığını görebilmekteyiz yaptıkları hataları saygı duyularak düzeltilen, öfkelenmeden kendisine ifade edilen ve sevgiyle büyüyen bireylerin kendilerini hoş görüldüğü gibi çevrelerini de her daim hoş görebildikleri anlaşılmıştır hoşgörü hem kendi olumsuzluklarını görmek, düzeltmeye çalışmak, hem de karşı tarafın olumsuzluklarına katlanmak, tahammül etmek, zarar verici olumsuzlukları ise düzeltici düzeltici adımlar atmaktır. Hoşgörünün olmadığı yerde ön yargı olduğunu kaydeden İhsan Öztekin hoşgörünün, hem partinin olduğu yerde ön yargıları yok etmek çok daha kolaydır. Ön yargının yok olması da yanlış anlamaları ortadan kaldırarak sağlıklı bir iletişim yolu açar, birbirlerini doğru anlamalarını sağlar karşılıklı sevgi saygı ve anlayış ortamı oluşur dedi: anne ve babam, iyi bir anne baba değildi. Sevgisini göstermedi hatta belki sevmediler. Duygusal fiziksel ihtiyaçlarımı karşılamadılar. İyi bir örnek olmadılar ama onlara kızgınlık duymuyorum. O olaylar geride kaldı. Şu an aynı durumda değilim. Keskin sirke küpüne zarar verir. Ben Üzüntü ve öfke duygumu odaklanırsam moraliim bozulur, gergin birisi olurum. Geçmişini değiştiremeyeceğime göre o kabullenmem gerekir. Onlar cahildi, sorunluydu, kendileri de kötü bir çocukluk geçirmişti. Şu an kızgın olmanın kimseye faydası olmaz. Anlatsam da anlamazlar: bu ifadeler bize tanıdık geliyorsa toksik hoşgörü hatasında olup olmadığını düşünmenizi öneririm belki de geçmişte derin yaralar açmış kişilere karşı üzüntülü ve özellikle öfkeli olmayı sorun olarak görüp bastırıyor görmezden geliyoruz belki de onlara karşı böyle hissettiğimiz için suçlu hissediyor kendimizden utanıyoruz. Bu duygularla temas kurarsak bizi giderek içine çekmesinden korkuyoruz ancak bize acı veren kişilere karşı hissettiğimiz duyguları görmezden geldiğimizde sakinleş miyiz bu bize bir şeyler söylemeye çalışıyordur. Sen önemlisin sen değerlisin kendi ihtiyaçlarını önemse, arkasında dur. Sana kötü davranılmasına izin vermediğini göster çünkü her çocuğun ilgilenilmeye. Bakılmaya, sevmeye, saygı duymaya ihtiyacı vardır. Eğer birileri çocuk sahibi olmaya karar verdiyse tabii ki bununda sorumluluğunu almak zorundadır şartlar, koşullar ne olursa olsun çocukların bu haklarının karşılanması gerekir. Anne baba eğer yeterli değilse çocuklarından gerektiğinde özür dileyerek gönüllerini almalıdırlar yetemediklerinde destek alabilirler. Devlet destek

vermiyorsa tepki göstermeli, vatandaş olarak hakkını aramalıdır çünkü çok önemli bir konu. Okuduğum yazılardan birisinde yazarın hoşgörüye kuantum fiziği açısından yaklaştığını fark ettim kuantum kuramına göre, bir kavram hem kendisidir hem de karşıtı. Yani kendisiyle karşıtı iç içedir. Arada kesin bir ayırım yoktur yani hoşgörü hem olumlu hem de olumsuz bir şeydir. Hoşgörü ve kayıtsızlık bir arada kullanabildiğine göre. Burada bunu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün bir sözünü yazmak istiyorum: uygarlık demek, bağışlama ve hoşgörü demektir: hoşgörü erdemdir, uygarlıktır. Her olaya sabırla yaklaşmaktır. İyi niyettir. Hoş karşılamaktır. Affedebilir olumsuz davranışlara karşı tepkisiz kalmaktır. Hoşgörü, saygıdır. Açık olmaktır, yeni düşüncelere. Dinlemeyi bilmektir. O bilinçli hoşgörü, kişiyi o andaki davranışlarına göre değerlendirmemektir. Bu nedenle bir kişiye tavır almadan önce, kısa bir süre düşünülmelidir. Bu hoşgörülü olmayı atılan ilk adımdır böylelikle yanlış davranış ve yargılardan korunabilir evde okulda iş yerinde kısaca insanın olduğu her yerde eğer bilinçli hoşgörü yoksa orada bencillik güvensizlik tartışma anlaşmazlık kavga olumsuzluk adına her şeyi görebilmek mümkündür.

Yunus Emre'nin gelin tanış olalım, işi kolay kılalım, sevelim sevillelim dünya kimseye kalmaz. hata yapmak, insan için kaçınılmaz bir durumdur. Her insan zaman zaman hata yapabilir. Önemli olan hiç hata yapmamak değil, hata yaptığında hatasından döne bilmektir. Hatadan dönmek insanlık için bir erdemdir peygamberimiz sallallahu aleyhi vesellem bir hadisinde: her insan hata eder. Hata işleyenlerin en hayırlıları tövbe edenlerdir buyurarak bu gerçeği işaret etmiştir İslam, farklı görüş ve davranışların anlayışla karşılanmasını, insanların hatalarının affedilmesini öğütlemiştir. Kuranı Kerim'de insanları hoşgörülü olmaya ve bağışlamaya teşvik eden ayetlerden birinde bağışlamanın önemine dikkat çekerek çekilerek şöyle buyrulmaktadır:... Affetsinler ve hoş görsünler. Allah'ın size bağışlamasını arzu etmez misiniz? Allah, bağışlayandır, esirgeyendir. (Nur Suresi 22. ayet) ifadesiyle Allah'ın bağışlayıcı oluşuna vurgu yapılmış, bizlerden de hoşgörülü olmamız ve bağışlamamız istenmiştir peygamberimizin hoşgörü anlayışı nasıldı? Sevgili peygamberimiz Hazreti Muhammed sallallahu aleyhi vesellem hayatı boyunca sevgiyi, müsamahayı ilke edinmiştir o, hiçbir zaman öfkeyle hareket etmemiş, insanları kıracak, üzecek davranışlardan özenle kaçınmıştır. Hataları bağışlamış, kimsenin eksikliğini, kusurunu yüzüne vurmamıştır. İnsanları topluluk içerisinde küçük düşürecek davranışlarda bulunmayı uygun görmemiştir. Hazreti peygamber sallallahu aleyhi vesellem âlemlere rahmet olarak gönderilmiştir. İnsanlara karşı her zaman şevkat ve merhametle yaklaşmıştır. O bir hadisi nde: insanlara merhamet etmeyene Allah da merhamet etmez: buyurarak bizlere de merhametli ve bağışlayıcı bağışlayıcı olmayı öğütlemiştir. Peygamberimiz bu konuyla ilgili başka bir hadisi nde ise: Müslüman, başkalarıyla hoş geçinen ve kendisi ile hoş geçirilen kimsedir. Geçimsiz kimseden hayır yoktur buyurmuştur. Hazreti Muhammed insanlarla ilişkilerinde hiçbir zaman kin ve nefretle hareket etmemiştir hata yapan insanları en

güzel şekilde uyarmıştır. Bağışlayıcı olmayı ilke edilmiştir. Medine'ye hicret ettiğinde burada yaşayan Yahudi ve hristiyan kabilelerle barış antlaşması yapmıştır. Herkezin inanç ve ibadetlerin de özgür olduğunu belirtmiştir. 630 yılında Mekkeyi fet ettiğinde, yıllarca Müslümanlara işkence yapıp eziyet eden kişileri af ettiğini belirtmiştir. Bütün bunlar dinimizin hoşgörülü ve bağışlayıcı olmaya önem verdiğini göstermektedir bir Müslümanın sahip olması gereken hoşgörü anlayışı nasıl olmalıdır? Allah'a inanan her insanın kişiliğinde ağırbaşlılık ve yumuşak huylu bütünleştirmesi, kin ve düşmanlık duygularının pişmanlık ve üzüntüden başka bir sonuç getirmeyeceğini bilmesi gerekir Müslümanın güler yüzlü, hoşgörülü olması kalbini sevgi, saygı ve merhamet duyguları ile doldurması, peygamberimiz gibi bağışlayıcı ve hoşgörülü olması gerekir Mevlana'nın bir sözü nde gel yine gel, her ne olursan ol yine gel eğer kafır, Mecusi, putperest isen yine gel bizim dergahımız ümitsizlik dergahı değildir. 100 defa tövbeni bozmuş olsan yine gel sözü de hoşgörünün en güzel şekliyle ifadesidir. Güzel ahlak dinimizin bizlere öngördüğü hoşgörülü sağlıklı bireyler olarak, başkalarını hor görmemek, insanların fikirlerine değer vermektir. Yüzyıllar boyunca yazı yaşayan milyonlarca insan güzel düşünceleri ile bizleri örnek olmuş, bizleri düşünmeye etmiştir. Eski yunandan bu yana asırlar geçmesine rağmen onların öğretileri ile şekil almakdayız güzel ahlak, ilim ve edep öğrenmekle, iyi insanlarla arkadaşlık etmekle elde edilir. Kötü ahlak da bunun tersidir. Yani cahil kalmak, edepsiz olmak, kötü insanlarla arkadaşlık etmekten hasıl olur. Arkadaş seçiminde dikkatli olunmalıdır güzel ahlak, öğrenmekten gelir. Sürekli okumaktan, araştırmaktan, sorgulamaktan gelir. Bunlardan kaçınmayın, kendinizi eksik bırakmayın. Dünyayı işleyişi sorgulamamız buyrulur. Okuyun öğrenin peygamberimiz gibi İslam bilginleri güzel ahlaklı olmak konusunda şu Özde işlerde bulunmuşlardır şüphesiz güzel ahlak güneşin buzu erittiği gibi günahları da eritir. İnsanlar, yüzyıllar boyu birbirleriyle iyi geçinmemiş, savaşlar etmiş. Oysa Allah bunları bizlere yasaklamış ve düşünmeye emretmiştir. Sakin olunmalıdır. Biz de bizleri yoldan çıkarmak isteyenler olacaktır. Sigara içmeyen birine yak bir tane ne olacak demelerine benzer, KANDIRIRLAR. Oysaki, ol tane sigara, sizleri ölüme sürükleyecektir güzel ahlak Allah'tan razı olmak demektir. Yani hayri ve şerri Allah'tan bilmek, nimetlere şükür belalara sabretmektir peygamber efendimiz sallallahu Ali vesellem dünyada Allahın kullarına hoşgörülü davrananlara Allah'ın kıyamette görevli meleklerine hoşgörülü davranmalarını Emre edeceğini haber vermiş, başka bir hadisi Şerifinde ise şöyle buyurmuşlardır Allah katında din hoşgörüye dayalı İslam dinidir. İslam, inanç konusunda insanlara kesin, tam bir hürriyet tanımış; hiçbir zaman zor kullanarak kendi düşünce ve prensiplerini kabul ettirmemiştir. Nitekim yüce Allah kuranı Kerim'de; dinde zorlama yoktur. Artık doğrulukla eğrilik birbirinden ayrılmıştır (bakara 256) buyurmuşlardır. Hoşgörü, insani ilişkilerde her türlü iyilik kapılarını açan kin nefret düşmanlık ve kötülük kapılarını kapayan bir anahtardır. insan kalbinden kin, nefret gibi kötü duyguları atar da yerine sevgi, saygı merhamet ve hoşgörü yerleştirirse her şeyi güzel görmeye, herkes

hakkında iyimser düşünmeye başlar. Neticede hem kendisi huzurlu ve mutlu bir insan olur, hem de çevresine huzur ve mutluluk saçar. İnsan hoşgörüyü evvela yakın çevresine göstermelidir anne baba çocuklarına müsamaha göstermeli ve bu konuda örnek olmalı çocuklarda anne babalarına yumuşak ve hoşgörülü davranmalıdır. Allah Teala şöyle buyurmaktadır: ey iman edenler eşlerinizden ve çocuklarınızdan size düşman olabilecekler vardır. Onlardan sakının. Ama hoş görür. Kusurlarını affeder ve bağışlarsanız, bilinki Allah da çok bağışlayıcı, çok merhametlidir. (Teğabün 64/14). O peygamber sallallahu aleyhi vesellem efendimiz son derece hoşgörülü bir insandı. İslam dinini tebliğde, aile fertlerine karşı davranışlarında, inanan, inanmayan bütün insanlarla olan münasebetlerinde daima hoşgörülü olmuştur insanların kusurlarını affetmesi, onlara yumuşak davranması ve en azılı düşmanlarına karşı bile müsamaha göstermesi nedeniyle bir çok kişinin iman etmelerini sağlamıştır Allah Resulü hiçbir zaman nefsi için öfke kapılmamış, intikam almamıştır ancak Allah'ın yasaklarının çiğnenmesine ve adaletin bozulmasına da müsaade etmemiştir onun bu anlayışı ve hoşgörüsü Kur'an-ı Kerim de şöyle övülmüştür: o vakit sen Allah'tan bir rahmet ile onlara yumuşak davrandın, şayet sen kaba, katı yürekli olsaydın, hiç şüphesiz etrafından dağılıp giderlerdi. Şu halde onları affet: bağışlanmaları için dua et (Âli İmran 59) hoşgörü müslümanların en önemli özelliklerindendir bizim inancımızın temelinde, kendi tarihi ve kültürümüzde hoşgörünün çok güzel örnekleri vardır sevgi ve hoşgörü abideleri Mevlânâ ve Yunusları yetiştiren işte bu kültür dur. Asırlarca Osmanlı diyarında Müslümanlarla gayrimüslimler bir arada barış içinde yaşamışlardır. Bugün de aynı hoşgörüyle yaşamaktayız bundan sonra da yine peygamber ve Müslüman ecdadımızı örnek almalı, aramızda sevgi, saygı ve hoşgörüyü hakim kılarak birlik ve beraberliğimizi korumalıyız yazmak isteyi de yazamadıklarım ve sizin neler düşündüğünüzü bilemediğim için hoş görünmek ümidiyle. Saygılarımla

Hazırlayan
Selma YILMAZ

İSTİŞARE

İstişare insanın onur ve şahsiyetini korur onun şahsına ve fikirlerine verilen önemi gösterir istişare psikolojik ikna sağlar ve alınan kararlarda pişmanlık ve vicdani tahribat Önler istişare, güç getirilemeyecek görev ve yetkileri karşı bireyi korur. İstişare yetki ve sorumluluğun paylaşımını gerekli kıldığı denetimi ve işe bağlılığı güçlendirir düşünsel ve bilimsel gelişime hız kazandırır. Gizli tecrübe, bilgi ve yeteneklerini ortaya çıkarılmasına imkan tanır. İnsanlar arasında muhabbet, sevgi, barış, yardımlaşma duygusunu pekiştirir. İstişare gelecek nesiller için ortak akıllı yol gösterici bir metoda dönüştürür. Pasif Çoğulculuğu değil, aktif katılımcılığı esas alır.

İstişare, zaman ve emeğin en verimli şekilde kullanılmasını sağlar. İstişare, alınan kararlarda şeffaflık ve hesap verebilirlik olgusunu güçlendirir.

Sorumluluk hissi, istişarenin aynı zamanda bir eğitim meselesi olduğuna işaret eder. İstişare ahlaki, akli ve hukuki formuyla İslam'ın en temel kurucu ve yapıcı ilkesidir. Bu ilkenin kuranın en hayati emri olduğu açıktır bu manada ayetlerimizde şöyle buyrulmaktadır..... Yönetim iş (ler) hakkında onlarla istişare de bulun.... (Âli İmran 159).... Onların işleri, aralarında tanışma iledir (Şura 38) şu halde insanın danışabileceği istişare edebileceği uzmanların olması bir toplum için ne büyük bir nimettir. ne kadar bilgili ve tecrübeli olursa olsun insanın tek başına her şeyi başarabilmesi veya her konuda en doğru karar verebilmesi mümkün değildir. Bu nedenle aile, iş hayatı, eğitim öğretim, toplum bürokrasi ve Siyasal menfaatin temini için oldukça önemlidir peygamber efendimiz sallallahu aleyhi vesellem, doğrudan vahiy ile muhatap olan birisi olarak, istişare hiç bırakmaması önemli bir ders niteliğindedir o sallallahu Ali vesellem, hakkında vahyi gelmeyen hususlarda asabiyla istişare ederdi kişi ne kadar dahi olsa akıllı da olsa ortak bir akla ihtiyaç duyacaktır. İstişare ihtiyaç duymayan kişi zaten akıllı kişi değildir. Çünkü insanın sürekli şeytana açık kapılarının bulunması ve nefsi emaresi bir takım zafiyetleri düşmesine netice verir. Bu yüzden istişare başkasının gözüyle görmeye, işletmeye ihtiyaç duymaktır bir fıkra anlatılır .lı, bir psikiyatrist hastasını tecrübe etmek ister -söyle bakalım, Allah sana üçüncü bir göz verseydi, vücudunun neresinde olmasını isterdin.? Deli cevap verir: işaret parmağımın ucunda. Doktor sorar neden? Deli: bu iki gözüm hep başkalarını görüyor. Başkalarını değerlendiriyor. Hiç olmazsa bu üçüncü göz ile döner, kendime bakarım. Evet, insanın kendine bakması kendini sağlıklı değerlendirmesi, kusurlarını görmesi, yanlışlarını fark edebilmesi, bazen ancak başka bir gözle mümkün olmaktadır bu konuda düşman olan birinin gözü, bakış açısı bazen daha isabetli olabilmektedir. Zira düşman hep kusura aradığı için olumsuzlukları daha kolay görebilir fakat garajda baktığı için şevk kırıcı da olabilir. Muhabbet gözlüğü ise kusuru görmeyebilir iyi geçinmek adıyla kusurları rahatça ifade etmeyebilir. İşte bu noktalardan yola çıkarak her insanın bir üçüncü göze ihtiyacı vardır. Bunun en

sağlıklı ortamları ise istişare ortamlarıdır. Bu ortamlar sadece hissi boşlukları tamir etme ortamları değildir. Bazen de yaptığımız işlerin, attığımız adımların sağlamlılığını test ettiğimiz ortamlardır. İstişare bu anlamda da insanı motive eden moral gücünü yükselten bir işlev olabilir. İstişare ahlakı tam temin edilmediği zamanlarda istişare de bulunmasıyla yapılan iş ve hizmet ile ilgili olarak istişare dekilerin kendilerini geliştirmemesi bilgi donanımını noktasındaki zayıflıklıkları neticesinde istişare ortamları bazen hissi boşlukların tatmin edildiği bir yer haline gelebilir kişinin önemli ihtiyaçlarından birisi bir gruba, bir topla ait olmaktır işte sırf bu yüzden alakası olmayan bir oluşumun veya heyetin içinde bulunmak niyeti istişarenin oluşacak ruhuna daha başlamadan dağıtacaktır. İstişare birlik beraberlik pekiştiremiyorsa, o iste istişare problemlidir demektir istişare hitler'in içinde böyle birkaç kişinin bulunması otomatik olarak istikamet ki bir istişarei netice vermeyecektir bu çeşit bir ahlak karşısında insana doğruları söyleme cesaretini kıracaktır. Bir başka noktada gıybet yapmak ve tecessüs gibi bir ahlaki zaafı olabilir işte istişare heyeti nde böyle bir insan zemin bulamaz ve hatta bu zaafiyeti temin et tamir edilir başka bir zafiyet de insanın fena niyetidir istişare ahlakı yakalanmamışsa bir kişinin iki dudağı arasından çıkanlar doğru kabul edilir ve o kimseye hiçbir karşı duruş da bulunmaz ise, istişare ortamı enaniyete hizmet eden ve en iyi besleyen meşru bir zemin haline gelecektir. İstişare ayağı istişare de bulunanların bazen de değerlere sahip olmasını gerekli kılar. İhlas, uhuvvet hak prenslik himmet yüksek ideal ve Maksatlar, bilgi donanımı, tecrübe, yeniliklere açık olmak, muhabbet, sorumluluk, mantık, akıl yürüten feraset gibi değer ve ahlaklar istişare üyelerinin hayat prensipleri olmalıdır değilse bile istişare bu erdemleri kazandıran süreç ve ortam haline gelmelidir. İstişare nefis terbiyesinin yapıldığı ortamlardır. Alınan kararlar bir emanet hükmünde olup, alınan kararların kişiye rağmen olsa bile dışarıda kendi kararıymış gibi savunulması istişare ahlakının bir gereğidir peygamberimiz sallallahu aleyhi vesellem konuyla ilgili, istişare kararlarının birer emanet olduğunu, bu emanet hukukuna riayet etmeyeninde hain olduğunu belirtmesi konunun ehemmiyetini göstermektedir istişare de bulunanların bazı ayaklara sahip olması nasıl bir zorunluktaysa, istişare heyetinin seçenlerin de en az seçilenler kadar ehil olması istişarenin sağlamlığı açısından gereklidir. İslam'ın iki temel kaynağı bulunmaktadır. Bu kaynakları kuranı Kerim ve peygamber efendimizin sünneti olarak sınıflandırabiliriz bundan dolayıdır ki Allah Teala, kuranı Kerim'in de ve sünnete müracaat etmemiz emrediyor. Bir ihtilafın çözümü bu iki kaynaktan mevcutsa hoşumuza gitsede gitmesede bu çözüme tabi olmamız gerekir. Ancak bu iki kaynakta ihtilafımıza sebep olan durumun çözümü yoksa bu durum kuranı Kerim'e ve sünnete uygun şekilde istişare yöntemiyle çözülmeye çalışılır hakkında hüküm olan bir konu kesinlikle istişare edilemez. Kelime manasına baktığımızda ise istişare, kişinin kendisini ilgilendiren konularda bir başkasının görüşüne başvurması veya idarecilerin ümmetin durumunu ilgilendiren konularda müşavere de bulunması şeklinde iki cepheden ele alınabilir birinci durumda istişare sün-

nettir. Herhangi bir konuda karar alınmadan önce yetkili kişilerin görüşünü öğrenmek meselelerin etraflı bir şekilde araştırılması fikir alışverişi ve daha sonra da alınan kararın uygulanması veya tadil edilmesinin gerekliliği oluşmaktadır. Kuranı Kerim’de İstişari örnek olarak iki olay karşımıza çıkmaktadır. Bunlardan birincisi Belkısın Hazreti Süleyman’ın gönderdiği mektup üzerine ekibini toplayarak nasıl davranacağı konusunda istişare etmesidir ikinci olayda ise Hazreti Musa İsrail oğullarını Mısır’dan çıkarmasına engel olmak için nasıl bir yol izleyeceğine dair firavunun ekibiyle görüşmesidir. Bu iki örnekten ayrı olarak yine kuranı Kerim’de: onlar Rablerinin davetini kabul ederler ve namazı dosdoğru kılarlar. Onların işleri de kendi aralarında bir istişare iledir. Kendilerine verdiğimiz rızıkdan Allah yolunda harcarlar: (Şura 38) ve... Artık onları sen bağışla, onlar için Allah’tan mağfiret dile. (Yapacağın işlerde) onlara da danış, bir kerede azmettin mi, artık Allah’a dayan. Muhakkak ki Allah kendine dayanıp güvenenleri sever (Âli İmran 159) ayetleri nde Allahu Teala, müslümanların iman ve ibadetlerle ilgili özelliklerinin yanında şura ve istişare kavramlarını da zikr ederek bu kavramların müslümanların hayatında, ailede sosyal hayatta tüm alanların uygulanması gerektiğini belirtmektedir: eğer ana baba aralarında istişare ederek ve anlaşarak (daha önce) sütten kesmek isterlerse kendilerine günah yoktur: (bakara 233) ayetinde de gördüğümüz üzere bebeğin sütten kesilmesinde dahi istişare yolunu bize Cenabı Allah göstermektedir. Peygamber efendimiz bir hadislerinde: müslümanların fikrini almadan emir tayin etseydim, İbni Ümmü Abdullah’ın tayin ederdim.: Ebu hüreyre: efendimiz aleyhisselam’dan daha çok, adamları ile istişare eden bir kimse görmedim: bu örneklerden gördüğümüz üzere efendimiz aleyhisselam için de istişarenin önemi çok fazladır peygamberimizin istişare ye bu denli önem vermesinin sebebi ise: istişare edilen kişi, kendisine güvenen kişidir güvenilen kişidir: ve: gelip geçen bütün peygamberlerin ikisi Sema ehlinden ikisi de arz ehlinden olmak üzere istişare edeceği dört veziri olay geldiğini ve kendisinin de aynı şekilde dört vezirle takviye edileceğini hadislerinden de anlayacağınız üzere istişarenin tesiri hakkında taşıdığı inançtır efendimiz aleyhisselamın hayatına baktığımızda, onun vahyi gelmeyen hususlarda Ashâb-ı ile istişare ettiğini görürüz. O: Ferdi, ailevi, ticari, cezai tüm konularda mutlaka istişare etmiş gerek tavsiyeleriyle ve gerekse ameli boyutuyla hiçbir konuyu da istişare siz bırakmamıştır peygamberimiz sorunların, güven vermeyen, Hakikat-ı olduğu gibi söyleyeceğinden emin olmayan kişilerle danışılmaması gerektiğini de vurgulamakta, tersinin ise ihanet olduğunu şöyle ifade etmektedir: kim, bir kardeşine, gerçeğin başka olduğunu bildiği halde bir şeyi tavsiye ederse ona ihanet etmiş olur: istişare toplantıları kesinlikle tartışma, kendi görüşünü diğerlerine kabul ettirme üzerine yapılan toplantı değildir bu toplantılar: kuranı Kerim ve sünnete en uygun karar ne olur? Üzerine yapılan toplantılardır ki imama azam bu tehlikeyi yıllar öncesinden fark ettiği için oğlu hamed A istişarelerde münakaşayı yasaklamıştır. Hatkaoğlu: babacığım görüyorum ki siz diğer âlimlerle sık sık münakaşa ve münazara ediyorsunuz. Bana ise ya sak-

lıyorsunuz: söylemine karşılık imam azam: evladım, bizler münazara ve münakaşa yaparken başımıza kuş konmuş gibi davranıyoruz. Hakikatin bir an bir an önce açığa çıkması için gayret ediyoruz. İlla ki hakikat benden zuhur etsin, benim görüşüm kabul edilsin diye bir düşüncemiz yok. Sizde ise bu hususu dikkate almıyorsunuz hakikatin ortaya çıkmasından ziyade kendi görüşünüzün kabul edilmesi için ısrar ediyorsunuz. Bu durum kişinin İMANINA zarar verir demiştir. Sonuç olarak kuranı Kerim'in istişare ne derece önem verdiğini belirtilmesi efendimiz aleyhisselamın bu işin ameli boyutunu örnek uygulamalarla göstermiş olması İslamiyetin bu konuya verdiği önemi göstermektedir. İstişare kavramına hayatımızda daha fazla yer verdiğimizde ve işlevselliğini artırdığımızda karşılaştığımız ihtilaflı meselelerin çözümünün çok daha kolay olabileceğini söyleyebiliriz müslümanların sıkıntılarını çözmedeki en temel yöntem istişare olmalıdır evliliğe, iş hayatına, sosyal hayata dair her türlü sıkıntı ve karar alma durumlarında istişare mekanizmasının çalıştırılması sorunun daha rahat çözülmesini sağlayacaktır. İstişare yaparken de kafamızda zaten konuyla ilgili aldığımız ve uygulayacağımız gibi bir karar varken sırf kararımızı tastik ettireceğimiz birini arayarak aynı mevzuyu farklı farklı kişilerle istişare etmekte uygun bir davranış değildir. Bizim efendimiz aleyhisselamdan gördüğümüz, Müslüman bir karar almadan önce istişare eder ve istişare kararını uygular: kafasındaki kendisi ile istişare ettiği kararı değil. hazreti peygamber sallallahu aleyhi vesellem ailevi ilişkilerde de istişare önem vermiş, kadınlarla istişareyi ihmal etmemiş hatta en kritik durumlarda bile eşlerine danışmıştır. Resulullah sallallahu aleyhi vesellem hayatında kadınlarla istişare örnekleri pek çoktur. Hatta bu örneklerden bir kısmında kadınlarla istişare etmeyi emretmektedir: kendilerini ilgilendiren hususlarda kadınlarla istişare edin kızları hakkında kadınlara danışın.. Yine kadının nikahı esnasında onunla istişare edilmesi konusunda Hazreti Ayşeden şöyle bir rivayet aktarılır. Hazreti Ayşe şöyle demiştir: ya Resulallah kadınlarla nikah vakitleri hususunda istişare edilir mi diye sordum Hazreti peygamber evet kadınlarla nikah akitleri hususunda istişare edilir buyurduğu ben: ya Resulallah bakire bir kız evlilik konusu danışıldığında utangaçlığı sebebiyle sıkıntı çekebilir dedim. Hazreti peygamber onu susması izin verdiği anlamına gelir dedi. Özellikle evlenme gibi şahsi bir meselede kadının Fikri'nin alınması ve ona uyuması ısrarla talep edilmektedir. Kur'an-ı Kerim Hazreti Peygambere istişare etmeye emretmiştir bu emirden dolayı Hazreti peygamber, sadece kendi görüşü ile amel etmemiş, vahyi bulunmayan konularda ASABİYLE istişare etmiştir Hazreti peygamber siyasi, ticari, cezai, ailevi ve benzeri bir çok alanda istişareleri mevcuttur. Resulullah sallallahu aleyhi vessellem istişare edilecek meselede kimi veya kimlere ilgilendiriyorsa erkek kadın genç yaşlı ayrımı yapmadan onların fikirlerine başvurmuştur günümüzde insan ilişkileri çok yönlü ve daha karmaşık bir hal aldığı için İstişare daha fazla ihtiyaç duyulmaktadır istişare eden amaç çok sesliliğe, değişik fikir ve görüşleri engel olmak değil: kolektif aklı öne çıkararak ilgili olan herkesi problemlerin çözümüne ortak kıl-

maktır. İstişare sosyal hayatımızda da bize yardımcı olan bir değerdir. İki insanın karşılıklı birbirine bakmasından olumsuz sonuçlar çıkarması kişinin birbirine karşı güvenirliliğini kaybetmesini sağlar fakat bu bakışın karşısındaki insana ait olduğunu ya da olmadığını veyahut karşıdaki insanın neler düşünerek bir başkasına baktığını bilmeden hedef kendisiymiş gibi üzölmek ve o insandan uzaklaşmak insanı psikolojik açıdan yorar halbuki insanlar birbirlerine niye böyle baktıklarını. Bana mı böyle bakıyorsun yoksa ben yanlış mı anladım ? diye istişare etmeleri durumunda kalplerine bir yumuşama gelebilme ihtimali çok fazladır. içten zihnimizle konuşmak ,sanmak. Anlamak bunlar bize hiçbir şey kazandırmaz. Aksine bizleri yorar. İnsanlar konuşmazsa istişare etmezse birçok şeylerde yorum yapmaya müsaittir .eşler tartışma esnasında aşırıya kaçmadan sükuneti sağlar be istişare yoluna giderlerse çok üzüölüp yıpranmayacaklardır. Hani bir söz vardır ya tavşan dağa darılmış ,dağın haberi olmamış .bizler neye alındıysak ne istiyorsak karşılıklı konuşup istişare etmezsek iş çıkırından çıkıp başedilmez hal alır .hayatımızın her evresinde istişare çok önemli yer tutmaktadır.evde ,ailemizle ,işte arkadaşlarımızla iyi geçinmenin bir yoluda istişaredir.yazımı bitirirken istişare ile kalın hoş kalın.

Hazırlayan
Selma YILMAZ

KATILIMCILIK

II. KATILIMCILIĞIN FARKLI ALANLARDAKİ UYGULAMALARI

Katılımcılık, farklı alanlarda çeşitli uygulamalarla kendini gösterir:

1. Siyasi Katılımcılık: Seçimler ve halk oylamaları yoluyla siyasi süreçlere katılım, demokrasi- nin en temel şeklidir. Aynı zamanda, sivil toplum örgütleri ve vatandaşların siyasi karar alma süreçlerine katılımı da önemlidir.
2. Toplumsal ve Sosyal Katılımcılık: Toplumun dezavantajlı kesimleri, karar alma süreçlerine katılım açısından bazen engellerle karşılaşabilir. Toplumsal ve sosyal katılımcılık, bu kesim- lerin de seslerini duyurabileceği mekanizmaların oluşturulması anlamına gelir.
3. Ekonomik Katılımcılık: İş dünyasında, çalışanların ve işçilerin şirket yönetimine katılımı, ekonomik katılımcılığın bir örneğidir. Aynı zamanda, kalkınma projeleri ve yatırımlarda da toplumun katılımının sağlanması önemlidir.

III. KATILIMCILIĞIN ZORLUKLARI VE ÇÖZÜMLER

Katılımcılığın uygulanmasında çeşitli zorluklarla karşılaşılabilir:

1. Temsiliyet Sorunu: Her zaman tüm kesimlerin doğrudan katılımı mümkün olmayabilir. Bu durumda, temsilcilerin seçilmesi veya rotasyon sistemi gibi yöntemlerle daha kapsayıcı bir katılım sağlanabilir.
2. Bilgi ve Farkındalık Eksikliği: Katılımcılığın etkili olması için bilgi ve farkındalık düzeyinin yeterli olması gerekir. Eğitim ve bilgilendirme çalışmalarıyla bu eksiklikler giderilebilir.
3. Yeterli Kaynakların Sağlanması: Katılımcılığın etkili olabilmesi için yeterli kaynakların sağ- lanması önemlidir. Katılımcılara, süreçlere etkin bir şekilde katılmalarını sağlayacak imkan- lar sunulmalıdır.

SONUÇ:

Katılımcılık, demokratik değerlerin pekiştirilmesi, toplumsal değişimin gerçekleştirilmesi ve toplumun çeşitli kesimlerinin eşit şekilde temsil edilmesi için önemli bir araçtır. Siyasi, top- lumsal, sosyal ve ekonomik alanlarda uygulanan katılımcılık yöntemleri, toplumun ihtiyaçla- rına uygun çözümlerin bulunmasına ve sürdürülebilir bir geleceğin inşa edilmesine katkıda bulunur. Katılımcılık ilkesi, toplumların refahı ve gelişimi için vazgeçilmez bir adımdır ve her düzeyde desteklenmelidir.

AHLAKİ DEĞERLENDİRMELER;

Katılımcılık kavramı genellikle olumlu bir şekilde değerlendirilir çünkü demokratik değerleri destekler ve toplumun çeşitli kesimlerinin karar alma süreçlerine aktif katılımını teşvik eder. Ahlaki açıdan değerlendirecek olursak, katılımcılık şu unsurlara vurgu yapar:

Adalet ve Eşitlik: Katılımcılık, her bireyin eşit bir şekilde temsil edildiği ve katılım fırsatlarına erişimin adil olduğu bir ortamı teşvik eder.

İnsan Onuruna Saygı: Katılımcılık, insanların düşüncelerine, ihtiyaçlarına ve taleplerine saygı gösterir ve onların insan onuruna uygun bir şekilde muamele görmesini destekler.

Toplumsal Uyum ve Dayanışma: Katılımcılık, toplum içindeki farklı kesimlerin bir araya gelmesini ve dayanışmayı artırarak sosyal uyumu güçlendirir.

Hesap Verilebilirlik: Katılımcılık, yönetim ve karar alma süreçlerinde şeffaflığı ve hesap verilebilirliği önemser. Bu, yetkililerin kararlarına dair açıklık ve denetlenebilirlik sağlar.

Toplumsal Değişim ve İlerleme: Katılımcılık, toplumsal değişimin önünü açar ve toplumun ilerlemesi için farklı bakış açılarının bir araya gelmesini teşvik eder.

Ancak ahlaki değerlendirme her zaman kesin ve evrensel değildir. Katılımcılığın nasıl uygulandığı, bağlamı ve toplumun kültürel değerleri gibi faktörler de göz önünde bulundurulmalıdır. Örneğin, bazı durumlarda katılımcılık, çoğunluğun azınlığın haklarını ihlal etmesine yol açabilir veya bazı azınlıkların seslerini duyurmasını engelleyebilir.

Sonuç olarak, katılımcılık genellikle ahlaki değerler açısından olumlu bir bakış açısıyla ele alınır, ancak uygulama ve bağlam önemlidir. Toplumların değerleri ve etik prensipleri, katılımcılık süreçlerinin nasıl tasarlanacağı ve yönetileceği konusunda belirleyici rol oynamalıdır.

FELSEFİ AÇIDAN KATILIMCILIK:

Sosyal Sözleşme ve Adalet: Felsefi düşünce, toplumsal sözleşme teorisini öne sürer. İnsanlar, doğal haklarından feragat ederek toplumda bir araya gelirler. Katılımcılık, bu sosyal sözleşmenin doğal bir sonucu olarak toplumun yönetimine etkin katılımı teşvik eder ve adaletin sağlanmasını amaçlar.

Pratik Akıl ve Diyaloğun Önemi: Kant ve Habermas gibi filozoflar, pratik akıl ve diyaloğun önemini vurgular. Katılımcılık, insanların düşüncelerini özgürce ifade etmelerini ve farklı görüşleri bir araya getirerek ortak bir akılda buluşmalarını teşvik eder.

Bireysel Özgürlük ve Özerklik: Felsefi açıdan, bireylerin özgürlüğü ve özerkliği önemlidir. Katılımcılık, bireylerin kendi yaşamlarını yönetme ve karar alma süreçlerine aktif katılma haklarını güçlendirir.

DİNİ AÇIDAN KATILIMCILIK:

Eşitlik ve Adalet: Dini öğretilerde, insanların eşit yaratıldığı ve adaletin önemli olduğu vurgulanır. Katılımcılık, herkesin eşit bir şekilde temsil edildiği ve katılım imkanlarına erişimin adil olduğu bir toplumun gerçekleştirilmesine yardımcı olur.

Toplumsal Sorumluluk ve Dayanışma: Dini inançlar, insanların toplumsal sorumluluklarını önemser. Katılımcılık, toplum içinde dayanışmayı artırır ve insanların birbirlerinin ihtiyaçlarına duyarlılık göstermesini sağlar.

Hakların Korunması ve Hesap Verilebilirlik: Dini öğretilerde, hakların korunması ve hesap verilebilirlik vurgulanır. Katılımcılık, yöneticilerin kararlarını hesap verilebilir bir şekilde açıklamalarına ve toplumun denetimine açık olmalarına katkıda bulunur.

Dini açıdan katılımcılığın değerlendirilmesi, çeşitli dini inançlara ve öğretilere göre değişebilir. Örneğin, bazı dini topluluklar, katılımcılığı toplumun ihtiyaçlarını karşılayan olumlu bir sosyal mekanizma olarak değerlendirebilirken, bazıları bu tür katılımın belirli dini ilkelerle çeliştiğini düşünebilir.

Sonuç olarak, katılımcılık, felsefi ve dini açılardan bakıldığında, adalet, özgürlük, özerklik, eşitlik, dayanışma ve hesap verilebilirlik gibi değerlere uygun bir şekilde toplumun yönetilmesini teşvik eder. Ancak bu değerlendirme, farklı dünya görüşleri ve dini inançlar çerçevesinde farklılık gösterebilir.

Katılımcılık, psikolojik açıdan ele alındığında, bireylerin duygusal ve zihinsel ihtiyaçlarına nasıl cevap verdiği ve psikolojik refahı nasıl etkilediği önemli bir konudur. Aşağıda katılımcılığın psikolojik açıdan değerlendirilmesi için bazı temel noktalar bulunmaktadır:

Özgüven ve Empati Gelişimi: Katılımcılık, bireylerin kendilerini ifade etmelerine ve düşüncelerini paylaşmalarına olanak tanır. Bu süreç, özgüvenlerini artırabilir ve empati yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olabilir. Kendini ifade etme ve duyguları anlama, bireylerin daha iyi bir psikolojik uyum sağlamalarına katkıda bulunabilir.

Duygu ve Düşünce İfade Etme: Katılımcılık, insanların duygu ve düşüncelerini özgürce ifade etmelerini teşvik eder. Duygu ve düşüncelerin ifade edilmesi, içsel gerilimi azaltabilir ve bireylerin duygusal denge ve iyilik hali sağlamasına yardımcı olabilir.

İlgili Olma ve Bağlanma: Katılımcılık, bireylerin topluma ve çevresine daha fazla bağlanmalarını sağlayabilir. Topluma katkıda bulunma ve etkin katılım, kişisel tatmin ve anlam duygusunu artırabilir.

Özerklik ve Kontrol Duygusu: Katılımcılık, bireylerin kendi yaşamlarını ve kararlarını yönetmelerine yardımcı olur. Özerklik ve kontrol duygusu, bireylerin psikolojik iyilik halini

artırabilir ve kişisel motivasyonu güçlendirebilir.

Toplumsal Destek ve İlişkiler: Katılımcılık, insanların diğerleriyle etkileşim kurmasını ve toplumsal destek sistemleri oluşturmalarını teşvik eder. Sağlam sosyal destek ağları, stresle başa çıkmayı ve psikolojik dayanıklılığı artırabilir.

Ancak, psikolojik açıdan katılımcılık, bazı durumlarda zorlayıcı olabilir veya kişisel sınırların aşılmasına neden olabilir. Bu nedenle, her bireyin katılım düzeyine ve konfor düzeyine saygı göstermek önemlidir.

Sonuç olarak, katılımcılık, psikolojik açıdan olumlu sonuçlar getiren birçok önemli yönü vardır. Özgüvenin artması, empati gelişimi, bağlanma hissi, özerklik duygusu ve toplumsal destek, katılımcılığın psikolojik refah üzerindeki olumlu etkilerine örnek olarak verilebilir. Ancak bireylerin farklı kişilik özellikleri ve ihtiyaçları olduğu unutulmamalı ve katılımcılık süreçlerinin esnek ve duyarlı olması gerekmektedir.

Ailede katılımcılık, aile üyelerinin karar alma süreçlerine ve günlük yaşamın yönetimine aktif olarak katılması anlamına gelir. Ailede katılımcılık, aile üyelerinin duygusal bağlarını güçlendiren, sorunları birlikte çözen ve birbirlerini anlayışla dinleyen sağlıklı bir iletişim ve etkileşim modelini içerir. Ailede katılımcılığın değerlendirilmesi aşağıdaki yönlerden ele alınabilir:

1. Duygusal Bağlar ve Destek: Ailede katılımcılık, aile üyelerinin birbirlerine duygusal destek sunmasını ve birbirlerinin hislerini anlamasını sağlar. Her üyenin düşüncelerinin ve duygularının önemsendiği bir ortam, güvenli bir bağlanma ve dayanışmayı destekler.

2. Karar Alma Süreçleri: Ailede katılımcılık, karar alma süreçlerinde her üyenin görüş ve fikirlerinin önemli olduğu bir yaklaşımı içerir. Aile üyelerinin düşünceleri değerlendirilir ve kararlar birlikte alınır. Bu, aile üyelerinin sorumluluk alma ve özgüven geliştirme fırsatlarına sahip olmalarını sağlar.

3. Sorun Çözme ve Çatışma Yönetimi: Katılımcı bir aile ortamı, sorunların birlikte çözüldüğü ve çatışmaların sağlıklı bir şekilde yönetildiği bir ortam yaratır. Aile üyeleri, karşılıklı anlayışla birbirlerini dinler ve çözüm odaklı yaklaşımlarla sorunlarla başa çıkarlar.

4. İletişim ve Anlayış: Katılımcı bir ailede iletişim açıktır ve anlayışla dinlemek, yanıtlamak ve tepki göstermek temel alınır. Aile üyeleri arasındaki etkileşim, duyguların ve ihtiyaçların dile getirilmesine olanak tanır.

5. Bireysel Özerklik ve Destek: Ailede katılımcılık, her bireyin özerkliğini ve kimliğini güçlendiren bir ortamı teşvik eder. Aile üyeleri, kendi becerilerine ve ilgi alanlarına göre katılımlarını sağlayarak bireysel gelişimlerine destek olurlar.

6. Güven ve Güvenlik Hissi: Katılımcı bir ailede, aile üyeleri arasında güven oluşturan bir bağ

kurulur. Her üyenin katkısı değerli olduğu için, güvenlik hissi artar ve aile üyeleri kendi düşüncelerini ve ihtiyaçlarını ifade etmekten çekinmezler.

Ailede katılımcılık, her aile için farklılık gösterebilir ve kültürel, sosyal ve ekonomik faktörlerden etkilenebilir. Ancak, sağlıklı ve mutlu bir aile ilişkisi için katılımcı bir yaklaşım önemlidir. Aile üyeleri, güvenli bir ortamda birbirlerine saygı gösterip, birlikte kararlar alıp, birbirlerini destekleyerek ve anlayışla dinleyerek daha sağlam bir aile birlikteliği oluşturabilirler. Bu şekilde aile, birbirleriyle güçlenerek ve büyüyerek daha olumlu bir geleceğe ilerleyebilir.

Hazırlayan
Ayşe ŞAHİN

HAKKANİYET ALT DEĞERLERİ

ADALET

Adalet; insanlık tarihi ile başlayan, tartışmalara konu olan, kurulan bütün ülkelerin, toplumların ,kendince uygulamaya çalıştığı, hukuku olan ,savunucusu olan, diğer erdemlerden farklı olarak, kurumlaşan bir erdemdir. Birlikte yaşamamanın zorluğu ve zorunluluğu bu erdemin kurumsallaşma ihtiyacını doğurmuştur .Sevgi bakanlığı veya saygı bakanlığı yoktur. Ama Adalet bakanlığı ve bu bakanlığa ait binlerce avukat, hakim vardır .Bu erdemin bir şekilde devlet dahilinde kurumsallaşması, birçok soruyu da ortaya çıkarır. Akıllı olan insan neden haksızlık yapar? Haklıysam niye kendimi savunayım ?Gerekli kurallar konulmuşken neden tekrar mahkeme edileyim? Mahkemeler doğru karar veriyor mu? Bunun gibi birçok soru konuşulabilir, tartışılabilir.

Demek ki kural olarak inanç olarak değer olarak her ne kadar adaletten bahsetsek de bir şeyler yanlış ve sıkıntılı .

Ben merkezi düşünen insan ,kendine dönük haklar konusunda ısrarcı ve net iken, başkalarının hakları karşısında ,umursamaz olabiliyor bu da beraberinde birçok sıkıntıyı getiriyor .İnsan kendisine davranılmasını istediği gibi başkasına davranabilse ve empati kurabilse ,yine insanda başlaması gereken adalet kısmen yerine gelmiş olacaktır. Diğer türlü kurallara hükümlere adaleti yükleyip kendimiz ihmal ettiğimiz zaman ,adalet bize bakan tarafıyla eksik kalacaktır.

Adalet erdeminin topluma bakan, toplumun huzuruna bakan bir tarafı vardır. İhmali birçok problemi yanında getirir. Toplum içinde isyanlar isyanlara, ülkeler arasında savaşımlara, insanlar arasında kinlere ,intikamlara sebep olabilir .Adalet bu sebepten dolayı kurallara, yazılı kanunlara mecburdur.

İnsanlık tarihî boyunca, adaleti bulma konusunda insanların kendi hallerinde çözüme kavuşturamadıkları meseleler karşısında, hakeme başvurmuşlardır. En eski çağlarda bile mahkemeler kurulmuştur. İlkel toplumlarda bile adalet konusunda yaptırımlar, cezalar ,hakemler vardır.

Toplumun refahı için bu denli önemli olan Adalet erdemi, hep tartışmalara konu olmuştur kime, neye göre haklı, kime göre adalet. Sömürge l ülkelerinde köleleştirdikleri afrikalıları sabun kullanma hakkını bile vermeyen sömürgeciler, onların buna hakkı olmadığını düşünebiliyorlardı. Bazı devletlerdeki sınıflandırmalar, kast sistemi ,hep bunları örnek gösterilebilir .Yakın zamanlarda yaşanan eğitim hakları konuşmak için sıkıntılarda buna örnektir.

Adalet geniş kapsamlı, insanın hayatının her alanına nüfuz eden, adeta can damarıdır. Her

insanın rengi konumu ırkı fark etmeksizin yaşama hakkı, inanma hakkı, barınma hakkı ,eğitim hakkı, demokrasi hakkı, özgürlük hakkı ,ekonomik hakları vardır. Bu hakların korunması uygulanması adaletin sağlıklı işleyişiyle mümkündür.

Adalet dediğimiz zaman eşitlik menfumu aklımıza gelir. Adalet herkese adil davranmak mıdır? Adalet kişiye göre olur mu ?Adalet de istisna var mıdır? Sevgi saygı ,hoşgörü gibi erdemlerin istisnası yoktur. Adalet erdemi, istisnası olan bir erdemdir, Muhatabının tanınması gerekir, herkese eşit davranmak, adaleti tam sağlayamayabilir. Kişinin beden özellikleri ,yetiştği ortamı, maddi imkanlarını, kabiliyetlerini ,ihtiyaçlarını bilmek önemlidir.

Muhatabını tanımadan yapılan muameleler ,adaleti yerine ulaştıramayabilir. Adalet bu manada ince ayarı olan, çok yönlü, gözlem gereken bir erdemdir.

Manevi manada adalet duygusunu geliştirmek, erdem olarak hayatımıza yansıtmak, kişinin aklen ve ruhen huzurunu sağlayacaktır. Toplum içinde kişinin saygınlığını arttıracaktır.

Ailelerin, eğitimcilerin bu erdemi titizlikle öğretmeleri elzemdir. Kendimiz için istediğimizi başka için başkası için istemeyi hayat düsturu, iman gereği olarak öğreten dinimiz aslında adaletin en güzel mayasını yapmıştır. Evinin bahçesinin duvarının yüksekliğini, komşusuna göre ayarlaması, güneşini kesmeyecek şekilde yapmasını tavsiye eden, çocuklarımızı öperken adil olunmasının gerektiğini bizi öğreten ,bir çocuk bile olsa hakkı için kendisinden mücadele isteyen, ondan izinli izin alamadığı için o hakkını çocuğa veren ,bir peygamberimiz var .Dinimizde işçinin hakkı, anne baba, hakkı yetimin hakkı, yolcunun hakkı , karı karı -koca hakkı, gibi konular emirler,tavsiyelerle korunma altına alınmıştır. Adaletin zıttı olan zulme sessizlikte kınanmıştır. Her hak sahibine hakkını vermek kolay değildir. Adalet ,farkında olmayı, cesur olmayı ,bazen fedakar olmayı,dürüst olmayı gerektirir .Aslında adalet, kişide olan meziyetlerin, güzelliklerin bir imtihanıdır . Varlıkta ,yoklukta, öfke anında adalet tarafında kalabilecek mi.Adalete kâmil iman sahibi ,nefsini terbiye edebilmiş kişiler ,adalet gibi özel ve güzel bir erdem'e ulaşabilirler. Çevresindeki, hayatına dahil olan ,olmayan insanlara sevgide ,saygıda muamelede gereğince davranabilmek ,adil olmak kişinin kendisine toplumuna gösterebileceği en büyük özen ve saygıdır.

Kendisine toplumuna geleceğine iz bırakabilenler, ışık tutabilenler, adaleti sağlam insanlardır. Adaletsizlik ile itirazların isyanların yaşandığı, haksızlıkların yaygınlaştığı, hakların hakkının yendiği bu zamanlarda, topluma, huzuru, selameti kavuşturacak olan , hayatın her alanında adil olmayı hayat düsturu olarak kabul etmektir.

Hazırlayan
Ülkü AKMEŞE

DÜRÜSTLÜK

Dürüstlük, çeşitli disiplinlerde farklı yönleriyle ele alınabilen karmaşık bir kavramdır. İşte psikolojik, sosyolojik, felsefik, teolojik, ahlaki, kültürel ve bilimsel açılardan dürüstlük kavramının anlamı da çok geniştir. Dürüstlük... Dürüstlük, düşünüldüğünde herkeste çok farklı duygu ve fikirler oluşmasına karşın herkesin de onayladığı ve olumladığı bir üst değerdir...

PSİKOLOJİK OLARAK..

Dürüstlük bireyin kendi iç dünyasında ve başkalarıyla olan ilişkilerinde doğru ve dürüst olma eğilimidir. Dürüstlük, kişinin kendine ve başkalarına karşı açık ve doğru bir şekilde davranmasını sağlayarak duygusal sağlığı ve ilişkileri olumlu yönde etkiler. Bireylerin kendi düşüncelerini, duygularını ve eylemlerini gerçekçi ve doğru bir şekilde ifade etme yeteneği olarak da değerlendirilir. Psikolojik olarak dürüst olan bireyler, kendilerine ve başkalarına karşı açık, samimi, içten ve tutarlı davranma eğilimindedir. Dürüstlük, bireylerin kendi düşüncelerini, duygularını ve davranışlarını doğru bir şekilde ifade etmesi ve başkalarıyla etkileşimlerinde dürüst olması anlamına gelir. Bu, kişinin içsel uyumunu ve psikolojik sağlığını etkileyebilir. Bireylerin kendi içlerindeki dürüst tutumları karşı tarafa da aynı hal üzere bakış açısı ve yönelme oluşturur...

SOSYOLOJİK AÇIDAN...:

Dürüstlük toplumsal normların bir parçasıdır ve toplumun bireylerden beklediği doğru ve adil davranış biçimidir. Toplumda dürüstlük, güven, işbirliği ve sosyal uyumun temelini oluşturur. Dürüstlük, toplumsal ilişkilerin temel bir unsuru olarak görülür. Toplumda dürüstlük, bireyler arasındaki güveni ve sosyal bağları güçlendirir. Dürüst davranışlar, sosyal normlara uyum sağlama ve toplumun işleyişine katkıda bulunma açısından önemlidir. Dürüstlük, toplum içinde bireylerin ve grupların birbirleriyle olan ilişkilerinde doğruluk, güven ve şeffaflıkla hareket etmeleri anlamına gelir. Bu, toplumsal ilişkilerin sağlıklı işleyişini ve sosyal güveni etkiler. Kendiyle barışık ve dürüst insanların oluşturacağı topluluk ve toplumlar da aynı değeri yüceltecek ve kendi içinde uyum, ufuk ve umut sahibi olacaktır...

FELSEFİ OLARAK...:

Dürüstlük etik ve ahlaki düşünceyle ilgilenir. Dürüstlük, doğruluk ve yanlış arasındaki ahlaki bir tercihi ifade eder ve ahlaki değerlendirmelerde önemli bir rol oynar. Aristoteles ve Kant gibi filozoflar, dürüstlüğün etik ve ahlaki önemini vurgulamışlardır. Dürüstlük, gerçeklikle

uyumlu olmayı ve yanlış olmayan bir şekilde düşünmeyi ifade eder. Felsefi tartışmalarda, etik ve bilgi kuramlarında önemli bir konudur. Dürüstlük, doğruyu söyleme, gerçekleri ifade etme ve ahlaki değerlere bağlılık gibi kavramlarla ilişkilendirilir. Dürüstlük, etik ve ahlaki düşünce sistemleri içinde doğruluk, dürüstlük, adalet ve dürüst davranış ilkelerine dayanan bir erdem olarak kabul edilir.

TEOLOJİK BAKIŞ AÇISINA GÖRE...:

Dürüstlük dinlerde de en önemli bir kavramdır. Dinlerde dürüstlük, Yaratıcı'ya karşı olan bağlılığı ve başkalarına karşı sorumluluk duygusunu ifade eder. İlahi prensiplere uygun olarak dürüst yaşamak, bazı dinlerde ödüllendirilecek ve ruhsal açıdan olumlu sonuçlar getirecektir. Dürüstlük, birçok dinde önemli bir erdem olarak kabul edilir. Yaratıcıya ve insanlara karşı doğrulukla davranmak, ahlaki bir sorumluluktur.

Dürüstlük, Yaratıcı'ya karşı olan sadakat ve doğrulukla ilişkilendirilebilir. Birçok dinde, dürüstlük ilkesi, Yaratıcı'nın emirlerine uyma ve doğruyu söyleme gerekliliği olarak vurgulanır...

AHLAKİ AÇIDAN...:

Dürüstlük doğru ve yanlış ayırt etme, başkalarını kandırmama ve doğru bildiği yolda ilerleme iradesidir. Ahlaki bir erdem olarak dürüstlük, bireyin içsel değerleri ve toplumsal etik kurallarının uyumlu bir şekilde birleşmesini sağlar. Dürüstlük, etik değerlerin temel taşlarından biridir. İyi niyetle, başkalarını kandırmadan, doğruluktan ayrılmadan yaşamak ahlaki bir davranış olarak kabul edilir. Dürüstlük, insan davranışlarının doğru, adil ve etik değerlere uygun olmasını ifade eder. Ahlaki dürüstlük, başkalarına karşı doğruyu söyleme, sözünde durma, sözleşmelere sadık kalma ve dürüstlük ilkelerine uyma şeklinde tezahür eder.

KÜLTÜREL OLARAK...:

Dürüstlük farklı kültürlerde farklı şekillerde algılanarak ifade edilebilir. Bazı kültürlerde dürüstlük daha katı ve kesin kurallara dayanırken, diğerlerinde daha esnek bir şekilde yorumlanabilir. Ancak, çoğu kültürde dürüstlük erdemi olarak değerlendirilir. Kültürel olarak: Dürüstlük, bir toplumun değerleri ve normları tarafından şekillendirilir. Farklı kültürlerde dürüstlük kavramının anlamı ve vurgusu farklılık gösterebilir. Bazı kültürlerde dürüstlük, bireysel onur ve toplumsal saygınlıkla ilişkilendirilirken, diğer kültürlerde toplumsal uyum ve dayanışmayı vurgular.

BİLİMSEL AÇIDAN...:

Dürüstlük bilimsel yöntemlerde ve araştırmalarda büyük öneme sahiptir. Bilim insanları, verileri ve sonuçları manipüle etmeden doğru ve tarafsız bir şekilde sunarak güvenilir bilimsel çalışmalar yaparlar. Ve bilimsel araştırmaların temel bir prensibi olarak kabul edilir. Bilim insanları, verileri doğru bir şekilde sunma, sonuçları objektif olarak raporlama ve araştırma sürecinde dürüstlük ilkelerine bağlılık gösterme gerekliliğini taşırlar. Bilimsel çalışmalarda dürüstlük, verilerin objektif bir şekilde sunulması, sonuçların doğruluk ve güvenilirlikle sunulması anlamına gelir. Bilim dünyasında dürüstlük, güvenilir araştırma sonuçları elde etmek için hayati öneme sahiptir.

Dürüstlük, hayatın pek çok alanında temel bir değerdir ve farklı disiplinler tarafından farklı yönleriyle incelenir. Bu çok yönlü kavram, bireylerin ve toplumların sağlıklı ve uyumlu bir şekilde gelişmesine katkıda bulunur ve etik davranışın önemini vurgular. Elbette, dürüstlük kavramı her disiplinde daha kapsamlı bir şekilde incelenebilir ve farklı bakış açılarına sahip olabilir. Bu sadece genel bir anlayışı temsil etmektedir...

Bu farklı açılardan değerlendirilen dürüstlük kavramı, insan ilişkileri ve toplumun işleyişi açısından önemli bir rol oynar ve çeşitli disiplinlerde sürekli olarak incelenir...

Hazırlayan

Peri'han TAŞDEMİR TAYLI

SORUMLULUK

Ahlaki ve felsefi yönden sorumluluk; Genel olarak ahlaki sorumluluk insanların şuurlu ve özgür olarak yapmış oldukları bütün fiillerin faileri olarak sonuçlarını göze almayı ve üstlenmeyi ifade eden değerdir. Yaptığı iş ile ilgili soru sorulduğunda yetkin bir şekilde cevap verebilendir. Akıl ve irade sahibi her insanın yaptığı eylemlerden ve niyetlerinden sorumludur bu bağlamda sorumluluğun biri kasıt ve niyet için diğeri de kasıt ve niyetin sonucu olan fiil olmak üzere iki boyutu vardır fiillerde ahlaki açıdan önemli olan niyet ve maksattır. Sorumluluğunu üstlendiği veya sorumlu olduğu görevleri hakkıyla yerine getirmeli ve çevresine örnek olmalı.

Dini yönden sorumluluklarımız; kul olarak kulluk sözleşmesini yaptığımız günden beri mükellef olup teklif edilen görevleri Emir ve yasakları kabul etmişiz demektir bir söz vardır müddeyi iddiasını ispatla mükelleftir diye... Her alanda sözle birlikte davranışlarımızla asıl belli ederiz sorumluluklarımızı yani amellerimizle... Yüce yaratıcının bizden istedikleri zaten bütün sorumlu olduğumuz görevleri içine topluyor.. hayat kitabımız Kur'an'da tek tek yazıyor emirleri yasakları tavsiyeleri ruhsatları.. Rabbimizin övdüğü muttakilik aslında; sorumlu davranmak aldığı sorumlulukları hakkıyla yerine getirmek demektir.

Vicdani yönden; Birey veya toplum olarak herhangi bir olay ve davranışın sonuçları konusunda kendisini sorumlu görmese bile vicdani bir duygulanım ve davranış içine girebilir. Yardıma ihtiyacı olan bir hasta veya yaşlı engelli olabilir bu kişilere yardım etmek yasalarca zorunlu olmasa da kişi vicdanen yardım etmek sorumluluğundadır. Vicdan sahibi bir kişi gücü dahilinde yardım etmediğinde manen rahatsız olur. İnsanın sorumluluk ve vicdan sahibi olması kendisini gerçek anlamda özgür hissetmesiyle doğru orantılıdır. Fakat vicdan sorumluluktan farklı olarak özgürlükten daha bağımsız bir seyir izler. Sorumluluk ise mutlak anlamda özgürlüğü, özgür olmayı gerektirir. Özgürlük olmadan sorumluluk olamaz. Nasıl ki esirler tutsaklar dini görevlerinde bile mükellef tutulmuyorsa diğeri sorumluluklarında da mesuliyetleri azalabiliyor veya hiç kalmıyor.

Sosyolojik olarak; toplumun temel taşı bireyler kendi adına veya toplum adına ne yapıyorlarsa en iyisini en güzelini yapmaya odaklanmalılar. Sorumluluklarını üstlendikleri görev artık şahsi olmaktan çıkmış topluma mal olacak demektir aksi halde sıkıntılar sorunlar şikayetler ardı ardına gelir huzur ve emniyet sarsılmaya başlar.

Hazırlayan
Zerafet YALÇIN

DİĞERKAMLIK ALT DEĞERLERİ

ŞİFA

Şifa, insanoğlunun en derin arzularından biridir ve farklı bakış açılarından ele alındığında zengin bir anlam taşır.

Psikolojide şifa; zihinsel ve duygusal iyileşmeyi ifade eder. Kişinin içsel sıkıntılarını, travmalarını veya stresini atlatması ve sağlıklı bir zihin durumuna ulaşması anlamına gelir. Psikolojik şifa, terapi, danışmanlık ve destek gibi yöntemlerle elde edilebilir. Bu noktadaki şifa esasen bütün bağlamları da kapsar, ruhsal yolculukların adı çeşitli inanışların altında değişiklik arzeder, nefis terbiyesiyle, Nirvana'ya ulaşma isteği, bilimsel manada da Psikoloji ruh bilimiyle egosal arınış gerçekleşir.

Sosyal olarak şifa, toplumun bireylerin fiziksel, zihinsel ve duygusal ihtiyaçlarını karşılamak için sağladığı sosyal ve sağlık hizmetleridir. Bu, hastaneler, klinikler, sosyal yardım kuruluşları ve diğer toplumsal destek sistemleri aracılığıyla gerçekleştirilebilir. Toplumun sosyal dayanışması ve eşitlikçi yapı, şifanın etkili bir şekilde sağlanmasını destekler.

Felsefi anlamda şifa; İnsanın varoluşsal krizlerini aşma ve içsel huzura erişme sürecini ifade eder. Felsefede şifa, insanın hayatın anlamını sorgulaması, anlam arayışı ve anlam verme çabalarıyla ilişkilidir. Bu anlamda şifa, insanın ruhsal olarak olgunlaşması ve yaşamın anlamını bulma çabasını içerir.

Dini ve teolojik anlamda şifa; Yaratıcıyla bağlantılı bir inançla güçlenen ve umutla dolan kalplerde bazı ritüeller yoluyla şifa yeşerir. Dualar, içten gelen bir yakarıyla semalara yükselir ve gönlümüze gökten bir ilahi dokunuşla karşılık bulur. İbadetler, içsel huzura giden yolculukta bir rehberdir. Dini değerler, yüreklerimizi affetme, sevgi ve merhametle dolduran birer incitanelerine dönüşür ve bu bağlamda bireyler hızla iyileşir.

Ahlaki şifa, yüreğimize insancıl değerlerin tohumlarını ekme çabasıdır. Mesela empati ve sevgi, kalbimizin en güzel bahçesini oluşturur. Fedakarlık, vicdanımızın kılavuzluğunda kendi benliğimizi aşma yolunda bir hedeftir. İyi niyetle el ele verir, adaletin ve iyiliğin kanatları altında kucaklaşırız. Bireyin etik değerlere uygun olarak doğru davranışları sergilemesi ve başkalarına karşı merhametli olmasıyla ilgilidir. Örneğin, bir kişi başkalarının acılarına empatiyle yaklaşarak ve onlara yardım ederek, ahlaki şifaya katkıda bulunabilir. Bu yönde şifa yüreğimize insancıl değerlerin tohumlarını ekme çabasıdır. Empati ve sevgi, kalbimizin en güzel bahçesini oluşturur. Fedakarlık, vicdanımızın kılavuzluğunda kendi benliğimizi aşma yolunda bir hedeftir. İyi niyetle el ele verir, adaletin ve iyiliğin kanatları altında kucaklaşırız.

Farklı kültürlerde şifa; o kültürün inançları, ritüelleri ve gelenekleriyle ilişkilidir. Şifa uygulamaları, geleneksel tıp, şamanizm veya diğer kültürel yöntemlere bağlı olarak farklılık gösterebilir. Yerel gelenekler ve inançlarla şekillenir. Örneğin, bazı kültürlerde doğal bitkiler, doğal yağlar ve ritüellerle tedavi edilen hastalıklar, kültürel şifaya örnek olarak gösterilebilir.

Farklı kültürler, şifayı kendi renkleri ve tınılarıyla anlatır. Gelenekler, bilgeliklerini nesilden nesile taşıyan birer hazinedir. Ritüeller, ruhumuzun derinliklerine iner ve bizi köklerimize bağlar. Fedakarlık, kültürel mirasımızın yüreklerde sonsuza dek süren bir melodisi olur.

Bilimde şifa, fiziksel, zihinsel ve duygusal rahatlama veya iyileşme süreçlerinin objektif ve kanıta dayalı şekilde incelenmesini ifade eder. Tıp, psikoloji ve diğer bilimsel disiplinler, şifaya yönelik araştırmalara odaklanır.

Mesela, tıp biliminde kullanılan ilaçlar ve tedavi yöntemleriyle bir hastalığın tedavi edilmesi bilimsel şifaya örnek olabilir.

Her bir açıdan, şifa kavramı farklı bakış açılarıyla ele alınarak anlaşılmalıdır. Psikoloji, sosyoloji, felsefe, dinler, ahlak, kültür ve bilim gibi alanlardaki farklı bakış açıları, şifayı anlamak için bize zengin bir perspektif sunar.

Toparlayıcı olarak, şifa kavramı, insanlığın ortak arzusu ve en güçlü bağlantısıdır. Psikolojik, sosyolojik, felsefik, dini/teolojik, ahlaki, kültürel ve bilimsel açılardan ele alındığında, şifa bizi insanlığın evrensel bir dilinde buluşturur. Diğergamlık, bu şifanın en kıymetli mücevheridir; içten gelen sevgi ve özgecilikle birbirimize dokunduğumuzda, yüreklerimizdeki kırgınlıkları iyileştirir ve ruhumuzu sonsuz bir umutla doldurur. Şifa, insanlığın kucaklaştığı, anlamın bulunduğu, sevginin ve merhametin göçtüğü kutsal bir zemindir.

Hazırlayan
Hanife DUYAR

FEDAKARLIK

Fedakarlık, insanlığın en değerli erdemlerinden biridir ve farklı bakış açılarından ele alındığında derin bir anlam taşır... Tüm bu farklı perspektiflerden baktığımız zaman önemi daha da açık bir şekilde anlaşılır. Şimdi de psikolojik, sosyolojik, felsefik, dini/teolojik, ahlaki, kültürel ve bilimsel açılardan fedakarlığı daha detaylıca anlamaya çalışalım...:

PSİKOLOJİK AÇIDAN:

Psikolojik fedakarlık, bir kişinin kendi ihtiyaçlarını ve çıkarlarını bir kenara bırakarak, başkalarının ihtiyaçlarına ve refahına öncelik vermesini ifade eder. Bu tür fedakarlık, duygusal bağlar ve empati gibi insanlar arası ilişkilerde önemli bir rol oynar. Bir kişi, ailesine veya arkadaşlarına yardımcı olmak için zamanını ve enerjisini adayarak psikolojik anlamda içsel doyum sağlayabilir. Örneğin, bir birey, sevdiği birini mutlu etmek için kendi rahatını veya çıkarlarını göz ardı edebilir ve böylece duygusal tatmin ve bağlılık hissi kazanabilir. Bir kişi, sevdikleri için kişisel çıkarlarını göz ardı ederek diğergamlı, empati ve anlayışla hareket eder. Psikolojik fedakarlık, kişinin içsel huzuru için önemli bir yoldur. Özverili davranışlar, kişinin duygusal bağlarını güçlendirir ve karşılıklı güvenin temelini oluşturur. Bir arkadaşının sıkıntılarına kulak vermek, bir aile üyesine destek olmak veya bir iş arkadaşının zor zamanlarında yardım etmek, psikolojik fedakarlığın güzel örneklerindendir.

SOSYOLOJİK AÇIDAN:

Sosyolojik fedakarlık, toplum içindeki bireylerin birbirlerine yardımcı olmak için gösterdiği özveri ve dayanışmayı ifade eder. Toplumun dayanışması ve işleyişi fedakarlığı etkiler. Bu tür fedakarlık, toplumun birlik ve beraberliğini güçlendirir ve daha iyi bir sosyal düzenin inşasına katkıda bulunur. Örneğin, gönüllü çalışmalar, hayır kurumlarına bağış yapmak, destek vermek, toplumun ihtiyaçlarına karşı sosyal sorumluluk bilinciyle hareket etmek ve samimiyetle gönüllü olarak etkin çalışmalarda bulunmak vb... sosyolojik fedakarlığın en güzel ve yapıcı örnekleridir... Toplumsal ilişkilerde gösterilen fedakarlık, insanları birbirine bağlar ve sosyal uyumu, birliği ve dayanışmayı artırır. Toplumun çeşitli katmanlarında gördüğümüz özverili hareketler, toplumun bütünlüğünü güçlendirir, gücüne güç katar...

FELSEFİK AÇIDAN:

Felsefi anlamda fedakârlık, bireyin kendi çıkarlarından feragat ederek, kendini de aşarak salt iyilik için gayret göstererek çaba sarf etmesi, başkalarının ihtiyaçlarını ve/ya daha yüksek değerleri gözetmesini ifade eder. Bu tür fedakârlık, özgecilik ve etik değerlerle bağlantılıdır.

Filozoflar, bireyin kendi çıkarları ile diğerlerinin iyiliği arasında denge kurması gerektiğini, fedakarlığın insanın varoluşsal sorularına cevap arayışında bir yol olduğunu düşünürler. Fedakârlık, bireyin içsel dinginliğini bulmasına ve hayatın anlamını keşfetmesine yardımcı olur. Felsefi fedakârlık, bireyin kendi çıkarları ile başkalarının ihtiyaçları arasındaki dengeyi sağlama çabası olarak düşünülebilir. Fedakârlık, bireyin etik sorumluluklarını yerine getirmesini ve ahlaki değerleri gözetmesini de teşvik eder.

DİNİ/TEOLOJİK AÇIDAN:

Dini veya teolojik açıdan fedakârlık, Yaratıcı 'ya veya bir inanca olan bağlılıkla ilişkili olarak, başkalarının ihtiyaçlarını gözetmek, anlamlandırmak, desteğini sunmak ve onlara yardım etme eylemini ifade eder veya teolojik açıdan fedakarlık, bir inanca olan bağlılıkla birlikte, ruhsal ve manevi bir yükselişi ifade eder. Dinlerdeki fedakârlık, Yaratıcı'ya ibadet ederken veya başkalarının ihtiyaçlarını karşılayarak ruhsal gelişmeyi, bilinç seviyesini, iyiliği ve sevgiyi artırmayı amaçlar. Örneğin, bir dini topluluk içinde, sadaka vermek veya yardıma muhtaç kişilere yardım etmek, elinden tutmak, düşeni kaldırmak, sokakta ve yolda kalanlara, yetime/öksüze/ dullara sahip çıkmak ve kol kanat germek vb... dini fedakarlık örnekleridir. Dinlerde fedakarlık, insanın inançlarını yaşama geçirerek başkalarına yardım etmesi ve sevgiyle hareket etmesi anlamına gelir. Dini fedakarlık, Yaratıcı'ya ibadet etmenin yanı sıra, insanlara karşı adil, dengeli, merhametli ve hoşgörülü olmayı da içerir.

AHLAKİ AÇIDAN:

Ahlaki fedakarlık, bireyin etik değerlerle uyumlu olarak, başkalarının iyiliği için kendi çıkarlarını göz ardı etme eylemidir veya başkalarını kendi nefsine tercih etmesi hâlidir.... Bu tür fedakarlık, dürüstlük, adalet, özveri ve merhamet gibi daha bir çok ahlaki değerlerin önemini vurgular. Ahlaki fedakarlık, insanların birbirlerine destek olması ve etik değerlere uygun davranmasıyla ahlaki ilkelere uygun hareket etmeyi içerir.

Ahlaki fedakarlık, insanın vicdanına uygun davranmak ve doğrulukla hareket etmekle ilgili bir erdemdir. Bir kişi, ahlaki değerlere uygun olarak dürüst, adaletli, özverili, dengeli, hoşgörülü ve merhametli davranarak fedakarlık yapabilir... Ki bu şekilde yapılan fedakarlık da en erdemli olanıdır.

KÜLTÜREL AÇIDAN:

Farklı kültürlerde fedakarlık, o kültürün değerleri, gelenekleri, inançları ve normları doğrultusunda şekillenir. Bazı kültürlerde aileye veya topluma yönelik fedakarlık önemli bir rol oy-

narken, diğer kültürlerde farklı değerler ön plana çıkabilir ve durum tam tersi olduğu halde erdemli karşılanabilir... Örneğin, bir kültürde ailenin ihtiyaçlarını karşılamak için bireyler bir araya gelerek fedakarlık yaparken, başka bir kültürde toplumun refahına katkı sağlamak için özgeci davranışlar sergilenir.

Fedakarlık, kültürel mirasın bir parçasıdır ve toplumun bütünlüğünü ve dayanışmasını gerçekleştiren bir köprü gibidir...

BİLİMSEL AÇIDAN:

Bilimsel açıdan fedakarlık, insan davranışlarının araştırılması, anlaşılması ve yorumlanmasında incelenir ve değerlendirilir. Davranışsal ekonomi ve sosyal psikoloji gibi alanlarda, insanların neden ve nasıl fedakarlık yaptığı bilimsel olarak araştırılır. Bilimsel olarak, fedakarlık davranışının arkasında çeşitli etkenler, motivasyonlar ve sosyal etkileşimler yatar. Tüm bu veriler eşliğinde yapılan gizlem ve deneyler fedakarlığın amaç, hedef, süreç ve sonuç durumlarını böylelikle ortaya koyar.

Sonuç olarak fedakarlık kavramını değerlendirdiğimiz zaman, insanların kendi çıkarlarını bir kenara bırakarak başkalarının ihtiyaçlarını ve refahını gözetmesini ve kendi dışındaki canlılara verdiği değer ve önemi ifade eder. Psikolojik açıdan, kişisel bağlar, manevi enerji ve duygusal doyumla ilişkilidir. Sosyolojik açıdan, toplumsal dayanışmayı, birlikteliği ve sosyal faydayı destekler. Felsefi açıdan, özgecilik ve etik değerlerle ilişkilidir. Dini ve teolojik açıdan, ruhsal gelişmeyi, maneviyatın yücelmesini ve sevgiyi artırmayı amaçlar. Ahlaki açıdan, etik değerlere uygun davranışlar sergilemeyi ve ideal bir toplum imar etmeyi içerir. Kültürel açıdan, farklı kültürlerin değerleri ve normları doğrultusunda uyum anlayış ve birlik yapısı şekillenir. Bilimsel açıdan, insan davranışlarının anlaşılmasında ve yorumlanmasında, dolayısıyla da bu gerçekler doğrultusunda gelişim adımları atılmasında önemli bir rol oynar.... Tüm bu açılardan bakıldığında, fedakarlık, insanların daha iyi bir dünya oluşturma ve birbirlerine destek olma arzusunu yansıtan, değişim ve dönüşüm için gereken adımların atılmasına vesile olan bir yapıtaşısı değerdir.

Fedakarlık diğer bütün değerler gibi her insan için önemli olmakla birlikte, insan ve insanlarsı her türlü maddi manevi ilişkilerin sağlıklı bir şekilde sürdürülebilirliği açısından da birleştirici güçlü bir etkidir. Bir nevi iyilik köprüsüdür.

Hazırlayan

Peri'han TAŞDEMİR TAYLI

PAYLAŞIMCILIK

PSİKOLOJİK VE SOSYOLOJİK AÇIDAN PAYLAŞMAK

Hiç kimse paylaşmayı annesinin karnında öğrenmez, paylaşmayı öğrenmek sonradan kazanılan ve geliştirilen bir kavramdır. Bu yüzden her çocuk paylaşmayı deneyimleyerek, yaşayarak ve çevresindeki olan biteni gözlemleyerek öğrenir. Bu konuda gerek ebeveynlerin gerekse öğretmenlerin rehberlik etmeye ihtiyaçları vardır. Bu konuda çocuğa baskı uygulayıp zorlamak ters etki yaratabilir. Bunun yerine şimdi hep beraber arabalarınla oyun oynayalım arkadaşına hangi oyuncuğunu vermek istersin? Bunu mu? Diğerini mi? Böylece çocuk karar verme ve seçim yapmada inisiyatifinin kendinde olduğunu hisseder, oyuncaklar ona aittir ve karar verme, kontrol etme yetisi hala ondadır. Olumlu pekiştirmeler ile davranışın geri bildirim olarak verilmesi gereklidir. Bu keyifli oyun ve geri bildirimler çocuğun özgüven duygusunun desteklenmesinin yanı sıra paylaşmanın, birlikte oyun oynamanın olumlu yanlarını da gösterir. Böylece çocuk paylaşmayı öğrenir ve paylaşarak oynamanın zevkine varır. Paylaşmanın verdiği mutluluğu ve hazzı hisseder.

-Paylaşmanın az olduğu toplumlarda bireyin karşılaştığı sorunlara karşı mücadele etmede zorlandığı, toplum içinde yalnızlaşma hissine kapıldığı ve neticede ortaya çıkan anomik durumun bir hastalık gibi toplumun tümüne sirayet ettiği görülmektedir. Sosyal gerçekliğe dayanarak toplumu oluşturan bireyler arasında mutsuzluğu ve yalnızlığı gidermede başrolü oynadığını sosyolojik veriler bize göstermektedir. İnsanların başkalarıyla yaşamak zorunda olduklarını ve bunun sonucunda diğer insanlar arasında işbirliği ve paylaşma içerisinde olması gereklidir. Bunun en güzel örneği atalarımızın da dediği gibi:

“Komşu komşunun külüne muhtaçtır.”

FELSEFİ VE AHLAKİ AÇIDAN PAYLAŞMAK

Paylaşmak; sadece somut anlamıyla maddi imkanlardan feragat etmenin yanında, manevi değerlerin de bölüşümünden meydana gelir. Böyle olması paylaşımı maddi ve manevi gereksinimleri dengeleyen değerli bir eylem kılar. Bu eylem elbette toplumsal refah için oldukça önemlidir. Günümüz en önemli sorunlarından biri olan yoksulluk neredeyse küresel boyutlarda yaşanır. Yoksulluk sorunu aslında diğer birçok sorunun ana nedenini oluşturur. Toplumdaki suç oranlarının artması, aile yapısının bozulması, çocuk işçi gibi sorunların temelinde yoksulluk vardır. Refah ortamının sağlanabilmesi için uygulanan politikalar genellikle yoksulluk sorununa yöneliktir, bununla birlikte sivil toplum kuruluşlarının çalışma alanında yoksullukla mücadele önemli bir yer kaplar. Bunların hepsi paylaşmakla ilgilidir.

Paylaşma eylemi kimi zaman bir işi veya kişiye zamanını feda etmek anlamında kullanılırken kimi zamansa maddi anlamda paranı paylaşmak anlamında da kullanılmaktadır. Her durumda paylaşmak birçok anlam taşıyor ve biz hep farklı anlamlarda kullanıyoruz. Aslında paylaşma eylemi günümüzün bir parçası olmuş durumda.

Bu noktada paylaşmak eyleminin size katkı sağladığı anlamında kullanılması kilit rol oynamaktadır.

-Paylaşmakla Hareket Edin-

- 1.Kasada çocuklu veya yaşlı insanlara yerinizi verin.
- 2.Komşunuza yaptığınız yemeklerden ikram edin.
- 3.Okuduğunuz işinize yaramayan kitapları kütüphaneye verin.
- 4.Hep marketlerden değil de mahalle bakkallarından da alışveriş yapın.

DİNİ AÇIDAN PAYLAŞMANIN ÖNEMİ

Paylaşımın en uygun karşılığını şerri hukukta görebiliriz. Zira inancımız paylaşımın nasıl olacağını net bir şekilde açıklamıştır. Zekat, kişinin mal varlığına göre ayarlandığı için aslında yoksulluğu ortadan kaldıracabilecek bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Küresel sömürge sisteminde fakirden zengine doğru sermaye akışını sağlayan faiz kavramına karşılık zekat, zenginden fakire doğru akışı sağlayarak toplumsal dengeyi sağlayabilecek yegane uygulamadır. Zekat yoksulluk temelli sorunları en aza indiren uygulamadır.

İslam dininde sadece zekat değil, sadaka, fitre, fidye de vardır. Müslümanların kendi yaptırdığı nimetlerden kardeşlerinin de faydalanmasını sağlaması gerekir. Bir toplumda dayanışma, yardımlaşma, paylaşma ne kadar çok olursa o toplumda o kadar saadet ve bereket olur. Hz. Muhammed s.a.(v.) bir hadisinde

“Komşusu açken tok yatan bizden değildir.” demiştir.

Aslında bütün yönleriyle paylaşmak hayatımızın bir parçasıdır. Paylaşmadan yaşamımızı sürdürmemizin bir imkanı yoktur. O yüzden Yunus Emre’nin dediği gibi;

**“Bölüşürsek tok oluruz,
Bölersek yok oluruz.”**

**Hazırlayan
Hale ÖZBEK**

CÖMERTLİK

PSİKOLOJİK AÇIDAN CÖMERTLİK

İnsanın iyilik halini artıran faktörler arasında erdemler başta gelir. Bağışlayıcılık, merhamet ya da cömertlik gibi. İyi bir yaşamın ne olduğu konusunda her disiplin kendi içinde sorular sormuş ve kendi yanıtlarını üretmiştir. Cömertliğin temel taşı empatidir. Empati sayesinde başkalarının acıları ile bağlantı kurar ve onlara yardım etme motivasyonu hissederiz. Bu sayede cömertlik varlığa kavuşur. Cömertlik için ilk gereksinim empati sahibi olabilmektir. Cömert olabilmemiz için empati nasıl gerekliyse empati için de dikkat gereklidir. Sürekli yeni bilgi akışına maruz kaldığımız bilgi çağında empati kurabilmek için dikkatimizi vermek kendi başına bir cömertlik eylemi haline gelmiş durumda. Etrafımızdaki insanlara cömert olabilmemiz için onlara tüm dikkatimizi verebilmemiz de gerekiyor. Vermeye dikkatimizle başlamak cömertliğimizi derinden etkiliyor çünkü verici olmamız için gereken empatiyi kuracak zaman ve dikkati bulmak kritik öneme sahip.

Ayrıca kişinin kendine karşı cömert olmasının bir başka yansıması ise ihtiyaçlarını ya da kırlıganlıklarını paylaşmak ve destek almak konusunda kendine izin verebilmesidir.

Güven duygusu yeterince gelişmeyenler, sahip olduklarını paylaştıklarında güvende olamayacakları yanılgısına düşerler. Mallarından verdiklerinde, kendilerinin ihtiyacı olup zor durumda kalacaklarını; sevgi ve ilgilerinden verdiklerinde de egolarının aç kalacağını ya da kendilerinin onur ve saygınlığını kaybedeceklerini zannederler ki her ikisi de kendilerine, çevrelerine ve her şeyden de önemlisi Yaratıcı'ya duydukları güvensizlik meselesinden kaynaklanır. İlgi-de, sevgide ve malda cömert olmak; güvenli, kendinden emin ve sağlam karakterli insanların özelliğidir.

SOSYOLOJİK AÇIDAN CÖMERTLİK

Veren insan etkin insandır. Çünkü etrafından daima saygı ve sevgi görür. İtibar ve izzet sahibidir. Bu bakımdan söze başlayınca sözü dinlenir, bir iş yapınca yaptığı işe değer verilir. Sosyolojik bir vakıa olarak denilebilir ki, toplumlarda merkez insanların, toplayıcı şahsiyetlerin ve başarılı liderlerin ortak özelliklerinden birisi, istisnasız hepsinin cömert oluşudur. Rabbimiz cömert şahsiyetleri bereketli bir tohuma benzetir; hem de yedi başak veren ve her başakta yüz tane barındıran bir tohuma. Bu benzetme, âdeta bir insanın cömertlik sayesinde kendini kat be kat artırmasının güzel bir tablosu gibidir. Vermek gelişmektir, kendini başka gönüllerde, mekanlarda ve zamanlarda çoğaltma iksiridir. Cömertlerin yüzü güleç ve gönlü ferahdır. Sözleri tatlı, ıslah edici ve huzur yükleyicidir. Bu özellikleriyle verici şahsiyetler, etraflarına daima

pozitif enerji yayarlar. Bu enerji söz ve davranışlarında ve hatta sükutlarında bile ortaya çıkar ve muhataplarını etki altına alırlar. Nitekim kültürümüzde “Cömerdin yemeği şifa; cimrinin yemeği ise dert olur” denilmiştir.

Verici bir kişilikte birçok güzellikler bir araya toplanır. Bolluk bilincine sahip olduğundan her şeye ve herkese güzel bakar. Herkesin iyiliğini ister. Başkalarının başarıları, artıları ve güzelikleri onu rahatsız etmez. Sevgi verir, sevgi alır; saygı gösterir, saygı görür. Gönül genişliğine sahip olduğundan gam ve keder onda kalıcı değildir. Herkes hakkında iyi düşünür.

Vermenin zıddı olan cimrilik ise, kişiliğin kendi içinde kilitlenme halidir. Bu şekilde kendine kilit vuran şahsiyetlerde huzurdan eser yoktur. Daima streslidirler. Duygusal zekâları gelişmediğinden kendileriyle ve çevreleriyle barışık değillerdir. Yüzleri gülmez, asık suratlıdırlar; kıskançlık girdabına doğru hızla yol alırlar. Böyleleri ile hiç kimse dostluk, arkadaşlık, ortaklık ve aile hayatı kurmak istemez. Kalabalıklar içinde bile olsalar hakikatte yalnız yaşarlar. Zira paylaşmak onlara göre değildir. Kimsenin gönül evine misafir olamazlar.

FELSEFİ AÇIDAN CÖMERTLİK

Cömertlik, bir konuda ihtiyacı olan bir alana ya da varlığa gereken şekilde kendisinde olan-
dan hiç düşünmeden, ihtiyacın baz alınarak yapıldığı bir yardımlaşma çeşidini tanımlayan
erdemsel bir kavramdır. Yani kendisinde iki tane olan bir eşyadan bir başkasında hiç yoksa ve
O'nun ihtiyacı varsa ve iki tane olanda hiç düşünmeden ihtiyacı söz konusu olduğu için ken-
disindeki iki taneden birini veriyorsa o zaman bu cömertliktir, hatta kendisindeki bir taneyi
de iki bölerek vermek daha da cömert olmak anlamına gelir. Bunu bir yaşam tarzı haline geti-
ren varlıklar artık cömertliğin ne kadar huzur verici bir erdem olduğunu anlarlar. Başkalarına
yardım etmek, onları mutlu etmek huzura sebep olan başlıca etkenlerden biridir diyebiliriz ve
cömertlik bu anlamda oldukça elverişli bir erdemdir

Ancak kendisinde bilgi ve tecrübe olduğu halde, sırf bunu kendince anlamsız sebepler dü-
şünerek yapmaması, bu anlamda cömertliğin tersi bir eylem olarak anlaşılabilir. Cömertlik
zıddı olan pintiliği tamamen yok eden erdemsal bir özelliktir. Dünya hayatının geçiciliği gibi
gerçekler söz konusu iken varlıkların kendilerine zarar gelmeyecek şekilde cömertçe davran-
maları her zaman onların yararına olacaktır. Nitekim erdemsal olarak varlıkların kendilerinin
faydalı olduğunu hissettirmesinden, gerçekten ilgili alanlara ya da varlıklara faydalı olmasına
kadar birçok güzel sonuçları yaşatır. Farabi'ye göre âlemde mükemmel bir düzen vardır. Bu
mükemmel düzenin sebebi de Allah'ın cömertliği ve adaletidir. Filozof, âlemi tek bir şahıs gibi
değerlendirerek insan organizması ile mukayese etmektedir.

AHLAKİ AÇIDAN CÖMERTLİK

Cömertlik, ruhun bir melekesidir. İnsanları, muhtaç olanlara vermeye, ihsanda bulunmaya sevk eder. Bu melekeye sahip olan kişi, ferdi ve içtimai alanda lüzumlu olan her şeye yardım eder. Hiçbir kimsenin zorlaması olmadan ihsanda bulunmayı can ve gönülden ister.

Cömertlik, cömertlik edenlere üstün bir ahlâk kazandırmaktadır. Cömertlik, cömertlik edilen kimseleri muhtaçlıktan kurtarmakta ve fakirlik problemini kesinlikle çözmektedir. Toplumda zengin-fakir çatışmasını önlemekte ve sevgi ortamı oluşturmaktadır. İnsanları hem birbirlerine hem de Allah'a yaklaştırmaktadır. Cömertlik edilmediğinde ise toplumun düzeni bozulmakta ve büyük tehlikeler ortaya çıkmaktadır. O halde insanlar, Allah'ın verdiği maddî ve manevî nimetleri ile Allah yolunda cömertlik etmelidir. İslam ahlâkına göre cömert olabilmek için başkalarına yardım etmek yeterli değildir. Ayrıca bu yardımın isteyerek ve seve seve yapılması gerekir. Çünkü diğer bütün ahlâkî faziletler gibi cömertlik de insanda bir huy ve meleke haline gelmekle kazanılmış olur. Bu sebeple ara sıra veya isteksiz olarak ya da zorla iyilik yapan bir kimse cömert sayılmaz. Buna karşılık iyilik yapma niyet ve iradesi taşıdığı halde bunu gerçekleştirme imkânına sahip olmayan insan cömert sayılır.

Allah Teala cömerttir, ihsan sahibidir; cömertliği ve yüksek ahlakı sever. Güzel ahlak; Güler yüzlülük, cömertlik ve kimseyi üzmemek demektir.

Mürüvvet yani İnsanlık dört sütun üzerinde durur;

- Cömertlik
- Güzel ahlak
- Tevazu
- Şükür

DİNİ AÇIDAN CÖMERTLİK

Dinde cömertlik hiçbir karşılık beklemeden Allah yolunda, yalnız Allah sevgisi için canını vermektir. Mal, insanoğluna bir fayda için verilmiştir. O malı saklayıp faydalı bir işte kullanmamak cimrilik olur. Faydalı işler, dinin ve mürüvvetin verilmesini iyi gördüğü şeylerdir. Dünyalık ele geçirmek veya nefsin kötü arzularına kavuşmak için vermek de cömertlik sayılmaz. Hiçbir karşılık beklemeden dünyalık vermek malda cömertliktir. Dinde cömertlik ise, yine hiçbir karşılık beklemeden Allah yolunda, yalnız Allah sevgisi için canını vermektir.

Kur'an'da cömertlik öncelikle Allah'ın sıfatları arasında gösterilmiştir. Allah sonsuz lütuf ve kerem sahibidir.

Cömert, gayrimüslim bile olsa, Cehennemdeki azabı, diğer kâfirlerinki kadar şiddetli olmaz.

Hadis-i şerifte buyuruldu ki: Cömert kâfir, Cehenneme girerken, Allah Teâlâ, Cehennemde vazifeli meleklerin en büyüğü olan Malike, "Bunu, dünyadaki cömertliği nispetinde Cehennemin azabı hafif olan tarafına koy" buyurur.

Siz hayra ne harcarsanız, Allah onun yerine başkasını verir. Bir anlamda el açıklığı diye ifade edilebilecek olan kerem, gerekeni gereken yerde gönül rızası ile harcamak demektir. Cömertlik de böylesi bir iyilik severliktir. İnfak ise, dinimizin hayır olarak bildirdiği herhangi bir yolda mal sarfetmek demektir. Allah Teâlâ, iyilik ve infakın, hiçbir kimse için "Acaba sonuçsuz kalır mı" diye bir kuşku konusu olmaması gerektiğini belirtmekte, hayır olarak harcanacak her şeye, onun yerine geçmek üzere bir karşılık vereceğini bu ayette bildirmektedir.

Cömerdin kazancı, malı bereketli olur. Cömertliği nispetinde malı artar. Misafirin rızkı ile geldiği, kırk gün bereket bıraktığı, sadaka vermekle malın eksilmeyeceği hadis-i şeriflerde bildirilmiştir. Cömert olmaya çalışmalı, cimrilikten sakınmalıdır! Hadis-i şerifte buyuruldu ki: Aman cimrilikten son derece sakının! Sizden öncekileri cimrilik helak etmiştir.

(Cömertlik, dalları dünyaya sarkmış bir Cennet ağacıdır. Kim bu ağacın bir dalına tutunursa, bu dal onu Cennete götürür. Cimrilik de dalları dünyaya sarkan Cehennem ağacıdır. Bu dalın birine yapışan, Cehenneme gider.) [Beyheki]

(Ben kefilim ki, cömert Cennete cimri Cehenneme girecektir.) [Isfahanı]

Cömertlik, hiçbir karşılık beklemeden ihsanda, bağışta bulunmak demektir. Teşekkür edilmeyi, övülmeyi istemek de cömertliğe yakışmaz. Cimrilik ve cömertliğin ölçüsü insandan insana değişir. Mesela bazı şeyler, fakir için normal karşılanırken zengin için ayıplanır. Yabancılar normal karşılarlarken aile efradı onu ayıplar. Gençlere normal olan bir husus, ihtiyar için hoş görülmez.

Zaman icabı, ileride bir sıkıntıya düşmemek için malı, parayı saklamak, avam için cimrilik sayılmazsa da ilim ehli Salih kimseler için cimriliktir. Dinin ve mürüvvetin icaplarını yerine getiren cimrilikten kurtulursa da cömert sayılmaz.

Rabbimizin Kur'an'da emrettiği cömertlik, kişinin kalp âlemine güzel haslet kazandırır. Öncelikle cömert kişiyi Allah sever ve kullarına sevdendir. Cömert kişi cennete yakın, cehennemden uzak olur. Cömertliğin asıl sahibi ve Kerim (ihsanı bol, sonsuz cömert) olan Allah Teâlâ hakkında Peygamber Efendimiz (sav), "Allah Teâlâ Cevaddır, yani cömert ve ihsan sahibidir. Bu sebeple cömertliği sever." demiştir.

Hazırlayan
Serpil BİLGİÇ
Papatya Atölyesi

MANEVİ KAZANIMLAR ALT DEĞERLERİ:

SABIR

Hayvanlar dürtüleri sayesinde yaşamlarını sürdürmektedirler. İnsanlarda dürtülerle donatılmıştır. Fakat hayvanlardan farklı olarak İnsanlarda dürtülerin yanında irade de yüklenmiştir. İnsanda her an olumlu veya olumsuz dürtü ve arzular oluşabilmektedir. İnsanlar iradeleri sayesinde arzularını erteleyebilmektedirler. Bu arzu ve istekleri erteleyebilmek ve bekleyebilmek sabırla öğrenebiliriz. Sabır bir zorluk karşısında mücadele etmeyi bazı olay ve durumlarda bekleyebilmeyi gerektirir. Dürtüsel yönümüzün farkında olarak arzu ve isteklerimizi sabırla erteleyebilmek bir olgunluğa erişme göstergesidir. Bu olgunluk ise mertebemizi yükselterek bizi başarıya ulaştırmaktadır.

Başarıya ulaşmak için rahatımızın bozulması gerekebilir, mücadelemiz ağır olabilir. Hz. Mevlana'nın dediği gibi "Hamdım, Piştim, Yandım Elhamdulillah" diyerek olgunluğa ve başarıya ulaşmanın kolay olmadığını anlatmaktadır. Mücadelemiz ne kadar ağır olursa ulaşacağımız noktaya daha sağlam, daha tecrübeli, daha başarılı olarak ulaşabiliriz. Acı, zorluk gibi duygular bilinçaltımıza öğrettiğimiz ve yerleştirdiğimiz duygulardır. Bu duygularla baş etmek zihinsel mekanizmalarımızı olgunlaştırıp, geliştirmekle mümkün olabilir. "Evet şu anda bu sorunla karşılaşmış olabilirim, mücadelem beni zorluyor olabilir fakat bu mücadelede başarılı olacağım, bu sorunum tamamıyla geçmese bile hafifletebilirim" gibi cümlelerle daha sabırlı olmak için zihin çalışmaları yaparak zihinsel mekanizmalarımızı geliştirebiliriz.

Duygularımızla baş edebilmemiz için kendimizi çok iyi tanımamız gerekmektedir. Bize neyin iyi geleceğini, neyin motive ettiğini, neyin rahatlatacağını bizim kendimizin bilmesi daha elzemdir. Çünkü etrafımız ne kadar kalabalık olsa da mücadelemiz, zorluklarımız, başarıya götüren yolumuzda her zaman yalnız devam etmekteyiz. Bu nedenle en önemli etken kendimize iyi gelen en uygun ve yapıcı dille konuşmak gerekmektedir.

Sabır duygusu bizi başarıya, huzura, rahatlığa eriştirmektedir. Sabır acıdır fakat meyvesi tatlıdır.

Günümüz dünyasında hızlı yaşamının çok önemsendiği, hızlı olanın yavaş olanı ezip geçtiği bir dünya olmaya doğru yol almaktayız. İnsanlar artık her istediğimiz anında gerçekleşsin duygusuyla hareket etmektedirler. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte hız tutkusu ve ani tatmin arzusu git gide çoğalmakta. Bir çarkın dişlisine kapılmış, baş döndüren soluksuz bırakan bir tempoda dönüyoruz. Artık insanlar sürekli birbirleriyle rekabet halinde. Bir koşu, bir yarış içinde olma hali yaygınlaşmaktadır, hızlı olmayanlar kaybetmiş olarak kabul edilmektedir.

Her arzu ve isteklerin anında olmasını, hedefine çaba göstermeden hızlıca ulaşmak isteyen nesiller türemektedir

Halbuki çabasız ödül insanı sadece şımartır. Hedefine doğru yol alırken didinmek, alın teri dökmek, sabırla mücadele etmek mükafata erişmenin yoludur. Kuranda "Allah sabredenlerle beraberdir" buyurmaktadır. Bu ayetle Allah sabra büyük bir değer biçmiştir.

Sabır pasif kalarak beklemek değildir. Sınava hazırlanan birisi iyi bilir ki çalışmadan, emek vermeden, gerekeni yapmadan başarıya ulaşması pekte mümkün değildir. Yaşadığımız bu dünya da bir sınav yeriye eğer, beklemediğimiz türlü zorluklarla karşılaşmamak mümkün değildir. O halde o sınavı geçmek için çok mücadele etmek gerekmektedir. Zorluklar karşısında sızlanmadan, şikayet etmeden, karşılaştığı zorlukları iyi analiz ettikten sonra çözüm üretmek gerekmektedir. Kısacası hoşla gitmeyen durumlar karşısında, ancak sabır göstererek zorlukları geçmek mümkün olacaktır.

Bazı olaylar karşısında susmak veya hiç bir şey yapmadan beklemek icap edebilir. Bazen susmak ya da hiçbir şey yapmadan beklemek sessiz çığlıklar gibidir, etkisi konuşmak veya harekete geçmekten daha fazladır, pasif davranmakla karıştırılmamalıdır. İki davranış arasındaki farkı bilmek ve anlamak gerekmektedir. Asıl önemli olan karşılaştığımız zorluğa karşı sağlıklı çözüm yolları bulabilmektir.

Bireyin toplum hayatına uyum ve düzeni açısından da sabır olmazsa olmaz şarttır. İnsanın zorluklara katlanma ve mücadelesini geliştiren cevher sabırdır. Güçlü bir karakterde bulunması gereken insani özelliklerden biri de sabırlı olmasıdır. Sabır duygu boyutundan çıkıp davranışlarımıza oturduğunda güçlü bir karakter sergilemiş oluruz. Hayata karşı daha mücadeleci, daha kararlı, daha umutlu olur zorlukların üstesinden daha rahat gelebiliriz.

Annemarie Schimmel, bu konuda "Ancak sabırdır meyveyi tatlandıran, sabırdır tohumu uzun kış mevsimi boyunca canlı tutan ve buğday durumuna getiren, buğdayın önce una sonra ekmeğe dönüştürülmesini sabırla bekleyen insanlara dayanma gücü veren yine sabırdır. Salikin önünde uzanan uçsuz bucaksız çölleri geçmek ve kendisi ile ilahî maşuku arasında taş yürekli sineler gibi yükselen dağları aşmak için sabır gereklidir" diyerek sabrın önemine ve istenilene ulaşma noktasındaki rolüne dikkat çeker. Sabır gösteren kişinin mükâfatlandırılacağı ifade edilir ve sabır en hayırlı ve üstün amellerden biri olarak nitelendirilir

Avusturyalı filozof Wittgenstein "İnsan neden dünyadadır?" sorusunu spesifik bir şekilde ele almış ve neden dünyada olmadığını belirtmiştir. (Eğlenmek için değil)

Çünkü dünyada olmak bir anlamda düşüncelerin, endişelerin ve kaçınılmaz son olan ölümün saldırısına uğramak anlamına gelir. Ancak Wittgenstein sağduyulu bir filozof olarak, insanın dünyadaki yerini, amacını ve görevlerini sorgulamaya devam eder ve şu sonuca ulaşır: "Ne

olursa olsun dünyada olmak büyük bir sorumluluktur ve insan payına düşen sorumluluğu elinden geldiğince yerine getirmelidir.”

Filozof Wittgenstein’ in dediği gibi, bu dünyaya eğlenmek için gelmediyse, dünya hayatı son olan ölümle bitecekse demek ki çeşitli zorluklarla imtihandan geçmek için buradayız. Bu imtihandan başarıyla çıkmak için amaç ve görevlerimizin farkına varmalıyız ve sorumluklarımızı hakkıyla, bizi erdeme ulaştıran sabır değeriyle yerine getirmeliyiz

. Değerler inancımıza, kültürümüze, milli ve manevi varlığımıza ait niteliklerdir. Sevgi, saygı, yardımlaşma, adalet, dürüstlük, merhamet, hoşgörü, sabır, dostluk temel değerlerimizdendir. Değerlere sahip çıkmak ve hayatımızı değerler ile örmek güzel ahlak ile yakından ilişkilidir. Değerler yaptığımız seçimleri, aldığımız kararları, ilişkilerimizi etkileyerek yaşamımızı şekillendirir. Sahip olduğumuz değerler toplumla nasıl ilişki kurduğumuzu belirler. Değerlere uygun çerçevede davranışlarını şekillendiren güzel ahlaklı bireyler toplum gözünde değerlidir.

Ahlaki faziletlere kaynaklık eden değerlerden biri de sabırdır, insan üzerinde ruhi, ahlaki ve ferdi birçok fayda sağlamaktadır. Bu nedenle özellikle günümüz şartlarında müslümanlara lazım olan; manevi olarak sarılmaları gereken en önemli unsur “sabır ahlakına” sahip olmaktır. Şayet insan, yaşamın zorluklarına, bela ve musibetlerine, nefsin şehvetlerine. sabrederek karşı koymayı başarabilirse ruhi bunalımlardan emin bir şahsiyete ve güçlü bir iradeye sahip olur ve sabırlı bir insan olarak mutluluğa ve kurtuluşa erebilir.

Kuranda 103 yerde geçen sabır her güzel ahlakın başıdır.

Din; birey ve toplum için gerekli olan birliğin kurulması ve sürdürülmesini destekleyen bir olgudur. Sabır olgusuna bütün dinlerde önem verilmektedir. Özellikle kitabi dinlerde bu olguyla sembolleşen peygamberler inananlarına “model” olarak sunulmaktadır. Zenginlere Süleyman (as.), fakirlere İsa (as.), kölelere Yusuf (as.) ve hastalara da Eyyûb (as.)” birer sabır timsali olmuşlardır.

RAHMAN VE RAHİM OLAN ALLAH’IN ADIYLA

1- Asra yemin olsun ki, 2- İnsan mutlaka ziyandadır. 3- Ancak iman edenler, salih amel (iyi işler) işleyenler, birbirlerine hakkı tavsiye eden ve sabrı tavsiye edenler bunun dışındadır.

İyi işler yapan, sabreden ve sabrı tavsiye edenlerden olmamız duasıyla...

Hazırlayan:
Hatice DONAT

KAYNAKÇA

Akademik Bakış Dergisi Sayı: 49 Mayıs –Haziran, Başa Çıkma Değeri Açısından Sabır Üzerine Nitel Bir Çalışma Yrd. Doç. Dr. Beyazıt Yaşar Seyhan

Akademik Dil ve Edebiyat Dergisi Journal of Academic Language and Literature PROF. DR. METİN AKAR'A ARMAĞAN (Cilt/Volume: 5, Sayı/Issue: 4, Aralık/December 2021)

Stress ve Sabır, Prof. Dr. Nevzat TARHAN Yüzüncü Yıl Üniversitesi Psikiyatri Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

Dergipark Sabır Eğiliminin Öz-Belirleme Öz-Anlayış ve Kişilik Özellikleri Açısından İncelenmesi

Kur'an'da İmani ve Ahlaki Bir Tavır Olarak Sabır, Recep Önal

TEVAZU

Psikolojide tevazu, kişinin kendini aşırı şekilde taltif etmeden, mütevazı bir duruşla özbenliğini kabul etmesi, dışardaki insanlarla büyük küçük yarışına girmeden alçakgönüllülükle özdeğerini bilme bilincidir. Bu insanın hayat yolculuğunda daha sağlıklı sıhhatli yürümesine katkı sağlar. Birey bu bilinçle psikolojisini onardığında sevilen saygı duyulan ve çatışmadan uzak özellikle de narsizmin merhalelerinden bir bir hürleşir ve barışçıl bir uyumla yaşama sevinci gerçekleşir.

Sosyolojide tevazu, tarihi verilerde görüldü ki, özellikle toplumun önüne düşen liderler, narsizm yaklaşımına sahipse toplumda acı, kıyım, zulüm hakimdir, eğer tevazu sahibi bir lider bölge toplumuna hakimse o bölgede huzur, afiyet, saadet ve te vazunun üstün ahlak yapısından dolayı topluma uyumun, barışın, esenliğin adını ve sanını getirmiştir. Bu mesele o kadar mühim bir mesele ki, fertlerin seçimleri sonucunda millet hakimiyetine, ahlaken olgunlaşamamış liderlerin gelmesiyle narsist lider karakterleri ve davranışları toplumsal çöküşe ne denli etkin olduğunu bu manada da göstermektedir. Tevazu sahibi liderlerin topluma huzur ve barış getirme potansiyeli yüksektir. Bu konu sosyolojik açıdan insanlık tarihi boyunca vurgulanmaya değerdir. Bu sebeple liderlik vasıflarında te vazuyu taşıyan liderler seçilmesi hak vakidir.

Felsefik açıdan tevazu, için diyebiliriz ki; İnsanların hikayesinde hayatının bir döneminde varoluşsal krizlerini yaşarken ben deme hırsını sükuna erdirme hali, benlikten geçme ve biz diyebilme aydınlığına ulaşabilme hikmetini gösterir. Bu sebeple egoyu kontrol altına alabilme içsel huzura ulaştıktan sonra doğayla da barış içinde yaşamaya devam etmesini sağlar. Yaradılanı yaradandan ötürü sevmeye felsefesine girişini parlatır.

Dini açıdan tevazu, benlik kavramının çok iyi anlaşılmasıyla ilintilidir, zira insanoğlu ben demeye her daim yatkındır, ilahi bilinç insana ben değil kul olmayı öğretir,

Alemleri yaratan Allah, sınırsız görür, sınırsız işitir, sınırsız yaratır, insan ise sınırlı görür, işitir, üretir. İşte tam bu noktada dini açıdan tevazu, firavunlaşmaya meyilli egoyu gönülden boyun eğdirir, Aziz ve Kadir olan mutlak yaratıcının huzurunda benliğine hadd bilme bilinci verir, bu neticeyle insanı Kamil boyutunda içsel huzurla yaşama hakkı tanır.

Ahlaki değerlendirme açısından tevazu, diğer insanlara karşı saygı sevgi, hoşgörü ve mütevazı bir insan olmayı öğretir. Başkalarının da ihtiyaçlarını gözeterek, kibirden uzak durarak saygın bir kişiliğin örnekliğinde yerine getirir.

Kültürel açıdan tevazu, toplumdan topluma farklılık göstermektedir, bazı toplumlarda tevazu saygın bir kişiliğe işaret edilirken bazı toplumlarda ise gösterişli davranmayla eşleştirilir, toplumun kültürel, geleneği ve din seçimi tevazu fikrine yön verir.

Bilimsel açıdan tevazu ise, istatiksel sonuçlara dayandırılarak gözlemlenir, yani bilimsel çalışmalarda birilerinin çıkarlarına göre sonuçlar değil, önyargısız tarafsız bir ilke ile bilimsel verilere göre çalışmaların topluma sunulmasını hedefler. Bu hedefle bilimsel tevazu, güvenilir ve sağlam sonuçlar ile toplumun güvenini kazanmasını sağlar.

Tevazu sahibi olmak bireysel ve toplumsal manada sağlıklı ilişkiler kurmasına, pozitif bireyler ve toplumlar oluşturmada ve daha olumlu bir dünya gezegenin de yaşamak için çok önemli bir temel değerdir.

Hazırlayan:
Hanife Duyar
Kardelen Atölyesi

Kainata baktığımızda, azim ve gayretin tüm canlılarda nüvelerini görürüz. Yılmadan ve azimle hayat yürüyüşünü tamamlayanlar, bu yolda orta yolu bulan, aşırı gitmeyen ve geride kalmayan kişilerdir. Başarı ve huzurun tadını çıkaran ve topluma örnek olanlar da bu dik duruşu sergileyen kişilerdir.

Araştırmalar dini bir inanca sahip olanların daha güçlü ve kararlı olduğunu göstermektedir. Yüce kitabımız azim ve gayretin üzerine çok durmuştur, bir işten yorulunca başka işe yönel boş durma demiştir. İstikamet üzere sağlam duruş sergile demiştir "Gevşemeyin, yılgınlığa düşmeyin. İnanıyorsanız başaracak, üstün olacak da sizlersiniz demiştir .

Peygamberimiz gerçek Müslümanı hurma ağacına benzetirmiş. Ne anlamalıyız bu sözden hurma ağacı kış yaz hep yeşildir uzun ve sağlam gövdesiyle kolay kolay yıkılmaz, meyvelerini öyle herkes çalamaz, bol vitaminli meyveleri tek başına yense bile insanı hayatını idame ettirmesi için yeterli oluyor, hurma ağacından öğrenecek çok şeyimiz var.

Nevzat Tarhan hocamız; " Rüzgarlar ne kadar şiddetli ise ağaçlar o kadar güçlü olur engeller insanı durdurmak için değil güçlendirmek için vardır. Başarı yolunda fırtınalara fırsat vermelisin" demiş yılmazlık degerini cok güzel özetlemiştir.

Bağışıklık sistemimiz, kötü bakterilerle karşılaşarak onlara karşı antikor geliştirirken, insanoğlu da yaşam mücadelesi sırasında karşılaştığı zorlayıcı olaylardan öğrenir ve bir sonraki zorlukla nasıl başa çıkacağını tecrübelerinden kazanır.

Düşünürlerin bu konudaki sözlerine bakalım;

Yarınlar yorgun ve bezgin kimselere değil rahatını terk edebilen gayretli insanlara aittir. M.T. Cicero

Karşılaşılan zorluklar ne kadar büyükse bunların üstesinden gelmek o kadar gurur vericidir. Epicdetos

Yapmakta ısrar ettiğimiz şey gitgide kolaylaşır işin niteliği değişmez ama bu işi yapma yeteneğimiz artar. Ralph Waldo Emerson

Karakterin en önemli yardımcısı yılmayan azimdir. Büyük bir adam olmak yahut saygıdeğer bir istikbal isteyen genç binlerce mağlubiyete rağmen kazanmayı düşünmelidir. Theodore Roosevelt

Azmi, sabrı ve dik duruşu sayesinde kişi, bir vakanın sonucuna başarıyla ulaşamasa bile mücadelenin, kendi emeği ve çabasıyla gerçekleştiği bilincindedir ve bu duyguyla zorluklara meydan okuyacak şekilde güçlenir. Yeter ki inan ve yola çık, yol açık.

Azim ve gayretle çalışanların başarı hikayeleri sayılamayacak kadar çoktur. Bu gerçek hikayeler yeni yola çıkacakları veya yola çıkmış ama pes etmek üzere olanları motive eder, tabiri

caizse kan verir, can verir.

Çalışmasının gayretinin emeğinin ekmeğini yiyenler geriye dönüp baktıklarında kendi tarihine, anlatacak çok şey bıraktıklarını görürler keşkeleri yoktur, çünkü yapabileceklerinin en iyisini yaptıklarını bilirler.

Mersin’de göçebe hayatı yaşayan, hayvancılıkla uğraşan Özgül’ün hikayesi çok etkilemişti beni.....Üniversite sınavına girip kazanmış ve zor şartlara rağmen bulunduğu ortamda uzaktan eğitimle üniversiteyi bitirmeyi başarmış.

Bir gezi programı çekmek için gelen gazetecilere verdiği röportajda;

--"Olmayana takılıp olanları da kaybetmek istemedim"

"İhtiyacına göre hareket edersin, keyfine göre de hareket etmek ister insan ama her zaman olmaz. Ancak insanın her istediği olmazsa da umutsuz bir yaşam olur ama her zaman da bu olsun, şu olsun, nefis peşinde de koşulmaz. İlkel bir felsefe, düşünce değil bu. Karnın doyuyorsa, sevdiklerin de yanındaysa gerçekten mutlu bir insansındır" diye konuşmuştu. Hayata dair söylediği sözler Başkent Üniversitesi’nde felsefe dersinde dinletilmiş.

Yaşadığı ortamı güzelleştirmeyi kendini geliştirmeyi başarmış mutluluğun yolunu bulmuş bir kadın. Kısacası bir işi yapmak isteyen yolunu bulur yapmak istemeyen ise bahanesini.

Geleceğin yetişkini bugünün çocukları hayat serüveninde hangi görevleri üstleneceğini nasıl tavır sergileyeceğini hangi değerlerin en önde geleceğini ilk önce ailesinden öğrenir tabii ki söz dilinden çok hal diline tavır ve davranışlara bakar.

Onun için anne babalar öğrenmeye açık olmaları kendilerini geliştirmeleri gerekir. Dört mevsim güzel insan olmak sürdürülebilir ve yenilikçi değerler eğitimi projesi ile önce aileleri ve beraberinde çocukları geleceğe taşımakla gönüllü ordusunun lideri diyebiliriz.

Hazırlayan
Zerafet YALÇIN

Dört Mevsim Güzel İnsan Olmak

**Sosyal İnovasyon
Model Projesi**

4. BÖLÜM DEĞERLERİN METAFOR/HİKAYE İLE ANLATIMI

SEVGİ

“SENI TUZ KADAR SEVDİM”

Bir zamanlar sevginin ve barışın ön planda olduğu ve sevginin ülkede en değerli şey olarak kabul edildiği güzel bir ülke varmış. Ülkenin Kralı'nın gözünün önünden ayırmadığı ve çok ama çok sevdiği birbirinden güzel üç kızı varmış. Kral kızlarının hepsini seviyor olsa da, en küçük kızını diğerlerinden daha çok seviyor ve ona daha çok güveniyormuş. Kral, kızları anesiz büyüdüklerinden her ne isterlerse onu yerine getiriyor, kızlarının üzülmelerini hiç ama hiç istemiyormuş. Üç güzel prenses ise her istedikleri yerine getirildiğinden, biraz şımarık davranmaya başlamışlar. Onların bu davranışından haberdar olan kral, ne yapacağını bilemiyormuş.

Günlerden bir gün danışmanını yanına çağıran Kral, ona “Kızlarımin halini ve durumunu az çok sende biliyorsun. Bu aralar çok şımarık davranmaya başladılar. Onlara nasıl yardım edebilirim.” diye sormuş.

Danışman “Kralım, bu konuyu ülkemizdeki bilge kişileri saraya davet edip, onlar ile konuşursanız. Daha iyi olur.” diye cevap vermiş.

Bu fikir kralın hoşuna gitmiş. “Öyleyse, yarın akşam yemeğine tüm bilge kişileri saraya davet et.” Diye emir vermiş.

Danışman hızlıca bilge kişilere davet göndererek onları saraya davet etmiş. Ertesi gün Ülkenin dört bir yanından saraya gelen Bilge kişilerle konuşan kral, kızlarının her istediklerini yerine getirdiğinden, giderek şımarık davranmaya başladıklarını ve onları bu durumdan nasıl kurtarabileceğini sormuş.

Bilge adamlar teker teker konuşmaya başlamışlar. İçlerinden biri hariç hepsi de düşüncelerini söylemiş. Ama kral hiçbir fikri beğenmemiş.

Sıra son adama gelince kral ona bakarak “Sizce ne yapmam gerekiyor?” diye sormuş.

Bilge adam “Kızlarını bir imtihana tabi tutmalısın.”

Kral “Nasıl bir imtihan.”

Bilge Adam “Kızlarınıza sizi ne kadar çok sevdiklerini sorun.”

Kral “Eee sonra...”

Bilge Adam “Hangisinin cevabı hoşunuza gitmezse onu saraydan kovun. Ama bunu yaparken de kararınızdan vazgeçmeyin.” demiş.

Bu fikir kızlarının kendisini toparlamasını sağlayabilecekmiş. Ama saraydan kovacağı kızını da gizliden izleyerek koruyabileceğini düşünen Kral, bilge adamın dediklerini uygulamaya başlamış.

Bir akşam üstü Kral kızlarını yanına çağırtmış. “Benim güzel kızlarım, hanginizin beni çok sevdiğini merak ediyorum.” diye solumak.

Üç prenses de “Ben, ben, ben.” diye cevap vermiş.

Kral “Hayır, bu cevabı kabul etmiyorum. Bana olan sevginizi tarif edin. bakalım”

En büyük prenses “Seni gökyüzündeki yıldızlar kadar çok seviyorum. Babacığım.” demiş. Bu cevap kralın çok hoşuna gitmiş.

Ortanca prenses “Bende seni dünyalar kadar çok ama çok seviyorum. Babacığım.” Demiş. Bu cevapta kralın hoşuna gitmiş.

Şimdi de sıra en küçük prenesteymiş. Prens “Seni Tuz Kadar Seviyorum. Babacığım.” demiş.

Kral hem çok şaşırılmış. Hem de kızının bu cevabı hiç hoşuna gitmemiş.

Kral “Ben hep seni farklı bilirdim. Demek beni tuzağa kadar okuyorsun. Artık senin bu sarayda ve ülkede yerin yok. Eşyalarını topla ve hemen bu sarayı terk et.” demiş.

Küçük prenses ve ablaları çok şaşırılmış ve çok üzülmüş. Küçük prenses eşyalarını toplayarak saraydan ve evinden ayrılmış. Kral ise bir an kızdığından peşine adam takmamış. Sonra da kızının izini kaybetmiş.

Küçük prenses, hüznü bir şekilde az gitmiş, uz gitmiş dere tepe düz gitmiş. Günlerce süren yolcuğun sonunda büyük bir ülkenin başkentine gitmiş.

Nereye gideceğini bilmeden öylece etrafta dolaşırken birden rengarenk kuşların omuzlarına konduğunu gören prenses çok sevinmiş. Kuşların güzel kızın omuzlarına konduğunu gören bazı saraylılar hemen prensesi saraya götürmüşler. Ülkenin Prensi ise çok sevdiği kuşların omzuna konacağı kızla evleneceğini tüm ülkeye ilan etmiş.

Prens ve prenses birbirlerini görür görmez aşık olmuşlar. Hemen düğün hazırlıkları yapılarak 3 gün 3 gece süren bir düğünle evlenmiş. Kral da düğün hediyesi olarak yerini Prense bırakıp, prensi ülkenin yeni Kralı ilan edince, prenses de ülkenin kraliçesi olmuş.

Aradan epey bir zaman geçtikten sonra kraliçe babasına olan sevgisini göstermek için bir yemek partisi vererek tüm komşu ülkelerin krallarını yemeğe davet etmiş. Davetliler içerisinde tabi ki babası da varmış.

Kraliçe aşçılara yapılan yemeklere hiçbir şekilde tuz katılmamasını emretmiş. Yemekler hazırlanmış sofralar kurulmuş. Komşu ülkedeki krallar da davete katılmış.

Yemek sofrasına oturan krallar, yemeğin tadı olmadığından yiyememişler. Ama saygısızlık

yapmak istemediklerinden de hiçbir şey dememişler. Ama Kraliçenin babası tuzlu yemeği çok sevdiğinden "Bu yemeklerin tadı çok kötü, tuz olmadan yemeğin tadı hiç olmaz ki." demiş. Herkes hayretle krala bakarken Kraliçe yemek salonuna girmiş. Herkesten yemekler için özür diledikten sonra "Babacığım şimdi beni anladın mı? Tuz kadar sevmenin ne anlama geldiğini. Tuz olmadan en temel şeylerin bile tadı yokmuş." demiş.

Kral, kızını sağ salim karşısında görünce koşarak ona sarılmış ve ondan af dilemiş. "Anladım benim güzel kızım tuz kadar sevmek, gerçekten sevmekmiş güzel kızım." demiş. Ve kraliçe tuzsuz yemekleri toplatarak hazırlattığı yeni yemekleri misafirlere ikram etmiş.

O günden sonra hep beraber mutlu ve sevgi dolu bir yaşamları olmuş...

Hazırlayan
Ahsen YILMAZ

SAYGI

HİKAYE (YAŞANMIŞ ÖRNEK VAKIA)

"AİLE"DE SAYGI

Bir gün evin hanımı her zaman olduğu gibi ev işi yapar, ortalığı toplar... Beyefendi eş ise emekli olmuş, evde ne yapacağını şaşırır. Televizyon kumandasını alıp ekranda ne var ne yok bakarken bir sabah programına, bir psikolog hanımefendi konuk olmuş görünce merak edip pür dikkat izlemektedir. O esnada beylerin hoşuna gidecek öneriler duymuştur. Kanal değişmemiştir. Psikolog hanımefendi:

– Evde hanımların, eşlerini kapıda azami saygıya değer övgü sözcükleri ve heyecanla karşılamalarının, bu coşkuyu çocuklara da yansıtmanın önemli olduğunu anlatmaktadır.

izleyen emekli bey söylenir :

– Nerdee o günler? Kim gelmiş ne önemi var ki?!

Bu söz hanımının kulağına en hızlı şekilde ulaşmıştır... Elleri belinde karşısına geçer ve

– Beyefendi! Acaba her gelmenizde anahtarınızla açıp girmek yerine, zile basıp bekleme zahmetinde bulunduk mu ki karşılama bekliyoruz?

Bir süre sükût hakim tabi...

Beyefendi:

– Evet fakat işin gücün vardır diye alıkoymak istemediğimden öyle...

– Olsun işimizi erteleriz birkaç saniye...

İkisi de iyi niyetlidir neticede bir programda psikolog hanım vesilesiyle önemsemedikleri bir şeyin farkına varıp, suçlama safhasını terk etmişlerdir.

O gün akşam olmuş zil çalmıştır. Evin hanımı

– Kim ola ki bu vakitte diye telaşa kapılırlar çocuklarıyla. Postacı mı, sucu mu, kargo mu kim ki ?

Üzerine çeki düzen vermeye kaçmıştır ev ahalisi...

Çocuk seslenir;

– Annee babammış gelen telaşlanma :).

– Nee görmediniz mi "babanız" gelmiş çabuk sıraya dizilin, terliğini getirin, elini öpün. hoş geldin diyoruz, haydi bakalım... Hünkarım hoş geldiniz , diye saygıyla eğilirler...

Olayı komediye dönüştürseler de hepsi eksiğinin farkına varmış, olayı büyütmemiş, evin beyefendisi, babası o günden sonra artık zili kullanarak evine dönmüştür. Neticede mutlu olup, krizi fırsata çevirmişlerdir vesselam...

İNSANA VE MESLEĞE SAYGI:

Saygı gibi değerleri, çocuklar ailede yaşam içinde modelleyerek öğrenirler... özellikle 0-6 yaş çocukların anne babanın tutum ve davranışlarıyla kişiliğini oluşturur...

Anne ve altı yaşındaki minik kızı okula gitmek için hazırlanıp hızla çıkarlar. Sokakta yürüyerek giderken yanlarından bir çöp kamyonu geçip, çöp konteynirından çöpi boşaltır.

Anne:

- Ne kadar pis koktu öyle, diye serzenişte bulundu.

Minik kız: Olsun anne! Bakar mısın çöpleri aldılar. Toplamasalar her yer, bütün dünya çöplüğe dönüşürdü. Çöp toplayan amcalar bence dünyanın en önemli işini yapıyorlar.

Çocukların temiz fitratı da anneler için eğitici bir kitap... Okumayı bilirsek...

Hazırlayan
Hülye YILMAZ

GÜVEN

BAŞARININ SIRRI

Adamın biri tek başına parkta oturuyor, başı ellerinin arasında kara kara düşünüyordu. İşleri bozulmuş, iflasın eşiğinde bir işadamıydı kendisi. Ne yaparsa yapsın bir türlü durumu düzeltemiyordu. Bir taraftan kredi verenler onu sıkıştırırken, diğer taraftan da bir sürü insan ödeme bekliyordu. Çok bunalmıştı ve hiçbir çıkış yolu bulamıyordu. Zaten parka da can sıkıntısını biraz hafifletmek için gelmişti.

O sırada önünde yaşlı bir adam durdu: "Çok üzgün görünüyorsun. Seni rahatsız eden bir şey olduğu belli... Benimle paylaşmak ister misin?" diye sordu yaşlı adam. İşadamının yakınmalarını dinledikten sonra da, "Sana yardım edebilirim." dedi. Çek defterini çıkardı. İşadamının adını sordu ve ona bir çek yazdı. Çeki ona verirken de şöyle dedi: "Bu para senin. Bir yıl sonra seninle burada buluştuğumuzda bana olan borcunu ödersin. Hadi al!" dedi. Ve yaşlı adam geldiği gibi hızla gözden kayboldu.

Adam elinde çek öylece kalakaldı. Neden sonra elindeki çeke bakmayı akıl edebildi. Bir an gözlerine inanamadı. Çekte yüz bin dolar yazıyordu ve imza ise ülkenin önde gelen zenginlerinden birine aitti. "Tüm borçlarımı hemen ödeyebilirim" diye düşündü ilkin. Ardından bir yıl sonra borcunu geri ödeyeceğini düşünerek çeki bozdurmaktan vazgeçti. Bu değerli çeki kasasına koydu.

Onun kasasında olduğunu bilmenin güveniyle yepyeni bir iyimserlikle işine tekrar dört elle sarıldı. Küçük büyük demeden tüm işleri değerlendirmeye başladı. Ödeme planlarını yeniden yapılandırdı. İyi yapılan işler yeni işleri doğurdu. Birkaç ay sonra tekrar işlerini yoluna koyabilmmişti.

İlerleyen zamanda ise borçlarından tümüyle kurtulmuştu; hatta para kazanmaya başlamıştı. Tüm bir yıl boyunca çalıştı durdu. Tam bir yıl sonra, elinde bozulmamış çek ile parka gitti.

Kararlaştırılmış saatin gelmesini bekledi. Tam zamanında yaşlı adamın hızla ona doğru geldiğini gördü. Tam ona çekini geri verip başarı öyküsünü paylaşacakken bir hemşire koşarak geldi ve adamı yakaladı. Hemşire "Onu bulduğuma çok sevindim, umarım sizi rahatsız etmemiştir!" dedi. "Çünkü bu bey sürekli olarak huzur evinden kaçıp, bu parka geliyor. Herkese kendisinin çok zengin biri olduğunu söylüyor." diye ekledi. Hemşire adamın koluna girip onunla birlikte uzaklaştı.

İşadamı şaşkın bir şekilde öylece donup kaldı. Bütün bir yıl boyunca arkasında yüz bin dolar olduğuna inanarak işler almış, yapmış ve satmıştı. Birden, hayatının akışını değiştiren şeyin

para olmadığını fark etti. Hayatını değiştiren şey yeniden kendinde bulduğu kendine güven ve inançtı.

Başarının sırrı, kasamızda duran değil, kalbimizde ve kafamızda olanlardır. Başka yerde aramaya gerek yok.

Hazırlayan
Buse Döndü YILMAZ

MEŞVERET

“Farklı fikirler, toplumun mozaik parçaları gibidir ve meşveret, o parçaların uyumlu bir şekilde birleşmesidir.”

Bir zamanlar, bir ada üzerinde farklı renklere sahip ve farklı yeteneklere sahip insanlar yaşarmış. Ada, renkli ve büyülü bitkilerle dolu bir cennet gibiydi. Ancak, insanlar arasında renklerine ve yeteneklerine dayalı ayrımcılık ve anlayışsızlık baş göstermişti.

Günün birinde, ada halkı bir meşveret etkinliği düzenlemeye karar verdi. Herkes, farklı renklere sahip bir çiçek topladı ve ortak bir alanın ortasına yerleştirdi. Meşveret, adadaki tüm renklerin bir araya gelmesini ve birbirleriyle etkileşimde bulunmasını sağlayacaktı.

İnsanlar, bu büyülü çiçeklerin etrafında toplandı ve birbirlerine farklı renkler hakkında sorular sormaya başladı. Sarı renkte olanlar, mavi renktekilerin denizin maviliğini nasıl hissettiğini merak ettiler. Mavi renkte olanlar, yeşil renktekilerin ağaçların yapraklarındaki serinliği nasıl hissettiğini öğrenmek istediler. Yeşil renkte olanlar, kırmızı renktekilerin güneşin sıcaklığını nasıl hissettiğini sordular. Kırmızı renkte olanlar, beyaz renktekilerin karın soğuğunu nasıl hissettiğini sorguladılar.

Bu sorular ve cevaplar, insanların farklı renklere sahip olmanın, aynı zamanda birbirini anlama ve empati kurma fırsatı sağladığını gösterdi. Her biri, bir diğerinin deneyimlerini anlamaya ve değer verdiği şeyleri paylaşmaya başladı. Meşveret süreci, insanların farklılıkları kutlamasını ve birbirlerine saygı duymasını sağladı.

Bir süre sonra, insanlar birlikte dans etmeye ve müzik yapmaya başladı. Renkler ve yetenekler birbirleriyle uyum içinde hareket etti ve büyümlü bir uyumun ortaya çıkmasını sağladı. Ada, renklerin, yeteneklerin ve farklılıkların birleştiği bir yer haline geldi. Her biri, kendilerini bir bütünlüğün parçası hissetti ve farklılıkların gücünü keşfetti.

Bu hikaye, farklı renklere sahip insanların meşveretle bir araya gelerek birbirlerini anlamalarını ve farkındalığın artmasını sağladığı bir dünyayı anlatıyor. Meşveret, farklılıkları kutlamak, empati kurmak ve birlikte uyum içinde hareket etmek için güçlü bir araçtır. İnsanlar, birbirlerinin deneyimlerini anladıkça, daha kapsayıcı ve sevgi dolu bir dünyanın mümkün olduğunu fark ederler.

Hazırlayan
Ayşe ŞAHİN

HAKKANİYET

Yüzyıllar önce, sakin ve huzurlu bir köyde yaşayan insanlar arasında herhangi bir hırsızlık olayı çok nadiren gerçekleşirdi. Ancak bir gün, genç ve umutsuz bir adam olan Ahmet, ailesinin geçimini sağlamak için zor durumda kaldığı için karanlık yollara düşmüştü. Ailesine yiyecek ve barınak sağlayamamanın çaresizliği içinde, hırsızlık yapmaya karar verdi.

Ahmet, bir gece sessizce köyün zengin bir tüccarının evine girdi. Ancak köy halkının duyarlı gözleri, hırsızlığı fark etti ve hemen yetkililere haber verdiler. Sabah olduğunda, Ahmet kısıklı olarak yakalandı ve meydan toplantısı düzenlenmesine karar verildi.

Köyün meydanında toplanan insanlar, Ahmet'in önünde toplanarak onu kınayan bakışlarla doluydu. Kimi cezasının ağır olmasını, kimisi ise daha insafli davranılmasını istedi. Tam o sırada, köyün en yaşlı ve bilge kişisi olan dede, sessizce ileriye adım attı.

Dede, gözlerinde hüznün ve anlayışla Ahmet'e baktı. Ardından halka hitap etmeye başladı: "Sevgili köylüler, bugün hakkaniyet ve adaletin kapısındaız. Evet, Ahmet hırsızlık yapmıştır, ancak onu yargılamadan önce onun neye sürüklendiğini anlamalıyız. Belki de hayatın ona acımasızca yüklediği yükler onu böyle bir yola itti."

Bilge Dede, devam etti: "Adalet, sadece ceza vermek değil, aynı zamanda düzeltmeye ve toplumda affetmeye de odaklanmalıdır. Ahmet'i cezalandırmak yerine, ona yardım edelim,

yüreğimizle anlayış gösterelim ve hayatını düzeltme şansı verelim.”

Köy halkı dedenin bu sözleriyle düşündüler ve Ahmet’e yardım etme kararı aldılar. Birlikte, onun ailesine destek olacak bir çalışma yaratmayı ve geleceğini aydınlatacak bir umut verme çabası içine girdiler. Ahmet, toplumun desteğiyle kendini değiştirmeye ve hatalarını telafi etmeye karar verdi.

Zamanla, Ahmet gerçek bir değişim gösterdi ve köye büyük bir katkı sağladı. Köydeki insanlar, hakkaniyetin ve adaletin sadece cezalandırmakla değil, affetmekle ve düzeltmekle gerçekleşebileceğini anlamışlardı. Dede, toplumda bu anlayışın yayılmasına katkıda bulunmuş ve köyün birbirine daha çok bağlı bir yer haline gelmesini sağlamıştı.

Bu hikaye, hakkaniyetin ve adaletin insanlığın en temel değerleri olduğunu ve anlayış, affetme ve düzeltmenin hayatları nasıl değiştirebileceğini gösterir.

Not: Bu hikayenin internet ortamından alıntı olup, spesifik bir yazarı yok, çünkü bu tür hikayeler genellikle anonim olarak dolaşır ve farklı kültürlerde sözlü gelenekler aracılığıyla nesilden nesile aktarılır. Bu tür hikayeler, bilge kişiler, masal anlatıcıları veya halk arasındaki deneyimli insanlar tarafından oluşturulabilir ve aktarılabilir. Dolayısıyla, bu hikayenin belirli bir yazarı bulunmamaktadır.

HAKKANİYET METAFORU

Bir zamanlar bir köyde, ağır kuraklıkla mücadele ediliyordu. Toprak susuzluktan çatlamış, tarlalar kurumuş, köyde ve civar köylerde su kuyuları kurumuştü. İnsanlar susuzluktan halsiz düşmüş, hayvanlar ise susuzluktan hastalanmıştı. Köylü her gün çaresizce yağmur yağması için Allah’a dua ediyordu.

Halk o kadar çaresiz ve perişan haldeymiş ki, birlikte ne yapacaklarını konuşurken, ortak bir kararla akıllı farklı çalışan köyün yaşlı bilgesine akıl danışmaya gitmeye karar vermişler,

İhtiyar Bilge, köylüyü görür görmez, ilimle meşgul olduğu odasına buyur etmiş. İhtiyar bilge köylünün meramını anladıktan sonra vakar duruşuyla,

Köylüye şöyle seslendi:

Adalet, rahmetle yağan yağmura benzer; Susuzluktan çatlamış çorak topraklara, tüm canlılara can olur ve yeniden yaşama sevincini armağan eder.

Güneş de hakkaniyete benzer. Onun ışığı güzel çirkin, zengin fakir demeden aydınlatır, ısınıyı yayar ve hayatın daimi olarak dirilmesini sağlar. Hakkaniyet, toplumun arasındaki iletişimde ve ilişkilerde güneş gibi derman olur, insanlığı aydınlatır ve hayat üfler.”

Meraklı bir genç ayağa kalkarak bilgeye sordu: Yağmur neden yağmıyor ve neden güneş adil ve

hakkaniyetli davranışlar, iyi davranışlar sergilemeyenlerin üzerine de ışığını, ısınısını yansıtmaya devam ediyor?

İhtiyar Bilge derin bakışlarıyla gence bakarak cevap verdi: Uzunca zamanlar kuraklık yaşadığımız zamanlar olabilir ve güneş, kötü insanların zalimce davranmasına şahit olabilir, fakat hatrınızda tutun ki; Yağmur yağsa da güneş de doğsa her zaman olmasada adalet muhakkak tecelli edecektir. Sabır, sükunetle ve istikrarla hakkaniyetin aydınlığı tüm köye ve hatta dünyaya bilgelik güneşini doğuracaktır.

Bilge dedeyi dinleyen insanlar, anlatılanlardan müthiş dersler çıkarmayı bildiler, barış ve suhuletle davranmaya karar verdiler, sosyalliğin içinde dayanışma ve hakla yaşam mücadelesi köylülünün üstünde güneşin berrak aydınlığı açmaya başladı. Ve toplumun davranışlarındaki değişikliği gökyüzündeki umutsuz havanın, yerküredeki kıtlığın sirayetleri gözle gözlenen değişikliklere sebep oldu, bağ bahçeler canlandı, hayvanlara neşe geldi, çocuklar nehir kenarında eğlencenin tadını çıkardı.

Netice itibariyle, hakkaniyet herkese eşit ve adil bir şekilde davranarak, bireylerin iç huzurunu ve uyumunu açığa çıkmasına imkan verir. Hakkaniyetin gücü, toplumun geçmişini ve geleceğini daha güçlü büyütür ve kuşaktan kuşağa aktarmasına sebebiyet verir.

Hazırlayan
Hanife DUYAR

DİĞERGAMLIK

Papatya'nın Penceresi

Papatya her gün aynı pencereden dışarıya bakıyordu, etrafında sarı papatyaların güneşle birlikte neşeyle raks ettiğini seyreliyordu.

Papatya yine penceresinden bakarken, biraz daha uzadığını farkettiler ve etrafa bakındı, birde ne görsün daha önce hiç farketmediği dikenli bir başka bitkiyi farkettiler, diğer arkadaşları ona bu bitkinin kaktüs olduğunu söyledi.

Penceresinden diğer çiçeklerin gamını hisseden bizim sarı papatya, kaktüse odaklandı ve kaktüsün izniyle penceresinden içeriye sızarak kaktüsün duygularını hissetmeye ve görmeye başladı,

Kaktüsün susuzluğa çok dayanıklı olduğunu, kendisine dokunan insanları dikenleri ile çok acıttığını, büyümek için çöldeki sıcağın onu yakmadığını, suya çok fazla ihtiyaç duymadığını fark etti, hatta bazı kaktüslerin kendisine dokunana zehirlediğini dahi gördü,

Papatya, Kaktüsün derin yalnızlığını, donukluğunu ve endişeli korkularını hissetti,

Papatya bu yoğun duygular karşısında enerjisi zayıfladı, gücü tükendi ve yorgun düştü, papatya kaktüsün duygularında kayboldu. Fakat papatya daha önce de duygularda kaybolmayı deneyimlemişti. Kendini toparladı, herkesin yaratılış hikayesine saygı duymayı hatırladı. Elini eteğini kaktüsün aurasından geri çekti, sadece dışardan gözcü olarak kaktüsü izlemeye karar verdi.

Gözlemci kimliğiyle bakmayı hatırlayan papatya, kaktüsün kendi fitratı itibariyle yalnız yaşamaktan şikayetçi olmadığını fark etti, kaktüsün dikenleri kaktüsü hayata karşı çok güçlendirdiğini gördü. Çöl sıcaklığına rağmen yaşayabildiğini seyretti.

Papatya kaktüsü anladı, dışarıya bakarken sadece kendi penceresinden bakmamayı öğrendi, kaktüs adına içi rahatladı, bu hayatta papatya olarak yaşadığı için yaratıcısına tekrar teşekkür etti

Not: Diğergamlık, insanların kendi iç dünyalarının ötesine geçerek, başkalarının duygularını ve ihtiyaçlarını anlama ve onlarla empati kurma yeteneğidir. Diğerlerine yönelik duyarlılık ve anlayışla dolu bir zihin, diğergamlığın temelini oluşturur. Bu güçlü özellik, bir metaforla anlatıldığında sanki bir pencere açmak gibidir...

Hazırlayan
Hanife DUYAR

HİKAYE:

"...Washington Meydanı'nın batısındaki küçük mıntıkada, caddeler acayip şekilde "Sokak" denilen kollara ayrılıp, tuhaf köşeler ve üçgenler oluştururlar. Bir cadde diğeriyle iki, üç yerde kesişir. Vaktiyle hiç tablo satamamış ressamın biri burada iyi bir fırsat yakaladı. Galiba caddeyi geçerken aniden yağlı boya tablolarla para harcamaya hevesli bir koleksiyoncuyla karşılaşmıştı.

Sonra Greenwich denen bu eski, antika mahalleye kısa zamanda başka ressamlar da gelip, kuzeye bakan pencereli, ucuz kiralık odalara, 18. Yüzyıldan kalma ve Hollanda tarzı çatılarla dolu evlere yerleştiler.. ve neredeyse bir 'koloni' oluşturdular.

Alçak, üç katlı, tuğla bir evin üst katında, Sue ve Johnsy'nin stüdyosu vardı, Johnsy, Joanna'nın kısaltılmışıydı. Biri Maine'li, diğeri de Kaliforniya'lı iki genç kız. 8. Caddedeki 'Delmonico'nun yeri'nde tanışmışlardı, sanat, frenk salatası, katlanır perdeli pencereler gibi ortak zevkleri sonucunda stüdyolarını birleştirdiler.

Bu olay Mayıs'ta olmuştu.

Kasım'da doktorların 'zatüree' dediği beklenmedik, soğuk bir 'misafir' mahalleye geldi, buz gibi

parmaklarıyla, mahalledeki herkese bir bir dokundu. Bu afet doğu yakasında ardında bir sürü kurban bırakmıştı, fakat dar sokaklı ve rutubetten yosun tutmuş bu sokaklarda da yavaş yavaş ilerliyordu.

Bay 'zatüree' yaşlı beyefendilerden değil, Kaliforniya rüzgarlarıyla kanı incelmış, tıknefesli, kırmızı yumruklu, yaşlı bir dolandırıcı karşısında şansı olmayan küçük kızların peşindeydi..

Ve Johnsy'i de çarptı, kızı yatağa düşürdü. Kız, boyalı karyolasında, bitişik tuğla evin boş tarafındaki küçük pencereden dışarı bakıyordu.

Bir sabah işi başından aşkın, fırça gibi gri kaşlı doktor, Sue'yü salona çağırdı - Onda bir yaşama şansı var..

Elindeki termometreyi salladı..

- Bu şans da onun yaşama arzusuna bağlı.. Bu arzusu olmayan insanlar tüm tıp ilminin bir işe yaramadığını göstererek öteki taraf boyluyorlar, sizin küçük hanımın morali pek iyi değil!.
Yapmak istediği bir şey var mı?

- Bir gün Napoli Körfezi'nin resmini yapmayı çok isterdi" - Resim mi, pöh! Düşünmeye iki katı değer bir şey yok mu aklında, bir erkek mesela?

- Bir erkek mi? İki kez düşünmeye değer bir erkek hem de.. Hayır doktor öyle biri yok Doktor, "Tıbbi olarak elimden geleni yapacağım" dedi.

- Fakat hastalarım cenaze törenlerine katılacak kişilerin sayısını düşünmeye başlayınca, ilaçlarımın iyileştirici etkisi yüzde 50 azalır. Ama size bu kışın manto modelleriyle ilgili sorular sormaya başlarsa şansının onda bir yerine, beşte bire çıkacağına yemin edebilirim..

Doktor gittikten sonra, Sue çalışma odasına gitti ve bir Japon işi peçeteyi sırlıslıkla edene kadar ağladı. Sonra, resim tahtasını alıp, ıslık çalarak Johnsy'nin odasına gitti.

Johnsy, üstüne yatak örtüsünü çekmiş, yüzü pencereye dönük yatıyordu, Sue kızın uyuduğunu düşünüp ıslık çalmayı bıraktı.

Kalemini, mürekkebinin alıp, bir dergi için hikaye resmetmeye başladı.

Genç ressamın magazin hikayelerini resmederek, genç yazarlar da bu hikayeleri yazarak mesleklerine adım atıyorlardı..

Sue, tek gözünde monokl olan kahraman bir kovboy ve şık at binici pantolonları çizerken, birkaç kez tekrarlanan cılız bir ses işitti.

Hemen yatağın yanına gitti.

Johnsy'nin gözleri açıktı.

Pencereden bakıyor ve sayıyordu...

- Oniki, onbir, on.. dokuz...sekiz...yedi..

Kız merakla pencereden baktı, sayacak ne vardı ki? Bomboş avlu, uzaktaki tuğla ev, ve bu evin yarısına kadar tırmanmış, kökleri çürümüş, bozulmuş eski bir sarmaşık. Soğuk sonbahar rüzgarı dallarını tamamen çıplak bırakana dek yapraklarını kopartıyordu..

- Neyi sayıyorsun hayatım?

Kız, adeta fısıltıyla 'altı' dedi.

- Şimdi daha hızlı dökülüyorlar, üç gün önce neredeyse yüz yaprak vardı, sayana kadar başıma ağrılar girdi, fakat şimdi sayması daha kolay, biri daha gitti, sadece beş tane kaldı..

- Neye beş tane kaldı?

- Sarmaşıktaki yapraklar, son yaprak da dökülünce, benim de gitme vaktim gelecek, üç gündür biliyorum doktor söylemedi mi?

Sue kızı yüksek sesle azarladı:

"Hayatımda bu kadar saçma bir şey duymadım, kuru yaprakların senle ne ilgisi var, seni yaramaz kız seni!

Hem sen bu eski sarmaşığı severdin, doktor bu sabah bana senin iyi gittiğini söyledi, tam olarak dediğine göre şansın bire onmuş, New York'ta tramvaya binmek ya da yeni bir binanın önünden geçmek kadar çok yani! Şimdi biraz çorba iç ve ben de çizimimi götüreyim, o da editöre satsın, hastamız için şarap, kendi doymaz midemiz için de domuz paçası alalım..

- Şarap almak zorunda değilsin..

Gözleri yine pencereye takıldı.

"Bir tane daha düştü, dört tane kaldı, çorba da istemiyorum..

Hava kararmadan son yaprağın da düştüğünü görmek istiyorum.." - Johnsy hayatım, işimi bitirene kadar gözlerini kapatıp, pencereden bakmamaya söz verir misin?

Bu çizimleri yarına kadar bitirmem lazım, abajur bana lazım yoksa gölgeleri iyi çizemiyorum.

- Öbür odada çizemez misin?

- Senin yanında olmayı tercih ederim, ayrıca bu salak yapraklara bakmanı istemiyorum.

Yüzü heykel gibi bembeyaz olan Johnsy, gözlerini yumarken "Bitirince bana haber ver, çünkü son yaprağın düşüşünü görmek istiyorum.

Beklemekten bıktım, beklemekten, düşünmekten bıktım, tıpkı bu küçük, yorgun yapraklar gibi artık her şeyi bırakıp, gitmek istiyorum" dedi.

- Uyumaya çalış, ben gidip bana yaşlı madenci resmi için poz etmesi için ihtiyar Behrman'ı

çağıracağım, ben gelene dek kımıldama, geleceğim.

Yaşlı Behrman, alt katlarında oturan bir ressamdı, altmışını geçmişti ve Michelangelo gibi sakalları olan, küçücük boylu bir adamdı.

Başarısız bir ressamdı. Hep bir 'baş yapıt' yapmayı istiyordu ama 40 yıldır hala yapamamıştı. Arada sırada reklam amaçlı bir şeyler yapmıştı ve şimdi profesyonel modellere ücret ödeyemeyecek resamlara modellik yaparak para kazanıyordu.

Çok cin içiyor ve hep yapacağı baş yapıttan söz ediyordu, Ayrıca kendisini üst katındaki iki genç ressamın koruyucusu olarak kabul ediyordu.

Sue adamı loş, böğürtlen kokan kümesinde buldu, bir köşede yirmi beş yıldır baş yapıtın çizilmesini bekleyen boş resim sehpası duruyordu.

Kız, adama Johnsy'nin yaprak yüzünden nasıl korktuğunu ve kızın gerçekten bir yaprak kadar güçsüz, kırılgan olduğunu anlattı.

Yaşlı Behrman, kırmızı gözleri şimşek gibi böyle aptalca şeylere lanetler savurdu.

"Neee!" diye bağırdı. "Kahrolası bir sarmaşığın yaprakları dökülüyor diye öleceğini düşünen insanlar mı var bu dünyada! Hayır bu senin mankafa arkadaşın için poz vermem!" Sue "Çok zayıf ve hasta, ve ateşi çıktığından aklı karıştı, tuhaf hayaller kuruyor, pekala Bay Behrman poz vermek istemiyorsanız vermeyin. Siz korkunç, kafasız bir insansınız." "Tam bir kadınsın! Poz vermeyeceğimi kim söyledi!? Seninle geliyorum, yarım saattir sana poz vermeye hazır olduğumu söylüyorum, bir gün bir baş yapıt çizeceğim! Ve hepimiz köşeyi döneceğiz!" Sue ve ressam yukarı kata çıkarken, Johnsy uyuyordu, Sue abajuru pencereden aşağı sarkıttı.. Sonra korkarak pencereden sarmaşığa doğru baktılar.. Sonra hiç konuşmadan birbirlerine baktılar soğuk karla karışık bir yağmur yağıyordu.

Ertesi sabah, Sue yarım saatlik uykusundan uyandığında, Johnsy, cansız, gözlerle yeşil perdeye bakıyordu.

- Perdeyi kaldırsana, görmek istiyorum diye fısıldadı.

Sue yorgun yorgun perdeyi kaldırdı.

O da nesi? Onca yağmur ve rüzgara rağmen, tuğla evin üzerindeki sarmaşıқта bir yaprak hala duruyordu.

Hala koyu yeşildi, kenarları biraz sararmıştı, - Bu sonuncuydu, geceleyin mutlaka düşer diyor-dum rüzgarı duyuyordum, sabaha düşecek ve ben de aynı anda ölürüm diyordum..

- Hayatım, hayatım, kendini düşünmüyorsan beni düşün, ne yapardım?

Ama Johnsy cevap vermedi.

Dünyanın en yalnız şeyi, esrarengiz son yolculuğuna hazırlanan bir ruhtur, Günler geçti, akşam karanlıkta bile sarmaşık yaprağının duvarda asılı olduğu görülebiliyordu, gece oldu, akşam rüzgarı başladı, yağmur camları dövüyor, çatılardan aşağı akıyordu.

Sabah olunca Johnsy, perdeyi kaldırmasını söyledi Sarmaşık yaprağı hala oradaydı.

Johnsy birkaç gün daha yaprağa bakarak yattı, sonra ocakta tavuk çorbasını karıştırmakta olan Sue'ye seslendi..

- Çok mızızlık yaptım, o son yaprağın orada durmasını sağlayan şey ne kadar kötü bir kız olduğumu gösterdi, ölmek istemek günahtır, şimdi bana çorba getirebilirsin, biraz da süt.. Yok önce bir ayna getir bana.

Biraz da yastık.. Doğrulup yemek pişirirken seni seyretmek istiyorum.

Yarım saat sonra..

- Bir gün Napoli Körfezi'nin resmini yapmak istiyorum.

Ertesi gün doktor geldi..

- İyi bakımla iyileşeceksin, şimdi alt kattaki bir başka hastaya bakmam lazım, adı Behrman, bir ressam o da zatüree olmuş, yaşlı, zayıf bir adam, hiç umut yok fakat yarın hastaneye yatacak orada daha iyi bakılır.

Ertesi gün doktor "Tehlikeyi atlattın, kazandın. Bakım ve iyi beslenme..

"İşte bu kadar" dedi.

Öğleden sonra, Sue, Johnsy'nin yanına geldi, kız mavi yünden bir atkı örüyordu, kolunu kızın omuzuna ve yastıklara dayadı..

Sana bir şey söylemem lazım beyaz fare.. Bay Behrman hastanede zatüreededen ölmüş. Hastanede sadece iki gün kalabilmiş.. Bizim kapıcı onu, odasına geldiği ilk gün bulmuş.

Giysileri, ayakkabısı sıırılsıklam ve buz gibiymiş. O berbat gece boyunca nerede olduğunu bilmiyorlar. Sonra hala yanan bir fener bulmuşlar, bir de merdiven... Yerinden sürüklenerek çekilmiş.. Sonra oraya buraya dağılmış fırçalar ve üzerinde yeşil ve sarı rengi boya olan resim paleti..

Ve pencereden bak hayatım, duvarın üzerindeki son yaprağa bak, o kadar rüzgara rağmen onun niçin hiç düşmediğini, kopmadığını merak etmedin mi? Ah hayatım, o yaprak Behrman'ın baş yapıtıydı. Son yaprağın düştüğü gece duvara senin için bir yaprak resmi çizmişti!..."

İnsan olmanın en belirgin özelliği olsa gerektir diğergâm olmak zira insan kendiyle birlikte karşısındakinin de farkında olan, yardım ve desteğine koşan ve sosyal bir varlıktır... O.

Henry'nin hikâyesindeki insanların içinde oldukları ilişki, iletişim, karşılıklı olarak empati kurarak birbirini anlama ve dahi yardımcı olma kaygısındaki insanların nasıl da bir hayatı kurtarabildiklerini okuyoruz... Bizler de bazen ruhen bazen de fizikî alemde nice hayatlara, canlara dokunuruz da bu hâl Dünya'nın en güzel duygusunu bırakır bizlerde... Yeterki niyet hayır ve iyilik olsun...

Hayat, başkalarının hayatlarına dokunuca, yararlı ve güzel hisler oluşturunca çok daha yaşanılır ve anlamlı hale gelir... Bencilce sadece hayatın merkezine kendini koyan ve de başkasını önemsemeyen insanlar ise hayatlarında yalnızlık ve mutsuzluğa gebedir... Yüce Yaratan bu dünyada düzen ve adaleti sağlaması için biz insanları halife tayin etmiştir... Diğer-gamlık değerimiz de bizlerin bu vasfını ön plana çıkarmamız için çok önemli bir yere sahiptir. Kişinin kendi dışındaki canlara ince, duyarlı, özgecil ve hassas davranması en başta da kendine en güzel yatırımdır... Kişisel tekamülümüzün sağlıklı ilerlemesi bizlerdeki bu değişim dönüşüm, gelişim ve gönüllülükle olacaktır...

Y'ol'umuz sevgide buluşsun Canlar...

Peri'han Taşdemir Taylı

* O. Henry'nin bu öyküsünü dilimize Nuri Eren çevirdi. Öyküyü Milli Eğitim Bakanlığı, **Dünya Edebiyatından Seçmeler Dizisi / Hikayeler -1 / O.Henry** adlı kitaptan aldım.

MANEVİ KAZANIMLAR

METAFOR:

Yolumuz ve yükümüz

Bir yolculuğa çıkalım, gönül dünyamızdakilerle birlikte. Kendimizle kendimize giden bir yolculuk. Bu yolculuk için iki eşya hazırlayalım ama sadece birini tercih edip yolculukta yanımıza alıcaz. Bir heybemiz bir de çuvalımız olsun.

Çuvalımıza ,dünya adına her şeyimizi dolduralım. Evimiz, arabamız ,mesleğimiz, bunları kazanmak için çabalarımızı, hırslarımızı, hatta öfkelerimizi, kıskançlıklarımızı koyalım.

Heybemize de; Manevi değerlerimizi ,sevgimizi, saygımızı, umudumuzu, vefamızı ,tevazumuzu, sabrımızı ,koyalım .Biraz da nezaket koyalım, bu heybeye, nezaket de yakışır .Güzellik adına, güzelleri koyalım heybemize.

Şimdi de çuval ve heybenin arasına kendimizi koyalım .Yola çıkacağız, yolculuk başlasın. Uğrayacağımız duraklar var; ailemiz ,işimiz ,okulumuz, mahallemiz ,apartmanımız, belki hastaneye de uğrayabiliriz, çarşıda da işimiz olabilir.Bu yolculukta iki yükten birini tercih etmek zorundayız.

Ya çuvalı alıp yola çıkacağız ki ,epeyce dolu, ağır belli ki bize zahmet verecek, belki de utandıracak. Çuvalımızda olan ihtiras, öfke, hırs, çevremizdekileri rahatsızlık verebilir .Nereye yakışırız bu yükle, okula mı, iş yerine mi ,hastaneye mi ya da ailemize.

Ya da heybemizi alıp yola çıkacağız içinde insana yakışan insanın izzetine şerefine güzellik katan bu heybeyle yolculuk yapacağız bu heybede öyle güzel manevi Erdemler var ki yükte hafif daha da ağır insanı mamur eden sahibini aziz ve hürmetli kılan.

Tercih bizim ya uğradığımız her durakta yükümüze zahmet vereceğiz, zahmete uğrucuz ya da uğradığımız her durağa güzellik götüreceğiz, imar edeceğiz, gönüller kazanacağız .Rengi güzel kokusu güzel erdem çiçekleri bırakmak lazım .Adı karanfil, adı gül ,adı akasya ,adı papatya, adı karanfil, adı sümbül, adı Zambak, olan.

İnsanlığını kaybeden bu dünyanın ,güzel insanlara ihtiyacı var. Yüğü güzel, gönlü güzel ,yolu güzel, yolculuğu güzel.

Hazırlayan
Ülkü AKMEŞE

EMPATİ

“HAYATA NASIL BAKMALI?”

Bir zamanlar, her şeyden sürekli şikayet eden; her gün hayatının ne kadar berbat olduğundan yakınan bir kız çocuk varmış. Hayat, ona göre, çok kötüymüş ve sürekli savaştıktan, mücadele etmekten yorulduğunu söylermiş. Bir problemi çözer çözmez, bir yenisi çıkıyormuş karşısına. Genç kızın bu yakınmaları karşısında, mesleği aşçılık olan babası ona bir hayat dersi vermeye niyetlenmiş.

Bir gün onu mutfağa götürmüş. Üç ayrı cezveyi suyla doldurmuş ve ateşin üzerine koymuş. Cezvelerdeki sular kaynamaya başlayınca, bir cezveye bir patates, diğerine bir yumurta, sonuncusuna da kahve çekirdekleri koymuş. Daha sonra kızına tek kelime etmeden, beklemeye başlamış. Kızı da hiçbir şey anlamadığı bu faaliyeti seyrediyor ve sonunda karşılaşacağı şeyi görmeyi bekliyormuş. Ama o kadar sabırsızmış ki, sızlanmaya ve daha ne kadar bekleyeceklerini sormaya başlamış.

Babası onun bu ısrarlı sorularına cevap vermemiş. Yirmi dakika sonra adam, cezvelerin altındaki ateşi kapatmış. Birinci cezveden patatesi çıkarmış ve bir tabağa koymuş. İkincisinden yumurtayı çıkarmış, onu da bir tabağa koymuş. Daha sonra son cezvedeki kahveyi bir fincana boşaltmış. Kızına dönerek sormuş: “Ne görüyorsun?”

- “Patates, yumurta ve kahve”, diye alaylı bir cevap vermiş kızı.

- “Daha yakından bak bir de” demiş baba, “patatese dokun.” Kız denileni yapmış ve patatesin yumuşamış olduğunu söylemiş. - “Aynı şekilde, yumurtayı da incele.” Kız, kabuğunu soyduğu yumurtanın katılaştığını görmüş. En sonunda, kızının kahveden bir yudum almasını söylemiş. Söylenileni yapan kızın yüzüne, kahvenin nefis tadıyla bir gülümseme yayılmış. Ama yine de bütün bunlardan bir şey anlamamış:

“Bütün bunlar ne anlama geliyor baba?” diye sormuş.

Babası patatesin de, yumurtanın da, kahve çekirdeklerinin de aynı sıkıntıyı yaşadıklarını, yani kaynar suyun içinde kaldıklarını anlatmış. Ama her biri bu sıkıntı karşısında farklı farklı tepkiler vermişler. Patates daha önce sert, güçlü ve tavizsiz görünürken, kaynar suyun içine girince yumuşamış ve güçten düşmüştü. Yumurta ise çok kırılıyordu; dışındaki ince kabuğun içindeki sıvıyı koruyordu. Ama kaynar suda kalınca, yumurtanın içi sertleşmiş katılaşmıştı. Ancak, kahve çekirdekleri bambaşkaydı. Kaynar suyun içinde kalınca, kendileri değiştiği gibi suyu da değiştirmişlerdi ve ortaya tamamen yeni bir şey çıkmıştı.

Babası “Sen hangisisin?” diye sormuş kızına. “Bir sıkıntı kapını çaldığında nasıl tepki vereceksin? Patates gibi yumuşayıp ezilecek misin? Yumurta gibi, kalbini mi katılaştıracaksın? Yoksa, kahve çekirdekleri gibi, başına gelen her olayın duygularını olgunlaştırmasına ve hayatına ayrı bir tat katmasına izin mi vereceksin?”

Hazırlayan
Semra BAYTAR

ŞEFKAT

HİKAYE: DUVARDAKİ KERTENKELE

Bir Japon mimarlarından biri evini baştan aşağı yeniliyordu. Tamirat esnasında söktüğü kapılardan birinin duvarla irtibatlı bölümünde, iç kısmında, iki tahta arasında sıkışıp kalmış bir kertenkele buldu. Biraz daha dikkatle bakınca kertenkelenin canlı olduğunu fark etti. Onu oradan kurtarmaya çalışırken bu kez kertenkelenin bir ayağından duvara çivilenmiş olduğunu

gördü. On yıl önce yapılan eve kapısı takılırken dışarıdan çakılan bir çivi, o an kapıyla duvar arasında bulunan kertenkelenin ayağına isabet etmiş olmalı diye düşündü Japon mimar.

Peki, nasıl olmuştu da bu kertenkele bir santim boyu bile kıpırdayamadığı bu karanlık duvar boşluğunda on yıldır canlı kalmayı başarmıştı?

Mimar, tamirat işlerini bir kenara bırakarak kertenkeleyi izlemeye başladı. Bu kertenkele sadece havayla beslenmediğine göre, bunca yıl yaşamını nasıl sürdürebildiğini merak ediyordu.

Bir süre sonra duvar boşluğunda bir hareket oldu. Japon mimar, nereden çıktığını fark edemediği başka bir kertenkelenin geldiğini gördü. Gelen kertenkele, yerinden kıpırdayamayacak halde olana ağzında yiyecek taşıyordu.

Bu kertenkele diğerinin belki annesiydi, belki eşi, belki de arkadaşı, kim bilir? Ama bilinen bir şey var ki aralarındaki güçlü sevgi, birinin bıkıp usanmadan diğerini hayatta tutabilmek için ona yiyecek taşımasına neden olmuştu

[Anonim]

Hazırlayan

SEMRA BAYTAR

MERHAMET

“KANUNİ SULTAN SÜLEYMAN VE KARINCA”

İstanbul’da güneşli bir sabahı. Topkapı Sarayı’nın avlusunda bulunan has odanın kapısı açıldı. Başında görkemli bir kavuk taşıyan, uzun boylu genç, ağır adımlarla bahçeye doğru ilerledi. Bu genç bütün dünyaya hükmeden Osmanlı Devleti’nin kudretli hükümdarı Kanuni Sultan Süleyman’dı. Kanuni işinden vakit bulduğu zamanlarda hava almak için arka bahçeye çıkar, ağaçları denizin maviliğini seyrederdi. Ağaçlardan birkaç tanesinin yapraklarının buruşmuş olduğunu gördü. Aklına hemen bu ağaçları ilaçlatmak geldi. Fakat birden durakladı. Ağaçlarda karıncalar vardı. Karıncalar da can taşıyordu. Onlara zarar vermek doğru muydu? Bir türlü işin içinden çıkamayan Kanuni, meseleyi çözmek için hocası Ebusuud Efendiyi aradı. Hocası odasında yoktu. Hemen oracıkta bulunan bir kâğıt parçasına kafasını kurcalayan soruyu yazdı ve hocasının rahlesinin üzerine bırakarak oradan ayrıldı. Hocası odasına geldiğinde kâğıdı görmüştü. Yazıyı okuduktan sonra hocası da Kanuni’ye bir not yazdı. Kanuni Sultan Süleyman, yeniden hocasının odasına uğradı. Hocası odada yoktu. Rahlenin üzerine bıraktığı kâğıt parçasına yazılmış notu gördü. Merakla yazıya doğru eğildi. Okuduktan sonra tebessüm

etti. Kâğıdın üst kısmında Kanuni'nin hocasına yazdığı soru vardı. Merhametli sultan hocasına şöyle diyordu: **“Meyve ağaçlarını sarınca karınca, Günah var mı karıncayı kırınca?”** Hocası Ebussuud Efendi ise sorunun altına şu cümleleri eklemişti.

**“Yarın Hakk’ ın Divanına varınca,
Süleyman’dan hakkın alır karınca!”**

Evet, merhametimiz o kadar büyük olmalı ki, bir küçücük karınca bile bunun dışında kalmamalı.

İşte bu ahlak ile ahlaklanan Kanuni Sultan Süleyman, bir karınca karşısında duraklamış ve onu incitmekten çekinmiştir.

NEZAKET

“MERHAMETİN SU DAMLASI”

Uzak bir köyde, kuraklık dönemi yaşanıyordu. Topraklar çatlaklarla dolmuş, bitkiler solmuştu. Köy halkı çaresizce yağmur duasına çıkmış, umutsuzca gökyüzünü süzüyordu. Fakat yağmur bir türlü gelmiyordu.

Köyün yaşlı bilgisi, derin düşüncelere dalıp duruyordu. Bir gece, gökyüzüne bakarken, aniden bir fikir belirdi aklında. Ertelenemez bir merhamet duygusuyla dolup taşıyordu. Hemen sabah olmadan önce, bilge yaşlı, yanına torununu alarak bir ağaçtan su dolu bir testi getirmesini istedi.

Torunu şaşkınlıkla sordu, “Büyükbaba, neden testiye bu kadar erkenden doldurmamız gerekiyor? Yağmur yok ki suya ihtiyacımız olsun!”

Yaşlı bilge, sakın bir şekilde cevap verdi, “Sevgili torunum, bugün biz yağmur duasına çıkacağız ve elbette ki bizim gibi birçok insan yağmur dileyecek. Ama biz başka bir niyetle gidiyoruz. Biz, merhametin su damlası olmaya gidiyoruz.”

Torunu şaşkınlıkla bakakaldı. Ancak söylenenleri anlamak için beklemeye sabırlıydı.

Ertesi gün, köy halkı bir kez daha yağmur duasına çıktı. Tüm dualar coşkuyla gökyüzüne yükseldi. Ancak yaşlı bilge ve torunu, ellerinde su dolu testiyle köyün çevresinde dolaşmaya başlamıştı. Kurumuş toprakları ve susuz bitkileri suluyorlardı. Gülümseyerek ve sessizce, her bir damlasını yere döktüler.

Köy halkı onların bu hareketine anlam verememişti. “Neden yağmur duasına gitmeyip, burada suyu ziyan ediyorlar?” diye düşünmüşlerdi.

Ancak bilge yaşlı, sabrın ve merhametin temsilcisiydi. Dedi ki, "Sevgili dostlar, merhametin su damlası olmak, yağmur duasına gitmekten daha önemlidir. Yağmur bir gün gelebilir, ancak merhametin su damlaları hep yanı başınızda olmalıdır. İnsanlar arasında hoşgörü ve sevgi damlacıkları dökerek kurumuş kalpleri canlandırabilir ve kurak toprakları bereketlendirebiliriz. Merhametle sulanan bir toplum, sevgi ve saygıya susamış kalplerle dolup taşar."

Köy halkı, bilge yaşlının anlamlı sözlerini düşündü ve nezaketin önemini anlamaya başladılar. Merhametin su damlalarıyla sulanan köy, kısa bir süre sonra nezaket, empati ve sevgiyle dolmuştu. Ve o günlerde, yağmur duasına bile gitme ihtiyacı hissetmediler, çünkü merhametin su damlaları, hayatlarına bereket getirmişti.

İnsanların küçük eylemleriyle bile toplumda olumlu değişimlere katkıda bulunabileceğini hatırlatmak önemlidir.

[Anonim]

AİDİYET

GERÇEK HİKAYE / ÜVEY ANNE

Serap Hanım 25 yaşına gelmiş genç bir kız içinde bulunduğu akraba ve dost büyükleri evlenmesi konusunda baskı yapmaya başlamıştır. Herkese karşı sevgi dolu, hürmetkar sorumluluk sahibi, ağırbaşlı becerikli bir o kadar güzelce bir kız... Kendisi evlenmemesi konusunda baskıcı tavır, sözlere çok aldırmandan gelen taliplileri geçiştirmektedir. Özel sektörde çalışmakta olan Serap'a bir gün çalıştığı iş yerine bir talip gelir. Altı yaş bir erkek çocuğu olan eşinden ayrılalı iki yıl olmuş Abdullah Bey ve yakını Ayşe hanım...

Ayşe hanım niyetlerinin ciddiyetini belirterek meseleyi aktarır. Evlerine de ziyarete gitmek ailesinden istemek düşüncelerini iletir. Serap hanım önce düşünmek için zaman istemiştir. Daha sonra akşam kızgın bir şekilde eve gitmiştir. Ailesi ile durumu konuşur. Anne ve baba da zaten düşünmediği için sesini çıkartmazlar. Abdullah Beyin yanında minik oğlu Yiğit ile gelmesi, olduğu gibi görünmeleri ve Serap'tan garip kuş edasıyla içecek istemesi Serap'ın aklına takılmıştır. Arasına çiçeklerle işyeri yakınlarında Serap'ın yoluna çıkması, konuşmak görüşmek istemesi reddedilse de Abdullah Bey vazgeçmez. En nihayetinde bir gün Serap Hanım baştan savmak için görüşmeyi kabul eder...

Yine elinde bir gül ile Serap' ı karşılar bir deniz kenarındaki çay bahçesinde otururlar. Abdullah Bey onu ilk görüşte sevdiğini asla vazgeçmeyeceğini söyler. Serap Hanımın fikirleri değişir, konuşmalardan etkilenir. Gel zaman git zaman ailelerin de onayıyla evlilik güzel bir düğünle gerçekleşir..

Yiğit okula başlar arkadaşları Serap'ı sorduğunda üvey annesi, yeni annesi olduğunu söyler. Mesele yapmaz Serap hanım...Her eve dönüşte ona sarılan sohbet eden anne olur. Okul bahçesinde öğrenciler annelerine sarılmak için koşarken Yiğit Serap'a sarılır. Görüşme günlerinden öz annesiyle zaman geçirip eve döndüğünde gözyaşlarını silen yine onu kucaklayan, yargılamayan, sorgulamayan bir Serap anne vardır kapıda... Evine her daim mutlu dönen Yiğit... Yiğit'in iki kız kardeşi olur. İyi bir ağabeylik yapar.

Yiğit şimdi büyüdü, sevdi, evlendi Belma ile... İki yıl olmuştur. Babası, Serap annesi ve kardeşlerinin oturduğu mahalleye taşınır. İki üç güne bir arar, ziyaret ederler. Yine kucak açan ailesi kapıda karşılar... Yiğit'in aidiyet hissettiği ailesi hep yanında oldu. Kırmadan, dökmeden, incitmeden...

Aidiyetinizin, ailenizin, adresi daim, kalesi sağlam, kalbi kocaman olsun...

Hazırlayan
Hülya YILMAZ

DEĞERLİ GÖRME

1.HİKAYE (GERÇEK VAKIA)

Her Koşulda Kendine Yakışanı Yapmak, Herkese Değer Vermektir

On katlı 20 daireli bir lüks sitenin apartman görevlisi, her gün çöpleri toplar, dışardaki çöp konteynırına boşaltır, bahçede yapılması gereken işlere koşturur, marketten apartman sakinlerinin ihtiyaçlarını alıp verir. Bir gün yeni taşınmış bir hanımefendi çöp kovalarının içine sağlam bir poşete çöp suyu akmayacak şekilde ağzını da hediye paketi gibi bağlayıp kapağını kapatıp kapının önüne bırakır. Birkaç hafta sonra bu hanımefendinin zili çalar. Kapıyı açınca görevli beyi görür. Gözleri yaşlı şekilde konuşmaya başlar:

- Hanım abla çok teşekkür ederim.
- Neden?
- Her gün çöpünüzü tertemiz hiç akmadan dökmeden hediye paketi gibi alıyorum. O kadar duygulandım ki bana kolaylık sağladığınız için... Eziyet gibi gördüğüm işim arasında kendimi

değerli hissettim, biliniz ki size hizmet bir zevk ...

- Rica ederim ne demek. Sizdeki saygı ve nezakete, emeklere biz teşekkür ederiz.

2. EMEĞE DEĞER ATFETME HİKAYESİ : YOLDAKİ TAŞ

Bir hünkar halkı için geniş bir yol yaptırmaya karar verdi. Yapımı tamamlanan yolu halka açmadan önce, bir yarışma düzenlemeye karar verdi. İsteyenin bu yarışmaya katılabileceğini ilan ettiren hünkar , yoldan en güzel geçecek kişiyi belirleyeceğini söyledi.

Yarışma günü, insanlar akın ettiler. Bazıları en güzel arabalarını, bazıları en güzel elbiselerini giymiş kimi de yanlarında en güzel yiyecekleri getirmişti. Gençlerden bazıları yol boyunca koşmaya hazırlanıyordu.

Nihayet, tüm gün insanlar yoldan geçtiler, fakat yolu kat edip tekrar hünkarın huzuruna döndüklerinde hepsi aynı şikayette bulundu: Yolun bir yerinde büyükçe bir taş ve moloz yığını vardı ve bu moloz yığını yolculuğu zorlaştırıyordu.

Günün sonunda yalnız bir yolcu da bitiş çizgisine yorgun argın ulaştı. Üstü başı toz toprak içindeydi, ama hünkara büyük bir saygıyla yönelerek elindeki altın kesesini uzattı:

‘Yolculuğum sırasında, yolu tıkayan taş ve moloz yığınına kaldırmak için durmuştum. Bu altın kesesini onun altında buldum. Bu altınlar size ait olmalı.’

Hünkar gülümseyerek cevap verdi:

‘O altınlar sana ait delikanlı’

‘Hayır, benim değil. Benim hiçbir zaman o kadar altınım olmadı.’

“Evet” dedi hünkar “Bu altınları sen kazandın, zira yarışmanın galibi sensin. Yoldan en güzel geçen kişi sensin. Çünkü yoldan en güzel geçen kişi, ardından gelenler için yoldaki taşın altına elini atıp engelleri kaldıran kişidir.”

Hazırlayan
Hülya YILMAZ

SADAKAT

“Leylekler büyüleyici kuşlar Eşleriyle güçlü, ömür boyu sürecektir bağlar kurarlar ve her yıl eşleri ve yavrularıyla yeniden bir araya gelmek için aynı yuvalara geri dönerler. Bu inanılmaz sadakat, eşlerine verdikleri önemi vurgular AİLE ve güçlü bağlar kurma konusundaki olağanüstü yetenekleri.

Leyleklerin yuvaları için genellikle yüksek yapıların üzerinde stratejik yerler seçmeleri, sorumluluk duygularını ve sevdiklerini güvende tutmaya adanmışlıklarını gösterir. Sorumluluk sahibi davranışlarına ek olarak leylekler, birbirleriyle iletişim kurmak için “gagalama” adı verilen büyüleyici bir uygulamada bulunurlar.

Gagalarını hızla açıp kapatarak bağlarını güçlendirir ve eşleriyle sıkı bir bağ kurarlar. Leylekler gerçekten de bağlılık ve sadakat niteliklerini somutlaştıran olağanüstü yaratıklardır.”

SADAKAT DEĞERİNİN HİKAYESİ:

Nilgün üniversite sınavını kazanır istediği bölüm olan Ziraat mühendisliği fakültesine yerleşir çok başarılı bir öğrencidir . Hatta o kadar başarılıdır ki üniversitede araştırma görevlisi olarak kalmak ister. Aynı üniversitede aynı bölüm arkadaşı Hasan ile tanışır. Hasan da köyden gelmiş genç yakışıklı bir delikanlıdır. Bunlar birbirlerinden hoşlanmaya başlarlar. birbirlerine her konuda sadık kalmaya Özen gösterirler. Durum o hale gelmiş ki Hasan nilgün’e evlenme teklif etmiştir. Nilgün’de zaten o anı o zamanı beklemektedir ve kabul eder. Bunu ailelere bildirirler aileler ilk başta olumsuz düşünse de nihayetinde kabul ederler. İsteme olayları nişan olayları olur ve okulu bitirmişlerdir ikisi de.

Hasan ve nilgün’ün hayalleridir üniversitede hoca olarak kalabilmek. Ve ikisinin de birinci hayali gerçekleşmiştir sıra diğer hayallerini gerçekleştirmeye geldi yani evlilik. O esnada Hasan çok ciddi bir trafik kazası geçiriyor. Maalesef ki Hasan bu kazada gözlerini kaybediyor. Bu durum nilgün’ü üzse de verdiği sadakat sözünü hiçbir zaman unutmuyor. Nilgün’ün ailesi evli-

liklerine karşı çıkmasına rağmen Nilgün kararlı bir şekilde evlilik hazırlıklarına başlıyor. Ve sonunda evleniyorlar. Evin bütün ihtiyaçları bütün giderlerini Nilgün üstlenmektedir. Bir yıl sonra sadakatın meyvesi olan Nilgün ve Hasan'ın oğulları Ahmet dünyaya gelir. Hasan gözleri görmediği halde Ahmet'i çok güzel yetiştirir.

Nilgün ve Ahmet'in sadakat meyvesi Ahmet le taçlanır.

(Bu gerçek yaşanmış bir hayat hikayesi benim üniversiteden hocamın hayat hikayesi.)

Döndü Yılmaz

Akasya Atölyesi

HACHIKO'NUN HİKAYESİ (SADAKAT HİKAYESİ)

1925 yılında Tokyo Üniveristesi'nde Tarım Bilimi profesörü olan Hidesaburo tarafından sahiplenilen, Akita cinsi Hachiko, 1923 yılında Japonya'nın Akita şehrinde doğdu. Hidesaburo Ueno ve eşiyle Tokyo'da yeni bir hayata başlayan Hachiko, her sabah Shibuya İstasyonu'ndan metroya binerek üniversitedeki işine giden profesöre, metroya kadar eşlik etmeye başladı. Profesörü her sabah metroya bırakıyor ve her akşam metroda karşılayıp birlikte eve gidiyordu.

Hachiko 2 yaşındayken, bir sabah yine Profesör Hidesaburo Uneo ile metro durağına yürüdü. O gün profesör okulda beklenmedik bir kalp krizi sonucu hayata veda etti. Ancak Hachiko, o akşam yine aynı yerde, Shibuya İstasyonu'nun çıkışında yine saat 3'te sahibi profesör Hidesaburo Uneo'yu bekledi. O gün profesör gelmedi. Akşam tek başına eve giden Hachiko, ertesi gün saat 3'te profesörü karşılamak için tekrar istasyona gitti ve beklemeye başladı. İstasyondaki görevliler başta Hachiko'ya sıcakkanlı davranmadılar. Aradan günler, aylar, yıllar geçti. Hachiko, zaman içinde önce civardaki insanlar, sonra tüm Japonya tarafından tanındı. Hachiko'yu

görmeye, ülkenin diğer ucundan gelen insanlar vardı. Ancak Hachiko'nun tek isteği, sahibinin trenden inip yanına gelmesiydi.

Hachiko, ölümüne kadar, aynı yerde sahibinin trenden inip yanına gelmesini bekledi. Bu bekleyiş tam 10 yıl sürdü. Hachiko'nun bekleyişi 8 Mart 1935'te Shibuya İstasyonu'nun çıkışında sona erdi. Bu dünyada sahibine kavuşamayacağını anlayan Hachiko, sahibinin yanına gitti. Külleri Tokyo'daki Aoyama Mezarlığı'nda, Profesör Hidesaburo Uneo'nun yanına konuldu. Kürkü doldurularak, saklandı ve şu an Tokyo'daki Japonya Ulusal Doğa ve Bilim Müzesi'nde sergilenmekte.

Hazırlayan

Buse Döndü YILMAZ

İNANÇ

Adamın biri hayvanat bahçesini gezmeye gitti. Fillerin olduğu bölüme geldiğinde ilginç bir manzara ile karşılaştı: Fillerin hiç biri ne kafesteydi ve ne de onları bir sabite bağlayan zincirleri vardı.

Zincirsiz oldukları halde, onları o dar alandan kaçırmaktan alıkoyan tek şey vardı; ilginç ama dikkat; O güçlü filleri kaçırmaktan alıkoyan tek bağ; filin bacaklarından birine bağlı "küçük bir ip" parçasıydı.

Adam fillere bakarken, fillerin neden güçlerini sadece ipi kırmak ve kamptan kaçmak için kullanmadıkları konusunda tamamen kafası karışmıştı. Oysa filler bunu kolayca yapabilirlerdi. Oysa onlar bunu hiç denemediler bile.

Meraklı misafirimiz bu sorunun cevabını öğrenmek için oradaki bir fil eğitmenine, fillerin neden orada öylece durduklarını ve neden hiç kaçmaya çalışmadıklarını sordu.

Fil eğitmeni şöyle cevap verdi:

"Onlar çok küçükken ve çok daha küçükken onları bağlamak için aynı boyda ip kullanırız ve o yaşta onları tutmak için yeterlidir. Büyüdükçe, ayrılamayacaklarına inanmaya şartlanırlar. İpin kendilerini hâlâ tutabileceğine inanıyorlar, bu yüzden asla kurtulmaya çalışmıyorlar."

Fillerin bahçeden kaçmamalarının tek nedeni, zamanla bunun mümkün olmadığı inancını benimsemeleriydi.

Hikâyeden çıkarılacak ders şudur:

Dünya seni ne kadar tutmaya çalışsa da her zaman başarmak istediğin şeyin mümkün oldu-

ğu inancıyla devam et. Başarılı olabileceğine inanmak, onu gerçekten başarmanın en önemli adımıdır.

Hazırlayan
Büşra ATLIOĞLU

EMNİYET

HİKAYE: MARANGOZ

Yaşlı bir marangozun emeklilik çağı gelmişti. Patronuna işten ayrılmak istediğini ve artık ailesi ve torunlarıyla zaman geçireceğini söyledi. Patron marangozdan son bir isteği olduğunu söyler. Ondan son kez bir ev yapmasını ister. Marangoz kabul eder ve işe girer. Fakat gönlü artık işte olmadığı için baştan savma işçilik ve kalitesiz malzeme kullanarak evi bitirdi. İşini bitirdiğinde işveren, evi gözden geçirmek için geldi. Dış kapının anahtarını marangoza uzattı. “Bu ev senin” dedi, “sana benden hediye”. Marangoz şoka girdi. Ne kadar utanmıştı! Keşke yaptığı evin kendi evi olduğunu bilseydi! O zaman onu böyle yapar mıydı hiç?

Marangoz sizsiniz. Her gün bir çivi çakar, bir tahta koyar ya da bir duvar dikersiniz. Hayat bir “kendin yap” tasarımıdır. Oturduğunuz evin güzelliği de çirkinliği de sizin eserinizdir.

Hazırlayan
Esra KÖMÜR

HOŞGÖRÜ

Ayşe altıncı sınıfa giden çok zeki, saygılı, çalışkan bütün derslerinden beş alan çok çalışkan bir öğrenciydi eğitim hayatı boyunca hep beş almış dört almamıştır. Matematik sınavından ilk defa dört almıştı, babasının ise önceden beri kesin bir tavrı vardır: Benim çocuğum dört alamaz ona verdiğim bu kadar imkandan sonra hep beş almalı: Ayşe maalesef dört almış ve korka korka eve gelmişti. Annesi ile birlikte birkaç gün babalarına bir şey söyleyemiyorlar babasının keyfinin yerinin yerinde olduğu bir gün de annesi ile birlikte Ayşe’nin matematik sınavından dört aldığını söylüyorlar. Ayşe’nin babası, önce normal karşılamış gibi yapıp Ayşe’yi yanına çağırıyor konuşuyor gibi yapıp daha sonra Ayşe’nin yüzüne aniden bir tokat atıyor. Ayşe’nin ağzı kanamaya başlıyor baba bu arada bir yandan bağırmaya başlıyor: benim çocuğum dört alamaz ama dört almış işte bu kimin çocuğu o zaman? Babası Ayşe’yi seviyor onun için her türlü maddi fedakârlığı katlanıyor fakat başarısızlığını kabullenemiyordu. Ayşe’nin babası ancak Ayşe beş aldığı zaman kabul ediyor dört aldığı zaman onu evladı olarak kabul etmiyor-

du. Ayşe artık hata yapmaktan korkmaya başlıyor. Babası hoşgörü göstermemiş hatta evladım olamaz demiştir.

Şimdi bu konu bu olayı bir tartışalım, Ayşe artık yapmış olduğu bir yanlış, aldığı düşük notu bundan sonra babasına söyleyebilir mi? Söyleyemez tabii ki peki ne yapar? Notlarını saklar, karneyi nasıl değiştirebileceğinin planlarını yapar yani babasının bu hoşgörüsüz davranışı karşısında sahtekar, yalancı, düzenbaz bir insan olarak karşımıza çıkar. Bu durumdan sonra da baba: ben namuslu dürüst bir iş adamıyım. Benim çocuğum nasıl böyle olur? Diye hayıflanmalarına başlar. Hal bükü baba çocuğunu bu hale getirdi. Nasıl mı? Çocuğunu kabullenmemekle ona hoşgörülü davranmamakla. Eğer çocuğuna hoşgörülü davranmış olsaydı bunun bir hata olduğunu bir dahaki sınavında beş alıp kurtarabileceğini söyleyip ona güven vermiş olsaydı Ayşe de olumsuz davranışlara hareketlere yalana dolana müracaat etmeyecekti. bir dahaki sınavında beş almak için çok çalışacak ve başaracaktı.

Sevdiğimizi söylediğimiz insanlara çok çabuk kırılıyorsak bunları yeterince kabullenmediğimizi gösterir sevdiğimiz insanlar için: tam da benim istediğim gibi: : arayпта bulamadığım insan, dünyadaki en güzel çocuk benimkisi gibi ifadeler kullanınız. Bu sevgimizin bir göstergesidir çocuğumuzu, Eşimizi, işimizi, eşimizin annesini babasını severiz. Severiz ama sevdiğimiz ölçüde kabul etmeyiz sevginin devamını istediğimiz şartların oluşumuna bağlıdır. Çocuğumuzu çok severiz ama onun her çocuk gibi dışardan üstünü başını kirleterek gelmesini, kırık not almasını, yavaş yemek yemesini kabullenemeyiz. bak ben seni severim ama ne zaman benim istediğim gibi davrandığın zaman bu kabullenme değil ki bu şartlı sevgi belki sevgi bile değil. Hatta karşılıklı olduğu için menfaat ilişkisinden de bahsedebiliriz sevgiden saygıdan hoşgörüden paylaşımdan bahsedemeyiz.

Hazırlayan
Selma YILMAZ

İSTİŞARE

Selim bey, eşi ve çocukları ile birlikte aile toplantıları yapmaya başlar. Başlangıçta her şey yolunda gitmektedir, herkes kurallara uyumaktadır. Bir gün Selim Bey'in işi oldukça fazladır. Yarına yetiştirmesi gereken işleri vardır. Evde çok yoğun bir şekilde çalışmaktadır. Ancak çocukların da canları çok sıkılmış ve Selim Bey'in kendileriyle ilgilenmelerini beklemektedirler. İlgi çekmek için kendi aralarında görüntü çıkarmakta ve babayı çok fazla rahatsız etmektedirler. Selim bey birkaç defa çocukları uyardıysa da çocuklar hiç uyarı almamış gibi

davranmaya devam ederler yarın yetişmesi gereken işlerin çokluğu yetiştirememesi endişesi ve çocukların gürültüsü üst üste eklenince Selim Bey daha fazla dayanamaz. Bir tokat patlatır. Yarım saat sonra kapısı tekrar çalınır. İçeriye az önce burada çocuklar girer. Baba biz olağanüstü toplantı yapılmasını istiyoruz, derler Selim Bey bakar ki iş ciddi tamam çocuklar anneniz de Çağırın başlayalım der çocuklar konuşmaya başlar, babacığım, daha önce yapmış olduğumuz toplantıda bir daha dövmek yok diye karar almıştık. Siz bu kuralı çiğnediniz evet çocuklar haklısınız ben kuralı çiğnedim ancak sizde kendi yaptıklarınızı unutmayın cezam neyse razıyım der çocuklar yan odaya girerek kendi aralarında konuşurlar. Az sonra almış oldukları kararı babasını açıklarlar: babacığım, dövmek yasaktı, sen bu kuralı çiğnedin. Ancak biz de senin işinin başından aşkın olduğunu gördüğümüz halde seni rahatsız ettik. Sabrını taşırdık. Bu hafifletici sebepleri göz önünde tutarak bir daha aynı olayın tekrarlanmaması kaydıyla bu defalık cezaya gerek görmüyoruz derler Burada Selim Bey çocukları. Söz hakkı vererek ve yapmış olduğu anlaşmalara sadık kalarak çocuklara çok güzel bir hayat dersi vermiş oldu aynı zamanda kendisi alınan kararlara uyacağını belirterek ayla toplantılarının devamını da sağlamış oldu bu aile toplantıları karşılıklı istişare çocuklara ve aileye katkısı ne olabilir? Ayla toplantısının istişarenin aileye katkısını şöyle sıralayabiliriz Ailede herkesin birbirine dinlemesini sağlar. Olumlu duyguları ve düşünceleri karşılıklı ifade etmek ve devamı için birbirlerini tespit etmek teşvik etmek. Ailede herkesin yapabileceği bir iş olduğunu belirterek, iş bölümü yapmak sıkıntıları, sevinçleri, hüznüleri, hayalleri paylaşmak problemleri belirlemek nelerin ve kimlerin değişmesi ile problemin çözüme ulaşacağını saptamak. Ayla toplantısı bütün aile üyelerini kapsayan ve aileler arasında istişareyi sağlayan bir toplantıdır ailedeki bireylerin değerleri, istekleri, şikayetleri, planları, soruları ve önerileri gündemi oluşturur. Ailede istişare aileyi ilgilendiren her konu üzerinde, üyelerin fikirlerini söyleyebilecekleri bir ortamdır. Ailede istişare ailede yapılacak işlerin planlandığı, herkesin tecrübelerini paylaştığı, aile üyelerinin birbirlerine karşı olumlu duygularını belirttiği bir ortamdır düzenli istişareler sayesinde kuralların oluşturulduğu kararların alındığı, aile içindeki iyi ve güzelliklerin fark edildiği ve bireylerin olumlu yönlerini ortaya çıkarıldığı uyumlu bir aile ortamı desteklenmiş olur.

Hazırlayan
Selma YILMAZ

KATILIMCILIK

KATILIMCILIK METAFORU: “DANS EDEN DÜĞÜM”

Katılımcılığı “Dans Eden Düğüm” metaforuyla açıklayabiliriz. Bu metafor, toplumun çeşitli kesimlerinin bir araya gelerek etkileşim içinde olduğu bir sahne gibi düşünülebilir.

Düşünün ki, bir dans pistinde birçok insan bulunuyor. Her insan, kendi renkli kurdeleleriyle temsil edilmiş bir düğümü taşıyor. Her bir düğüm, bireyin kimliğini, düşüncelerini, deneyimlerini ve ihtiyaçlarını simgeliyor. Dans edenler, farklı geçmişleri ve deneyimleri olan bu düğümlerle birbirleriyle etkileşim içindeler.

Dans edenler, herkesin düğümünü fark ediyor ve önemsiyor. Herkesin düğümü eşit derecede değerli ve renkli. İnsanlar, kendi düğümlerini koruyarak ve değer vererek birbirleriyle dans ediyorlar.

Katılımcılık, her düğümün önemini ve farklılığını vurgular. Dans edenler, kendi düğümlerini ifade etme özgürlüğüne sahip olduğu gibi, diğer düğümleri de anlamak için çaba gösteriyorlar. Her düğüm, dansın ritmine uyum sağlar ve ortak bir uyum içinde hareket eder.

Bu metafor, katılımcılığın toplumda herkesin sesinin duyulduğu, farklı renkleri ve düşünceleri barındıran bir ortamı yarattığı düşüncesini vurgular. Dans edenler, birbirlerini saygı ve anlayışla karşılar, farklılıkları zenginlik olarak görür ve birlikte uyumlu bir dans sergilerler. Bu dansın sonucunda, toplumda daha adil, eşitlikçi ve dayanışma içinde bir geleceğe adım atılır.

“Dans Eden Düğüm” metaforu, katılımcılığın insanların birlikte hareket ederek güçlü ve anlamlı bir toplumsal değişim yaratabileceği fikrini destekler. Her bir düğümün özgün ve değerli olduğu bilinciyle, toplumun çeşitliliği ve birlikteliği bir araya gelir ve güçlü bir şekilde ilerler.

“RENKLERİN DANSI: FARKINDALIK YOLCULUĞU”

Uzak bir yerde, renklerin büyüğü bir ormanda yaşadığı efsanevi bir dünya vardı. Ormanın her köşesinde, farklı renkteki yaratıklar bir arada yaşıyordu. Her bir yaratığın gözünde, dünyayı renklendiren büyüğü bir düğüm vardı.

Ancak zamanla, bu renkli ormanda bazı sorunlar baş gösterdi. Yaratıklar kendi düğümlerini diğerlerine göre daha önemli veya üstün görmeye başladılar. Bazı düğümler küçümsendi ve göz ardı edildi, bazıları ise diğerlerini bastırmaya çalıştı. Birbirlerini anlamak yerine, farklı düğümleri olduğu için kıskançlık ve çatışma ortaya çıktı.

Günün birinde, ormanın derinliklerinde yaşlı ve bilge bir yaratık olan “Aydınlatıcı” adlı bir varlık ortaya çıktı. Aydınlatıcı, renklerin arasında barış ve uyum sağlayacak bir çözüm arıyordu.

Onun gözleri, renklerin gözlerine ve kalplerine doğru bir yolculuk yaparak, gerçek farkındalığın gücünü keşfetmek istedi.

Aydınlatıcı, her bir yaratığın düğümüne dokunarak onların hikayelerini ve deneyimlerini keşfetmeye başladı. Gördüğü her düğümde, birçok renk ve tonun bir araya geldiğini fark etti. Kimi düğümler gökkuşağının parlak renklerini barındırırken, bazıları doğanın sakin mavileriyle süslenmişti. Diğerleri, güneşin sarısını veya gecenin siyahını yansıtıyordu.

Aydınlatıcı, her yaratığın düğümündeki farklı renkleri anlamak için onlarla sohbet etti. Onların ne istediğini, neye ihtiyacı olduğunu ve ne düşündüğünü dinledi. Her yaratığın düğümündeki renklerin birbirini tamamladığını ve ormanda birlikte bir renk cümbüşü oluşturduğunu gördü.

Aydınlatıcı, ormanın ortasında bir toplantı düzenledi. Tüm yaratıkları bir araya getirdi ve onlara farkındalığın gücünden bahsetti. Herkesin düşüncesine ve ihtiyaçlarına saygı duyarak, birbirlerine destek olmaları gerektiğini anlattı. Düğümlerinin renklerini, birlikte bir dansın parçası olacak şekilde harmanlayabileceklerini söyledi.

Yavaş yavaş, yaratıklar birbirlerini daha iyi anlamaya başladılar. Birbirlerinin düğümlerinin özelliklerini ve zenginliklerini takdir ettiler. Her yaratık, kendi düğümünü ve diğerlerinin düğümlerini aynı derecede önemli ve değerli görmeye başladı.

Artık ormanda birbirine destek olan, birlikte dans eden yaratıklar vardı. Renklerin dansı, ormanı daha da canlandırdı ve her köşesine güzellik kattı. Farkındalığın ışığı, her yaratığın gözlerine ve kalplerine ulaşmıştı.

Hikayenin sonunda, Aydınlatıcı, farkındalıkla dolu bir ormanda, mutlulukla tekrar kayboldu. Yaratıklar arasındaki farkındalık ve uyum, sonsuza dek devam etti ve efsanevi renkli orman, herkesin eşit bir şekilde var olduğu, anlayış ve sevgi dolu bir yer olarak yaşamaya devam etti.

Farkındalığı arttırmayı hedefleyen bu hikaye, her birimizin farklı renklere ve düğümlere sahip olduğunu kabul ederek, birbirimizi anlamak ve saygı göstermek için çaba sarf etmemiz gerektiğini vurguluyor. Farkındalık, bireyler arasında bağlantı ve dayanışmayı artırabilir ve toplumun daha adil ve hoşgörülü bir yer olmasına katkıda bulunabilir.

Hazırlayan
Ayşe ŞAHİN

ADALET

HİKAYE: ADALETİN AĞLAYAN YÜZÜ GÜLEN YÜZÜ

Adalet yorgun, ayaklarını sürüyerek evine geldi. Her gün gibi değildi ,bugün. Eski neşesi kalmamıştı .Evine girdi, lavaboya gitti.Elini ve yüzünü yıkarken ,aynaya gözü takıldı ,kendisini seyretti gözleri önceki gibi ıslık ıslık değildi ,pişmanlık insanın yüzüne derin çizgiler çizer mi bir günde? Derin bir iç çekti

Kendisini koltuğunun üstüne atıp ,düşünmeye başladı. Sanki bütün bildiklerinin yeri değişmişti. Eşitlik ,özgürlük ,haklar, hepsine tekrar yeni bir mana yüklemek, şimdiye kadar savunduklarını yok saymak demektir. Doğruldu başını iki elin arasına koyup yanıldım dedi .

Herkes eşit olamaz ki kimi hayatına eksi bir, eksi onlar ile başlıyor, kimisi artı yüz ile başlıyor eksi bir ile başlayana niye artı 100 gibi olmadın diyemem ki. Of Of yanlış yaptım .Ayağa kalktı.

Birisi lüksünün hakkını ararken, diğeri yaşama hakkını elde etmeye çalışıyor. Ama kurallar !Hukuk, kanunlar... Şeriatın kestiği parmak acımaz, dedi. Sonra yine sustu .Her zaman kazandığı davalarda zafer'in gururunu sevincini yaşarken şimdi üzgündü .Düşündü. Aldığı kararı bilgileri doğrultusunda tekrar değerlendirdi bir şeyler eksikti yerine oturmamıştı. Mesleğinde ehil olan adaletin aklına, kanun boşluğu geldi. doğruldu; Evet vet işte aradığım, hukuk neden kanun boşluğu koyar ,demek ki bir şeyler tam olmayabilir, kanunlar bazı zamanlar yetersiz kalabilir, zamana duruma kişisine göre değişebilir .Yenilemek lazım ve tekrar düşünmek. Rahmetli babasının, mesleğinin ilk yıllarında ona verdiği nasihat aklına geldi;

'Oğul en iyi mahkemeyi vicdanında kurarsın. Hakimin, avukatın, vicdanın olursa kurallar ,kanunlar sana hizmet eder. Vicdanını köreltmemeye bak ,o sana o sana doğru yolu gösterecektir. Aldığın kararların neye mal olacağını düşün. Unutma adaletin iki yüzü vardır bir ağlayan yüzü, bir güldüren yüzü .Ağlayan yüzü olmaktan korkarsan, gülen yüzleri soldurursun. Gülen yüzleri memnun edeceğim derken de ağlayanın ahını alma. Adalet bu, iki yanı keskin bir bıçak. Ama birileri bu bıçağı, doğru kullanmalı ki toplum huzura kavuşsun, zalim korksun, mazlum sevensin.'

Hazırlayan
Ülkü AKMEŞE

DÜRÜSTLÜK

“YALANCI ÇOBAN MASALI”

Bir varmış, bir yokmuş. Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde, ülkelerin birinde vaktiyle küçük bir köyün koyunlarını giden küçük bir çobanı varmış. Bu küçük çoban her gün koyunlarını bir dağın eteğine götürür orada otlatırmış.

Günlerden bir gün, koyunlarını otlatırken çobanın canı sıkılmış. Ne yapsam da eğlensem? diye düşünmüş. Aklına bir fikir gelmiş. Yerinden fırlamış köye doğru koşmaya başlamış. Köye varınca:

İmdat! İmdat! İmdat! Yardım edin! Kurtlar koyunlarımıza saldırıyorlar diye bağırmış. Köylüler ellerine kazma küreklerle koyunların yanına doğru koşmuşlar. Koyunların yanına varınca, kurtları aramaya başlamışlar. Bir yandan da çobana soruyorlarmış:

– Hani nerede kurtlar?

Çoban kahkahayla gülmeye başlamış...

– Yalnız başıma burada çok sıkıldım. Bu olayı biraz eğlenmek için uydurdum demiş.

Köylüler hem şaşırılmış hem de öfkelenmişler. Söylene söylene köye dönmüşler.

Birkaç gün sonra çoban yine koşarak köye gelmiş. Köylülerden yine yardım istemiş. Köylüler yine ona inanmışlar.

Çoban:

– Gerçekten kurtlar geldi. İnanın diye bağırmış. Köylüler yine yardıma koşmuşlar. Meğer çoban yine oyun yapıyormuş. Kurt falan yokmuş.

Ertesi gün çobanın sürüsüne gerçekten kurtlar saldırmış. Bunun üzerine küçük çoban var gücüyle köye koşmuş. Olanları anlatıp yardım istemiş. Fakat köylüler bu kez anlatıklarına inanmamışlar. Çoban gözyaşı dökmüş, yalvarmış yine de köylüler oralı olmamışlar. Kurtlar da çobanın bir kaç kuzusunu kapıp götürmüşler.

Çoban bu duruma çok üzülmüş. Bir daha yalan söylememeye karar vermiş. Herkesten özür dilemiş. O günden sonra dürüst ve güvenilir bir insan olmuş...»

Alıntıdır

“.... Aman canım sen de!

Bir kerecikten ne olacak?!

Hiçbir şey olmaz, tasalanma!

Hallederiz...

Vb. vs. ..."

Denilir çoğu zaman ve de eşler veya aile bireyleri bazen öncelikle kendini beraberinde de muhatabını kandırır ki bunun hikayemizde anlatıldığı gibi hiç kimseciklere faydası olmaz aksine fazlasıyla zararı dokunur!...

Hem aile içinde hem de toplum arasında "dürüstlük" diğer tüm duygu ve değerlerin de olumlu ve yapıcı bir şekilde yaşanmasının en etkili yoludur...

Hazırlayan:

Peri'han Taşdemir Taylı

SORUMLULUK

Yaptığı işin en iyisini yapmaya çalışan sorumlu davranan bir işçinin hikayesini paylaşacağım sizinle.....

Yıllar önce bir çiftçi, fırtınası bol olan bir tepede bir çiftlik satın almıştı. Yerleştikten sonra ilk işi bir yardımcı aramak oldu. Gel gelelim ne yakındaki köylerden ne de uzaktakilerden kimse onun çiftliğinde çalışmak istemiyordu. Müracaatçıların hepsi çiftliğin yerini görünce çalışmaktan vazgeçiyor, "Burası fırtınalıdır, siz de vazgeçseniz iyi olur." diyorlardı.

Nihayet çelimsiz, orta yaşı geçkince bir adam işi kabul etti. Adamın haline bakıp:

"Çiftlik işlerinden anlar mısınız?" diye sormadan edemedi çiftlik sahibi.

"Sayılır." dedi adam, "Fırtına çıktığında uyuyabilirim." Bu ilgisiz sözü biraz düşündü, sonra boşverip çaresiz adamı işe aldı. Haftalar geçtikçe adamın çiftlik işlerini düzenli olarak yürüttüğünü de görünce içi rahatladı. Taa ki o fırtınaya kadar... Gece yarısı, fırtınanın o müthiş uğultusuyla uyandı. Öyle ki, bina çatırdıyordu. Yatağından fırladı, adamın odasına koştu:

"Kalk, kalk! Fırtına çıktı. Her şeyi uçurmadan yapabileceklerimizi yapalım." Adam yatağından bile doğrulmadan mırıldandı: "Boşverin efendim, gidin yatın. İşe girerken ben size fırtına çıktığında uyuyabilirim demiştim." Çiftçi adamın rahatlığına çıldırmıştı. Ertesi sabah ilk işi onu kovmak olacaktı, ama şimdi fırtınaya bir çare bulmak gerekiyordu.

Dışarı çıktı, saman balyalarına koştu. Saman balyaları birleştirilmiş, üzeri muşamba ile örtülmüş, sıkıca bağlanmıştı. Ahıra koştu. İneklerin tamamı bahçeden ahıra sokulmuş, ahırın kapısı desteklenmişti. Tekrar evine yöneldi; evin kepenklerinin tamamı kapatılmıştı. Çiftçi rahatlamış bir halde odasına döndü, yatağına yattı. Fırtına uğuldamaya devam ediyordu.

Gülümsedi ve gözlerini kapatırken mırıldandı:

“Fırtına çıktığında uyuyabilirim.”

Sıkıntılara, zihnen (bilgi, plan), mânen (dua), maddeten (tedbir) hazırsanız; fırtına çıktığında uyuyabilirsiniz. Hayatınız boyunca... Kızgınlıkla karar almayın, mutluluktan uçtuğunuzda söz vermeyin. İkisi de sarhoşluk ânıdır; akıl başta değildir.

Sözün özü işin ehli isek sorumluluk alalım değil isek öğrenmeye çalışalım ama mutlaka hakkını verelim kendi vicdanımızı ve toplumu rahatsız etmeyelim. Gelecek nesillere de bu olmazsa olmaz değerlerimizi en iyi şekilde teslim edelim öğretilim örnek olalım vesselam.

Rafet Yalçın

ŞİFA

Bir hayli zaman önce insanlar sadece maddeye önem vermeye başlamışlar, hatta bu fikir kabullerini bir üst boyuta tırmandırarak materyalizm tutkusu ülke insanlarında baş göstermeye başlamış. Ve bu düşünce yapısı o ülkenin bilir kişilerini edindikleri her bilgiyi madde alemi- nin sunduğu bakış perspektifinde bilgi aktarımına itmiş, o dönemin bilim adamları da halka hizmet ederken bilgeliklerini aktarırken bu minvalden yaklaşım geliştiriyorlarmış,

Bir kasabada uzun yıllardır baş ağrısı çeken bir kadın varmış. Baş ağrısı içinde hissettiği huzursuzluk ve sıkıntı sonrası başlıyormuş. Başının ağrısı o kadar şiddetliymiş ki, yaşamaya başladığı an üç gün boyunca karanlık ortamda çok ağır ağrı kesicilerle ağrısını hafif düzeye indirmeyi başarıyormuş, fakat her ayın ondördünde aynı döngüyü tekrar tekrar yaşıyormuş, ülkede bilinen doktorlara gitmesine rağmen ve çeşitli ilaçlar almasına rağmen baş ağrısından asla kurtulamıyormuş,

Sonunda bir arkadaşının tavsiyesiyle hekim İbni Sina'nın öğretilerinden haberdar olan bir uzman hekime rast gelmiş,

Bütüncül ilme sahip uzman hekim, kadının fiziksel, duygusal ve zihinsel sağlığını incelemeye başlamış. Onunla derinlemesine bir konuşma yapmış ve geçmişinde yaşadığı travmaları, duygusal yüklerini ve stres kaynaklarını keşfetmeye yardımcı olmuş, Ayrıca, beslenme alışkanlıklarını ve fiziksel aktivitesini de gözden geçirmiş.

Zamanla kadın, bütüncül yaklaşımın etkisiyle içsel huzura ulaşmaya başlamış. Geçmişte yaşadığı travmaları kabul etmiş ve bunlarla yüzleşmeyi öğrenmiş. Zihni daha sakinleşmiş, bedeni daha enerjik olmuş. Duygusal yüklerini hafifletmiş ve içsel olarak daha güçlü hissetmiş.

Çünkü kadın baş ağrısının sebebi fiziksel olmadığını psikolojik etkenlerden dolayı olduğunu fark etmiş, baş ağrısından dolayı yılları mahvolan kadıncağızın her ayın ondördünde baş ağrısının neden yaşadığını anlamış, tam 37 yıl önce küçük bir kız çocuğu iken gözlerinin önünde aniden gelen bir depremle annesini kaybetmiş, kadın yıllardır içinde tuttuğu bu yasla bilinçdışı baş ağrısı yaşıyormuş kendine, uzman hekim sebebini ortaya çıkartarak kadının başındaki zihinsel sıkışmaya sebep veren o anı karesini duygusal özgürleşmeyle yasını dışarıya atmasına yardımcı olmuş.

Uzman hekim, kadının beden, zihin ve ruh arasındaki dengeyi sağlamak için özel bir tedavi planı hazırlamış. Manevi ritüellerle zihinsel rahatlama, sağlıklı beslenme ve egzersizle fiziksel destek, ayrıca terapi ve danışmanlıkla duygusal yükleriyle baş etmeyi öğretmiş.

Kadın, bütüncül yaklaşımla tüm boyutlarını ve DNA aktarımları ele alınarak şifa bulmuş. Artık hayatını daha olumlu bir perspektiften yaşayarak, iç huzura ve uyuma ulaşmış.

Bizim için bu hikaye, bütüncül bir yaklaşımın fiziksel, duygusal ve zihinsel sağlık üzerindeki etkisini gösteren çok çarpıcı bir örnektir.

“Hastalıkların tedavisinde ki en büyük yanlış, vücut için başka, ruh için başka doktorun olmasıdır. Oysa bunlar birbirinden asla ayrılamazlar.” Hippokrates

Ruhsal bir hayal gücü vardır. Bu güç, hastalıkları oluşturabileceği gibi, var olan rahatsızlıkları da ortadan kaldıracaktır. Beden, ruhsal hayal gücüne sahip emirlerine itaat etmek zorundadır. İbni SİNA

Not: Hipokrat, tıp tarihinde önemli bir figürdü ve “Bütüncül Şifa” (Holizm) kavramını desteklemiştir. Hipokratik geleneğin temel ilkesi, hastaların beden, zihin ve ruhunun bir bütün olarak ele alınmasıdır.

İbni Sina, diğer adıyla Avicenna, Ortaçağ İslam dünyasında büyük bir bilgini, hekimi ve filozofudur. Onun eserlerinde «Bütüncül Şifa» kavramı da yer alır. Bu kavram, hastalıkların tedavisinde bedenin yanı sıra zihin ve ruhun da dikkate alınmasını önerir.

Özetle, hem Hipokrat hem de İbni Sina, tıp alanında tedavilerin sadece fiziksel düzeyde değil, aynı zamanda zihinsel ve ruhsal düzeyde de ele alınması gerektiğini savunmuşlardır.

METAFORLU HİKAYE:

Baharın gelişiyle doğa uyanmak istiyordu. Güneşe çok benzeyen kraliçe papatya gözlerini açarak güneşe baktı dedi ki:

- Artık uyanabilir miyim?
- Güneş haydi uyanma vakti, şimdi uyan ve uyandır, dedi.

Kraliçe papatya aromatik kokularının etkisiyle müthiş bir enerjiyle şöyle seslendi,

Canım arkadaşlarım, şimdi şu anda, uyanma ve uyandırma vakti dedi.

Bu sözün ardından papatyalar çimenler arasından dikey olarak göğe yükseldi.

Biz bilinciyle, birliğe karışarak çokluğu cemleştirebildiler.

Varlığıyla tüm canlılara ŞİFA o mis kokusuyla herkese NEFES olan, FEDA KÂR papatyalar, tüm doğaya tohumları saçarak kraliçe papatya yine ses verdi,

Ey Papatya halkım, yaratılış gayemiz, güneş gibi güzel çirkin demeden ışığınızı yansıtabilmeniz, fütursuzca dağıtarak değil, kendi güven alanınızı koruyarak ölçülü şekilde verebilmenizdir, bu öğüdümü her zaman kulaklarınıza küpe edinin ve her canlıya karşı samimiyetle vermeye devam edin...

Bu cömert papatyaların gönülden paylaşımlarıyla bizler de onlarla birlikte sevmeyi ve sevgimizi göstermeyi, hediyeleşmeyi, kendini feda ederken dahi kâra geçmeyi ve böylece gönüllerde taht kurmayı yine o yeryüzünün kraliçeleri olan papatyalardan öğreniriz.

Papatya ruhuyla yine yeniden sesiyle nefes verdi,

Bizler kırlarda gözlere can,

Hastalar için derman,

Çocuklar için başlara taç,

Muhabbeti geliştiren çay,

Anneler için masumiyetin timsali armağanlar olduk...

Hazırlayan:

Hanife Duyar

Papatya Atölyesi

DEĞER : ŞİFA

FEDAKARLIK

"... Tam bir dolar seksen yedi senti vardı. O kadar, ne bir sent eksik, ne bir sent fazla!.. Bunun da altmış senti penniden ibaret ufaklıktı. Bu pennileri teker teker bakkal, kasap, manavla çekişe çekişe pazarlık ederek ve her defasında satıcıların cimrilik isnatları karşısında utancından kıpkırmızı kesilerek biriktirmişti. Della paraları üç defa saydı. Bir dolar seksen yedi sent, o kadar! Halbuki ertesi gün Noel'di.

Kendini odadaki partial divanın üzerine atıp hıçkırığa hıçkırığa ağlamaktan başka çare yoktu. Della da böyle yaptı.

Della'nın evi, haftada sekiz dolara tutulmuş mobilyalı bir apartman! Tasvire değer bir hali yok. Tam bir fakirhane!

Aşağıda antrede, içine tek bir zarf sığdırmaya imkân olmayan bir mektup kutusu ile ölümlü bir elin asla çaldıramayacağı bir zil vardı. Kapıda da "Mr. James Dillingham Young" ismini taşıyan bir kart asılı idi.

Mr. James Dillingham eve geldiği vakit size evvelce Della diye takdim ettiğimiz karısı kendisine "Jim" diye hitap eder, boynuna sarılarak onu bağrına basardı.

Gözyaşları dindikten sonra Della eline bir ponpon alarak yüzünü pudraladı. Pencerede durarak apartmanın o kasvetli arka avlusundaki bulut rengi bir parmaklık üzerinde yürüyen bulut rengi kediye aptal aptal seyretti. Ertesi günü Noel'di. Jim'e bir hediye alabilecek yalnız bir dolar seksen yedi senti vardı. Bu pennileri aylardan beri birer birer biriktirmişti. Halbuki şimdi hiçbir işe yaramadıklarını görüyordu. Haftada yirmi dolara pek bir şey yapmaya imkan yoktu. Masraf umduğundan fazlaya çıkıyordu. Zaten her zaman öyle olur!.. Şimdi Jim'e hediye alacak yalnız bir dolar seksen yedi senti vardı. Sevgili Jim'ine güzel bir şey almak hususunda hülyalar kurarak bir çok mesut anlar yaşamıştı. Güzel, nadir, parlak bir şey, Jim'e ait olmak şerefi ile az çok mütenasip bir hediye.

Pencereden uzaklaşarak kendini aynanın önüne attı. Gözleri pırıl pırıl yanıyordu, ama yirmi saniye içinde rengi uçuvermişti. Saçlarını çözererek omuzlarının üzerine döktü.

James Dillingham Young Ailesi'nin iftihar ettikleri iki şeyleri vardı. Birisi Jim'in babasından intikal eden ve aslında büyükbabasına ait olan altın saat, diğeri ise Della'nın saçları idi. Apartmanın hava deliğinin karşı tarafında Saba Melikesi otursaydı Della, kraliçenin mücevherlerini kıymetten düşürmek kastıyla, o güzel saçlarını pencereden dışarı sarkıtırdı. Hazreti Süleyman apartmanın kapıcısı olsa ve bütün servetini, elmaslarını, bodrumda bulundursaydı, Jim ihtiyarı kiskandırıp hasetle sakalını kaşıttırmak için önünden her geçişinde cebindeki saati çekip bakar gibi yaparak gösterirdi.

Della'nın saçları altın renkli bir çağlayan gibi parlayarak ve dalgalanarak dizlerine kadar döküldü ve bir elbise gibi vücudunu örttü. Bununla beraber Della, saçlarının uzun müddet böyle kalmasına müsaade etmedi. Sinirli ellerle hemen topladı. Bir aralık bir an için durdu. Tereddüt eder gibi oldu. Yerdeki kırmızı tüyleri dökük halıya bir iki damla gözyaşı aktı.

Della, gözlerinin yaşı kurumadan kahverengi ceketini kapıp aynı renkteki şapkasını başına geçirdiği gibi, eteklerini savurarak kapıdan fırladı. Merdivenleri inip sokağa çıktı.

"Mm. Sofronie. Her nevi saç levazımı" ibaresini taşıyan bir tabelanın önünde durdu. Bir ham-

lede kendini yukarıda buldu. İriyarı, süt beyaz, soğuk bir kadın olan Madam Sofronie'ye nefes nefese:

- Saçlarımı alır mısınız? diye sordu.

Madam:

- Saç alırım ama şapkanı çıkar da bir bakalım, cevabını verdi.

Della altın renkli, çağlayana benzeyen saçlarını döküverdi.

Madam, saçları pişkin bir alıcı eli ile bir yokladıktan sonra.

- Yirmi dolar, dedi.

Della:

- Peki. Derhal, cevabını verdi.

Ondan sonraki iki saati pembe bir bulut üstünde uçar gibi sevinçle nasıl geçirdiğini bilmiyordu. Edebiyat bertaraf, Jim için istediği hediye bulmak arzusu ile dükkânların altını üstüne getiriyordu.

Nihayet bulabildi. Hasseten Jim için yapılmış bir şey? Dükkân dükkân gezmiş, hiçbirinde buna benzer bir şey görmemişti. Platin bir saat zinciri. Kıymeti, fazla gösterişli süslerde değil, deseninin sadeliğinde ve kibarlığında idi.

Bütün iyi şeyler böyle olmalıdır. Zincir Jim'in o emsalsiz saatine layık derecede güzeldi. Della ilk nazarda kararını verdi. Zincir tıpkı Jim gibi idi. Gösterişsiz, fakat kıymetli. Kocasını da, zinciri de aynı şekilde tarif etmek mümkündü, yirmibir dolar verdi. Bu zinciri taktıktan sonra Jim artık, saatine nerede olsa bakabilir, daha doğrusu bakmaya heveslenebilirdi. Halbuki, şimdi o emsalsiz saate, bir kayışa asılı olduğundan hep gizleyerek bakıyordu.

Eve avdet ettikten sonra Della'nın sarhoşluğu biraz geçti. Akli başına gelerek ihtiyatlı hareket etmeyi düşündü. Saç maşalarını çıkartarak hava gazını yaktı. Ve aşkla cömertliğin birleşmesinden doğan tahribatı tamire koyuldu. Sayın dostlar, burun kıvrıp geçmeyin. Bu her zaman muazzam bir iştir. Müthiş bir iş!.

Kırk dakika zarfında saçları mektep kaçağı bir çocuk kafası gibi kıvrım kıvrım olmuştu. Della aynadaki aksini tenkitçi bir nazarla uzun uzadıya dikkatle seyretti.

Kendi kendine:

- Jim bu halimi görüp de ilk bakışta öldürmezse iyi. Tiyatro kızlarına benzetecek ama ne yapayım. Bir dolar seksen yedi sentle ne alınabilirdi ki, dedi.

Yedi buçukta kahve pişirilmişti. Tava da sobanın arkasına yerleştirilerek ısıtılmış olan pirzolarları kızartmak üzere hazırlanmıştı.

Jim, hiç geç kalmazdı. Della zinciri avucuna alarak kapının yanındaki masanın başına oturdu. Kocasının, merdivenlerin ilk basamağındaki ayak seslerini duyunca bembeyaz oldu. Gündelik, en basit şeyleri için dua etmeyi âdet etmişti.

- Büyük Allahım! Yalvarırım sana, ne olur, saçlarımı beğendir, diye mırıldandı.

Jim kapıyı açtı ve içeri girip arkasından kapadı. Zayıf ve pek ciddi bir hali vardı. Zavallı henüz yirmi iki yaşında, aile yükü taşıyordu. Yeni bir pardösüye ihtiyacı vardı, ellerinde eldiven yoktu.

Odaya koku almış bir av köpeği gibi etrafına kayıtsız bir halde bakınarak girdi. Gözleri Della'ya dikilmişti. Della bu dik nazarların manasını anlamayarak korktu. Bu nazarlar ne hayret, ne hiddet, ne dehşet, ne beğenmemelik, yani genç kadının hazırlandığı hislerden hiçbirini ifade etmiyordu. Jim, yüzünde o garip ifade ile nazarlarını karısına dikmiş sadece bakıyordu.

Della masanın yanından kıvrılarak yaklaştı.

- Jim, şekerim ne olursun öyle bakma, diye yalvardı. Saçımı kesip sattım. Noel'i sana hediye almadan geçiremezdim, ölürdüm. Ne olacak yine büyür. Affediyorsun değil mi?

Ne yapayım başka çarem yoktu. Saçlarım çabuk büyür. Unutalım bunu, haydi Jim, şekerim. Noel'in mübarek olsun de de barışalım. Ne güzel ne hoş bir hediye aldığımı tasavvur edemezsin, dedi.

Jim zihnini yoracak kadar düşünüp taşındığı halde bir türlü anlayamamış gibi yavaş yavaş:

- Saçını mı kestir, dedi.

Della:

- Kesip sattım. Bu halimi beğenmedin mi? Eskisi kadar sevmedin mi? Saçsız da yine aynı insan değil miyim, diye yalvardı.

Jim etrafına şaşkın şaşkın baktı. Nihayet aptallaşmış gibi:

- Saçımı kestir mi dedin, diye cevap verdi.

Della:

- Evet, kesip sattım diyorum, diye izah etti. Yavrucuğum bu akşam Noel! Beni mazur gör, affet. Senin uğruna gitti, dedi ciddi bir tatlılıkla:

- Saçlarımın tellerini saymak belki mümkündür ama sana olan sevgimi ölçmek imkânsızdır. Şekerim, pirzolaları ateşe koyalım mı? diye sordu.

Jim, daldığı rüyadan uyanır gibi oldu. Della'cığını kollarına aldı, pardösünün cebinden bir paket çıkararak masanın üstüne attı.

- Dellacığım, aldanıyorsun. Saçını nasıl kesersen kes, hiç fark etmez. Sana olan sevgimde hiç değişiklik yapmaz. Paketi açarsan birdenbire neden afalladığımı anlarsın, dedi.

Della beyaz parmakları ile kâğıdı yırtarak, ipleri kopararak paketi açtı. Açmasıyla feryadı basması bir oldu.

Gözlerinden yaşlar akmaya başladı.

Paketten Della'nın Broadway'de bir vitrinde görüp uzun müddettir arzuladığı taraklar çıkmıştı. Kaplumbağa kabuğundan yapılmış elmas kenarlı o güzel taraklar işte önündeydi. Renkleri de saçlarına ne kadar uyuyordu. Pahalı olduklarını bildiğinden hiç ümide kapılmadan beğenmiş ve arzulamıştı. Hiç beklemediği olmuştu. Ama ne çare ki pek tamah ettiği bu canım tarakları süsleyecek lüleler gitmişti.

Della nihayet kendini toplayarak kocasının getirdiği hediyeleri bağrına bastı. Gülümseyerek kocasına baktı.

- Şekerim, saçım pek çabuk uzar, deyip tüyleri tutuşan bir kedi gibi yerinden fırlayarak:

- Ay unutuyordum, diye bağırdı.

Jim alınan güzel hediyeği görmemişti. Della avucunu açarak sevinçle kocasına uzattı. Bu kıymetli, fakat donuk maden genç kadının ruhundaki ateşin aksi ile parlar gibi oldu.

- Şekerim, güzel değil mi? Bütün şehri altüst ettikten sonra bulabildim. Saatini ver bakalım nasıl yakışacak, dedi.

Jim, Della'nın dediğini yapacak yerde kendini sedire attı. Ellerini başının arkasına koyarak gülmeye başladı.

- Della sevgilim, Noel hediyelerimizi bir kenara koyup bir müddet saklayalım. Bugünkü halimize uygun değil. Biraz fazla. Tarakları almak için saati sattım. Pirzoları koy bakalım ateşe, dedi.

....

İsa'ya doğduğu zaman hediye getiren Mecusiler akıllı insanlardı. Noel'de hediye vermek âdetini onlar keşfettiler. Akıllı oldukları için daima uygun hediyeler getirirler ve çift olanları değiştirirlerdi.

Birbirleri için en kıymetli şeylerini feda eden iki akılsız gencin bir vakasını hikâyeye ettim.

Fakat bugünün akıllı gençlerine şunu hatırlatmak isterim.. Bu iki gencin birbirine verdikleri hediye den daha uygunu olamazdı. Alıp verilen armağanlar arasında bunlarınkinden daha uygunu yoktur. Günümüzün hakikaten kıymetli ve değerli insanları işte bu gibilerdir..."*

Fedakârlık; illaki maddi olarak yapılanlar değil de bundan ziyade çok daha önemli olanı manevi ve mânâ aleminden, sırf karşı tarafın mutluluğu, neşesi ve hayrı için yapılanlardır.... Eşler ve evlatlar arasında yapılan bu, özverili değerlerin yaşanması aile içi huzur, afiyet, uyum, umut, güven, saygı ve sevgiyi imar ve idame eden en etkili vesile olacaktır; tıpkı O. Henry'nin bu fedakarlık timsali hikayesinde de anlatıldığı gibi... Her ailesini ve eşini seven, sayan, değer veren ve önceleyenler hayatlarında yapıcı fedakârlığı her zaman çok önemli bir değer olarak taşırlar....

* O. Henry'nin bu öyküsünü dilimize Nuri Eren çevirdi. Öyküyü Milli Eğitim Bakanlığı, **Dünya Edebiyatından Seçmeler Dizisi / Hikayeler - 1 / O.Henry** adlı kitaptan aldım.)

Hazırlayan:

Peri'han Taşdemir TAYLI

PAYLAŞIMCILIK

İki erkek kardeşin hikayesi, birlikte çalıştıkları babalarından kalma çiftlikte geçiyordu. Kardeşlerden biri evliydi ve beş çocuğu vardı. Diğer kardeş ise bekarıydı. Her günün sonunda iki kardeş ürünlerini ve kârlarını eşit olarak bölüşürlerdi.

Günün birinde bekar kardeş şöyle düşündü;

– Ürünümüzü ve kârımızı eşit olarak bölüşmemiz hiç de adaletli değil. Ben bekarım ve pek fazla ihtiyacım yok. Kardeşimin geniş bir ailesi var. Onun daha fazla ihtiyacı olur.

O günden sonra bekar olan kardeş her gece evinden çıkıp, bir çuval tahıl gizlice erkek kardeşinin evindeki tahıl deposuna götürmeye itti.

Bu arada evli olan kardeş de kendi kendine;

– Ürünümüzü ve kârımızı eşit olarak bölüşmemiz hiç de doğru değil. Ben evliyim, eşim ve çocuklarım var ve yaşlandığım zaman onlar bana bakabilirler. Fakat kardeşim yaşlandığı zaman ona bakacak hiç kimsesi yok. İlerde onun daha fazla ihtiyacı olacak.

Böylece evli olan kardeş de her gece evinden çıkıp, bir çuval tahıl gizlice erkek kardeşinin tahıl deposuna götürmeye başladı. İki kardeş de yıllarca ne olup bittiğini bir türlü anlamadılar. Çünkü her ikisinin de deposundaki tahılın miktarı değişmiyordu. Sonra, bir gece iki kardeş gizlice birbirlerinin deposuna tahıl taşıırken karşılaştılar. O anda olan biteni anladılar. Çuvallarını yere bırakıp birbirlerini kucakladılar.

Hayat Akarken Hikayeler, kardeşlik bencilce sadece kendini düşünmek değil başkalarını da

düşünmek ve kardeşçe paylaşmaktır.

Hazırlayan:
Hale ÖZBEK

CÖMERTLİK

CÖMERT MİLLETİM

Ben Serpil Bilgiç. Hayatım boyunca birçok cömertlik olayına şahit oldum. Ancak bu anlatacağım olaylar beni çok derinden etkilediği için sizlerle paylaşmak istedim. 28 Temmuz 2021 tarihinde başlayan yüreğimizi ve ciğerlerimizi bir volkan gibi yakan maddi ve manevi kayıplarımızın yanında çocuklarımızın gelecekteki nefesi olan ormanlarımızı da kaybettiğimiz Manavgat yangınının acılarını daha sarmamış iken 6 Şubat 2023 Pazartesi günü acı bir deprem haberiyle uyandık.

Afetin boyutunun bu kadar büyük olabileceği hiçbirimizin aklına gelmezdi. Ta ki televizyonu açıp acı manzaraları görene kadar... O sırada canlı yayında bir deprem daha meydana geldi ve biz buna kızımla şahit olduk. Hayatımda ilk defa bu kadar şiddetli bir deprem görüyordum. Orada olmadığım halde o korkuyu hissetmişim. İnsanlar ne yapacağını bilmeden korku içinde oradan oraya koşuşturuyorlardı. Arkalarındaki koca binalar yerle bir olmuştu. O sırada haberi sunan spiker kendi canını hiçe sayarak cömertçe ve kahramanca iki çocuk ve annesini canlı yayında kurtarmıştı. Kıyamet günü gibiydi çaresizce televizyondan izliyorken Kepez Vakfımız da yardımların toplandığını duydum ve elimizden geleni yapmak için oraya koştum. Daha depremin üzerinden az bir zaman geçmesine rağmen o kadar çok yardım gelmişti ki hem çok duygulandım hem de gurur duydum. O kadar çok yardım gelmişti ki insanlar hiç düşünmeden karşılık beklemeden elinde avucunda ne varsa yardım için getirmişlerdi. Zaten cömertlikte bu değil miydi? Kendinde olandan başkasına karşılık beklemeden vermek... tam da buydu. İnsan seli oluşmuştu, herkes oradan oraya koşuşturuyordu daha neler yapabiliriz diye bıkmadan usanmadan bir sabır taşı gibi cömertçe. Yemek molası bile vermeden canımızı dişimize takarak deprem bölgesine yardımları ulaştırabilmek için çabaladık. Yardım kampanyası üç hafta sürmüştü. Hepimiz çocuklarımızdan, evimizden, zamanımızdan fedakârlık göstererek çalışmalara devam ettik.

Yediden yetmiş kadar tüm halkımız cömertçe maddi manevi yardımlarını esirgemedi yardım kampanyasına katılmıştı. Beni en çok duygulandıran olaylardan biri de küçücük yavrularımızın kumbaralarındaki biriktirmiş olduğu paraları kendi hayallerinden, isteklerinden

vazgeçerek küçük yüreklerin de ki o büyük merhamet ile cömertçe bağışlamaları olmuştu. Yine küçük yavrularımızın en sevdiği oyuncaklarından vazgeçerek depremzede çocuklara göndermeleri de takdire şayandı.

Burada şunu anladım ki biz Türk milleti olarak nerede bir acı yaşanırsa yaşansın tek yürek halinde kardeşçe birleşerek kim olduğunu nereli olduğunu sorgulamadan büyük bir merhamet ve cömertlikle yardımlaşan ve düştüğünde hep birlikte kalkmasını bilen bir milletiz. Türk milleti olarak gerek yangınlar gerek depremler gibi her türlü afet ve felaketlerde hiç karşılık beklemeden yaptığımız her şey en güzel cömertlik örneğidir.

Hazırlayan:
Serpil BİLGİÇ

SABIR

BEKLEME SANATI SABIR: BİR HABEŞ HİKAYESİ

Habeşistan'da, zamanın birinde birbirlerini çok seven bir adam ve bir kadın yaşıyor, evlenmek isteseler de adamın daha önceki evliliğinden olan evladı yeni bir anneyi hiç istemiyor. Ne yapalım diye köyün bilge kişine danışıyorlar. "Ne yaptıysam, ne kadar yanaştıysam, aman dilediysem, ne kadar kendimi ona sevdirmeye çalıştıysam yaklaşamadım ve kendimi sevdiremedim, delikanlı beni istemiyor" diyor, kadın. Bilge kişi, "Git bir kaplanın bıyıklarından üç tel kopar getir bana. O zaman senin müşkülâtın hallolacak" diyor. Kadın "Bu kolay iş mi, nasıl yapayım?" diye düşünüyor. Önce kaplana ne mesafede yaklaşırsa problem yaşamayacağını öğreniyor, sonra yavaş yavaş ona yiyecek götürmeye başlıyor, kendisini sevdireyor, bir süre sonra kaplan onun kötü niyetli olmadığını, kendisini beslemeye geldiğini anlıyor. Yakınlaşıyorlar nihayetinde. O kadar uzun zaman geçiyor ki bu süreçte. Nihayet bir gün kaplan uyurken üç tel almaya muvaffak oluyor kadın. Fakat o zaman içinde bir şeyi öğreniyor; her şey yavaş yavaş ve sabırla olur. Bu süre içinde oğlu olacak o delikanlıyla zaten yakınlaşmış oluyor. Zaman ona beklemeyi öğretiyor. O beklemeyi bildiği ve hamlelerini yavaş yavaş yaptığı zaman, aynı kaplana yaklaşır gibi, çocuğa yaklaşarak aralarındaki buzları çözebileceğini görüyor.

Hikâyenin bize anlattığı şey, iyi olan her şeyin zahmet ve emekle var olabileceğidir. Zahmet-siz pişmiş aşın lezzeti olmaz. Sabır işte o zahmete ve çileye, sarp yokuşu tırmanmaya veya dar kapıdan geçmeye talip olmaktır.

Alıntı: Kemal Sayar, Sabır, Bekleme Sanatı

Hatice SAYAR

TEVAZU

GÖZLERİ FERSİZ KARDELEN

İssiz bir dağda yalnız yaşadığını düşünen gözleri fersiz gören bir kardelen yaşarmış.

Gökyüzünün derinliklerine doğru baktığında kapkara geceden başka hiçbir şey göremezmiş, Kardelen zaten hiçbir şeyi gözlerinden dolayı capcanlı göremezmiş, kışın karlı dağların ortasında kendini çok güçlü, yazın da kendini çok güzel görürmüş, kendinden başkasını görmediği gibi kendinden başkasını da beğenmezmiş. Her sabah kendi bedenini seyrederken zihinsel bir övgüyle mest olurmuş, günler geceleri kovalamış geceler gündüzleri sarmalamış, seneler öylece geçip gitmiş,

Bir gün ilk baharın başlangıcında, bir kraliçe arı gelip kardelene konmuş, Kardelen'in gözlerindeki tozları temizlemiş, kardelen neye uğradığını şaşırması az gören gözleri birden açılmış, fulu gördüğü her şey netleşmiş, küçük gördüğü şeyler büyümüş, o esasında kendi bedende seyrettiği mükemmel güzellik yok olmuş, mükemmel güzelliğin yerini yılların verdiği yorgunluğa ve yaşlılığa bıraktığına şahit olmuş,

Aslında Kapkara gördüğü gecelerin gece mavisini olduğunu gökyüzünün ay ve yıldızlarla donatıldığını görmüş.

Gözlerine inanamamış bir daha gökyüzüne bakmış, bakışlarını üç kez daha tekrarlamış,

Gördüklerine karşın eski düşüncelerinden dolayı utanmış, üzülmüş,

Üzüntüsünü bir süre içinde yaşadıkdan sonra etrafında varlığını fark ettiği herkesten özür dilemiş ve sonrasında da yıllarca o yaşadığı bedeninden özür dilemiş, gözlerinin ferinin gelmesine sebep olan kraliçe arıya teşekkür etmiş, ve bir daha kendine ve dostlarına tevazu sahibi olacağına dair söz vermiş,

Böylelikle Gözleri Fersiz Kardelenin ismi, Gözleri Ferli Kardelen olmuş.

Hazırlayan:

Hanife Duyar

Kardelen Atölyesi

YILMAZLIK

Dişi kaplan dört yavru kaplan dünyaya getirmiş. Ancak bunlardan bir tanesi diğerlerinden daha küçük ve çok hastaymış. Onu görünce "Bizim dünyamızda zayıfa yer yok. Seni evladım

olarak kabul etmiyorum. Kendi başının çaresine bak." demiş. Diğer kardeşleri de onu dışlamışlar.

Bu duruma çok üzülen yavru kaplan oradan uzaklaşmış ve bir mağaraya sığınmış. Burası bir ayının yuvasıymış. Ayı yavru kaplana acıyarak onunla yiyeceklerini paylaşmış. Yavru kaplan bir gün çok güçlü bir kaplan olacağına dair kendine söz vermiş. Devamlı avlanıyor ve koşu antrenmanları yapıyormuş. İyice büyüdüğünde korkunç dişlerini gören tüm hayvanlar ondan korkmaya başlamış.

Bir gün yine avlanırken bir kaplanın acılı inlemesini duymuş. Sese doğru gidince bir kaplanın iki aslan tarafından sıkıştırıldığı görmüş. Aslanlarla boğuşmuş ve onları korkutup kaçırmış. Kaplan ona dönüp "Beni kurtardığın için teşekkür ederim. Hep annemin getirdiği yiyecekleri yediğim için güçsüz kaldım. Avlanmayı bilmiyorum." demiş. Sonra da dikkatle bizim kaplanı incelemiş. "Sen benim zayıf kardeşime çok benziyorsun. Yoksa o musun?" demiş. Bizimki de kardeşini tanımış. Sonra ona yıllar boyunca neler yaptığını anlatmış. Ona kendi yiyeceklerini vermiş. "Görüyorsun ya, yıllarca durmadan çalıştım. Her gün yiyecek buldum, hiç aç kalmadım. Akan su yosun tutmaz diye boşuna dememişler. Azimle çalışmanın karşılığını aldım." demiş.

Sonuç itibarıyla yalnız kalan,,kendi başının çaresine bakmayı öğrenen,, sorumluluk yüklenen, yılmadan azimle çalışanların daha başarılı oldukları görülmüş.

Hazırlayan:
Rafet Yalçın
Kardelen Atölyesi

Dört Mevsim Güzel İnsan Olmak

**Sosyal İnovasyon
Model Projesi**

5. BÖLÜM DEĞER İÇERİKLİ UYGULAMA ATÖLYELERİ

SEVGİ

Atölyenin Adı: Sevgi Atölyesi

Atölye Sembolü: Gül

Atölye Sloganı: Yaratılanı sev, Yaratan'dan ötürü!

Atölyede Öne Çıkan Değer: Sevgi (Empati, Şefkat, Merhamet)

Atölyenin Süresi: 40-50 dk

Atölye Yapılacak Kişi Sayısı: 25 Anne

Atölyenin Amacı: Sevgi değerine karşı farkındalık kazandırmak

Atölyenin Hedefi: Annelerle yapılan etkinliklerle sevginin ne olduğu hakkında konuşmak, sevgiyi yansıtmanın çeşitli yöntemleri olduğunu göstermek, sevginin türleri hakkında bilgilendirmek, bir insanı neden sevdiklerine dair kendilerini ifade edebilmelerini sağlamak.

Uygulama Yöntemi: İnteraktif- Uygulamalı bir atölye

Kazanımları: Anneleri sevgi üzerine düşündürüp, bir şeyi neden sevdiklerini dışa vurmalarını sağlayarak duygularını, hislerini, düşüncelerini ifade etmelerine yardımcı olmak

Malzemeler: Uygulama 1 için Renkli A4 kağıtları pilot keçeli kalem...

Uygulama 2 için tef ve ney sesi (internet ortamından fon müzik de olabilir)

Atölye Yeri: İç Mekan- Dış Mekan

Atölye Uygulaması: 1) Her anne eşi ve çocuklarına(Eşi olmayan anneler ise çocuklarına) onları 5N1K kuralına göre 'Sevgi' kelimesi esas alınarak kartpostal hazırlamaları yönergesi verilir. Evlerinde ailedeki muhatapların okuyabileceği bir alana bırakmaları istenir.

Atölye uygulaması 2: Anneler iki gruba ayrılır. A grubu B grubu olmak üzere... Tef ve ney sesi eşliğinde, A ların B lere sırayla onları Yaratan'dan ötürü sevdiklerini söylerler. Sonra B'ler A gruptakilere aynı cümleyi söylerler. En son olarak sarılırlar.

Hazırlayan
AHSEN YILMAZ

SAYGI

ATÖLYE ADI: İLLA EDEP İLLA EDEP DRAMA

SLOGAN: KENDİNE YAPILMASINDAN HOŞLANMADIĞIN DAVRANIŞI, BAŞKASINA YAPMA!

UYGULAMA SÜRESİ: 40- 60 dakika

ATÖLYEDE ÖNE ÇIKAN DEĞER: Saygı

ATÖLYE UYGULAMA KİŞİ SAYISI: 25

ATÖLYE AMACI: Yetişkinlerin, ebeveynlerin, saygı alt değerleri ile beraber ana değeri kavramı özümseyip geliştirmek, davranış haline dönüştürmek.

UYGULAMA YÖNTEMİ: İlk oyunda anneler arka arkaya sıralanmış sandalyelere oturmaları istenir. En önde bir anne otobüs şoförü olması istenir. Birkaçı duraktan yeni binecek yolcu olur. Şoför aniden hareket eder ve yeni binen yolcunun sarsılma rolü yapması olumlu iletişim modeliyle uygulaması istenir. Şoför saygı sözcükleriyle özür diler. Hanımefendi de aksi sözler sarfetmek yerine daha nezaketle dikkatli olmasını önererek kabul eder. Yolcular huzur ile yoluna devam eder.

İkinci oyunda tam tersi olumsuz davranışlarla iletişim kurmaları istenir. Hakaret etmeden öfke ile diyalog kurmaları istenir. Bu canlandırmada her şey kaosa dönüşür.

Her iki örnek dramada olumlu ve olumsuz davranışların nasıl geliştiği gözlemlenir.

KAZANIMLARI: Annelerde, SAYGI kavramı hakkında farkındalık sağlanarak olumlu iletişim modelinde saygılı söz ve davranışları özbenliklerinde geliştirme...

MALZEMELER: Sandalyeler, direksiyon için tencere kapağı

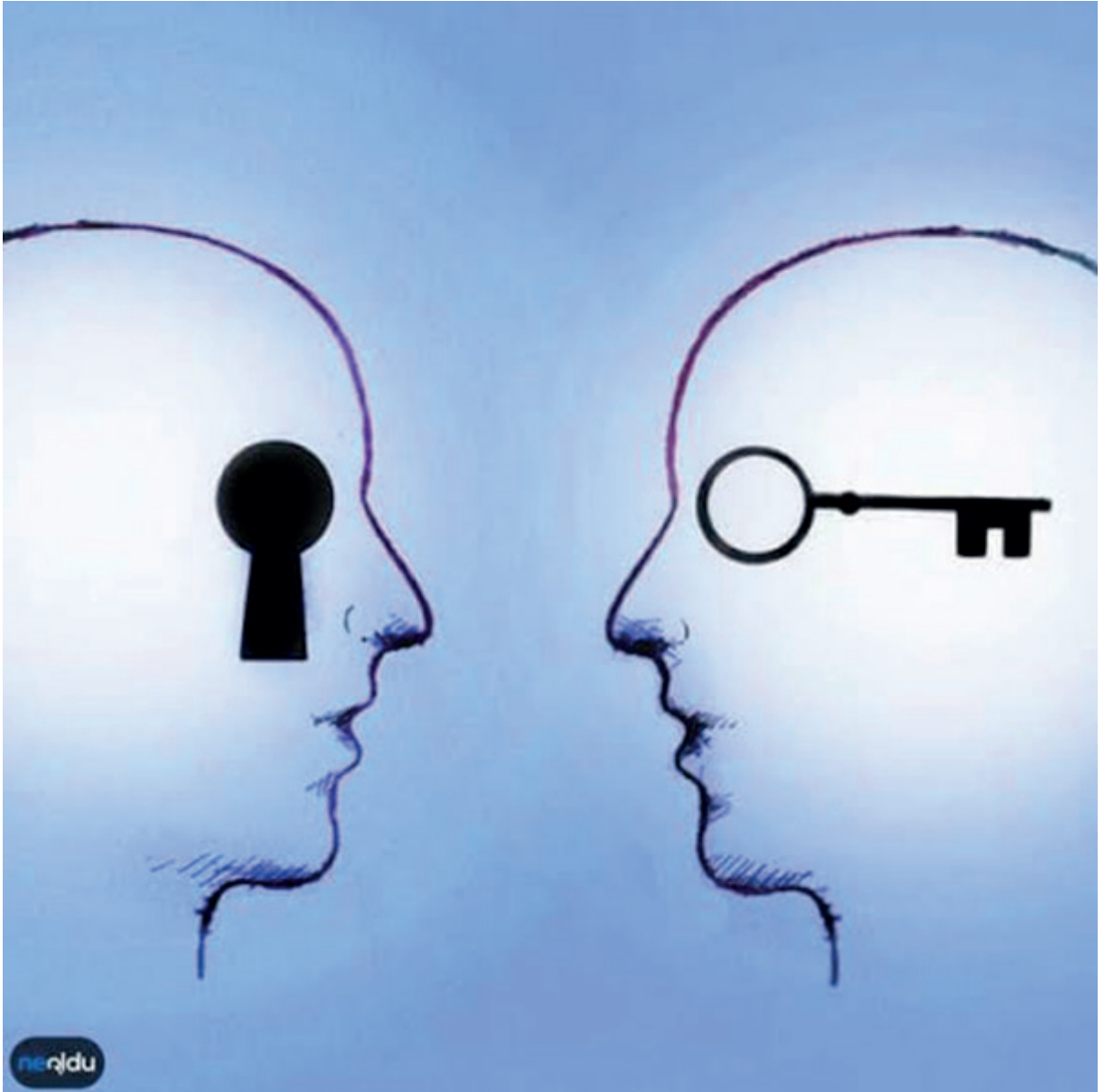
ATÖLYE YERİ: İç - dış mekan.

Hazırlayan
HÜLYA YILMAZ

GÜVEN

GÜVEN TESTİ: Karşılıklı iki kişi arasında olacak olan bu oyunda iki kişi göz kontağı kurduktan sonra bir kişinin ayakta durması gerekiyor diğer kişinin de kendisini onun üzerine gözleri kapalı bir şekilde bırakması gerekiyor. Oyun başlar gözleri ve arkası dönük olan arkadaş ayakta olan arkadaşına kendisini bırakırsa ona güvenmiş demektir. Bırakmakta tereddüt ediyorsa bırakmakta tereddüt ediyorsan güveni tam değildir. Bu oyun eşler arasında anne çocuk arasında baba çocuk arasında oynanabilecek oyunlardandır.

Hazırlayan:
BUSE DÖNDÜ YILMAZ

Akasya Atölyesi: Güven ve İletişim Oyunu

Amaç: Bu atölye, katılımcıların birbirleriyle bağlılık ve güven temelli iletişim kurmayı deneyimlemelerini sağlayarak, ilişkilerinde daha derin bir bağ oluşturmayı amaçlar.

Hedef Kitle: Eşler, anne-baba ve çocuklar gibi yakın ilişki içindeki bireyler

Süre: Yaklaşık 1.5 saat

Atölye Programı:

1. Giriş ve Amaçlar (10 dakika):

Katılımcıları selamlayın ve atölye hakkında kısa bir giriş yapın.

Oyunun amacını ve ilişkilerde güven ve bağlılığın önemini vurgulayın.

2. Güven ve İletişim (20 dakika):

Güven ve iletişim arasındaki bağlantıyı açıklayan bir konuşma yapın.

Katılımcılardan güvenin ve iletişimin ilişkilerdeki rolünü tartışmalarını isteyin.

3. Oyunun Tanıtımı ve Kurallar (10 dakika):

“Güven ve İletişim Oyunu”nun nasıl oynandığını ve temel kurallarını anlatın.

Katılımcılara oyunun amacını ve ne tür bir deneyim sunacağını anlatın.

4. Oyun Deneyimi (30 dakika):

Katılımcıları ikili gruplara ayırın.

Her iki kişiden biri gözleri kapalı ve arkası dönük bir şekilde dururken, diğer kişi onun üzerine dikkatlice bırakmaya çalışsın.

İlk turun sonunda, rolleri değiştirin ve ikinci bir tur yapın.

Her turun ardından, katılımcılara deneyimlerini ve hissettiklerini paylaşma fırsatı verin.

5. Deneyimin Değerlendirilmesi (20 dakika):

Katılımcılardan deneyimlerini ve hissettiklerini paylaşmalarını isteyin.

Güven duygusunun nasıl oluştuğunu ve nasıl pekiştirilebileceğini tartışın.

6. Güven ve İletişimi Güçlendiren Stratejiler (20 dakika):

Katılımcılara, güven ve iletişimi güçlendirmek için neler yapabileceklerini düşünmelerini sağlayacak sorular sorun.

Grup tartışmalarıyla katılımcıların farklı stratejileri paylaşmalarını teşvik edin.

7. Paylaşım ve Anlam Çıkarma (15 dakika):

Katılımcılara deneyimlerini ve güven ve iletişimle ilgili öğrendiklerini paylaşma fırsatı verin. Diğer katılımcıların deneyimlerini dinlerken, farklı perspektifler ve öğrenilen dersler hakkında konuşmalarını teşvik edin.

8. Uygulama ve Taahhüt (10 dakika):

Katılımcılardan, atölyeden edindikleri fikirleri günlük ilişkilerinde nasıl uygulayabileceklerine dair bir taahhütte bulunmalarını isteyin.

Küçük adımlarla güven ve iletişimi güçlendirmeyi taahhüt etmelerini teşvik edin.

9. Sonuç ve Kapanış (5 dakika):

Katılımcılara teşekkür edin ve atölyenin ana mesajını vurgulayarak kapanış yapın.

Katılımcıları, güven ve iletişimi günlük yaşamlarında daha bilinçli bir şekilde deneyimlemeye ve pekiştirmeye teşvik edin.

Bu atölye sayesinde katılımcılar, güveni deneyimleyerek ve iletişim becerilerini güçlendirerek, yakın ilişkilerinde daha derin bir bağ oluşturmanın önemini anlamış olacaklar.

MEŞVERET

Atölye Çalışması: Meşveret ve İşbirliği Farkındalığı

Hedef Kitle: İş yerlerinde çalışanlar, yöneticiler veya gruplar arası iletişim ve işbirliği geliştirmek isteyen herkes.

Hedef: Meşveret (danışma) kavramını anlamalarını sağlamak ve işbirliği becerilerini geliştirmek için farkındalık yaratmak.

Etkinlik Aşamaları:

1. Giriş ve Isınma (15 dakika)

Katılımcıları rahatlatmak ve konuyu daha cazip hale getirmek için kısa bir hoş geldiniz konuşması yapın. Daha sonra katılımcılardan kendilerini tanıtmalarını isteyin ve birbirleri hakkında kısa bilgiler paylaşmalarını sağlayın.

2. Meşveret Nedir? (20 dakika)

Meşveret kavramını açıklamak için kısa bir sunum veya hikaye anlatımı yapın. Meşveretin ne olduğunu, neden önemli olduğunu ve işbirliği ile nasıl ilişkilendiğini vurgulayın. Katılımcılardan, meşveretin günlük yaşam ve iş ortamında nasıl uygulanabileceği konusunda fikirlerini paylaşmalarını isteyin.

Hikaye: Danışmanın Değerli Hazinesi

Bir zamanlar, Uzak Köy adında küçük bir topluluk yaşarmış. Uzak Köy'ün halkı, her türlü kararı tek başına almayı alışkanlık haline getirmişti. Kimse birbirine danışmaz, fikir alışverişi yapmazdı. Bu durum, zamanla işlerin karmaşıklaşmasına ve hatalı kararların alınmasına neden oldu.

Ancak bir gün, köyün en yaşlı bilge kadını olan Elyesa, topluluğun liderlerini bir araya getirdi. Onlara şöyle dedi: "Değerli dostlar, gördüğüm kadarıyla her biriniz kendiniz için en iyisini yapmaya çalışıyor, ancak unuttuğunuz bir şey var: Bir araya gelip fikirlerinizi paylaşırsanız, çok daha iyi sonuçlar elde edebilirsiniz."

Elyesa'nın önerisi üzerine, liderler köy meydanında bir meşveret çemberi oluşturdu. Her biri, kendilerine ait bir konu hakkında diğerlerinden fikir ve öneriler aldı. İşte o zaman, Uzak Köy'deki işler daha anlayışlı, daha iyi düşünülmüş ve topluluk üyelerinin katılımını içeren bir şekilde ilerlemeye başladı.

Bir süre sonra, diğer köylüler de liderlerin örneğini takip etmeye başladı. Herkes, önemli kararlar almadan önce meşveret yapmanın ne kadar değerli olduğunu anladı. İnsanlar artık birbirlerine danışarak çözümler üretiyor, farklı perspektiflerden yararlanarak daha iyi sonuçlara ulaşıyorlardı.

Uzun zaman geçtikten sonra, Uzak Köy büyüdü, gelişti ve daha refah bir yaşam sürmeye başladı. Hepsinin temelinde, meşveretin gücü vardı. Herkesin fikirlerinin önemsendiği, katılımın teşvik edildiği bir kültür oluşmuştu. Topluluk, birlikte hareket ederek zorlukların üstesinden gelebiliyor ve daha iyi bir gelecek inşa edebiliyordu.

Bu hikaye, meşveret kavramını anlatmak için basit bir örnektir. Meşveretin farklı bakış açılarından değer kazandığını ve işbirliğinin ne kadar önemli olduğunu vurgulayarak insanların bu kavramı daha iyi anlamalarına yardımcı olabilir.

3. Grup Çalışması: Senaryo Analizi (30 dakika)

Katılımcıları küçük gruplara ayırın. Her gruba, iş yerinde yaşanabilecek bir senaryo verin. Örneğin, bir proje ekibinin bir karar alması gerektiği bir senaryo olabilir. Her grup, senaryoyu okuyup, meşveret kullanarak en iyi çözümü bulmaya çalışsın. Ardından her grup, buldukları çözümü diğer katılımcılarla paylaşsın.

4. Deneyim Paylaşımı ve Tartışma (20 dakika)

Her grup, kendi senaryosunda nasıl bir meşveret süreci yaşadıklarını ve nasıl bir çözüme ulaştıklarını diğer gruplara anlatsın. Bu aşamada katılımcılar arasında deneyim paylaşımı ve tartışma teşvik edilsin. Katılımcılara meşveretin avantajları ve zorlukları hakkında sorular sorun.

5. Kişisel Bağlamda Meşveret (15 dakika)

Katılımcılara, günlük yaşamlarında veya iş ortamlarında meşvereti nasıl uygulayabileceklerini düşünmeleri için zaman verin. Hangi durumlarda meşveretin işe yarayabileceğini veya nasıl daha etkili bir şekilde danışma yapabileceklerini düşünmelerini sağlayın.

6. Sonuç ve Geri Bildirim (10 dakika)

Etkinliği bir araştırma turu ile sonlandırın. Katılımcılardan atölye çalışmasının nasıl geçtiğini, meşveret kavramını ne kadar anladıklarını ve işbirliği becerilerini nasıl geliştirebileceklerini paylaşmalarını isteyin. Ayrıca geri bildirimlerini alarak gelecekte düzenleyebileceğiniz benzer etkinlikler için fikir toplayın.

Bu atölye çalışması, katılımcıların meşveret ve işbirliği konularındaki farkındalığını artırmalarına yardımcı olabilir. Etkinliği katılımcıların seviyesine ve ihtiyaçlarına göre özelleştirebilirsiniz.

Hazırlayan:
AYŞE ŞAHİN

HAKKANİYET

Hakkaniyet Atölyesi ; Doğru ile Yanlış Ayırt Etme Farkındalığı ve Doğru Olanı hakkaniyetli ödüllendirme.

Amaç: Hakkaniyet atölyesi, katılımcıların doğruyu ve yanlış ayırt etme becerilerini geliştirmeyi ve hakkaniyetli olanı onaylama konusunda daha bilinçli kararlar vermelerini hedeflemektedir.

Hedef Kitle: Atölye, yetişkinler ve çocuklar içinde uyarlanabilir.

Uygulama süresi: 120 dk.

Uygulama için kişi sayısı: En az 2 kişi, en fazla 10 kişi.

Atölye İçeriği:

- Katılımcıların sırayla tanışmasını sağlamak.
- Hakkaniyet kavramlarının açıklanması ve önemi hakkında genel bir bilgilendirme.

Atölye ilkeleri:

- Vakıalara tarafsız bakabilme becerileri ile empati kurarak olayları değerlendirme üzerine müzakere.
- Akıl yürüterek, analitik düşünme becerilerinin önemi hakkında bilgilendirme.
- Vakıalara bambaşka pencerelerden bakarak daha bilinçli sonuçlar almayı öğrenme.
- Katılımcılara, Hakkaniyete götüren senaryo örneklerin sunulması ve analitik açıdan değerlendirilmesi.
- Farklı görüşlerin açık yürekle paylaşılması sağlanması ve farklı görüşlere saygıyı arttırması,
- Ahlaki ve vicdani değerlerin yanısıra toplumun kabullerine göre hakikati günyüzüne çıkarma söyleşileri,
- Gerçek hayattan örnek senaryoların, atölye kurucusu tarafından belirlenmesi,
- Yanlış sonuçlardan ders çıkarılması ve bu sonuçlardan ders çıkarma müzakereleri.
- Hakkaniyete götüren davranışı bulma neticesinde, kişisel gelişim ve toplumsal etkileri üzerinde odaklanma,
- Atölye sonucunda katılımcı fikirlerinin alınması ve atölye değerlendirmesi yapılması.

Örnek senaryolar:

- 1- Her defasında komşunun çocuğu tarafından hırpalanan oğlum için nasıl tutum sergileyim ve bu durumu görmezden gelen komşum için ne yapabilirim?

2- Annem ile gelinimiz uzun süredir biriktirdikleri bir hususta ciddi tartışmaktalar, gelinimizin üslubu güzelde olsa anneme kıyamıyorum, annem ve gelinimiz beni destekle dercesine gözlerime bakıyorlar, fakat annem bu konuda kesinlikle haksız, annemin haksız olduğunu söyleyemem, çünkü anneler hep haklıdır, bu olay karşısında ne yapabilirim?

3- Kızımın seçmiş olduğu damat adayı kültürel açıdan bize uymamakta, kızımın beni anlama kapasitesi içinde bulunduğu duygu durumu itibariyle çok zor görünüyor, kızımın beni anlaması için ne yapabilirim?

Kazanım: Bu proje atölyesi sayesinde hedef kitle, doğru ve yanlış daha iyi ayırt edebilme, eleştirel düşünme ve empati becerilerini geliştirebilme ve doğru olanı onaylama konusunda daha bilinçli kararlar alma becerilerini artırabileceklerdir.

Hazırlayan:
Hanife Duyar

DİĞERGAMLIK

Papatya Proje oyunu: Diğergam ve Empati

Amaç: Diğergâm olmayı öğrenmek ve empati ile sempati arasındaki farkı anlamak.

Uygulama: Empati yapılacak roller dağıtılır ve davranış ile çözüm önerileriyle ilgili sözler söylenir. Davranış belirleyecek kişilere kırmızı kart, çözüm getirecek kişilere sarı kart verilir ve oyun başlar.

Uygulama süresi: 60 dk.

Uygulama için kişi sayısı: En az 2 kişi , en fazla 10 kişi.

Kazanım: Hayatla ilgili sorunlarla nasıl baş edileceği ve çözümlemelerin nasıl yapılacağı öğrenilir.

Malzemeler: Kırmızı ve Sarı ve kartlar.

Sorular her defasında yenilenebilir.

Bu oyun hem büyükler ve hemde çocuklar için uygulanabilir.

Örnek Roller;

Soru: Okulun bittiğine düşünen Meryem nasıl hissederdi, nasıl davranırdı, nasıl düşünürdü ve ne olsaydı onun için daha iyi olurdu?

Davranış: Okulun bittiğine düşünen. Meryem çok üzgün hissederdi, hayatında belirsizliklerle dolu bir döneme gireceği için endişeli ve korkulu düşünceleri olurdu. Ne yapacağını bilemezdi ve geleceğinden emin olmak isterdi.

Empatiyle yaklaşan kişiler, onun endişelerini anlayışla karşılar ve önümüzdeki süreçte üniversite onun için güzel bir keşif yapacağına inandığını dile getirir ve hayat merdivenini basamak basamak yürümek heyecan verici olabilir, denilebilir.

Soru: Boyunun diğer arkadaşlarına göre kısa olduğunu düşünerek ağlayan ve bazı oyunlara alınmayan Ali hakkında siz nasıl hisserdiniz, nasıl düşünürdünüz ve ne olsa onun için daha iyi olurdu?

Davranış: Diğer arkadaşlarına göre boyu kısa olduğunu düşünen ve bazı oyunlara alınmayan Ali, kendini yetersiz ve dışlanmış hissederdi.

Empati gösteren kişiler, onun duygularını anlar ve onunla birlikte oyunlar oynayarak dahil edici bir ortam sağlar. Ayrıca, boyunun önemsiz olduğunu ve yeteneklerinin arkadaşlarından bağımsız olduğunu vurgulanabilir.

Soru: Ayla depremzede bir çocuk, Ayla en sevdiği arkadaşlarından, okulundan, sevdiklerinden

ve en önemlisi toprağından ayrılmak zorunda kaldı, Ayla hakkında siz nasıl hissederdiniz, nasıl düşünürdünüz ve nasıl davranırdınız ve ne olsa onun için daha iyi olurdu?

Davranış; Depremde sevdiklerinden ve toprağından ayrılmak zorunda kalan bir çocuk. Ayla, büyük bir kayıp ve yabancı bir ortama adapte olma zorunluluğı nedeniyle üzgün, korkulu ve belirsiz hissedirdi.

Empati gösteren kişiler, onun acısını anlar ve destekleyici bir şekilde dinler. Ayla'ya, yeni başlangıçlarda güçlü olabileceğı ve hayatında yeni anlamlar keşfedebileceğı konusunda cesaret verilebilir.

İşte psikolojik hislerle çözümlemelerle birlikte 5 çiçekli papatya proje oyununuz. Bu şekilde, katılımcılar daha derin bir empati ve anlayış geliştirerek oyunun amacını daha iyi anlayabilirler.

Başarılar dilerim!

Atölye Uygulayıcı Eğitici:

HANİFE DUYAR

MANEVİ KAZANIMLAR

Atölyenin Adı: Kardelen Atölyesi

Atölye Sloganı: İyile kal mutlu ol.

Atölyede Öne Çıkan Değer: Manevi kazanımlar

Atölyenin süresi: 2 gün

Atölye yapılacak kişi sayısı: 30-40

Atölyenin Amacı: Gün içinde sahip olduğumuz kazanımların ,davranışların ,hayatımıza yansımaları.

Atölyenin Hedefi: 1 gün bireylerle gerçekleştireceğimiz faaliyette, kötü duygu ve davranışları sembolleştirerek yanımızda taşımak.Kötü kazanımların ve duyguların bizi ve çevremizdekileri nasıl etkilediğini görmek.2.Gün yine sembolleştirilen güzel duyguları yanımızda taşımak.Gün içinde taşıdığımız bu sembollerin,- bize ve çevremizdekilere olumlu ve olumsuz yansımalarını farkedebilmek .

Uygulama Yöntemi: Sembollerin bir aksesuar gibi görünüyormasına dikkat etmek.Sembollerin hiç bir zaman gün boyu yanımızdan ayırmamak.İki gün sonunda deneyimlerini istişare etmek.

Kazanımları: Gün sonundaki değerlendirmelerde, sonuçları bireylerle istişare ederek, güzel duyguların, güzel davranışların, kişiye kazandırdığını,çevresine etkisini görmek.Kötü huyların, duyguların hayatımızda bizi olumsuz etkilemesi mi bizzat yaşamak.Sembolize edilen bu duyguların bize ve çevremizdekilere,hissettiklerine birebir yaşayarak, önemli olanın güzel düşünmek ve güzel yaşamak olduğunu anlamak.

Malzemeler: Kötü duyguların sembolize etmek için, çürümüş soğan,patetes, sarımsak .İyi davranışları sembolize etmek için, güzel kokulu çiçekler.

Atölye yeri (İç mekan/ dış mekan): Gün içinde uğrayabileceğimiz her yer.

Hazırlayan:
ÜLKÜ AKMEŞE

ALT DEĞERLER

EMPATİ

ATÖLYE ADI: GÜL ATÖLYESİ

İŞLENEN DEĞER: EMPATİ

“Senin haklı olman, benim haklı olmadığım anlamına gelmez. Hayata benim tarafımdan bakmadığın anlamına gelir.”

Katılımcılara algılama farklılıklarını gösteren bazı örnekler verilir.

Yoldan geçen Ahmet Abi selamımızı almamıştır. Çünkü üç gün önce düşüp kolunu kıran ve olayın vahametinden dolayı hastane de gözetim altında tutulan sekiz yaşındaki kızındadır aklı

Trende aynı vagonda hiç susmayıp sürekli ağlayan çocuklarını bir kere bile susturmayan babaya öfkeyle bakarız oysa ki daha bir saat önce annelerini kaybettiklerini öğrenmişlerdir.

Yurttaki arkadaşımız lambayı kapatmaz. Bir gün sonra onun da başka önemli bir sınavı vardır ve hala ders çalışmaktadır.

Heyecanla oğlunu seminerde dinlemeye giden yaşlı teyze çok öfkelenmiştir. Önünde ki iki adamın saygısızca evladını dinlemediğini görmektedir. Daha sonra oğlundan öğrenir ki biri yabancı yanındaki ise tercüman.

Örnekler okunduktan sonra katılımcılardan kendi deneyimlerini aktarmaları istenir:

Şimdi sıra sizde: Hiç böyle durumlarla karşılaştınız mı ?

Herkesin örnekleri dinlendikten sonra katılımcılardan empati değerine yönelik oluşan düşüncelerini aktarmaları istenir.

Tüm bu paylaşımlar sonucunda, her insanın her duruma yönelik farklı algılama biçimleri olduğuna dair farkındalık kazanan katılımcılar için kendi örnekleri üzerine konuşmak onların empati değerini içselleştirmesine yardımcı olmuştur.

Hazırlayan:
SEMRA BAYTAR

ŞEFKAT

Atölyenin Adı: Gül Atölyesi

Atölye Sloganı : Sevgi tek bir şeyde değil her şeyde

Atölyenin Süresi: 40-50 dk

Atölyenin Amacı: Sevgi ve alt değerleri olan empati, şefkat ve merhamet değerlerine karşı farkındalık kazandırmak

Malzemeler: A4 kağıdı, renkli kalem, kutu

"ŞEFKAT TAŞI"

-Katılımcılar hep birlikte çember oluşturur. Eğitimci elindeki küçük taşı gösterir. Adının "Şefkat Taşı" olduğunu söyler. Her katılımcı sırayla Şefkat Taşı'nı eline alarak şefkatin ne olduğunu, neye karşı şefkat duyduklarını, şefkatin ne kadar önemli olduğunu ve nasıl daha fazla şefkat gösterebileceklerini söyler. Sözünü tamamladıktan sonra taşı yanındaki arkadaşına verir. Konuşmaya ilk eğitimci başlar. Böylece katılımcılar kendilerini daha rahat hissederler.

Hazırlayan:
MERVE UYAR

MERHAMET

Atölye Adı: Gül

Atölye süresi: 2 aşamalı uygulanacak (15 dak. + 60 dak.)

Malzemeler: Kutu, kişi sayısı kadar kâğıt ve kalem.

Bu atölye iki aşamada uygulanır. İlk aşamada:

Herkese birer kâğıt ve kalem verilir. Ardından “MERHAMET” denilince akıllarına gelen ilk kelimeyi yazmalarını söyler. Katılımcılar ellerindeki kâğıda kimseye göstermeden akıllarına gelen ilk kelimeyi yazar ve kâğıdı katlar. Eğitimci kutuyu dolaştırır ve kâğıtlar içine konur. Kutu kenara kaldırılır. Katılımcılar 5 kişilik gruplara ayrılır. Her grup kutudan 2 kâğıt seçer. Seçtikleri kelimeler üstüne konuşmaları istenir.

2. aşamada gruplar kendilerine çıkan kelimeler üzerinden maksimum 6 dakikalık bir kurgu oluşturup bunu canlandırır.

Sırayla her grubun performansı izlendikten sonra katılımcılara merhametle ilgili yeni oluşan iç görüleri olup olmadığı sorulur varsa paylaşımları istenir. Grubu paylaşmaya teşvik etmek adına ilk olarak eğitimci kendi iç görüşünü paylaşabilir.

NEZAKET

Atölye Adı: Karanfil

Öne Çıkan Değer: Nezaket

Bu oyunlar, nezaket kavramını öğretmek ve oyuncuların empati ve saygı gösterme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmak için kullanılabilir. Oyunlar sırasında nezaket ve empati duygusunu vurgulamak, bu değerleri günlük hayata taşıma konusunda oyunculara ilham verilebilir.

1.Nezaket Hikayeleri Oluşturma:

Katılımcılara, nezaket ve yardımseverlik temalı kısa hikayeler yazmaları veya anlatmaları için bir fırsat verin. Hikayelerde başkalarına nasıl yardım edilebileceği, nezaket gösterilebileceği veya günlük hayatta hoşgörü ve saygının nasıl önemli olduğu vurgulanabilir.

2.Duygusal Tiyatro:

Katılımcılara farklı duygu durumlarını canlandırmak için bir tiyatro oyunu oynatın. Örneğin, bir katılımcıya mutlu bir karakteri canlandırmak, diğer oyuncuların bu karaktere nasıl yardımcı olabileceğini göstermek ve pozitif etkileşimleri simüle etmek için bir fırsat sağlar.

3.Nezaket Roller:

Katılımcılara rastgele roller verin, ancak bu rollerde diğer katılımcılara karşı son derece nazik ve anlayışlı olmaları gerektiğini belirtin. Bu, gerçek yaşamda nasıl daha hoşgörülü olunabileceğini öğretmek için eğlenceli bir yol olabilir.

AİDİYET

ATÖLYE ADI: BEN ÇOCUKKEN

ATÖLYEDE ÖNE ÇIKAN DEĞER: Aidiyet

ATÖLYE SÜRESİ: 60 dakika

ATÖLYE UYGULAMA KİŞİ SAYISI: 25

ATÖLYENİN AMACI: Ebeveynin çocuğu ile çocukluk anılarını paylaşması sonucunda aralarında empati temelli aidiyet bağı oluşturmak

UYGULAMA YÖNTEMİ: Ebeveynler çocuklarına çocukluklarına dönemlerine ait mutlu oldukları bir anılarını anlatırlar. Çocuklar anlatılan anıyı resme dönüştürürler.

KAZANIMLAR: ebeveynler etkinlik esnasında çocukluk anılarını çocuklarına anlatırken, onlarla benzer yollardan geçtiklerini, benzer hislerle büyüdüklerini görecektir ve bu sayede onlarla kurdukları bağ güçlenmiş olacaktır.

MALZEMELER: Boya kalemleri, A4 kâğıdı

ATÖLYE YERİ: İç mekân (sınıf)

2.ATÖLYE:

ATÖLYE ADI: Aidiyet Çiçekleri

ATÖLYE SLOGANI: AİDİYETTE EN SAĞLAM KALE AİLE

ATÖLYEDE ÖNE ÇIKAN DEĞERLER: Aidiyet

ATÖLYE SÜRESİ: 60 dakika

ATÖLYE YAPILACAK KİŞİ SAYISI: 25

ATÖLYE AMACI: Çocukların anneleri için bir demet çiçek toplarken ve vazolarını süsleyip annelerine özel hediye hazırlarken aidiyet duygularının güçlenmesi amaçlanmaktadır.

UYGULAMA YÖNTEMİ: Çocuklara verilen materyaller ile annelerine özel vazo hazırlamaları yönergesi verilir. Vazolarını boyayan ve süsleyen çocuklar doğadan çiçekler toplayarak vazolarına yerleştirirler. Hazırladıkları vazoları saygı ve nezaket sözleri söyleyerek annelerine hediye ederler. Anneler ise aldıkları bu emeği gönül nuru hediyeler için çocuklarına gülümseyerek teşekkür ederek sarılırlar.

ATÖLYE KAZANIMLARI: Etkinlik esnasında çocuklar annelerine özel bir hediye hazırlarken verdikleri emek ile, hediyelerini verirken kuracakları diyalog ile aidiyet bağlarını geliştirmiş

olacaklar.

MATERYALLER: Kullanılmış cam şişe, spreyl boya, renkli şönil, doğadan çiçekler

*Bu etkinlikte kullanılacak olan kullanılmış cam şişe ile geri dönüşüm kavramına da değinilecek.

Hazırlayan:
HÜLYA YILMAZ

DEĞERLİ GÖRME

ATÖLYE ADI: Ayna Ayna Söyle Bana

ATÖLYE SLOGANIMIZ : “Beni bende demen bende değilim / Bir ben vardır bende benden içeri”
Yunus Emre

ATÖLYEDE ÖNE ÇIKAN DEĞER: Değerli görme, saygı, nezaket

ATÖLYE SÜRESİ: 60 dakika

ATÖLYE YAPILACAK KİŞİ SAYISI: 25

ATÖLYENİN AMACI: Kendilerine olan öz saygı, nezaket ve değerli görme kavramlarını geliştirmek.

UYGULAMA YÖNTEMİ: Anneler sırayla çağırılır. Aynaya bakmaları ve kendilerine nezaket saygı sevgi dolu olumlu sözler söylemeleri istenir. Böylece pozitif duygularla güzel yönlerinin ön plana çıkartılması sağlanır.

KAZANIMLARI: Uygulama sayesinde anneler kendi değerlerinin farkına varıp, özgüvenleri artarak kendileri hakkında güzel sözler sarf edecek ve öz saygı, nezaket ve değerli görme kavramları benliklerinde gelişecek.

MALZEMELER: Büyük boy aynası

ATÖLYE YERİ: iç mekan- dış mekan

Hazırlayan:
HÜLYA YILMAZ

SADAKAT

Akasya Atölyesi: Sadakat, Özünde Sabit Kalmak

Amaç: Bu atölye, katılımcılara sadakat değerini anlamalarını, kişisel ilişkilerde ve yaşamın farklı alanlarında nasıl uygulayabileceklerini keşfetmelerini sağlamayı amaçlar.

Hedef Kitle: Yetişkinler, yaşamın farklı evrelerindeki bireyler

Süre: Yaklaşık 2 saat

Atölye Programı:

1. Giriş ve Amaçlar (15 dakika):

Katılımcıları selamlayın ve atölye hakkında kısa bir giriş yapın.

Sadakat değerinin ne anlama geldiğini ve neden önemli olduğunu vurgulayın.

2. Sadakat Değerinin İçeriği ve Önemi (20 dakika):

Sadakat değerini detaylı bir şekilde açıklayarak, günlük yaşamda nasıl bir rol oynadığını anlatın.

Grup tartışmasıyla katılımcıların sadakatin kişisel gelişim ve ilişkiler üzerindeki etkilerini paylaşmalarını sağlayın.

3. Kişisel Sadakat İçin Kendini Tanımak (30 dakika):

Katılımcılara kendi yaşamlarındaki sadakat anlayışını düşünmeleri için zaman tanıyın.

Kendi değerlerini, inançlarını ve sınırlarını anlamalarını sağlayacak aktivitelerle katılımcıların kendi sadakat anlayışlarını keşfetmelerini destekleyin.

4. İlişkilerde Sadakat (25 dakika):

Katılımcılara arkadaşlık, aile, romantik ilişkiler gibi farklı türdeki ilişkilerde sadakat değerinin nasıl uygulanabileceğini düşünmelerini sağlayacak sorular sorun.

Katılımcıların bu tür ilişkilerde karşılaştıkları zorlukları ve nasıl üstesinden gelebileceklerini tartışmalarını teşvik edin.

5. Sadakat ve İş Hayatı (20 dakika):

İş hayatında sadakatin ne anlama geldiğini ve profesyonel başarıya nasıl katkı sağlayabileceğini konuşun.

Katılımcıların kendi iş deneyimleri üzerinden sadakatin iş hayatında nasıl değerli olduğunu paylaşmalarını sağlayın.

6. Zorluklar ve Başa Çıkma Stratejileri (25 dakika):

Katılımcılardan sadakat değerini uygularken karşılaşılabilecekleri zorlukları ve bu zorlukları nasıl aşabileceklerini düşünmelerini isteyin.

Grup tartışmaları ve örnek senaryolarla katılımcıların farklı zorluklara nasıl yaklaşabileceklerini konuşmalarını teşvik edin.

7. Kişisel Eylem Planları (20 dakika):

Katılımcılara kendi yaşamlarında sadakat değerini nasıl daha bilinçli bir şekilde uygulayabileceklerini düşünmelerini sağlayın.

Her katılımcıdan, atölye sonrasında uygulamak istedikleri sadakatle ilgili adımları yazdıkları bir eylem planı oluşturmalarını isteyin.

8. Paylaşım ve Anlam Çıkarma (15 dakika):

Katılımcılar kendi eylem planlarını paylaşıırken, diğer katılımcılarla fikir alışverişi yapmalarını teşvik edin.

Sadakat değerini daha derinlemesine anlamış olmanın ve uygulamak için stratejiler geliştirmiş olmanın değerini vurgulayın.

9. Sonuç ve Kapanış (10 dakika):

Katılımcılara teşekkür edin ve atölyenin ana mesajını vurgulayarak kapanış yapın.

Katılımcıları, sadakat değerini günlük yaşamlarında uygularken anlayışlı ve özünde sabit kalmayı hedefleyen bireyler olarak devam etmeye teşvik edin.

Bu atölye sayesinde yetişkin katılımcılar, sadakat değerini anlamak, değerlemek ve günlük yaşamlarında uygulamak için bir dizi fikir ve strateji ile donatılmış olacaklar.

İNANÇ

HİKAYE UYGULAMALARI

Hikâye 1: İnanç nedir? herkese tanımlatılır. Ve sonucunda ortaya çıkan tüm fikirlerle tanımlar birleştirilir.

Hikâye 2: Konu girişinde konuyla alakalı bir hikâye paylaşımı yapılır. Hikâye üzerinden konuşularak kişiler yönlendirilir.

Hikâye 3: Belirlenmiş olan resimler sınıfa gösterilir. Resimlerle bağlantılı olarak bir hikâye girişi anlatılır. Ve hikâyenin tamamlanması istenir.

OYUNLAR

Oyun 1: Kendi reklamım: Kişilere kâğıt kalem ve belli bir süre verilir. Rahatlatıcı bir müzik eşliğinde kendi reklamlarını yapmaları istenir. İsimsiz yapılan bu yazılar karıştırılarak sınıfta okunur.

Oyun 2: Kutu: Her bireye bir kutu verilir. Bu kutu içerisine ve dışına yapıştırmaları için yapışkanlı kağıtlar verilir. Bu kağıtlara herkesi kendini nasıl gördüğünü iç kısma dışarıdan nasıl görüldüğünü dış kısma yazmaları istenir. Yine kutular karıştırılır ve birlikte okunur. Nasıl biri olduğumuzu içimizde neler olduğunu bunları dışarıya nasıl aktarmamız gerektiğini inanç ölçeğinde anlatılır.

Oyun 3: Güven Yürüyüşü: Sınıf ikiye ayrılarak gruplara ayrılır. Oluşturan parkurda kişilerden birinin gözü bağlanır. Bir diğeri de onu sözlü olarak yönlendirir. Birbirine güvenen oyunu kazanır.

Media 1: Kendine inanmak ile ilgili kısa film veya animasyon izletilir.

<https://www.youtube.com/watch?v=jFBtpu3RJuk>

https://www.youtube.com/watch?v=pKlb_FlJQXg

Media 2: Allah'a inanmak ile ilgili kısa film veya animasyon izletilir.

<https://www.youtube.com/watch?v=ubmUNbUcZpM>

Media 3: Dua etmek ile ilgili kısa film veya animasyon izletilir.

<https://www.youtube.com/watch?v=11QBYXF5Vuo>

Ödev: bir hafta öncesinde herkese yapması için kendi belirleyeceği küçük bir hayali belirlemesi istenir. Bir sonraki hafta ise belirlemiş olduğu hayali yapmak için verdiği çabasını anlatması istenir.

Hazırlayan:
BÜŞRA ATLIOĞLU

EMNİYET

Sorgula ve bul oyunu

Buradaki emniyet güven anlamında kullanılmaktadır.

Emniyet nedir?

Emniyetin işlevi nedir?

Emniyeti ne güçlendirir?

Emniyeti ne zayıflatır?

Bu oyunda hedeflediğimiz aidiyet duygusu ile birleştirilerek bulunduğumuz konumda kendimizi emniyette hissetmek ve partnerlerin bulundukları ailede kendilerine güvende hissetmelerini sağlamak bunun oluşması yönünde çabalamasına vurgulamak.

Emniyet oyunu

Bireyler sandalyelerde otururlar. Daha sonra kişilere bazı kelimeler söylenilir (aidiyet, iletişim, huzur, korku, mutluluk, endişe, kıskançlık, mobbing, sevgi, yabancılaşma, benimseme, ama, çünkü, rağmen, güven gibi) daha sonrasında onda uyandırdığı hisleri sessiz bir şekilde jest ve mimiklerini kullanarak yardımıyla karşıdaki kişiye yansıtması istenilir. Burada hem ebeveyn hem de çocuklarla yapılan bu etkinlikte karşımızdaki kişilerin yüz ifadelerinin bize ne anlatmak istediğini hem onları daha iyi tanıma noktasında bizlere yardımcı olacağını için oynanır.

Hazırlayan
ESRA KÖMÜR

HOŞGÖRÜ

ATÖLYEDE ÖNE ÇIKAN DEĞERLER: Hoşgörü ,istişare,katılımcılık

ATÖLYENİN AMACI: Drama tekniği ile Ailelere hoşgörü, istişare ve katılımcılık değerleri aktif bir şekilde öğretmek.Aileler canlandırma ile hem düşünüp hem de canlandırarak aktif bir şekilde değerleri işleyip daha etkili bir şekilde kavramaktır.

ATÖLYENİN SLOGANI: Beni anla ,hoşgörünü üzerimden çekme

TEKNİK: Drama tekniği ile ailelerin yer değiştirip rahatsız oldukları durumu ,birbirlerinden istemiş olduğu davranışı oyunla anlatmak.

ATÖLYENİN UYGULANIŞI: Aile de çocuklar ve anne babanın rol değiştirmesi (anne ve baba çocuk rolünde ,çocuklar ise anne ve baba rolünde olması)

-Çocuklar anne baba olarak role girer ve anne baba çocuk rolüne girer ,karşılıklı birbirleriyle oyun başlatılır .ailelere hoşgörü olmayan bir ailede ortamında yaşamış olsaydınız nasıl olurdu? istişare olmayan bir aile ortamında olmuş olsaydınız nasıl olurdu ?soruları sorulup ,düşünüp canlandırılması istenir.Aileler düşüncelerini ve nasıl canlandıracaklarını konuşurkende istişare etmiş olacaklar.bu arada diğer ailelerde izlediği için hem canlandırma yapan aileler hem de hemde izleyen aileler bu değerleri düşünüp canlı bir şekilde görmüş olacaklar.Ayrıca bu atölye ile aileler aktif katılım sağlayarak katılımcılık değerini de bire bir şekilde de öğrenmiş olacaklar.

Hazırlayan:
SELMA YILMAZ

İSTİŞARE

SÜMBÜL ATÖLYESİ: İSTİŞARE

Atölye Konusu: İstişare Değerinin Anlaşılması ve Uygulanması

Süre: Yaklaşık 1.5 saat

Amaç: Katılımcıların istişare değerini anlamalarını ve etkili bir şekilde uygulamalarını sağlamak.

Aşama 1: Giriş (15 dakika)

Katılımcıları selamlayın ve atölyenin amacını açıklayın: İstişare değerini anlamak ve iş yaşamında nasıl etkili bir şekilde kullanabileceğimizi öğrenmek.

Aşama 2: İstişarenin Önemi (20 dakika)

Katılımcılara, istişarenin ne olduğunu ve neden önemli olduğunu anlatın.

Grup içinde istişarenin faydalarını ve nasıl daha iyi sonuçlar elde edilebileceğini tartışın.

Aşama 3: İstişare Becerileri (25 dakika)

Katılımcılara etkili bir şekilde istişare yapmanın temel becerilerini açıklayın:

Aktif dinleme

Farklı fikirleri kabul etme

Empati kurma

Eleştirel düşünme

Açık iletişim

Her bir beceriyi örneklerle açıklayın ve katılımcılardan örnek durumlar paylaşmalarını isteyin.

Aşama 4: İstişare Değerinin Uygulanması (20 dakika)

Katılımcılara küçük gruplara ayrılmasını ve verilen bir senaryoya dayalı olarak bir istişare oturumu yapmalarını söyleyin.

Her grup, senaryo üzerinde tartışarak çözüm önerileri üretmeye çalışmalıdır.

Her grup istişare oturumu sonunda çözüm önerilerini diğer gruplarla paylaşmalıdır.

Aşama 5: Değerlendirme ve Geri Bildirim (15 dakika)

Katılımcılara atölye deneyimini değerlendirmelerini sağlayacak basit bir geri bildirim formu verin.

Katılımcıların neler öğrendiklerini, hangi becerileri geliştirdiklerini ve istişare değerini nasıl uygulayacaklarını paylaşmalarını isteyin.

Aşama 6: Sonuç ve Kapanış (5 dakika)

Katılımcılara atölye boyunca öğrendikleri önemli noktaları özetleyin.

İstışarenin iş yaşamlarına nasıl olumlu etkiler sağlayabileceğini vurgulayın.

Katılımcılara sorularınızı ve düşüncelerinizi paylaşmaları için bir fırsat verin.

Bu atölye, istişare değerini anlamak ve etkili bir şekilde uygulamak isteyen katılımcılar için faydalı olacaktır. Katılımcıların etkileşimde bulunmalarını sağlayarak öğrenme deneyimini daha zenginleştirebilirsiniz.

KATILIMCILIK

Atölye Adı: “Renkli Farkındalık: Katılımcılıkla Düşüncelerin Dansı”

Amaç: Bu atölyenin amacı, katılımcılara katılımcılığın gücünü deneyimleyerek farkındalıklarını artırmak ve birbirleriyle etkileşim içinde farklı düşüncelerin bir dansı olarak nasıl bir araya gelebileceğini keşfetmelerini sağlamaktır.

Hedef Kitle: Eğitimciler, iş arkadaşları, öğrenci grupları, aileler, sivil toplum kuruluşları ve her türlü topluluktan katılımcılar.

Süre: Yarım gün (4 saat) veya tam gün (8 saat) olarak planlanabilir. Süre, atölyenin içeriğine ve katılımcı sayısına göre ayarlanabilir.

Atölye İçeriği ve Yaratıcı Etkinlikler:

Renkli Tanışma: Katılımcılara yaratıcı bir tanışma etkinliği düzenlenir. Her katılımcı, kendini en iyi anlatan bir rengi veya sembolü seçer ve diğer katılımcılara bu rengi veya sembolü kullanarak kendini ifade eder.

Katılımcılığın Temelleri: Katılımcılarla birlikte katılımcılığın temellerini belirleyen bir beyin fırtınası oturumu düzenlenir. Gruplar halinde katılımcıların katkılarıyla, katılımcılığın ne olduğu, nasıl uygulandığı ve neden önemli olduğu hakkında tartışılır.

Düşünce Dansı Oyunu: Katılımcılara, “Düşünce Dansı” adında eğlenceli bir oyun sunulur. Oyun, farklı düşüncelerin bir araya gelerek nasıl zenginleştirdiğini ve yeni fikirlerin nasıl ortaya çıktığını gösterir. Katılımcılar gruplar halinde farklı konular hakkında farklı düşünceler üretirler ve bu düşünceleri birbirleriyle dans ettirirler.

Empati Duygusal Yoluyla: Katılımcılara duygusal zeka ve empati becerilerini geliştirmek için yaratıcı etkinlikler sunulur. Sanatsal ifadeler, müzik, drama ve hikaye anlatımı gibi farklı yollarla empatiyi deneyimleyerek birbirlerinin hislerini daha iyi anlamaları teşvik edilir.

Gerçek Hayat Senaryoları: Katılımcılara gerçek hayattan senaryolar sunulur ve bu senaryoları katılımcılıkla nasıl ele alabileceklerine dair fikir alışverişi yapılır. Eğitim, iş veya aile ortamından örnekler kullanılarak, katılımcıların günlük hayatlarında katılımcılığı nasıl uygulayabilecekleri üzerine stratejiler geliştirirler.

Grup Yaratıcılık Atölyesi: Katılımcılara birlikte yaratıcı bir proje veya performans tasarlamak için bir grup atölyesi sunulur. Farklı fikirler bir araya gelerek eşsiz bir proje ortaya çıkarılır.

Sonuç ve Taahhütler: Atölye sonunda katılımcılar, katılımcılığın gücünü ve önemini kavramış olacaklardır. Katılımcılar, atölye deneyimleri üzerine bir yansıma yaparlar ve kendi hayatlarında katılımcılığı nasıl devam ettirebileceklerine dair taahhütlerde bulunurlar.

Sonuç: “Renkli Farkındalık: Katılımcılıkla Düşüncelerin Dansı” atölyesi, katılımcıların katılımcılığın gücünü deneyimleyerek farkındalıklarını artırmalarını ve birbirleriyle etkileşim içinde nasıl zenginleşeceklerini keşfetmelerini sağlar. Eğlenceli ve yaratıcı etkinlikler sayesinde katılımcılar, farklı düşüncelerin ve farklı renklerin bir araya gelerek nasıl güçlü bir toplum oluşturduğunu anlayacaklardır. Atölye sonunda katılımcılar, günlük yaşamlarında katılımcılığı uygulama konusunda motive ve ilham dolu bir şekilde ayrılacaklardır.

Hazırlayan
AYŞE ŞAHİN

ADALET

Atölyenin Adı: Zambak Atölyesi

Atölye Sloganı: Adalet var ,huzur var

Atölyede Öne Çıkan Değer: Adalet

Atölyenin süresi: 1 hafta

Atölye yapılacak kişi sayısı: 30-40

Atölyenin Amacı: Aile bireylerine ,aile içinden evin işlerine dair verilen görevleri, bir hafta süreyle yerine getirmek .Aile bireyleri arasında adaletli iş bölümü yapmak.

Atölyenin Hedefi: Birlikte yapılacak olan bir haftalık görev dağılımında,ailede adalet nasıl sağlanır öğrenmek.İş bölümü yaparak aile içinde huzuru yakalamk.

Uygulama Yöntemi: Bir haftalık görev dağılımını yerine getirerek,aile içindeki zorlanan kişileri anlamaya çalışmak.Empati kurarak, öğreneceklerini ,uygulamada göstermek.Görev bittikten sonra görevlerin dağılımı hakkında istişare yapmak.

Kazanımları: Bir haftalık zaman sürecinde birlikte yaşamının paylaşmak olduğunu,ortak kullanım olan evin aslında bütün aile bireylerinin yükümlülüğünde olduğunu anlamak.

Malzemeler: Görevlerin yapıldığına dair günlere bölünmüş çizelge

Atölye yeri (İç mekan/ dış mekan): İçinde ailenin bulunduğu evler.

Hazırlayan:
ÜLKÜ AKMEŞE

DÜRÜSTLÜK

Atölye adı: ZAMBAK

Atölye değeri: HAKKANİYET/ DÜRÜSTLÜK

Atölye Sloganı: Dürüstlüğün önemi ve sarsılmaz değeri. Dürüstlük oyunu.

Atölye süresi: 60 dakika

Atölye yapılacak kişi sayısı: 20 anne

Atölyenin Amacı: Dürüstlüğün öneminin vurgulanarak, dengeli ve doğru şekilde uygulanması.

Atölyenin Hedefi: Uygulamada yapılacak oyun ile dürüstlüğü yerinde ve dengeli olarak dağıtmayı öğrenmeleri...

Atölye Uygulama Yöntemi: Daha önceden hazırlamış olduğumuz soruları katılımcı annelere dağıtarak, her dürüstlük tercihi ile açık ve içtenlikle verdikleri cevapları karşısında bir adım ilerlemeleri istenir...

Her soruda ilerleyen veya geride kalanlar devam ederler... Sonuçta en başa ulaşan ilk üç kişi dürüstlükleri vesilesi ile tebrik edilir, takdir edilerek alkışlanır ve bu tutum ve cesaretlerinin karşılığında da sürpriz hediyeler ile onure edilir...

Dürüst davrananların her zaman, her açıdan, maddi ve manevi kazanında olacakları vurgusu ile uygulama tamama erdirilir.

Atölyenin Kazanımları: Dürüstlüğün ne denli önemli olduğunun yapılan ve oynanan faaliyetle idrak edilmesi....

Atölye malzemeleri: Sorular ve hediyeler.

Atölye mekanı: Kapalı ve açık alan çalışması.

Atölye Uygulayıcı Eğiticisi:

Peri'han Taşdemir Taylı

SORUMLULUK

Atölye sloganı: “Soru Sor ama sorun olma, Sorumluluk al ama sorumsuz olma”

Atölye Amacı: Katılımcılara; özellikle çevrenin temiz tutulması ormanların korunması doğa sevgisi ve hayvan sevgisi aşılama bu sorumlulukların farkındalığı üzerine bilinçlendirme çalışmasıdır.

Hedef Kitle: Atölye, yetişkinler ve çocuklar içindir, özellikle geleceğin yetişkini çocuklarıdır.

Uygulama süresi: 150 dk.

Uygulama için kişi sayısı: En az 2 kişi, en fazla 20 kişi.

Atölye İçin Gerekli Malzeme: Daha önceden hazırlanmış “ormanda ateş yakmayalım”, “Çöplerimizi bırakmayalım», «Tekrar geldiğinizde nasıl görmek istiyorsanız öyle bırakın” yazıların olduğu kartlar, Yeterli sayıda çöp poşeti, eldiven ve maske.

Atölye Uygulama Alanı : Ormanlar ve piknik alanları.

Uygulama:

Maskeleri ve eldivenleri giyen katılımcılara, çöp poşetlerini alıp orman ve piknik alanında yere atılan kağıtları poşetleri özellikle camları toplamaları görevi verilir. Özellikle camları dedim çünkü yüksek ısıda kırılmış şişeler mercek görevi yapıp ısıyı toplayıp kuruyan otların yanmasına sebep olur.

Örnek olması açısından eğitici de katılımcılarla beraber çalışır. Piknik yapan halka, üzerinde bilinçlendirici yazılar yazılan kartlar dağıtılır. Ayrıca sağlık için kullandığımız tıbbi bitkileri köklerinden koparmayıp dallarından budayarak çoğalmalarına izin vermemiz vurgulanır.

Bu arada katılımcılara gündemimizde olan orman yangınlarının sebepleri sonuçları, çevreyi temiz tutmakla doğa ve hayvan sevgisi ile ilgili açıklamalar, konuşmalar yapılır.

Kazanım:

Bu proje atölyesi sayesinde hedef kitle, dünyamızın akciğerleri olan bize sayılamayacak faydaları olan ormanlarımızı koruma bilinci aşıl原因arak çevre bilinci oluşur. Çevremizi, ormanlarımız korumanın hem insanlık hem vatandaşlık görevi olarak en önemli sorumluluklarımızdan biri olduğu vurgulanır.

Bu konuda katılımcıların görüş ve önerileri ve bu atölye çalışması ile ilgili düşünceleri dinlenir.

Zambak Atölyesi
Eğitmen Rafet Yalçın

ŞİFA İÇİN NEFES ATÖLYESİ

Amaç: Katılımcılara nefesin şifalı gücünü keşfetmeleri ve yaşamlarında daha fazla denge, huzur ve farkındalık sağlamaları için pratik nefes tekniklerini öğretmek.

Atölye Süresi: 60 Dakika

Atölye Katılım sayısı: En az 1 kişi en fazla 25 kişiye kadar kolayca uygulanabilir.

Bu uygulama hem büyükler için hemde çocuklar için uygulanabilir.

Atölye İçeriği:

1. Nefes ve Şifa İlişkisi: Nefesin insan vücudu ve zihni üzerindeki etkileri hakkında bilgi verilir. Katılımcılara nefesin rahatlama, stres azaltma ve zihni sakinleştirme gibi şifa verici etkileri anlatılır.
2. Doğru Nefes Teknikleri: Katılımcılara doğru nefes almanın önemi ve nasıl yapılacağı öğretilir. Diyafram nefesi, derin nefes alma ve ritmik nefes alma gibi farklı teknikler uygulanır.
3. Nefes Farkındalığı: Katılımcılar, nefeslerine dikkat etmenin önemi vurgulanır ve farkındalık nefeslerini izlemeyi ve anın tadını çıkarmayı öğrenirler.
4. Stres Azaltıcı Nefes Egzersizleri: Katılımcılara stresle baş etmek için kullanabilecekleri pratik nefes teknikleri öğretilir. Nefes egzersizleri sırasında gevşeme ve zihni boşaltma yöntemleri de uygulanır.
5. Nefes ve Duygular: Nefesin duygularımız üzerindeki etkisi anlatılır. Negatif duyguları serbest bırakmak ve olumlu duyguları güçlendirmek için nefesi nasıl kullanabilecekleri üzerinde çalışılır.
6. Grup Nefes Çalışması: Katılımcılar birlikte nefes alıp verme egzersizleri yaparlar. Grup enerjisi ve birlikte nefes almanın gücü deneyimlenir.
7. 4/7/8 Nefes Tekniği: zihni sakinleştirmek için, ve iç huzuru bulmak için, doğru nefes alma teknikleriyle öğretilir.

4 7 8 Nefes Tekniği Nasıl Uygulanır?

“Rahatlatici nefes” olarak da bilinen 4-7-8 tekniği, 2015 yılında Bütünleyici Tıp Uzmanı Dr. Andrew Weil tarafından popüler hale getirildi. 4 saniyede nefes almak, 7 saniye bu nefesi tutmak ve son olarak 8 saniye boyunca bu tutulan nefesi vremeyi içeren bu sistem, bir tür gevşeme egzersizi.

İster amacınız 4 7 8 tekniği ile uyku sorunlarını çözmek olsun ister psikolojik rahatlama, her iki durumda da uygulama aynıdır.

Tek yapmanız gereken bu basit adımları tekrarlamak:

1. Rahat edebildiğiniz bir pozisyona geçin. Eğer amacınız uyku ise uzanmak en doğrusu olacaktır.
2. Dilinizi üst ön dişlerinizin arkasına yerleştirin ve uygulama boyunca dilinizi aynı pozisyonda tutun. İlk zamanlarda nefes verirken dilinizi hareket ettirmemekte zorlanabilirsiniz; ancak zamanla daha kolay olacaktır.
3. Hazırsanız; ağzınızdan yavaş ve uzun bir nefes vererek başlayın.
4. Ardından ağzınızı kapatarak burnunuzdan yavaş bir nefes alın ve bunu yaparken içinizden 4'e kadar sayın. Yani burnunuzdan 4 saniyelik uzun bir nefes almanız lazım.
5. 7 saniye boyunca nefesinizi tutun.
6. Ardından, nefesinizi ağzınızı hafif aralayarak 8 saniye boyunca verin. Eğer bu kadar uzun bir nefes vermekte zorlanırsanız, dişlerinizin arasından 'zzz' sesi çıkarmaya odaklanabilirsiniz. Böylece nefesinizi daha yavaş vermeye alışabilirsiniz.
7. Bu paterni 4 kez tekrarlayın ve her gün 4 kez olacak şekilde günde iki kez uygulayın.

Araştırmalar, 4 7 8 nefes tekniğini günde 1'den fazla uygulamanın daha etkili olduğunu göstermektedir. Ancak, günde en fazla 4 tekrardan günde 2 set yapmanızı tavsiye ederiz; çünkü vücuda ani oksijen girişi belirli sağlık sorunlarını tetikleyebilir. Vücudunuzu yavaş yavaş alıştırdığınızda ise bu etkileri en aza indirebilir ve 4 7 8 tekniğini güvenle uygulayabilirsiniz.

Sonuç: Katılımcılar, atölye sonunda daha iyi nefes alma becerilerine ve farkındalığa sahip olacaklar. Nefesi şifa için bir araç olarak kullanarak stresi azaltacak, zihni sakinleştirecek ve iç huzuru keşfedecekler.

Bu nefes atölyesi, katılımcıların şifa ve zindelik arayışlarında kendilerine yardımcı olacak pratik teknikleri keşfetmelerini sağlar.

Not; Nefes egzersiz ve egzersiz uygulamaları internet ortamından alıntılanarak kaydedilmiştir.

Hanife Duyar
Papatya atölyesi

FEDAKARLIK

Atölye adı: PAPATYA

Atölye değeri: DİĞERGAMLIK FEDAKÂRLIK

Atölye Sloganı: Fedakarlık Ederken Feda Olma, Kâr da Et...

Atölye süresi: 60 dakika

Atölye yapılacak kişi sayısı: 20 anne

Atölyenin Amacı: Fedakarlığın öneminin vurgulanarak, dengeli ve doğru şekilde uygulanması.

Atölyenin Hedefi: Uygulamada yapılacak oyun ile fedakârlığı yerinde ve dengeli olarak dağıtmayı öğrenmeleri...

Atölye Uygulama Yöntemi: Daha önceden hazırlamış olduğumuz içi duyguların renklerine göre ayarlanmış boya dolu küçük su balonlarını ve bir ölçü unu eşit miktarlarda olacak şekilde annelere dağıtılır.

Anneleri karşılıklı soru cevap şeklinde birbirleriyle muhatap ederek, her doğru ve yeterli cevap karşısında ellerindeki balonları da renklerini eşit olacak şekilde vermelerini istiyoruz... Gelen cevapların duygusuna göre, uygun renkte balon karşı tarafa verilir.

Sonuçta ellerinde kalanlarla renkli ve güzel bir hamur yoğurmalarını isteyerek, renkli bir hamur elde etmeleri sağlanır...

Renkleri duygulara göre ayırarak izah edilir ve de grup içinde o renkte/ duyguda olduğu düşünülen annelerden birine o hamurdan bir şey yapılması istenerek, duygudaşlık üzerinden kendinden bir şeyler feda etmesi istenerek zaman verilir...

Sonuçta çok isabetli olanların duygu ve düşüncesi alınarak, yerinde ve doğru fedakarlığın nasıl da fark yarattığına herkesin o ortamda şahit olması gözlemlenecek...

Atölyenin Kazanımları: Anneler en başta hiç tanımadıkları kişilerle duygu, düşünce ve fikir paylaşımı yaparak ve birbirlerini yönlendirerek sonuca doğru herbiri için bir fayda gözetecek...

En sonda birbirleri için oluşturacakları hediye ile de duygudaşlık üzerinden 'manevi fedakârlık' idareli amacına ulaşılması beklenir... Hayat ve aile içinde de duygu farkındalığı ve bu duygulara uygun davranış geliştirebilme üzerine farkındalık oluşturma kazanına ulaşmış olurlar...

Atölye malzemeleri: Oyun malzemesi (boya, balon, un ve su)

Atölye mekanı: Kapalı ve açık alan çalışması.

Atölye Uygulayıcı Eğiticisi:

Peri'han Taşdemir Taylı

PAYLAŞIMCILIK

Papatya Atölyesi: Paylaşmanın Gücü

Amaç: Bu atölye, katılımcılara işbirliği, empati ve paylaşmanın önemini deneyimlemelerini sağlayarak, bu değerleri güçlendirmeyi amaçlamaktadır.

Hedef Kitle: Ebeveyn ve çocuklardan oluşan gruplar, her biri en az 5 en fazla 10 kişiden oluşan katılımcılar.

Süre: Yaklaşık 1.5 saat

Malzemeler:

Küçük dar kaseler

Kurabiyeler

Bağlama malzemesi (iplik, bant vb.)

Atölye Programı:

1. Giriş (15 dakika):

Katılımcıları selamlayın ve atölye hakkında kısa bir giriş yapın.

Paylaşmanın önemi ve işbirliği konusundaki kısa bir konuşma ile başlayın.

2. Grup Oluşturma ve Hazırlık (10 dakika):

Katılımcıları anne ve çocuklardan oluşan gruplara ayırın. Her grupta en az 5 en fazla 10 kişi bulunacak şekilde düzenleyin.

Her bir katılımcının ellerini arkadan bağlamak için bağlama malzemelerini kullanarak hazırlıklarını yapın.

3. Deneyim (30 dakika):

Her gruba birer kase kurabiye verin ve elleri bağlı şekilde kurabiyeleri yemelerini isteyin.

Katılımcılar kendi sınırlılıklarını deneyimleyerek kurabiyeleri yiyememelerini fark edeceklerdir.

4. İşbirliği ve Paylaşma Farkındalığı (20 dakika):

Katılımcılara elleri bağlıyken kurabiyeleri yiyememenin zorluğunu tartışmalarını sağlayın.

Ardından, gruplara elleri bağlı olarak aldıkları kurabiyeleri birbirlerinin yardımıyla yemeyi denemelerini söyleyin.

5. Değerlendirme ve Anlam Çıkarma (15 dakika):

Her grup deneyimlerini ve yaşadıkları duyguları paylaşırken, işbirliği ve paylaşmanın dene-

yimlenen zorlukları nasıl aştığını tartışın.

Katılımcılara paylaşmanın ve işbirliğinin gücünü vurgulayarak, bu deneyimin günlük yaşamlarında nasıl uygulanabileceği konusunda fikirlerini paylaşmalarını isteyin.

6. Sonuç ve Kapanış (10 dakika):

Katılımcılara teşekkür edin ve atölyenin ana mesajını vurgulayarak kapanış yapın.

Katılımcılara deneyimlerini daha fazla düşünmeleri ve uygulamaları için ilham verin.

Bu atölye sayesinde katılımcılar, işbirliği ve paylaşmanın gücünü deneyimleyerek, bu değerleri günlük yaşamlarına nasıl entegre edebileceklerini anlayacaklar.

Hazırlayan:
HALE ÖZBEK

CÖMERTLİK

1.

Atölyenin Adı: Cömertlik Dostluğun Ruhudur.

Atölye Sloganı: Az Olanı Vermekten Utanma, Çünkü Vermemek Ondan Daha Azdır.

Atölyede Öne Çıkan Değer: Cömertlik

Atölyenin Süresi: 30 dk

Atölye Yapılacak Kişi ve Sayısı: Öğrenci ve ebeveynleri (15-20)

Atölyenin Amacı: Çocuklara cömertliğin önemini aşılama ve günlük hayatlarında cömert olabilmeyi öğretmek/ Okul ve sosyal yaşamdaki cömert davranışlarıyla arkadaşlarına örnek olmak

Atölyenin Hedefi: Çocukların arkadaşları ve anneleri ile cömertlik değerini birçok yönüyle ele almasını sağlayarak güzel bir şey olduğunu öğretmek ve hayatlarının devamında bu güzel değeri uygulayabilmelerini sağlamak. Cömertliğin toplumda yaygınlaşması için sorumluluk almak.

Uygulama Yöntemi: İstasyon Tekniği (resim yapma, hikaye, anı ve şiir yazma)

Kazanımları: Cömertliğin kendi yaşamına olan katkısının bilincine varır. Cömertliğin toplumsal hayata katkısını kavrar.

Malzemeler: Karton kağıtlar ve kurşun kalem

Atölye Yeri: Atölye iç mekanda yapılması daha kolay bir atölye ancak uygun şartlar oluşturulursa dış mekanda da yapılabilir.

Uygulama Biçimi: Çocuklara ve annelere cömertlik ile ilgili kısa bir bilgilendirme yapılır. Daha sonra istasyon tekniğini uygulamak için anne ve çocuklardan oluşan beş kişilik gruplar oluşturulur. Her grup bir masaya oturur ve her masaya bir başkan seçilir. Başkan gruplarda cömertlikle ilgili resim yapma, şiir yazma, hikaye yazma ve anılarını yazma gibi görevler vardır. Her gruba beş dakika verilir. Tüm grupların tüm istasyonda çalışması sağlanır. İstasyona gelen her yeni grup bir önceki grubun bıraktığı yerden devam eder. Süre sonunda tüm grupların işleri toparlanır. Yapılan çalışmalar sergilenir, şiirler, öyküler, anılar okunur, resimler asılır. İlave fikirler eklemek isteyenler ekler. Çocukların arkadaşları ve anneleri ile cömertlik değerini birçok yönüyle ele almasını sağlayarak hedefe ulaşılmış olunur.

2.

Atölyenin Adı: Papatya Atölyesi

Atölye Sloganı: ŞAPKAMI TAKIP DÜŞÜNÜYORUM Fikirlerim duygularımı yansıtır.

Atölyede Öne Çıkan Değer: Cömertlik

Atölyenin Süresi: 30 dk

Atölye Yapılacak Kişi ve Sayısı: Ebeveynler (15-20)

Atölyenin Amacı: Problemleri farklı perspektiflerden inceleyerek çözüme ulaşmaktır

Atölyenin Hedefi: Cömertliğin toplumda yaygınlaşması için sorumluluk almak. Cömertlik değerini farklı bakış açıları ile ele almak.

Uygulama Yöntemi: 6 Şapkalı Düşünme Tekniği

Kazanımları: Cömertliğin kendi yaşamına olan katkısının bilincine varır. Cömertliğin toplumsal hayata katkısını kavrar.

Malzemeler: Şapka yapımında kullanılacak kağıtlar (kırmızı, siyah, mavi , yeşil, sarı, beyaz)

Atölye Yeri: Atölye iç mekanda yapılması daha kolay bir atölye ancak uygun şartlar oluşturulursa dış mekanda da yapılabilir.

Uygulama Yöntemi:

Annelere Altı Şapkalı Düşünme tekniğinden bahsedilir ve hangi şapkanın nasıl bir rol üstleneceğinden bahsedilir. Kağıtlardan huni şeklinde şapka yapılır. Öğretmen konuyla ilgili kısa bir özet yaptıktan sonra anneler birer şapka alır ve takarlar.

Öğretmen: "Cömertlik nedir? Hayatımızda cömertlik olmasaydı ne olurdu? Sizce neden cömert olmalıyız? Cömert insan nasıldır?" diye tartışma başlatır. Her anne taktığı şapka rengine göre yorumlama yapar. Tartışma sona erdikten sonra her anneye taktığı şapkaya göre, üstlendiği

rolü kendi karakterine uygun bulup bulmadığını, normalde bu şekilde düşünen insanları hoşgörüyle karşılayıp karşılamadığını sorar. Bu amaçla cömertlik değeri farklı bakış açıları ile ele alınmış olur. Anne sayısına göre teknik tekrarlanabilir.

SERPİL BİLGİÇ

PAPATYA ATÖLYESİ

SABIR

Atölye Adı: Kardelen Atölyesi: Sabır Çemberi

Atölyede öne çıkan değer: Sabır

Atölye süresi: 45 dakika

Atölye yapılacak kişi sayısı: 10-25

Atölyenin Amacı: Hedeflediği noktaya zorluklardan geçerek, sabırla gösterdiği mücadelenin ve başarıya ulaşmanın önemini kavramak.

Atölye uygulama: Hem yetişkin hem çocuklar için uygulanabilir.

Uygulama Yöntemi:Önce sabır ile ilgili soru-cevap şeklinde beyin jimnastiği yapılır

Sence sabır nedir?

Sabır beklemek midir?

Hangi durumlarda sabredersin?

Daha sonra iki grup oluşturulur ve hedef bir nokta belirlenir. İkiye ayrılan gruplar arka arkaya dizilir. Önde olan kişiler düdüğün çalmasıyla hulahoplarını bir adım öne atarlar ve hulahopun içine zıplayarak girerler. Hulahopun içinden vücutlarını geçirir ve bunu hedef noktaya varıncaya kadar devam ettirir. Hedef noktaya ulaşan kişi hulahopu bir arkadaki arkadaşına verir ve sıradaki kişiler bitinceye kadar oyun devam eder. Önce biten grup kazanır.

Kazanımları: Beyin jimnastiği ile sabır hakkında düşünmeleri ve farkında olmaları sağlanacak. Oyun esnasında sabır çemberinden geçerek hedef noktaya başarıyla ulaşması gerçek hayatıyla bağdaştıracak. Yaşamı boyunca hedeflediği, istediği ve başarıya ulaşması için bazı zorluklardan geçerek sabırla mücadele etmesi konusunda farkındalığı artacak.

Malzemeler: İki tane hulahop. Düdük

Atölye Yeri: Dış mekân (bahçe, piknik alanları...)

2.ATÖLYE

Atölye Adı: Kardelen Atölyesi: "Elim sabır bardağında"

Atölyede öne çıkan değer: Sabır

Atölye süresi: 60 dakika

Atölye yapılacak kişi sayısı:10-25

Atölye amacı: Değerleri oyunla eylemlere dökmek ve bu eylemleri davranışa dönüştürmek.

Uygulama Yöntemi: Kişiler masada veya yerde sıra halinde iki kişi karşılıklı olacak şekilde ortalarına birer bardak alarak oturulur. Eğitimci tarafından (yardımlaşma, sevgi, saygı, sabır) değer isimleriyle yönerge verildikçe o değere uygun davranış sergilenir. Örn. Yardımlaşma deyince karşılıklı birbirinin üstünü düzenler, sevgi deyince birbirlerine sarılır, saygı deyince tokalaşır gibi.. En sonunda sabır yönergesi verildiğinde, kim önce bardağı kaparsa o kişi kazanmış olur.

Not:Bu oyun grup halinde oynanan eğlenceli bir oyundur.Değer isimleri çoğaltılabilir ya da eksiltilebilir, değere uygun davranışları istedikleri gibi yapabilirler.

Oyunun sonunda sabırlı ve sabırsız kişi davranışıyla ilgili bir resim verilir. Bu resim hakkında yorum yapmaları ve resimle ilgili bir slogan yazmaları söylenir.

Kazanımları: Değerlerin adı söylendikçe hafızada yer edinir. Değerler davranışlara dönüştürülür. Sabır değeri için mücadele gerektiğinin farkında olur. Sabırlı ve sabırsız davranmanın arasındaki farkı anlar.

Materyaller: Pet bardaklar,a4 kağıdı, kalem

Uygulayıcı Eğitimci:

Hatice DONAT

KARDELEN ATÖLYESİ

TEVAZU

Kardelen Atölyesi: Alçak Gönüllülüğe Estetik Dille yolculuk

Amaç: Tevazu atölyesi, katılımcılara Gubari yazısını kullanarak tevazu kavramını içselleştirerek anlamalarını sağlamak ve estetik bir dilde küçük bir kağıt ya da pirinç üstüne yazılmış tevazu ile ilgili “Edeb Ya hu” ya da “Hiç” yazısıyla tevazu ile ilgili şemaları görmelerini sağlamak. Bu atölye ile katılımcılara anlamsız gibi görünen küçük yazısıyla tevazu, büyüteç ile bakıldığında tevazu ile kibrin farkını veciz sözlerle öğretmek. Ayrıca hedef kitle Gubari yazısıyla tevazu konusunda muhteşem bir sanatsal yolculuğa çıkacaklar ve mütevaziliğin gücünü sanatsal yönüyle hayretle seyredecekler.

Malzeme 1: Mikroskop, Büyüteç ya da mercek.

Malzeme 2 : Gubari sanatıyla yazılmış Tevazu ile ilgili “Edeb Ya Huu ” ya da “Hiç” sözünün bir kağıda ya da pirinç tanesi yazılmış olması.

Atölye Süresi: 60 dakika

Atölye Katılım sayısı: En az 1 kişi en fazla 25 kişiye kadar kolayca uygulanabilir.

Bu uygulama hem büyükler için hemde çocuklar için uygulanabilir.

Atölye Uygulama Süreci 1:

Katılımcılara eğitmen eşliğinde bireysel olarak sırayla mikroskoptaki (Büyüteç) pirince dikkatle bakılması söylenir, pirincin üzerindeki yazıyı gören sırasını diğer arkadaşına hiçbir şekilde ne yazdığını ve ne gördüğünü söylemeden sıradaki arkadaşına savar.

Atölye Süreci 2:

Bütün katılımcıların sınıfın ortasında toparlanmasını sağlamak, mikroskop ile tanık oldukları neticesiyle hayret hissi katılımcıların tam üzerindeyken, Gubari yazısıyla ilgili kısa bilgi verdikten sonra “Edeb Yahû” ya da “Hiç” yazısını tevazu bilincini kısa öz bilgilerle mütevazî insan nasıl olur bilgisini zihinlerde oturmasını sağlamak.

Atölye Sonucu;

Bu atölye, katılımcıların Gubari yazısıyla tevazu kavramını anlamalarını ve estetik bir dilde alçak gönüllülüğün gücünü keşfetmelerini amaçlar. tevazunun insanın içine işlemesine katkı sağlarken. Bu atölye, tevazunun sanatsal bir ifadesini sunarak insanların mütevazilik hususunda daha derin bir anlam arayışına yönlendirir ve gündelik yaşamlarında tevazu sahibi olmalarına katkı sağlar.

Not:

Gubari Sanatı:

Gubari, toz anlamına gelen Gubar kelimesinden türetilir.

Gözle görülmeyecek kadar ince yazı ve hat sanatıdır. Hattı çok minik boyutlarda yazılması anlamına da geliyor. Her türlü objeye uygulanabilir. Gubari ile yazılan yazılar ya da ancak özel büyüteçlerle okunabilir.

Hanife Duyar
Kardelen Atölyesi

YILMAZLIK

Kardelen Atölyesi: YILMAZLIK

Yılmazlık sloganı; "Uçamazsan koş, koşamazsan yürü, yürüyemezsen sürün. Ama ne yaparsan yap ilerlemek zorundasın."

Amaç; Katılımcılara hayatımızda zor işlerle karşılaştığımızda yılmadan ve sabırla birçok işi halledebileceği duygusunu yaşatmak.

Atölye Süresi: 40 Dakika

Atölye Katılım sayısı: En az 1 kişi en fazla 10 kişiye kadar uygulanabilir.

Uygulama malzemeleri: Kişi sayısına göre örgü ipi, şiş.

Uygulama ebeveynlere yöneliktir.

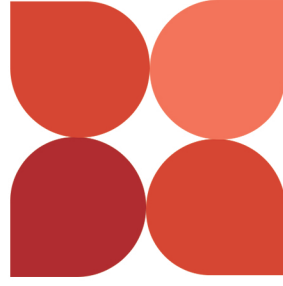
Daha önceden şişe dört parmak kadar örülen elişinden bir ilmek kaçırılarak hanımlara verilir ve kaçan ilmegi tekrar örerek şişe takmaları istenir. İkinci bir uygulamada ise aynı ölçüde iplerin herbiri dolaştırılarak hanımlara verilir ve düğümlerin,dolaşığın çözülmesi istenir .

Uygulama sonunda hanımların duygu ve düşünceleri alınır.

Sonuç ; Bıkkınlık göstermeyerek, gayretle, istekle, yılmadan yapılan her işten mutlaka sonuç alındığı ve her başarılı ve olumlu sonucun, kişinin şevkini azmini artırdığı zihninde uygulanabilirliğinin oluştuğu görülmüştür.

Atölye Uygulayıcısı Eğitmen

Rafet Yalçın

DÖRT
MEVSİM
GÜZEL
İNSAN
OLMAK

ÜSKÜDAR
ÜNİVERSİTESİ
YAYINLARI - 102